

■ **MERKEZİ KAYIT KURULUŞU**

Merkezi Kaydi Sistem İş ve
Bilişim Uygulama İlke ve
Kuralları Yönergesi

Yayın tarihi 26.12.2024
Sürüm no :10.12

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:2/141	

MERKEZİ KAYIT KURULUŞU A.Ş. MERKEZİ KAYDI SİSTEM İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI YÖNERGESİ.....	5
A. GENEL İLKELER.....	6
B. İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.İŞLEVLERİNE İLİŞKİN İLKELER.....	9
C. MERKEZİ KAYDI SİSTEM FONKSİYONLARI	9
D. YETKİLENDİRME İŞLEMLERİ GENEL UYGULAMA İLKELERİ	10
E. YATIRIMCI HESAPLARI VE HESAP AÇILIŞ İŞLEMLERİNE İLİŞKİN İLKELER.....	13
E.1- Alt Hesap Kodu Alt Hesap Açık Adı Alt Hesap Kullanım Amacı	17
E.2- Sistemde Kullanılacak Operasyonel Hesaplar	19
E.3- Vekil Bilgi Tanımlama İşlemleri	23
E.4- Nitelikli Yatırımcı İşlemleri Takibi	23
E.5- Üyelerarası Toplu Hesap Aktarımı	24
F. KIYMET VİRMANLARI VE VİRMANA İLİŞKİN İLKELER	26
F. 1 - Virman Türleri.....	26
F. 2 - Serbest Virmanlar	26
F. 3 - Virman İşlem İlkeleri	28
F. 4 - Takas Amaçlı Virman (TAV) Alım Satım İşlemlerinin Sonuçlandırılması.....	30
F. 5 - Pay Senedi Repo Pazarı İşlemleri	38
F. 6 - Borsa İstanbul Menkul Kıymet Tercihli Repo ve Kesin Alım Satım Pazarı İşlemlerine ilişkin Takas ve Transfer İşlem Esasları	41
F. 7 - Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası İşlemleri.....	43
F. 8 - Şartlı Virman İşlemleri	44
F. 9 - Devlet İç Borçlanma Araçları'nın İzlenmesi ve EMKT Sisteminde Virmanı	46
F. 10 - DİBA Alım Satım İşlemleri	49
F. 11 - MASAK Düzenlemeleri Çerçevesinde Raporlama	50
F. 12 - Kıymet Transfer Eşleştirme İşlemleri	51
G. REHİN/TEMİNAT İŞLEMLERİNE İLİŞKİN İLKELER	53
G. 1- Rehin /Teminat İşleminin Sona Ermesi (Borcun Sona Erdiği Durum)	55
G. 2- Rehin/ Teminat İşleminde Teminattan Alacak Karşılanması	55
G. 3- Alt/Art Rehin İşlemlerine İlişkin İlkeler.....	56
G. 4- Rehindeki Kıymetlere İlişkin Hak Kullanımları.....	57
H. ÖDÜNÇ MENKUL KIYMET İŞLEMLERİ.....	57
H. 1 - Takasbank Ödünç Pay Piyasası (ÖPP) İşlemleri	57
I. İHRAÇCI İŞLEMLERİ	58
I.1 - Kaydileştirme İşlemleri	58
1- İhraç İşlemleri	71
2- İkincil Piyasa İşlemleri	71
3- Emtia Fiziki Teslim Süreci	71
4- Darphane Sertifikalarına Haciz Uygulanması	73
I.2 - Hak Kullanımları ve Nakit Ödeme İşlemleri	73
I.3 - Sermaye Azaltılması İşlemleri	85
I.4 - Genel Kurul İşlemleri.....	85
I.5 - Yatırım Fonu Alım Satım İşlemleri	87

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:3/141

I.6 - Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFAS) Alım Satım İşlemleri	87
I.7 - Fiili Dolaşım miktarının tespiti için yapılan bildirimler	87
I.8 - Halka Açık Anonim Ortaklıkların Bölünme işlemleri	88
I.9 - İçsel Bilgilere Erişimi Olanların Bildirimi:.....	89
I.10 - Oy Hakkı Bildirimi.....	89
I.11 - Promosyon İşlemleri:	89
I.12 - BİAŞ Piyasa Öncesi İşlem Platformu Şirketleri ve Halka Açık Statüsü Kazanmış Şirketler.....	92
I.13 - Hak Kullanım İşlemleri Bilgi İletimi	93
I.14 - Pay İhraççısı Şirketlerin Kaydi Sistemden Çıkış İşlemleri	93
I. 15 - Yatırımcı Tazmin Merkezi Ödemelerine Konu Sermaye Piyasası Aracı Teslimi	94
J. YATIRIMCI İŞLEMLERİ	95
J.1 - Yatırımcı Hesapları Üzerinde İşlem Yetkisine İlişkin Esaslar	95
J.2 - Hizmetler.....	95
J.3 - Hizmetlerden Yararlanmada Sicil/Şifre Uygulaması.....	99
J.4 - MKK Yatırımcı Hizmet/İletişim Kanalları	101
J.5 İstisnai Vatandaşlık ve İkamet İzni Başvurularına İlişkin Uygulama Esasları	101
K. İŞLEM YASAKLARI, ÜYE FAALİYETLERİNE İLİŞKİN KISITLAMALAR, KIYMET BAZINDA İŞLEM DURDURULMASI VE SATIŞ KISITI UYGULAMA İŞLEMLERİ.....	102
K. 1 - Yatırımcı İşlem Yasağı	102
K. 2 - İşlemleri Durdurulan Kıymetler	105
K. 3 - Yatırım Kuruluşu Faaliyetlerine İlişkin Kısıtlamalar	105
K. 4 - Satış Kısıtı Uygulama İşlemleri.....	106
L. HUKUKİ İŞLEMLER.....	107
L. 1 - Haciz İşlemleri Genel Uygulama İlkeleri	107
L. 2 - Ceza Muhakemesi Kanunu Uyarınca Verilmiş El Koyma Kararlarının MKK'ya Bildirildiği Durum	108
L. 3 - İntifa İşlemleri.....	108
L. 4 - İflas İşlemleri	109
L. 5 - Külli Halefiyet İşlemleri	110
L. 6 - Hapis İşlemleri	116
L. 7 - Opoze İşlem Uygulaması	117
L. 8 - İptal İşlem Uygulaması	118
M. MENKUL KIYMET TANIMLARI.....	118
N. ÜYE KOD TANIMLAMALARI	121
N.1- Üye Bilgi Tanımlamaları	121
O. HATALI VEYA EKSİK KAYITLARIN DÜZELTİLMESİNE İLİŞKİN ESASLAR	122
O. 1 - Düzeltme Yöntemleri.....	122
O. 2 - Yatırımcılara Bildirim	123
O. 3 - MKK'ya Bildirim	123
P. YABANCI SERMAYE PİYASASI ARAÇLARININ KAYDEN İZLENME İLKELERİ .	123
P. 1 - Saklama ve Piyasalar Arası Aktarım.....	124
R. YABANCI SAKLAMA GLOBAL HESABINA İLİŞKİN İŞLEMLER.....	126
S. ELEKTRONİK ÜRÜN SENEDİ (ELÜS) İŞLEMLERİ	127

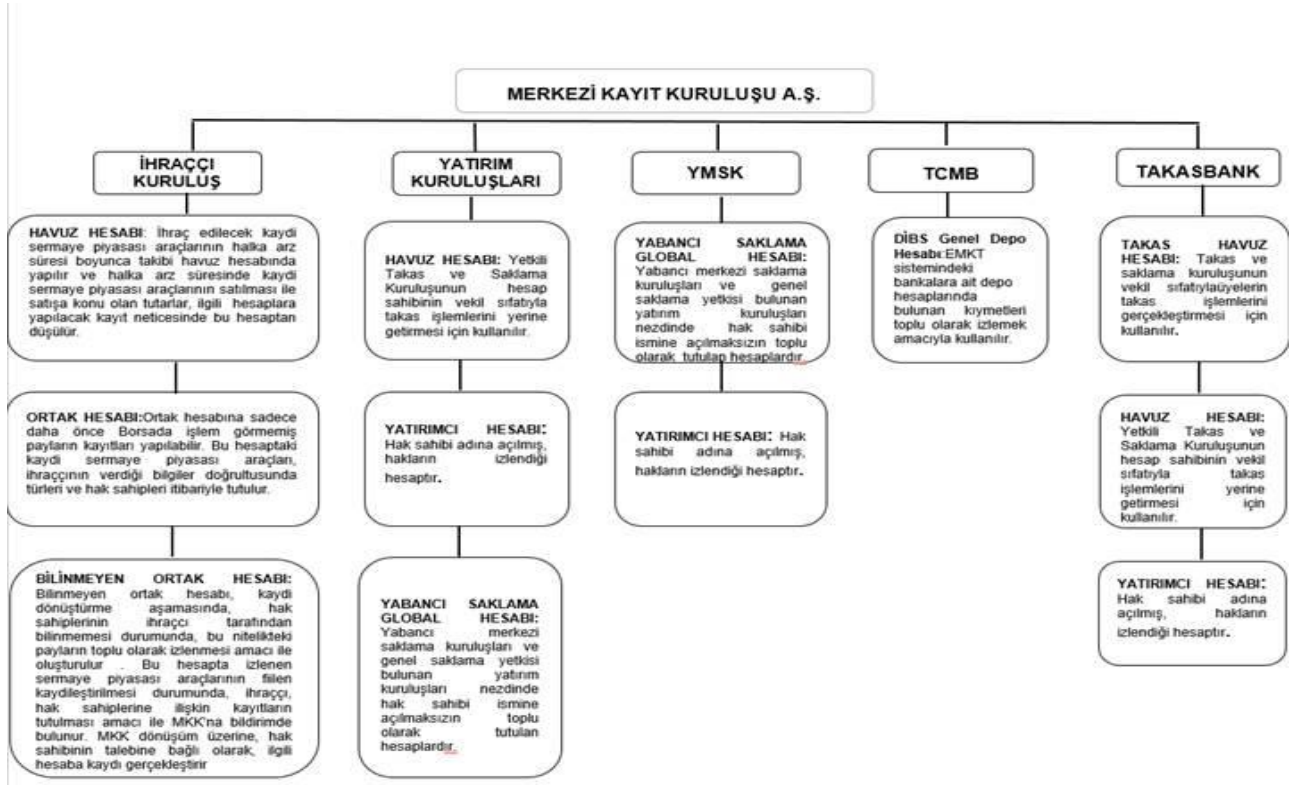
	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI İlgili Md/Bölüm:SHD	Genel (Kamuya Açık)
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351
		Sayfa No:4/141

S. 1- ELÜS Oluşturulması (İhraç) İşlemleri	129
S. 2- ELÜS - Rehin/Teminat ve Haciz İşlemleri	130
S. 3- ELÜS Alım Satım İşlemleri	130
S. 4- Depolama Son Tarihinden Önce Fiziki Ürün Teslimi.....	133
S. 5- Depolama Son Tarihinde Gerçekleştirilen İşlemler	133
T. GAYRİMENKUL SERTİFİKALARI İPTALİ VE ASLİ EDİM SÜREÇLERİNE İLİŞKİN İŞLEM ESASLARI.....	133
T.1- İhraççı Kurum Proje Detay Bildirimleri	134
T.2- Asli Edim Talep İletimi.....	134
T.3- İhraççının Asli Edim Talep Onayı/İptali.....	135
T.4- Cayma/Sözleşmeden Dönme Hakkının Kullanılması.....	136
T.5- Asli Edim İfası	136
T.6- Proje Durumunun İzlenmesi	136
T.7- Haciz/Tedbir İşlemleri	136
U. MEVİTAS (Merkezi Elektronik Veri İletim Toplama Analiz Sistemi)	137
V. ELEKTRONİK İŞLEM ESASLARI	138

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:5/141

MERKEZİ KAYIT KURULUŞU A.Ş. MERKEZİ KAYDI SİSTEM İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI YÖNERGESİ

Kaydi sistemde hesap yapısı ve işlem akış süreci esas itibariyle Sermaye Piyasası Kurulu (SPK/Kurul) tarafından belirlenmekte olup, bu düzenleme SPK tarafından çıkarılan “Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ” (Kaydileştirme Tebliği) ile yapılmış bulunmaktadır. Tebliğin öngördüğü hesap yapısı ve işlemleri özetleyen şema aşağıda yer almaktadır. Aşağıda açıklanan ilkeler bu Tebliğin öngördüğü işlem ve prosedürlerin MKS’de ne şekilde uygulanacağını açıklanmasına yöneliktir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:6/141	

A. GENEL İLKELER

1. MKK üyeliğine ilişkin usul ve esaslar, “Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. Üyelik Yönergesi” ile düzenlenmiştir.
2. Her türlü işlemin üyeler aracılığıyla elektronik ortamda yapılması ve işlemlerin katılımcılar tarafından uzaktan erişimle yürütülmesi esastır. Bu nedenle, üyelerden işlemlere ilişkin basılı belge istenmesi istisnalar dışında söz konusu değildir.
3. Üyelerin MKS’ye bildirimde bulunmaları için uygulama detayları “Elektronik İşlem Esasları” ile ilan edilmiş olan iki farklı yöntem öngörülmüştür.
 - a. Doğrudan bağlantı ile üye bildirimi (Kullanıcı Ekranları)
 - b. Sistem entegrasyonu yoluyla bağlantı ile üye bildirimi (Web Services)
4. İhraççılar dışında kalan üyeler bu iki yöntemden istediklerini tercih etmek imkanına sahiptirler. İhraççıların ise doğrudan üye bildirimi yöntemini uygulamaları öngörülmüştür.
5. Sistem, kaydileştirilecek tüm sermaye piyasası araçlarının ve bunlara bağlı hakların tutulmasını sağlayan, çoklu para birimi ve çoklu dil mantığında çalışan, hesap yapılarının esnek olduğu, MKK içi ve dışı tüm kullanıcıların kolaylıkla bağlanarak işlem yapabildikleri ve rapor alabildikleri, kesintisiz hizmet sunan ve yüksek güvenlik standartlarına sahip bir yapıdadır.
6. Üyelerin ve MKK çalışanlarının MKS’ye erişimleri ancak PKI (açık anahtar altyapısı) kapsamında nitelikli elektronik sertifikalar vasıtasıyla mümkündür. MKS’ye üyeler tarafından iletilen tüm üye bildirimlerinin elektronik imza taşıması zorunludur. MKS’de işlemler elektronik imza ile birlikte saklanır ve elektronik imza doğrulaması yapılmadan işleme konulmaz. Benzer şekilde MKS tarafından üretilen MKK bildirimlerinin tamamı MKK elektronik imzasını içerir.
7. MKS’de üyelerce oluşturulan kayıtlar giriş ve onay olmak üzere çift aşamalı oluşturulmaktadır. İşlemlerin tek kullanıcıyla tek işleyişte yapılabilmesi, aynı kullanıcıya hem giriş hem de onay işlem yetkisinin verilmesi ile sağlanır.
8. MKS sistemine iletilmiş bütün transfere konu emirler sisteme girmiş emir olarak değerlendirilir.
9. Üyeler tarafından hatalı olarak yapılan işlemlerin iptali ve yeniden düzenlenmesi onaydan önce giriş aşamasında mümkün olup, gerçekleşen işlem için iptal imkanı bulunmamaktadır. Hatalı gerçekleşen bir işlemin prosedürüne uygun olarak ters işleminin yapılması durumunda düzeltme sağlanabilmektedir. Diğer yandan,
 - a. Kıymet transfer sürecinde parçalı gerçekleşme prensibine göre iletilen virmanların gerçekleşmeyen kısmı gönderen üye tarafından iptal edilebilir.
 - b. Kıymet transfer eşleştirme sürecinde gönderici veya alıcı taraf talimatları karşı üye onayı aranmadan karşı üyeye bilgi verilerek iptal edilebilir.
 - c. Alım-satım işlem bilgi düzeltmeleri ancak İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank) aracılığı ile işlem düzeltmeleri yoluyla mümkün olacaktır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:7/141	

10. MKS'ye üyeler tarafından yapılan bildirimlerin,

- MKS tarafından kabul edilip edilmediği
- Emir bazında işlemlerin gerçekleştirilebilir olup olmadığı,
- Gönderilen emirlerin kısmen veya tamamen gerçekleştiği,

konusunda MKS tarafından bildirim üretilir. MKS'ye doğrudan bağlantı yoluyla üye bildiriminde bulunan üyelerin işlemlerine ilişkin yukarıda (i) ve (ii) bendinde belirtilen MKS bildirimleri kullanıcı ekranlarına mesaj olarak yansıtılır. Sistem entegrasyonu ile üye bildiriminde bulunan üyelere yapılacak MKS bildirimlerinden yukarıda (i) bendinde belirtilenler yine anlık olarak üye sunucusuna iletilir. Diğer MKS bildirimlerine üye, MKS'de tutulmakta olan MKS bildirim deposundan ulaşılabilir. Oluşturulan tüm MKS bildirimleri 7 gün boyunca saklanır. Her iki tip bağlantı için üyeler bu depodan MKS bildirimlerine ulaşabilirler. 7'nci günün sonunda MKS bildirimleri arşivlenerek saklanır.

11. Sermaye piyasası araçlarının kodlanmasında, imkan bulunduğu ölçüde ortak ve yatırımcı hesap numaralarının belirlenmesinde ve sistemin mesaj altyapısında uluslararası kabul edilmiş kodlama sistemleri kullanılır. Sistemde menkul kıymet kodları olarak ISIN kodları kullanılmakta olup, IBAN kodları ise üye kurumların kullanımının yaygınlaşması halinde kullanıma alınacaktır.

12. Sistemde ileri tarihli ve zamanlı (valörlü) işlemler yapmak mümkündür.

13. MKS'de pay ihraççıları sadece kendi ihraç ettiği araçların Borsada işlem görmeyen kısımlarına ilişkin yatırımcı/ortak bazında kayıt tutabilirken, diğer üyeler hem borsada işlem gören hem de borsada işlem görmeyen kısımlara ilişkin yatırımcı/ortak bazında kayıtları tutabilirler. Pay dışında kalan bütün sermaye piyasası araçlarının yatırımcı/ortak bazındaki kayıtları ihraççı üye dışındaki üyelere izlenir.

14. MKS'de izlenen kıymetlerin "Adet" bilgilerine ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

- Pay tebliği kapsamında gerçekleştirilen pay senedi ihraçlarında şirket sermayesinin tamamı kaydedilerek, pay senetleri bakiye kayıtları MKS'de nominal değer olarak oluşturulur. (1 adet = TL/Nominal Sermaye) Yabancı Sermaye Piyasası Araçları Ve Depo Sertifikaları İle Yabancı Yatırım Fonu Payları Tebliği kapsamında yabancı para cinsinden ihraç edilen ve kayden izlenen pay senetleri MKS'de 1 adet = 2 Euro Sermaye şeklinde izlenebilmekte olup bu durum söz konusu pay senetlerinin satışı esnasında izahname ile duyurulmaktadır
- Devlet ve özel sektör borçlanma araçları, kira sertifikaları, varlığa/ipoteğe dayalı ve varlık/ipotek teminatlı menkul kıymetler ve benzer özellikteki sermaye piyasası araçları için bakiye adedi = nominal değerdir.
- Yatırım fonları ve borsa yatırım fonları için bakiye adedi = katılım payıdır.
- Yapılandırılmış ürünler (varant ve sertifikalar) ve gayrimenkul sertifikaları için ihraç edildikleri adet bilgisi bakiye adedi olarak dikkate alınır.
- Elektronik ürün senetleri (ELÜS) için bakiye adedi = 1 kg. dır

15. MKS nezdinde gerçekleştirilmiş tüm kayıtlar haksahibi, işlem türü, işlemin kaynağı, işleme konu althesap ve işlemi yapan bazında ayrıntılı olarak tutulur. Belirtilen bilgilere ilişkin raporların sistemden alınabilmesi mümkündür.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:8/141

16. Yatırımcıların iş bu yönergenin yatırımcı hizmetleri ile ilgili bölümünde belirtilen farklı ortamlardan, hesapları hakkında bilgi almaları ve yatırımcı blokajı koyabilmeleri mümkündür.
17. Başta SPK-BİAŞ Gözetim Sistemi olmak üzere gözetim taleplerinden ve üyelerin ihtiyaçlarından kaynaklanan modelleme ve raporlamalar en hızlı şekilde üretilip sunulabilir.
18. Üyelerin teknik sebeplerle MKS’de işlem gerçekleştirememesi durumunda izlenecek yollar, “Bölüm T-Elektronik İşlem Esasları”nda açıklanmıştır. Teknik olmayan sebepler ile MKS’de işlem gerçekleştiremeyen üyeler, söz konusu işlemlerin MKK tarafından gerçekleştirilmesini talep edebilirler. Söz konusu talep MKS’de işlem yapılamama sebebini ve yapılması talep edilen işlemlerin detayını açık bir şekilde belirtmelidir. MKK tarafından söz konusu işlemlerin aciliyeti, piyasanın genelini etkileme derecesi ve işlemin üye tarafından gerçekleştirilememesinde üyenin ihmal derecesi gibi faktörler değerlendirilerek, işlemlerin MKK tarafından veya söz konusu aksaklığın bir an önce giderilerek üye tarafından gerçekleştirilmesi kararlaştırılır.
19. Yukarıda yer alan hususların dışındaki işlemlerde mevzuatta ve genel olarak mevcut uygulamada yapılmakta olan işlemlerin yapısı esas alınmıştır.
20. MKS’de gerçekleştirilecek işlemlerin, ve bakiye bildirimlerinin uluslararası ödeme ve bilgi iletim sistemi olarak kullanılan Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT) kullanılarak gerçekleştirilmesi halinde, ilgili servisler MKK tarafından duyurulur. SWIFT ile gerçekleştirilecek işlemlerde gerekli tanımlamaların yapılması için üyelerin, Business Identifier Code (BIC) bilgisini MKK’ya yazılı olarak bildirmesi gerekir. Bakiye raporu alacak üyelerin iletilmesi gereken taahhütname örneği web sitemizde Bilgi Merkezi/Formlar bölümünde yer almaktadır.
 - MKS’de ISO20022 ve ISO15022 mesaj formatları kullanılmaktadır. Üyeler SWIFT bildirimini istediği mesaj tiplerini MKS’de tanımlar.
 - SWIFT işlemleri 07:00 – 21:30 arasında yapılır. Bu saatler dışında iletilen mesajlar sistem açılınca işleme alınır.
21. MKS, resmi tatil ve hafta sonu (Cumartesi, Pazar) dışında normal çalışma iş günlerinde, 8:30–21:00, yarım zamanlı çalışma iş günlerinde, 8:30-16:00 saatleri arasında üye bağlantılarına açıktır. Kurumsal entegrasyon servisleri ile gerçekleştirilen hareket kaydı oluşturmeyen işlemler için ilgili sistem saatleri, resmi tatil ve hafta sonu dahil 01:00 - 23:00 arasındadır. Lisanslı depo, yetkili sınıflandırıcı ve yatırım kuruluşu üyelerin ELÜS işlemleri için MKS uygulamasına erişim süreleri tüm bağlantı yöntemleri için haftanın 7 günü (resmi tatiller dahil) 01:00-23:00 arasındadır. TÜRİB’de gerçekleştirilecek işlemlere yönelik olarak MKS uygulamasında üyeler tarafından kullanılacak ELÜS işlemleri online entegrasyon servisleri için çalışma saatleri hafta içi 07:30-21:00 arasındadır. Çalışma saatlerinin değiştirilmesi halinde uygun araçlarla üyelere genel duyuru yapılır.
22. Merkezi Kaydi Sistem uygulamasında üyeler adına temsilciler ve entegre sistemler tarafından gerçekleştirilen tüm işlemler ve sorgulamalara ait oluşturulan kayıtlar kaydedilir ve 10 yıl süre ile saklanır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:9/141

23. Kuruluşumuz mesai saatleri hafta içi 09:00 – 18:00 saatleri arasında olup, üyelerimizin MKS uygulamalarında yaşadıkları sorun ve veya taleplerine ilişkin bildirimleri, kurumsal web sitemizdeki “İletişim Formu” doldurulmak şeklinde bildirilir. Bildirimlerin alındığına ilişkin cevap dönülme süresi, gün içi mesai saatleri içerisinde maksimum 60 dk. olup, çalışma saatleri dışında iletilen talepler için takip eden ilk iş günü mesai saati başlangıcını izleyen 60 dk. şeklindedir. İlgili süreler taleplerin karşılanması ve veya çözüme ilişkin bilgi verilmesi süreleri olmayıp, çözüme ilişkin ayrıca bildirimler yapılır. Şahsi e-postalara iletilen bildirimler bu kapsamda değerlendirilmez.

B. İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.İŞLEVLERİNE İLİŞKİNİLKELER

1. Alım satım işlemlerinin takası ve düzeltme işlemleri, temerrüt, şartlı virman, TEFAS ve ödünç pay piyasası işlemleri MKS ile İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank) arasındaki entegre sistem aracılığı ile gerçekleştirilir.
2. Takasbank, MKS uygulamasında hem üye hem de Merkezi Takas Kurumu sıfatına haizdir. Takasbank üye sıfatıyla SPK tarafından uygun görülen yatırımcılar için yatırımcı hesabı açabilir. Havuz hesabı bu yatırımcılar için Takasbank'ın hesap sahibinin vekili sıfatıyla takas ve virman işlemlerini yerine getirmesi için kullanılır. Takas havuz hesabı ise Takasbank'ın vekil sıfatıyla üyelerin takas işlemlerini gerçekleştirmesi için kullanılır.
3. Şartlı virman, Ödünç Pay Piyasası İşlemleri ve Takasbank uygulamalarıyla bağlantılı olarak Takasbank'a verilen teminatların MKS'ye yansıtılması uygulamaları Takasbank ekranlarından başlatılır. Üyelerin, Takasbank ekranları aracılığı ile bu konularda iletmış oldukları bildirimleri, MKS'ye bildirim sayılacaktır.
4. MKK sisteminde gerçekleştirilecek sermaye artırım, temettü, tasfiye bedeli, şirket birleşme işlemlerinde oluşabilecek denkleştirme ödemesi, itfa ve kupon ve nakit ödemeye konu diğer hak kullanım işlemlerinde Takasbank'tan muhabir banka hizmeti alınır. Söz konusu nakit dağıtım uygulamalarında; yatırımcıların nakit alacakları topluca üye bazında üyelerin Takasbank nezdinde mevcut olan cari hesaplarına Takasbank aracılığı ile aktarılacaktır. Rüçhan hakkı bedelleri, Takasbank nezdinde MKK adına açılmış bulunan ilgili hesaba aktarılacaktır.
5. Takasbank teminat hesaplarında yer alan teminatların, teminata veren üyenin hesaplarının farklı bir üyeye devri halinde, Takasbank tarafından iletilen talimat kapsamında yatırımcının aynı olması kaydıyla teminata ilişkin üye hesap bilgi düzenlemesi yapılır.

C. MERKEZİ KAYDI SİSTEM FONKSİYONLARI

1. Merkezi Kaydi Sistemde mevcut fonksiyonlar aşağıda listelenmiştir:

- Yetkilendirme İşlemleri
- Hesap Açılışları
- Hak sahibi Bazında Kıymet Devir Virmanları (Serbest Virmanlar)
- Hak sahibi Bazında Kıymet Devir Virmanları (Takas Amaçlı Virmanlar)
- Hak sahibi Bazında Kıymet Devir Virmanları (Şartlı Virmanlar)
- Haksahibi Bazında Temerrüt İşlemleri

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:10/141	

- EMKT Sistemi Virmanları
- Rehin/Teminat İşlemleri
- Ödünç Menkul Kıymet İşlemleri
- İhraççı İşlemleri
- Yatırımcı İşlemleri
- İşlem Yasakları
- Hukuki İşlemler
- Menkul Kıymet Tanımları
- Üye Bilgi Tanımlamaları

D. YETKİLENDİRME İŞLEMLERİ GENEL UYGULAMA İLKELERİ

1. Üyeler, MKS uygulamasındaki iş ve işlemlerini, kendi yetkilendirdikleri MKK temsilcileri aracılığı ile gerçekleştirirler.
2. Üyelerin MKS uygulamasındaki iş ve işlemlerini gerçekleştirmek için yeterli sayıda ve nitelikte temsilciyi belirlemiş olmaları gerekir.
3. Kaydi sisteme ilişkin düzenlemeler uyarınca, mesajların elektronik olarak imzalanması ve güvenli bir biçimde MKS uygulamasına iletilmesi, rapor alınabilmesi ve yetkilendirme gibi işlemlerin yapılabilmesini teminen, temsilcilerin nitelikli elektronik sertifika (NES) sahibi olmaları zorunludur. MKS uygulamasında işlemler, “5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu” kapsamında üretilen NES içeren nitelikli sertifikalarla yürütülmektedir.
4. Online entegrasyon yöntemi ile MKS uygulamasında işlem yapmak isteyen üyelerin, Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı (ESHS) şirketlerden, Kuruluşlarının tüzel kişilikleri adına minimum üç yıllık olacak şekilde sunucu sertifikası almış olmaları zorunludur.
5. Kullanıcıya ait sertifikanın kullanım süresi dolduğunda veya farklı sebeplerden dolayı kullanıcının sertifika yenileme talebi söz konusu olduğunda, ESHS şirketlerinden yeni bir nitelikli elektronik sertifika temin edilmesi gerekmektedir.
6. Üyeler tarafından MKK temsilcisi olarak tanımlanması talep edilen kişiler için gerekli bilgi ve belgelerin MKK’ya iletilmesi gerekmektedir. MKK nezdinde temsilci olarak ataması yapıldığı halde sertifika temin etmeyen kişilerin, MKS uygulamasında işlem yapmaları mümkün olamamaktadır.
7. Kullanıcı kodları, kullanıcıların tanımlanması aşamasında sistem tarafından oluşturulur. Kullanıcı kodları üye kodunun sonuna 001’den başlayarak üç haneli rakam eklenmesi şeklinde oluşturulmaktadır. Şirket yetkililerinin kullanıcı kodlarının sonunda yer alan üç hane 900-990 arasındaki rakamlardan oluşurken, diğer kullanıcı kodlarının sonunda yer alan üç hane 001-899 arasındaki rakamlardan oluşur. Sunucu sertifikalarının kullanıcı kodları ise 990-999 arasındaki rakamlardan oluşur.
8. Üyelerin “ana yetkili” (şirket yetkilisi) ve “kullanıcı” (uygulama yetkilisi) olmak üzere iki farklı tipte temsilcileri bulunmalıdır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:11/141	

9. Sistemdeki işlem yetkileri, mesaj bazında tutulmakta olup işlemleri gerçekleştirecek olan kullanıcılara bu yetkiler mesaj bazında tanımlanmaktadır. Mesaj bazında yetkisi olmayan bir kullanıcı, kendisine tanımlanmamış mesaj işleviyle ilgili menü adımına ulaşamaz.
10. Genel uygulama olarak MKS’de gerçekleştirilecek işlemler, giriş ve onay olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilmektedir.
11. Kullanıcılara yapılacak yetkilendirme işlemi tek tek yapılabileceği gibi, bir kullanıcının sahip olduğu yetkilerin başka bir kullanıcıya toplu aktarımı ve CSV yoluyla aktarımları da mümkün olabilmektedir.
12. MKS’de tanımlanacak mesaj işlevlerinin bir grup halinde ve bir rol başlığı altında tanımlanması da mümkündür. Böylece aynı işlevleri gerçekleştirecek kullanıcılara rol başlığı altında tanımlanmış tüm mesaj işlevlerinin tek seferde tanımlanmasına imkan verilmektedir.
13. MKS uygulamasına temsilci olarak tanımlanan kullanıcılara; “Kullanıcı Yetki Atama”, “Kullanıcı Yetki Geri Alma”, “Şifre Değişimi”, “Yetki Formu Oluşturma” ve “Rapor Mesaj Yaratma” yetkileri sistem tarafından otomatik olarak verilmektedir.
14. MKS uygulamasında yer alan yetkilendirme onay yetkisi, şirket yetkilisine MKK tarafından tanımlanmakta olup diğer temsilciler, şirket yetkilisinin kendilerine tanımlayacağı yetkiler çerçevesinde işlem yapabilmektedir.
15. Şirket yetkilisi, bu yetkilendirme onay yetkisini kullanarak kendi üye kodunda veya üye yetkilendirme yazısı kapsamında işlemlerini gerçekleştirdiği üye kodu ile sisteme bağlı iken sadece kendi üye kodunda tanımlı kullanıcıları için yetkilendirme yapabilir.
16. Üyeler, MKS uygulamasında sahip oldukları mevcut yetkileri ile geçmiş dönemlerde gerçekleştirilen işlemlere yönelik detayları MKS uygulamasından rapor olarak alabilmektedirler.
17. Uygulama yetkilisi ise, üyenin MKS uygulamasındaki operasyonel işlemlerini yerine getirecek temsilcidir.
18. MKS’ye nitelikli sertifika şifresi (PIN kodu) ve MKS şifresi ile bağlanılmaktadır. PIN Kodu, ESHS şirket tarafından kullanıcıya iletilirken, MKS şifresi doğrudan MKS tarafından sağlanmaktadır.
19. Temsilcilerin MKS’ye erişim aşamasında kullanacakları geçici MKS şifreleri, şifre basım yetkisine sahip şirket yetkilisi ve uygulama yetkilisi tarafından verilir.
20. Şirket yetkilisinin geçici MKS şifresi şifre basım yetkisi bulunan başka bir yetkilisi yoksa MKK verilir.
21. MKS şifre basım işleminin üye temsilcileri tarafından teknik veya idari nedenlerle gerçekleştirilememesi durumunda, bu işlemin MKS’de yapılamama sebebinin detayı açık bir şekilde belirtilen taleplerin, internet sitesi üzerinden iletişim formu aracılığı ile MKK’ya iletilmesi gerekmektedir. MKK tarafından söz konusu işlemin aciliyeti, piyasanın genelini etkileme derecesi gibi faktörler değerlendirilerek, üyenin talebi ile MKS şifre basımı MKK kullanıcıları tarafından gerçekleştirilebilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:12/141

22. MKS şifresi 3 kez hatalı girildiğinde kullanıcı işlem durumu “Pasif” statüye gelmektedir.
23. Kullanıcı güncelleme yetkisine sahip şirket yetkilisi veya uygulama yetkilisi tarafından kullanıcı işlem durumu “ktif” olarak güncellenebilir.
24. MKS şifresi 3 kereden fazla hatalı girildiğinde şifre bloke olmaktadır. Bu durumda yeni şifre basımı gerekmektedir.
25. MKS şifre blokesi kaldırıldığında, kullanıcı mevcut MKS şifresi ile MKS uygulamasına bağlanabilmektedir. Kullanıcının mevcut MKS şifresini hatırlamıyor olması durumunda, kullanıcının pasif durumdaki işlem durumu, şirket yetkilisi tarafından kullanıcıya yeni MKS şifresi basılarak aktif hale getirilebilmektedir.
26. Oluşturulacak yeni MKS şifresinin sayı, harf ve simge içermesi gerekmektedir.
27. MKS şifresinin kullanım süresi 90 gün olup, bu süre zarfında da güncellenmesi gerekmektedir.
28. Kullanıcı güncelleme yetkisine sahip şirket yetkilisi ve uygulama yetkilisi gerekli görüldüğü hallerde, MKS uygulamasında tanımlı temsilcilerinin işlem durumlarını “pasif” duruma getirerek sistem girişlerini veya sistemde işlem yapmalarını engelleyebilir.
29. Görevinden ayrılan temsilcilerin, kullanıcı güncelleme yetkisine sahip, şirket yetkilisi ve uygulama yetkilisi tarafından “Temsilci İptali” durumuna getirilmesi gerekmektedir. Bu işlemin teknik ve idari nedenlerle üye temsilcileri tarafından yapılamaması durumunda, üye temsilcilerinin internet sitesi üzerinden ileteceği iletişim formuna istinaden işlem MKK tarafından gerçekleştirilebilir. Üye tarafından “Temsilci İptali” durumundaki bir temsilci kaydının tekrar “Aktif” hale getirilmesi mümkün değildir.
30. Şirket yetkilisi ve uygulama yetkililerinin MKS uygulamasında tanımlı ad-soyad bilgileri yetkileri bulunması halinde üye temsilcileri tarafından güncellenerek onaylanabilmektedir.
31. “MKK Üyelik Yönergesi”nin “İhraççı ve yatırım kuruluşu üyelik şartları”nı düzenleyen 6. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendi gereği, üyelerimizin belirtilen yeterli sayıda ve nitelikte personeli bulunmaması durumunda ya da kendi istihdam ettikleri personel ve teknik imkanlarını kullanmak yerine, yetkili kişilerce imzalanmış üye yetkilendirme yazısı ile bildirdikleri başka bir MKK üyesi aracılığıyla MKS işlemlerini yürütmeleri mümkün olabilmektedir.
32. Üye yetkilendirme yazısı gereği yetkilendirilecek üye kullanıcılarına, yetki verilecek üye yada üyelere yapılacak yetkilendirme işlemi tek tek yapılabileceği gibi, toplu yetki aktarımı ve CSV yoluyla da yapılabilmektedir.
33. Üye yetkilendirme iptali, yetkilendiren veya yetkilendirilen üye tarafından MKK’ya gönderilecek yazılı talimat üzerine gerçekleştirilmektedir. Yetkilendirmenin tarafı olan kuruluşlardan herhangi birinin yetkilendirme uygulamasını sonlandırmayı talep etmesi halinde yetkilendirme tanımlamaları iptal edilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:13/141

E. YATIRIMCI HESAPLARI VE HESAP AÇILIŞ İŞLEMLERİNE İLİŞKİN İLKELER

- Yatırımcı hesapları MKS'de üyeler tarafından açılır. Sistemde her yatırımcı için ayrı ve tek bir sicil numarası üretilir. MKS de yatırımcı hesabı açılması üyelerin altında hesap tanımlanması ve tanımlanan hesaba ilişkin kimlik bilgisinin iletilmesi adımlarından oluşur. Sistemde daha önce sicil almamış bir yatırımcının sicil alması ise iletilen kimliğin kontrolü T.C Kimlik/Yabancı Kimlik Numarası ve Vergi Kimlik Numarasının teyit edilmesi sonrasında gerçekleşir.
- Hesap tanımlanması ilgili üyenin altında yatırımcının sahip olacağı hesap numarasının ve hesap özelliklerinin tayin edildiği aşamadır. Yatırımcı hesaplarının tanımlanması aşamasında aşağıdaki bilgilerin sisteme iletilmesi gerekmektedir.

İletilecek Bilgi	Açıklama
Hesap Numarası	
Hesap IBAN Kodu	International Bank Account Number (opsiyonel)
Hesap Açma Neden Kodu	N: Normal, D: Devir, H: Halka Arz
AK Hesap İşlem Durumu	S: Geçici İşlem Yapamaz (Giriş var, Çıkış yok) A: Normal İşlem Yapabilir (Giriş var, Çıkış var) P: Kapalı (Giriş yok, Çıkış yok)
Hesap Yasaklılık Durumu	M: MKK'da geçici işlem yapamaz N: Normal işlem yapabilir T: Tasfiye I: iflas K: Kimliksiz Y: İşlem Yasağı
Hesap Sınıfı	1: Yatırımcı Saklama Hesabı 2: Portföy Yatırımcısı Saklama Hesabı 3: Yatırım Fonu Saklama Hesabı 4: AK Portföy Hesabı 5: Halka Arz Hesabı 6: İhraççı Ortak Hesabı 7: Acente Saklamacı İşlem Hesabı 8: Yatırım Fonu Saklamacı İşlem Hesabı 9: Portföy Yönetim Saklamacı İşlem Hesabı 10: Yatırım Ortaklığı Saklama Hesabı 11: Yatırım Ortaklığı Saklamacı İşlem Hesabı
Saklamacı Üye Kodu	İşlem hesaplarının Saklamacı Üye Bilgisi (7,8,9,11 için)
Portföy Kodu	Portföy Hesabının bağlı olduğu portföy kodu (2,9 için)
Yatırım Fonu Takas Üye Kodu	3 ve 8 için
Yatırım Ortaklığı Takas Üye Kodu	10 ve 11 için
Hesap Türü	Tekil, Müşterek
Türev	HAYIR / VİOP / KASİ / VIOP – KASİ / OTC / OTC – VIOP / HEPSİ
NCM	Türev alanı seçildiğinde NCM kodu bildirimi için kullanılır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:14/141

- Hesap tanımlama aşamasında hesap yasaklılık durumu otomatik olarak “Kimliksiz” değeri ile açılır. Kimlik bilgisi ileilmeksizin sadece hesap numarası ile MKS’de işlem yapılması mümkün olmamaktadır.
- Kimlik iletilmesi için hesabın daha önceden açılmış olması ve daha önce bir kimlik iletilmemiş olması esastır.
- İletilen kimlik bilgileri yatırımcının uyruğuna (Yerli, Yabancı) ve kimlik tipine (Gerçek, Tüzel, Fon, Yatırım Ortaklığı, Diğer) göre değişmektedir. Bu çerçevede iletilecek zorunlu/opsiyonel bilgiler aşağıda yer almaktadır.

KİMLİK TİPİ	İLETİLECEK BİLGİLER
Yerli Gerçek	Zorunlu Alanlar: Mükellef Türü, Ad, Soyad, T.C. Kimlik numarası, Doğum tarihi, Adres türü, ADNKS, Cep Telefonu
Yerli Tüzel	Zorunlu Alanlar: Mükellef Türü, Unvan, Vergi Numarası, Vergi Dairesi, Adres türü, Ülke, Adres1, İl, İlçe, e-mail Opsiyonel Alanlar: LEI
Yatırım Ortaklığı	Zorunlu Alanlar: Mükellef Türü, Unvan, Vergi Numarası, Vergi Dairesi, Adres türü, Ülke, Adres1, İl, İlçe, e-mail Opsiyonel Alanlar: LEI
Yerli Fon	Zorunlu Alanlar: Mükellef Türü, Unvan, Vergi Numarası, Vergi Dairesi Adres türü, Ülke, Adres1, İl, İlçe, e-mail Opsiyonel Alanlar: LEI
Yerli Diğer	1-Mükellef Türü Tam ise: Zorunlu Alanlar: Unvan, Vergi Numarası, Vergi Dairesi, Adres türü, Ülke, Adres1, İl, İlçe, e-mail Opsiyonel Alanlar LEI 2-Mükellef Türü Dar /Boş ise: Zorunlu Alanlar: Unvan, Adres türü, Ülke, Adres1, İl, İlçe, e-mail Opsiyonel Alanlar: Vergi Numarası, Vergi Dairesi, LEI
Yabancı Gerçek	Vergi Kimlik Numarası seçimi ile iletilecek kimlik bilgileri: Zorunlu Alanlar: Mükellef Türü, Ad, Soyad, Baba Adı, Anne Adı, Kimlik Seri No, Ülke, Doğum Yeri, Doğum Tarihi, Cinsiyeti, Adres türü, Ülke:TR ise: Adres1, İl, İlçe (Ülke:TR değil ise:Adres1, İl) Opsiyonel Alanlar: Vergi No, Mavi Kart Bilgisi Yabancı Kimlik Numarası seçimi ile iletilecek kimlik bilgileri: Mükellef Türü, Ad, Soyad, Yabancı Kimlik Numarası, Doğum tarihi, Adres türü, Ülke:TR ise: Adres1, İl, İlçe (Ülke:TR değil ise:Adres1, İl)
Yabancı Tüzel	Zorunlu Alanlar: Mükellef Türü, Unvan, Ülke, Adres türü, Ülke:TR ise: Adres1, İl, İlçe (Ülke:TR değil ise:Adres1, İl) Opsiyonel Alanlar: LEI, Sektör Kodu, Alt Sektör Kodu, Vergi Numarası, Vergi Dairesi,
Yabancı Fon	Zorunlu Alanlar: Mükellef Türü, Unvan, Ülke, Adres türü, Ülke:TR ise: Adres1, İl, İlçe (Ülke:TR değil ise:Adres1, İl) Opsiyonel Alanlar: LEI, Vergi Numarası, Vergi Dairesi
Yabancı Diğer	Zorunlu Alanlar: Mükellef Türü, Unvan, Ülke, Adres türü, Ülke:TR ise: Adres1, İl, İlçe (Ülke:TR değil ise:Adres1, İl) Opsiyonel Alanlar: Vergi Numarası, Vergi Dairesi LEI

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:15/141	

6. Yerli gerçek kişi yatırımcılara sicil verilmesi, yatırımcının MKS'ye iletilen MERNİS numarası üzerinden ad, soyad ve doğum tarihi bilgileri dışındaki bilgilerin sisteme otomatik olarak taşınması ile gerçekleşebilir. Yerli ve yabancı tüzel kişiler, yatırım ortaklığı, yatırım fonu niteliğindeki yatırımcıları için sicil numarası sadece vergi kimlik numaralarının teyit edilmesinden sonra oluşturulur.
7. İletilen kimlik bilgileri içerisinde T.C. Kimlik Numarası/Yabancı Kimlik Numarası yer alıyorsa;
- Kimlik iletilmesi işlemi onaylandığında iletilen (TC Kimlik Numarası/Yabancı Kimlik Numarası, Ad/Soyad, Doğum Tarihi) bilgilerin MERNİS veritabanından online olarak kontrolü gerçekleştirilir ve bilgilerin doğru olması durumunda "Sorulacak" yanlış olması durumunda "Red" statüsünü alır.
 - Sorulacak statüsünde bir kimliğin tüm bilgilerinin (iletilen bilgiler dışında tebliğ gereği gereken bilgiler) MERNİS veritabanından getirilmesi ile birlikte mernis statüsü "Kabul" olarak sistem tarafında güncellenir.
 - İletilen T.C. Kimlik/Yabancı Kimlik numarasının MKS veritabanında olması durumunda, iletilen numara, Ad/Soyad ve doğum tarihi bilgisi uyuşuyorsa "Kabul" uyuşmuyorsa "Red" kaydı ile Mernis Statüsü güncellenir.

İletilen kimlik bilgileri içerisinde Vergi Kimlik Numarası yer alıyorsa;

- Kimlik iletilmesi işlemi onaylandığında iletilen (Vergi Kimlik Numarası/Ad Soyad/Unvan) bilgilerin Maliye Bakanlığı veritabanından on-line olarak kontrolü gerçekleştirilir ve bilgilerin doğru olması durumunda "Kabul", hatalı olması durumunda "Red" statüsünü alır.
 - İletilen vergi numarasının MKS veritabanında olması durumunda, iletilen numara ile iletilen Ad/Soyad veya Unvan bilgisi uyuşuyorsa "Kabul" uyuşmuyorsa "Red" kaydı ile Maliye Statüsü güncellenir.
8. Kimlik bilgilerinin iletilmesinden sicil verilmesi aşamasına kadar geçen süre zarfında, Vergi Kimlik Numarası ve TC Kimlik Numarası/Yabancı Kimlik Numarası ile MERNİS bilgilerinin teyidinde karşılaşılabilecek durumlar aşağıda özetlenmiştir. Söz konusu hesaplar, herhangi bir sicil ile "eşleşmemiş" olduğu sürece hareketsiz olmaktadır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:16/141	

Maliye Statüsü	Mernis Statüsü	Hareketsizlik Durumu
Giriş	Giriş	Hesap kimliksiz olduğundan işlem yapılamaz.
Kabul	Kabul	Hesap sicil alacağından hareketsizlikten bahsedilemez.
Red	Red	Hesap eşleşmediğinden hareketsizdir.
Kabul	Sorulacak	Hesap eşleşmediğinden hareketsizdir.
Sorulacak	Sorulacak	Hesap eşleşmediğinden hareketsizdir.
Sorulacak	Kabul	Hesap eşleşmediğinden hareketsizdir.
Red	Sorulacak	Hesap eşleşmediğinden hareketsizdir.

9. Hesabın müşterek olması durumunda tüm hesap sahiplerine ilişkin kimlik bildirimi hesap açılışı sırasında iletilir. Tüm kimliklerin sicil almasından sonra yeni bir kimlik eklenmesi, kimlik iptali ve ortaklık paylarının değiştirilmesi mümkün değildir.
10. Müşterek hesaplarda oran bildirimi dahilinde hak sahipliği söz konusudur. Tüm hak sahiplerinin hak sahipliği oran toplamı %100'ü bulmalıdır.
11. Hesap kimlik bilgilerinde değişiklik olması halinde değişiklik bildirimi, üye tarafından iletilen TC. Kimlik Numarası/Yabancı Kimlik Numarası ile MERNİS veri tabanındaki bilgiler ile MKK sistemindeki kimlik bilgileri güncellenir. Bu şekilde, yatırımcı hesap açılışlarındaki bilgilerin değiştirilmesinde MERNİS/Maliye Bakanlığı veri bankasından yararlanılması yoluyla, bilgilerin doğruluğu güvence altına alınır.
12. MKK sisteminde sicil almış yatırımcı için sadece sicil, ad, soyad/unvan ve adres bilgileri iletilerek yeni hesap tanımlanması mümkündür.
13. MKS'de açılmış olup, herhangi bir sicil ile eşleşmiş hesaplar hareket görmediği sürece iptal edilebilir. Eşleşmiş bir hesabın iptal edilmesi halinde iptal tarihinden itibaren 10 yıl geçmedikçe başka bir yatırımcı için açılması söz konusu değildir.
14. Yatırım fonlarının kaydileştirilmesi döneminde sicil almamış yatırımcı hesaplarına FG (Fon Geçiş) hesap açma nedeni tanımlanmıştır. SPK kararı gereğince 01.01.2007 tarihinden itibaren hesap açma nedeni FG olan hesapların sicil almamış olanlarından fon payı satış (yatırımcı açısından) işlemi yapılabilecek, fon payı alım işlemi yapılamayacaktır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:17/141

15. SPK kararı doğrultusunda, BİAŞ bünyesinde Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında (VİOP) gerçekleştirilecek işlemler için tanımlanmış hesaplar üyelerce MKS de tanımlanacaktır. Bu doğrultuda "Türev" durumu VİOP/ KASİ/ VİOP – KASİ / OTC / OTC – VİOP / HEPSİ " olarak tanımlanmış hesaplar için sicil alma sürecinde sicil ve kimlik bilgileri, bildirim mesajı yolu ile sistem tarafından otomatik olarak Takasbank'a iletilir.
16. SPK düzenlemeleri gereğince çeşitli işlemlerin takibi için MKS de hesap açılmadan hesaptan bağımsız sicil numarası aldırılabilir. Hesaptan bağımsız sicil aldırma uygulaması ile oluşturulan sicile ait adres bilgisi kayıtlarımıza irtibat adresi olarak kaydedilmektedir. Ancak ilgili kişinin evvelce alınmış sicili bulunması durumunda adres bilgisi kaydedilmez.
17. IBAN Kodu (International Bank Account Number), ISO 13616 No.lu standarda göre oluşturulmuş Uluslararası Banka Hesap Numarasını temsil ettiğinden, MKS'de sadece bankalar tarafından iletebilmektedir.
18. Yabancı Merkezi Saklama Kuruluşlarının (YMSK) MKK nezdinde üye olarak, tanımlayacakları hesapların hak sahibi bazında izlenmeyecek şekilde açılması, Kurulca izin verilmesi halinde mümkündür. Bu hesapların hak sahiplerine ilişkin kayıtların MKK nezdinde tutulmadığı belli olacak nitelikte açılması sağlanır. Bu nitelikte tanımlanmış hesaplara atanan sicil hak sahipliğini göstermez. YMSK bu nitelikte tanımlanmış hesaplarda tutulan hak sahipliği bilgilerini, SPK ve/veya MKK tarafından talep edilmesi durumunda, SPK ve/veya MKK'ya sağlamakta yükümlüdür.
19. LEI Kodu (LEI-Legal Entity Identifier) ISO 17442 No.lu LEI standartlarına göre oluşturulmuş Tüzel Kişi Kimlik Kodunu temsil ettiğinden MKS'de tüzel kişilere tahsis edilebilecek olup, genel olarak "Yerli ve Yabancı Gerçek" haricindeki kimlik tipleri için iletebilmektedir.

E.1- Alt Hesap Kodu Alt Hesap Açık Adı Alt Hesap Kullanım Amacı

1. Yatırımcı hesaplarının açılması ile birlikte aşağıda belirtilen alt hesaplar da sistemde otomatik olarak oluşur.
 - **HACZ** Haciz hesabı : Haczedilen kıymetlerin aktarılıp blokelenmesi.
 - **HAPS** Hapis hesabı : Üyelerin Türk Medeni Kanununun 950 nci maddesi uyarınca hapis hakkına konu edecekleri kıymetleri aktararak bloke etmesi veya rehin/teminat/hapis hakkı dışında ilgili özel düzenlemeler uyarınca üyelerce yatırımcıların bloke edilmesi zorunlu kıymetlerinin aktararak bloke edilmesi.
 - **OPSP** ÖPP Talep Blokaj Hesabı : Takasbank Ödünç Pay Piyasası uygulamasıyla bağlantılı ödünç verilecek kıymetlerin aktararak blokelenmesi.
 - **OPTD** ÖPP Kapama Blokaj Hesabı : Takasbank Ödünç Pay Piyasası uygulamasıyla bağlantılı olarak ödünç alınan kıymetin farklı bir ödünç işlemine konu olması durumunda Takasbank tarafından blokelenmesi.
 - **RHNA** Rehin Alınan Kıymetler Hesabı: Rehin alınan kıymetlerin rehin alan hesabına aktararak blokelenmesi
 - **RHNV** Rehin Verilen Kıymetler Hesabı: Rehin alınan kıymetlerin rehin veren hesap altında saklanarak blokelenmesi.
 - **SBLK** Şartlı Virman Blokaj Alt Hesabı: Şartlı virmana konu kıymetlerin işlem gerçekleşene kadar aktararak blokelenmesi.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:18/141	

- **SERB** Serbest Hesap: Tüm işlemlere açık.
- **TAVB** Takas Amaçlı Virman Blokajı Alt Hesabı: Satılan kıymetlerin işlem akşamında (Takas süresine kadar) aktarılarak blokelenmesi.
- **RPBL** Repo Piyasa Bloke Alt Hesabı : BİAŞ Pay Senedi Repo Pazarı işlemlerinin takası amacıyla valör bitimine kadar kullanılan bloke alt hesabıdır.
- **MRBL** Menkul Repo Takas İçi Bloke Alt Hesabı: Menkul Kıymet Tercihli Repo Takas içi işlemlerinin takası amacıyla valör bitimine kadar kullanılan bloke alt hesabıdır.
- **MTDB** Menkul Repo Takas Dışı Bloke Alt Hesabı : Menkul Kıymet Tercihli Repo Takas dışı işlemlerinin takası amacıyla valör bitimine kadar kullanılan bloke alt hesabıdır.
- **TEKA** Transfer Edilecek Kıymetler Alt Hesabı: Transfer edilecek kıymetlerin transfer gerçekleşene kadar aktarılarak blokelenmesi.
- **YBLK** Yatırımcı Blokajı Hesabı: Yatırımcı tarafından kıymet hareketinin önlenmesi amacıyla kıymetlerin blokelenmesi.
- **TEMS** Serbest Temerrüt Alt Hesabı: Acente kurum temerrüt işlemlerinin izlenmesi.
- **OPOZ** Opoze Alt Hesabı: Opoze kaydı içeren kıymetlerin aktarılarak blokelenmesi.
- **ITBK** İtfâ Blokaj Alt Hesabı: Erken itfa işlemine konu edilecek kıymetlerin işlem gerçekleşene kadar aktarılarak blokelenmesi.
- **BRUT** Brüt Althesabı: Brüt takas uygulamasında olan kıymetlerin otomatik takas sürecinde kullanılmaktadır.
- **PBLK** TEFAS İşlem Blokaj Althesabı: Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformunda alım satımı yapılan yatırım fonlarının bloke edildiği hesaptır.
- **FBLK** BYF Blokaj Althesabı: Borsa yatırım fonu creation/redemption (oluşturma/bozma) işlemlerinde kıymetlerin bloke edildiği hesaptır.
- **MBLK** Piyalar Arası Aktarım Blokaj Hesabı: Pay Piyasası ve Pay Senedi Repo Pazarı arasında yatırımcıların aynı hesap ve aynı takas gününe ait bir piyasadaki alacakları ile diğer piyasadaki borçlarının kapatılabilmesi amacıyla üyelerin bildirimini doğrultusunda gerçekleştirilen işlemlerde kullanılan alt hesaptır.
- **USBL** ELÜS Blokaj Alt Hesabı: Elektronik ürün senedi (ELÜS) teslimi veya iptalini gerektiren durumlarda lisanslı depo işletmesi tarafından işlemin onaylanmasına kadar ELÜS lerin bloke olarak tutulacağı alt hesaptır.
- **ESBL** EMKT Şartlı Virman Blokaj Alt Hesabı : EMKT sisteminde şartlı virmana konu kıymetlerin işlem gerçekleşene kadar aktarılarak blokelenmesi.
- **FPBL** Piyasalar Arası Aktarım Blokaj : Yabancı merkezi saklama kuruluşuna transfer edilecek menkul kıymetlerin transfer gerçekleşene kadar blokelenmesi.
- **UPBL Üye Net Takas TÜRİB Blokaj Alt Hesabı:** TÜRİB'in Kuruluşumuza bildirdiği üye net takas işlemleri için ELÜS'lerin bloke edilmesi amacıyla kullanılan alt hesaptır.
- **SPBL Sözleşme Bazında Takas TÜRİB Blokaj Alt Hesabı:** TÜRİB'in Kuruluşumuza bildirdiği sözleşme bazında takas işlemleri için ELÜS'lerin bloke edilmesi amacıyla kullanılan alt hesaptır.
- **ELTB** ELUS TÜRİB Blokaj Alt Hesabı : Türkiye Ürün İhtisas Borsası'nda verilen satış emri doğrultusunda ELÜS varlığını teyiden mudinin hesabındaki ELÜS'ün blokelenmesi için kullanılan hesaptır.
- **VTBL** Vatandaşlık Blokaj Alt Hesabı : Türk Vatandaşlığına başvuran yabancı yatırımcıların satın almış oldukları mevzuatta belirlenen menkul kıymetlerin ilgili mevzuat çerçevesinde bloke edilmesi için kullanılan alt hesaptır.
- **DGAB** Depo Gün Sayısı Azaltım Bildirimi Alt Hesabı: ELÜS'lerin depo gün sayısı azaltım sürecinde kullanılan alt hesaptır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:19/141

E.2- Sistemde Kullanılacak Operasyonel Hesaplar

1. MKS'de üyeler tarafından gerçekleştirilecek işlemlere ilişkin olarak kullanılacak hesaplar bunların kullanım amaçları aşağıda yer almaktadır.

- **Yatırımcı Saklama Hesabı (1 sınıflı):** Yatırımcı hesabı için kullanılır.
- **Portföy Yatırımcısı Saklama Hesabı (2 sınıflı):** Portföy Yönetimi Saklama yetkisi olan kurumlarda, yatırımcılarına ait portföylerdeki kıymetlerin, hak sahibi bazında saklanması amacıyla açılan hesaplardır.
- **Yatırım Fonu Saklama Hesabı (3 sınıflı):** Yatırım fonlarına ilişkin kıymetlerin ilgili fon adına saklanması amacıyla Takasbank tarafından açılan hesaplardır.
- **AK Portföy Hesabı (4 sınıflı):** Yatırım kuruluşu portföylerinin izlenmesi amacıyla açılan hesaplardır.
- **Halka Arz Hesabı (5 sınıflı):** Halka arza aracılık eden kurumların halka arz işlemlerini gerçekleştirmek için açtıkları hesaplardır.
- **İhraççı Ortak Hesabı (6 sınıflı):** İhraççı şirketler tarafından ortakları için açılan ve sadece kapalı payların izlendiği hesaplardır.
- **İşlemci - Saklamacı Üye Takas İşlem Hesabı (Takas Amaçlı) (7 sınıflı):** Genel ve doğrudan takas üyesi olmayan işlemci ve MKK'da saklamacı olan üyelerin takas işlemlerinin sonuçlandırılması amacıyla genel takas üyesi nezdinde açılan hesaptır.
- **Yatırım Fonu Saklamacı İşlem Hesabı (Takas Amaçlı) (8 sınıflı):** Yatırım fonlarının portföylerine ilişkin kıymetlerin BİAŞ'da alım satım işlemlerinin yapıldığı yatırım kuruluşları altında açılan hesaplardır. Yatırım Fonu Saklama Hesabı ile bağlantılıdır.
- **Portföy Yönetim Saklamacı İşlem Hesabı (Takas Amaçlı) (9 sınıflı):** Portföy saklama kuruluşlarının işlemlerine ilişkin kıymetlerin yatırım kuruluşları tarafından BİAŞ'da alım satımının yapıldığı hesaplardır. Portföy Yatırımcısı Saklama Hesabı ile bağlantılıdır.
- **Yatırım Ortaklığı Saklama Hesabı (10 sınıflı):** Yatırım ortaklığı portföylerine ilişkin kıymetlerin ilgili yatırım ortaklığı adına saklanması amacıyla Takasbank tarafından açılan hesaplardır.
- **Yatırım Ortaklığı Saklamacı İşlem Hesabı (Takas Amaçlı) (11 sınıflı):** Yatırım ortaklığı portföylerine ilişkin kıymetlerin BİAŞ'da alım satım işlemlerinin yapıldığı Yatırım Kuruluşu altında açılan hesaplardır. Yatırım Ortaklığı Saklama Hesabı ile bağlantılıdır.
- **Ak Takas Havuz Hesabı (12 sınıflı -AKTAH):** Takas işlemlerinin tamamlanması amacıyla kullanılan havuz hesaplarıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **Takasbank Takas Havuz Hesabı (14 sınıflı-TBTAH):** Takasbank'ın takas işlemlerini sonuçlandırmak amacıyla MKS'de Takasbank (TVS) üyesi altında otomatik tanımlanan havuz hesabıdır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:20/141	

- **İşlemci - Saklamacı Üye Netleştirme Havuzu (16 sınıflı-Genel Takas Üyesi+NETHVZ):** Genel Takas üyesi üzerinden takası gerçekleştirilecek işlemci – saklamacı üye işlemlerinin netleştirilmesi amacıyla kullanılan havuz hesabıdır.
- **İhraççı Havuz Hesabı (17 sınıflı -IHRACH):** İhraççı kurumun ihraç edilecek menkul kıymetlerini izlenmesi amacıyla açılan havuz hesaplarıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **İhraççı Satılabilir Paylar Havuzu (18 sınıflı -IHRACSAT):** Yatırım fonu ihraç eden ihraççı tarafından ihraç sonrası yatırım fonu alım satım işlemlerinin izlendiği hesaplarıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **Temerrüt Hesabı (19 sınıflı -AKTEMHES):**Yatırım kuruluşlarının Takasbank’a karşı olan takas yükümlülüklerini yerine getirmemeleri sonucunda, takas temerrütlerini sonuçlandırmak amacıyla kullanılan Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **YTL Kusura Hesabı (20 sınıflı -AKYTLHES):**YTL düzenlemesi nedeniyle sistemde oluşan virgülden sonraki üçüncü hanedeki bakiyenin aktarılarak izlendiği hesaplarıdır.
- **Takasbank ÖPP Havuzu (21 sınıflı -TBOPH):** Takasbank’ın Ödünç Pay Piyasası işlemlerini sonuçlandırmak için MKS’de kullanılan havuz hesabıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **AK Hata Portföy Hesabı (22 sınıflı -AKHATAP):** Takas işleyişinde sıkıntı oluşmaması için MKK sisteminde tanımsız ve işlemsiz durumda olan hesaplarla ilgili alım-satım işlem sonuçlarının yansıtıldığı havuz hesabıdır. Yatırım kuruluşu kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **Kaydi Bilinmeyen Ortak Hesabı (23 sınıflı -KAYDBOH):** İhraççı altında bilinmeyen ortak hesabında izlenen fiziki kayıtların sermaye artırım karşılıkları, kıymet iptali, birleşmesi vb. sebeple oluşan kaydi paylarının izlendiği hesaplarıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **Fiziki Bilinmeyen Ortak Hesabı (24 sınıflı -FZKBOH):** İhraççı altında Bilinmeyen Ortak hesabında fiziki kayıtların izlendiği hesaplarıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **Özel Sektör Tahvili Takas Havuz Hesabı (28 sınıflı-OTH):** Takasbank’ın takas işlemlerini sonuçlandırmak amacıyla kullanılan havuz hesabıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır. Takasbank tarafından, ilgili hesabın ünvanı: “TVS+boşluk+OTH” olarak oluşturulup sicil alınması sağlanır.
- **DİBA Depo Hesabı (29 sınıflı – DBDEPO):** Devlet İç Borçlanma Araçlarının (DİBA) EMKT işlemlerinde (depo devir gelen ve giden işlemler) kullanılan havuz niteliğinde hesaptır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **Fon Depo Havuz Hesabı (31 sınıflı-FONDEPO):** Fon işlemlerinde sicil alamamış yatırımcılara ait işlemlerin geçici olarak bildirilmesi için kullanılan havuz hesabıdır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI İlgili Md/Bölüm:SHD	Genel (Kamuya Açık)
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351 Sayfa No:21/141

- **TEFAS İşlem Hesabı (32 sınıflı):** Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu işlemlerinde kullanılan havuz hesabıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik açılmaktadır.
- **İhraççı Varant Saklama Hesabı (33 sınıflı):** Varant ihraççı üyesi adına ve ilgili tebliğ uyarınca ihraç edilen varantlara ilişkin işlemler ve bu kıymetlerin saklanması amacıyla açılan hesaplardır.
- **Repo Takas Havuz Hesabı (35 Sınıflı RPTAH):** BİAŞ Pay Senedi Repo Pazarı işlemlerinin takası amacıyla kullanılan havuz hesaplarıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **Takasbank Ters Repo Hesabı (41 Sınıflı- TRBLH):** Yatırım kuruluşlarının BİAŞ dışında veya BİAŞ de gerçekleştirilmiş olup takası mevcut takas süreci dışında yapılacak repo işlemleri karşılığı kıymetlerin bloke edileceği hesaptır. MKS’de Takasbank tarafından açılır.
- **Lisanslı Depo İşletmesi Havuz Hesabı (43 sınıflı LDH):** Elektronik ürün senedi ihraç ve iptal işlemlerinde kullanılmak üzere açılan havuz hesaplarıdır.
- **Yabancı Saklama Global Hesabı (46 sınıflı):** Yurtdışında yerleşik hak sahiplerine ait sermaye piyasası araçlarının izlendiği havuz niteliğindeki hesaptır.
- **Yurt Dışı İhraç İşlemleri Hesabı (47 sınıflı):** Yurt dışında gerçekleştirilen ihraç işlemlerine ilişkin kullanılan saklama hesabıdır.
- **Takasbank Merkezi Karşı Taraf Takas Hesabı-TBCCP (48 sınıflı):** Takasbank’ın Merkezi Karşı Taraf olarak takas işlemlerinin gerçekleştirilmesinde kullandığı hesaptır.
- **Takasbank Takas Hesabı-TBNCC(49 sınıflı):** Takasbank’ın Merkezi Karşı Taraf olmadığı menkul kıymetlerin takasına ilişkin kullandığı hesaptır.
- **Takasbank Üye Temerrüt Hesapları- DFXXX (50 sınıflı):** Temerrüt işlemlerinin sonuçlanmadığı durumda, yükümlülüğünü yerine getiren üyelerin kıymetlerinin gün sonunda aktarıldığı ilgili üye kodunu da içeren hesaptır.
- **OSBA MKT Üye Temerrüt Hesabı - FIDFCCBBXXX (51 Sınıflı) :** Takasbank tarafından OSBA'lara ilişkin Merkezi Karşı Taraf olunan kıymetlerin takas işlemlerinin sonuçlanmadığı durumda, kıymet yükümlülüğünü yerine getiren ancak alacağını alamayan üyelerin kıymetlerinin gün sonunda aktarıldığı ilgili üye kodu ile bağlantılı hesaptır.
- **OSBA MKT Olunmayan Kıymetler Üye Temerrüt Hesabı - FIDFNCOSXXX (52 Sınıflı) :** Takasbank tarafından OSBA'lara ilişkin Merkezi Karşı Taraf olunmayan kıymetlerin takas işlemlerinin sonuçlanmadığı durumda, kıymet yükümlülüğünü yerine getiren ancak alacağını alamayan üyelerin kıymetlerinin gün sonunda aktarıldığı ilgili üye kodu ile bağlantılı hesaptır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:22/141

- **Pay Repo Üye Temerrüt Hesabı - FIDFCCPRXXX (53 Sınıflı) :** Pay Repo işlemlerine ilişkin takas işlemlerinin sonuçlanmadığı durumda, kıymet yükümlülüğünü yerine getiren ancak alacağını alamayan üyelerin kıymetlerinin gün sonunda aktarıldığı ilgili üye kodu ile bağlantılı hesaptır.
- **Takasbank Pay Repo Takas Havuz Hesabı - TRTAH (54 Sınıflı) :** Pay Senedi Repo Pazarına ilişkin takas işlemlerinin sonuçlandırılması amacıyla kullanılan, Takas İstanbul nezdinde açılmış havuz hesabıdır.
- **Pay Piyasası MKT Olunmayan Kıymetler Üye Takas Havuz hesabı-AKNCH (56 Sınıflı):** Pay piyasasında Merkezi Karşı Taraf olunmayan kıymetlere ilişkin takas işlemlerinin tamamlanması amacıyla üyeler nezdinde kullanılan havuz hesaplarıdır.
- **Pay Piyasası MKT Olunmayan Kıymetler Üye Temerrüt Hesabı – EQDFNCHSXXX (57 Sınıflı):** Pay Piyasasında Merkezi Karşı Taraf olunmayan kıymetlere ilişkin takas işlemlerinin sonuçlanmadığı durumda, kıymet yükümlülüğünü yerine getiren ancak alacağını alamayan üyelerin kıymetlerinin gün sonunda Takasbank nezdinde tutulduğu ilgili üyeler ile bağlantılı hesaplardır.
- **Ürün Piyasası Takas Havuz Hesabı-UPAKTAH (59 Sınıflı):** ELÜS Takas işlemlerinin tamamlanması amacıyla kullanılan havuz hesaplarıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **Ürün Piyasası Temerrüt Havuz Hesabı-UPTMHES (60 Sınıflı):** Ürün Piyasası Aracı Kurumu (ÜPAK) ve Yatırım Kuruluşu (Sermaye Piyasası Aracı Kurum - SPAK) nezdinde ELÜS takas temerrütlerini sonuçlandırmak amacıyla kullanılan hesaplardır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **Ürün Piyasası Hata Portföy Hesabı-UPHATAP (61 Sınıflı):** ELÜS Takas sürecinde MKK sisteminde tanımsız ve işlemsiz durumda olan hesaplarla ilgili alım-satım işlem sonuçlarının yansıtıldığı havuz hesabıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- **Takas Havuz Hesabı-TTTAH (62 Sınıflı):** Üye Net Takas sürecini sonuçlandırmak amacıyla MKS’de Takasbank (TVS) üyesi nezdinde otomatik tanımlanan havuz hesabıdır.
- **Takas Temerrüt Havuz Hesabı-TTTEH (63 Sınıflı):** Takas işlemlerinin sonuçlanmadığı durumda, Takasbank tarafından temerrüt sürecini yönetmek üzere takas saati sonrası Takasbank tarafından ELÜS’lerin aktarıldığı havuz hesabıdır.
- **Sözleşme Bazında Takas Havuz Hesabı-BBTAH (64 Sınıflı):** Takasbank’ın Sözleşme bazında ELÜS takas sürecini sonuçlandırmak amacıyla MKS’de Takasbank (TVS) üyesi nezdinde otomatik tanımlanan havuz hesabıdır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:23/141

- **Pay Repo NCCP Aracı Kurum Takas Havuz Hesap - RPNCH (65 Sınıflı) :** BİAŞ Pay Senedi Repo Pazarı işlemlerinde Merkezi Karşı Taraf olunmayan kıymetlere ilişkin işlemlerin takası amacıyla kullanılan havuz hesaplarıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
 - **Menkul Repo Takas Havuz Hesabı NCCP – MRNCH (66 Sınıflı) :** BİAŞ Borçlanma Araçları Piyasası Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı ve Kesin Alım Satım Pazarı işlemlerinde Merkezi Karşı Taraf olunmayan kıymetlere ilişkin işlemlerin takası amacıyla kullanılan havuz hesaplarıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
 - **Menkul Repo Takas Havuz Hesabı CCP – MRTAH (67 Sınıflı) :** BİAŞ Borçlanma Araçları Piyasası Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı ve Kesin Alım Satım Pazarı işlemlerinde Merkezi Karşı Taraf olunan kıymetlere ilişkin işlemlerin takası amacıyla kullanılan havuz hesaplarıdır. Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
2. Operasyonel süreçlerde kullanılan havuz nitelikli hesapların altında, yüksek işlem hacimlerini karşılamak ve sistem performansını artırmak için alt hesaplar çoklanabilir. (Örneğin; SERB, SERB1, SERB2,... şeklinde)

E.3- Vekil Bilgi Tanımlama İşlemleri

SPK'nın aldığı karar doğrultusunda, vekalet bilgilerinin MKS üzerinden takip edilmesi sağlanmaktadır. İlgili tanımlamalar aşağıdaki kurallar doğrultusunda gerçekleştirilebilmektedir:

1. Müşterilerinin vekalet bilgilerinin iletilmesi aşamasında vekilin, SPK'nın Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Esasları Hakkında Tebliği gereğince sicil numarasının MKK'ya bildirilmesi zorunlu tutulmuştur. MKK nezdinde sicili bulunmayan vekillerin bildirimi ise ancak Tebliğ'in 2 nolu ekinde belirtilen bilgilerin MKK'ya iletilmesi suretiyle vekil için sicil alınması sonrasında gerçekleştirilmektedir. Bu süreçte vekilin MKK nezdinde bir yatırımcı hesabı bulunması zorunluluğu aranmamaktadır.
2. Vekalet konuları "1-Hesap Açım, 2-Alım Satım, 3-Diğer" olarak bildirilmekte olup, birden fazla seçenek ile bildirim iletebilmesi mümkün olmaktadır. Vekil olarak sadece gerçek kişiler bildirilmektedir.
3. Herhangi bir kaydın iptal edilmesine veya güncellenmesine imkan verilmekte, ancak bu durumda açıklama yazılması zorunlu tutulmaktadır.

E.4- Nitelikli Yatırımcı İşlemleri Takibi

SPK tarafından alınan karar doğrultusunda, nitelikli yatırımcıların diğer yatırımcılardan ayrı olarak izlenebilmesi amacıyla, Yatırım Kuruluşları tarafından nitelikli yatırımcılardan alacakları beyan çerçevesinde MKS'de nitelikli yatırımcı tanımlaması yapılabilmektedir. Nitelikli yatırımcı işlemlerinin takibinde;

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:24/141	

1. Bir yatırımcının MKS kayıtlarına göre nitelikli yatırımcı addedilebilmesi için üye kurumlardan birinin bildirimi yeterli kabul edilmekte, bildirimi yapan kurumlar dışındaki kurumların, söz konusu yatırımcı adına kendilerinde açılmış hesap bulunması kaydıyla, bu yatırımcının nitelikli yatırımcı olarak görebilmelerine imkan verilmektedir.
2. Nitelikli olduğu bildirilen yatırımcının tüm tekil hesapları nitelikli yatırımcı hesabı olarak MKS kayıtlarında yer alır. Müşterek hesaplarda ancak, hesap sahibi tüm kişilerin nitelikli yatırımcı olduklarına dair bildirimin MKS'ye iletilmesi halinde ilgili müşterek hesaplar nitelikli olarak addedilir.
3. Nitelikli yatırımcı özelliğinin kaybedilmesi durumunda, herhangi bir üye tarafından iletilen bildirim doğrultusunda, söz konusu yatırımcı bilgisi nitelikli yatırımcı listesinden silinir. Nitelikli yatırımcı olarak kabul edilen bir yatırımcı için işlem yapılmadan önce tüm kurumlar tarafından söz konusu raporun kontrol edilmesi yükümlülüğü Yatırım Kuruluşlarına aittir.

E.5- Üyelerarası Toplu Hesap Aktarımı

MKS'de bir üye nezdinde oluşturulmuş kayıtların, diğer bir üyeye toplu bir şekilde aktarımının gerekmesi halinde, Kurum talepleri ile bağlantılı toplu aktarım sağlanabilir. Söz konusu aktarım sürecinde uygulamalar aşağıda yer alan esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.

E.5.1 - Hesap Tanımlamaları

1. Üye tarafından yazılı olarak ve elektronik ortamda iletilen kapalı olmayan hesapların diğer üye nezdinde aynı sicil bilgileri ile açılması sağlanır. Bildirilen hesap, devralan üye nezdinde tanımlı ise ilgili hesaplar için hesap tanımlama süreci işletilmez. Çakışan hesaplar için (sicil bilgileri farklı) MKS'de hesap numarası değişim işlemi gerçekleştirilecek ise MKK'nın bilgisi dahilinde yapılmalıdır.
2. Devrolan üyede tanımlanmış Portföy yatırımcı saklama (2 sınıflı) hesapları portföy kodları devralan üyede mevcut olsa da hesaplar aynen açılır. Portföy Yönetim İşlemci Saklamacı hesaplarının (9 sınıflı) portföy kodları devralan üyede mevcutsa ilgili hesaplar açılmaz.
3. Her iki üyede (Devralan-Devrolan) aynı takas üye kodlu Yatırım Fonu İşlemci Saklamacı (8 sınıflı) ve Yatırım Ortaklığı İşlemci Saklamacı (11 sınıflı) hesapları bu sürece konu edilmez.
4. Tanımlanacak hesaplar içerisinde AK Portföy hesapları (4 sınıflı) bulunması halinde, söz konusu hesaplar üyenin kendi portföyüne ait tanımlama içerdiğinden, devralan üyede 1 sınıflı Yatırımcı Saklama Hesabı olarak açılmaktadır.
5. Hesap açım nedeni "Devir" olarak belirtilir. "FG" durum kodlu hesaplar "FG" olarak aktarılır.
6. Devrolan üyede hesapların türev durumu hangi özellik ile tanımlı ise, devralan üyede de aynı özellik ile açılır. Takasbank sisteminde yapılacak tanımlama için devralan üyenin Takasbank düzenlemeleri doğrultusunda hareket etmesi gerekmektedir.
7. Hesap açım tarihi, kimlik bildirim tarihi ve hesapların eşleşme tarihi "devir tarihi" olarak kaydedilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:25/141

8. IBAN bilgisi, banka bazında format içerdiğinden farklı üyeye aktarımda, yeni açılan hesaba yansıtılmaz.

E.5.2 - Bakiye Aktarımları

1. Kıymet sınıfı bazında bakiye aktarımı mümkündür. Üye talebinde belirtilmelidir.
2. Devrolan üye altındaki üye tarafından bildirilen hesaplara ilişkin ilgili bakiyeler, alt hesap ve ektanım detayları korunarak devralan üyeye aktarılır.
3. Devralan üye nezdinde aktarılacak hesap ile sicil bilgileri aynı olmayan hesapların bakiye aktarımı gerçekleştirilmez.
4. Aktif rehin/haciz kaydı olan hesaplar için geçmiş rehin ve hacze ilişkin tüm hareketlerin aktarımı sağlanır.
5. Aktarım hareketleri “HDTRN” talimat koduyla gerçekleştirilir. Hareket raporlarından ilgili talimatla yapılan işlemler izlenebilir. İlgili işlem “Hesap Devri” açıklaması ile yer alır.
6. Hareket tarihi aktarımın yapıldığı tarih olarak atılır.
7. Üyelerce iletilmiş, devrolan üyenin gönderen ya da alıcı olduğu valör ve bakiye bekleyen talimatlara ilişkin herhangi bir müdahale yapılmaz.
8. Devrolan kurum tarafından MKK üyesi olan diğer kurumlarda oluşturulmuş rehin ilişkisinde kıymet hareketi olmaksızın rehin işlem kayıtlarında Toplu Hesap Aktarımı nedeniyle devrolan üye koduyla rehin çıkışı ve devralan üye koduyla rehin girişi şeklinde kayıtlar oluşturulur. İlgili işlemler üyelerce rehin işlem raporlarından raporlanır. İlgili işlem “Hesap Devri” açıklaması ile yer alır.
9. İlgili haciz kayıtlarının devralan üye tarafından raporlanabilmesi, kurum kullanıcılarının ve MKK kullanıcılarının yaptığı işlemlerle sınırlı olduğundan mevcut kayıtlardaki devrolan kurum kullanıcı bilgisi devralan kurumca bildirilecek kullanıcı koduyla güncellenir.
10. Hareket kaydı haciz alt hesapları arasında oluşturulacak HDTRN talimatıyla raporlanacaktır. Haciz izleme ekranı ve haciz işlem raporlarında ilgili yatırımcının devrolan kurumdaki tüm aktif haciz işlem bilgileri devralan kurum tarafından izlenebilir olacaktır. Devrolan üye haciz hesabından çıkışın gösterildiği kayıta mevcut hacizli bakiye, aktarım nedeniyle tek bir kayıt şeklinde raporlanır. İlgili işlem “Hesap Devri” açıklaması ile yer alır.
11. Devrolan üyede gerçekleştirilmiş vekil, içsel bilgi, fiili dolaşımda olmayan ortak bilgisi, oy hakkı bilgisi, brüt temettü, nitelikli yatırımcı tanımlamalarına ilişkin herhangi bir aktarım gerçekleştirilmez.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:26/141	

F. KIYMET VİRMANLARI VE VİRMANA İLİŞKİN İLKELER

1. MKS nezdinde kaydi sermaye piyasası araçlarının hesaplararası transferi (virmanı) üyeler tarafından yerine getirilir.
2. Yatırımcı hesapları arasında yapılan virmanlarda üyelere ait havuz hesapları kullanılmaz.
3. Ödeme karşılığı olmayan virmanlar merkezi kaydi sistem içinde gerçekleşir. Ödeme karşılığı virmanlar (şartlı virman) için Takasbank'tan servis alınmaktadır.
4. MKK nezdinde izlenen DİBA'ların TCMB - EMKT sistemine aktarımı üyeler tarafından MKS'ye iletilen talimatlarla gerçekleştirilir.

F. 1 - Virman Türleri

1. **Serbest Virman (SV - Free Of Payment Transfer):** Devir, ödünç verme ve hibe etme gibi çeşitli nedenlerle kişinin aynı üye veya başka üye nezdinde kendisine veya başkasına ait hesaplara nakit veya sair bir karşılık ve şarta bağlı olmaksızın aktarım yapması anlamındadır.
2. **Alım Satımdan Kaynaklanan Takas Amaçlı Virman (TAV):** Haksahibinin veya üçüncü bir kişinin yapmış olduğu alım-satımlardan kaynaklanan hak ve yükümlülükleri nedeniyle MKK nezdindeki Yatırım Kuruluşu /Takasbank Havuz hesapları ile yatırımcı hesapları arasında aktarım yapılması anlamındadır.
3. **Ödeme Karşılığı Virman (DVP-Şartlı Virman):** Hak sahibinin ödeme karşılığı virman talebinin yerine getirilmesidir.
4. **EMKT Sistemi Virmanları:** TCMB nezdinde izlenen DİBA'ların MKK nezdinde hak sahibi bazında takibi amacıyla, MKS'de hak sahipleri hesaplarına/hesaplarından EMKT sisteminde aktarımı anlamındadır.
5. **Kıymet Transfer Eşleştirme İşlemleri:** Kıymet transfer işlemine ait gönderen ve alan tarafların ilettiği talimatların MKS'de eşleştirilmesi ve sonrasında transfer işleminin yapılması sağlanmaktadır. Talimatlar MKS ekranı, (CSV) dosya aktarımı, SWIFT ağı ile iletilir. İşlemler "SERB" alt hesaplar arası gerçekleşir. Yatırım Kuruluşu üye tipleriyle işlem yapılabilir.

F. 2 - Serbest Virmanlar

1. Serbest Virmanlarda işlem bazında ayırım yapılacak olup kaynak bazında izleme yapılabilmesine imkan verecek uygulamalar mevcuttur. Bu çerçevede, özellikle SV türü virmanlarda kullanılmak üzere doğrudan virman ve karşı üye onaylı virman olmak üzere iki değişik virman uygulaması mevcuttur.
2. Gönderen üyenin karşı üyenin yatırımcı hesabına karşı üyenin herhangi bir müdahalesine gerek kalmaksızın virman yapılabilmesi doğrudan virman olarak adlandırılmaktadır. Doğrudan virman işlemlerinde üç değişik yöntemle virman yapılması mümkündür:

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:27/141

- a) Virman yapılabilmesi için hesap no girilmesinin yeterli olması.
 - b) Hesap no girilmesi ve sistemin ad-soyad bilgisini ekrana getirmesinin ardından virman yapılması, hata olduğunda düzeltmenin gönderen kurum tarafından yapılması.
 - c) Hesap no ve ad-soyad (veya sicil no) bilgisinin girilmesi ve üye yetkilisi kontrolü hata olduğunda düzeltmenin gönderen kurum tarafından yapılması.
3. Gönderen üyenin karşı üyenin onayı sonrası yatırımcı hesaplarına virman yapılabilmesi karşı üye onaylı virman olarak adlandırılmaktadır. Karşı üye onaylı virman işlemlerinde üç değişik yöntemle virman yapılması mümkündür:
- a) Virman yapılabilmesi için hesap no girilmesinin ve alıcı üyenin onayının yeterli olması.
 - b) Hesap no girilmesi ve sistemin ad-soyad bilgisini ekrana getirmesinin ardından alıcı kurum onayıyla virman yapılması, hata olduğunda düzeltmenin gönderen kurum tarafından yapılması.
 - c) Hesap no ve ad-soyad (veya sicil no) bilgisinin girilmesi ve karşı üyenin kontrolünün ardından alıcı kurum onayıyla virman yapılması, hata olduğunda düzeltmenin gönderen kurum tarafından yapılması.
4. Gönderen üyenin, karşı üyenin yatırımcı hesaplarına doğrudan virman yapılabilmesi ya da gönderen üyenin karşı üyenin onayı sonrası yatırımcı hesaplarına virman yapılabilmesi karma virman (doğrudan ya da karşı üye onaylı) olarak adlandırılır. Virman yapılabilmesi için karşı kurum hesap numarası girişi zorunludur. Virmanlanacak hesap için ad-soyad bilgisi girilmiş ve sistem kayıtları ile tutarlı ise işlem doğrudan virman şeklinde gerçekleşir. Ad-soyad bilgisi hatalı ya da sadece hesap numarası girilmiş ise işlem karşı üye onaylı virman şeklinde gerçekleşir. Hesabına virman gelen kurum hesaba ilişkin düzenleme yapamayıp işlemi onaylayabilir ya da reddeder.
5. Karma virman politikası taraflardan birinin TVS olması halinde tanımlanabilir. Üyeler tercihleri doğrultusunda transfer politikalarından en az biri tanımlı olma koşulunu gözeterek karşı üyeye uygulamak istedikleri transfer politikalarını belirleyebileceklerdir. Her üye diğer alternatiflerden bir ya da birkaçını üyeler bazında tanımlayabilir. Böylece, herhangi bir virman yapan üye karşı üye kodunu girdiği anda karşı üyenin hangi alternatif doğrultusunda virman işleminin yapılmasını istediğini öğrenip, ekranları ona göre kullanabilir. Üyelerin diğer üyelerden hangi tür virman kabul edeceklerine ilişkin olarak virman politikaları belirlemeleri gerekmektedir. Belirlenen virman politikalarında yapılacak değişiklikler ancak bir gün sonra geçerli olur.
6. Kıymet Transfer Politikaları ekranından tanımlanan doğrudan kıymet transfer politikası uygulaması Kıymet Transfer Alıcı Yatırımcı Politikaları menü adımı kullanılarak belirlenecek yatırımcı hesapları için uygulama dışı bırakılabilecektir.
7. Doğrudan transfer ve karma transfer tipinde doğrudan gerçekleşen üyeler arası virman işlemlerinde son saat 18:30 olarak belirlenmiştir.
8. Son saat sonrası yapılan karma transfer tipi seçili kıymet transferleri isim/ünvan/sicil doğrulaması yapılmadan karşı üye onayına düşürülerek işlemin gerçekleşmesi için mutlaka

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:28/141	

karşı kurumun onayı aranacaktır. Üyelerin son saat sonrası doğrudan transfer göndermeleri halinde ise ilgili talimatlar hata olarak gerçekleştirilmeyecektir.

F. 3 - Virman İşlem İlkeleri

1. Giriş yapılmış virman emirlerinin virman geçerlilik tarihi geçene kadar gönderen kurum onay kullanıcısı tarafından onaylanması mümkündür.
2. Kıymet transferi ancak yatırımcının SERB, YBLK ve TAVB alt hesaplarından mümkün olmaktadır. YBLK hesabından transfer yapılabilmesi için alan hesabın müşterek ya da tekil, aynı yatırımcılara ait olması gerekir. Yatırımcıların YBLK hesabından SERB hesaba çıkışı sadece yatırımcı tarafından WEB veya IVR kanalı ile yapılabilecektir. Vefat eden yatırımcıların hesaplarında bulunan kıymetlerin YBLK alt hesabından SERB alt hesabına aktarımı için varisler tarafından yazılı talep iletilir.
3. Doğrudan virman dışındaki kıymet devir işlemlerinde kıymetler yatırımcının serbest (SERB) alt hesabından transfer edilecek kıymet (TEKA) alt hesabına virmanlanır.
4. Devir işleminin gerçekleşmesinden sonra işlemler gönderen ve alıcı üyeler tarafından ilgili raporlardan izlenebilir.
5. Gerçekleşmemiş talimatlar veya kısmi gerçekleşmiş talimatların kalan kısmı, gönderen üye tarafından iptal edilebilir. İşlem alıcı üye onayına sunulmamışsa sadece gönderen üyeye, alıcı üye onayına sunulmuş ise hem gönderen hem alıcı üyeye işlemin iptal edildiği bilgisi raporlardan izlenebilir.
6. Gerçekleşmiş virmanların hatalı olması durumunda virmanı gönderen kurum tarafından geri transfer talebi iletebilecek, karşı kurumun ilgili bildirim onaylaması ile gerçekleşen kısım için ters virman kaydı oluşacaktır. Söz konusu talep, güncel tarih -7 güne kadar girilen transferler için iletebilir.
7. İleri valörlü talimatlar kabul edilir. Devlet iç borçlanma araçları (DİBA) virmanlarında ileri valörlü talimat iletilmez.
8. Virman girişi sırasında transfer nedeni bildirimi zorunludur. Seçilebilecek transfer nedenleri; Devir, Hibe, Bist İşlemleri, Halka Arz Amaçlı, Lot Altı Alım/Satım, Miras, Ödünç, Ödünç İadesi, Mevzuat Nedeniyle Aktarım, Teminat ve Teminat İade şeklinde belirlenmiştir.
9. Virman talimatlarında talimat öncelikleri değiştirilebilir ve üyelerin belirleyeceği öncelikler esas alınır. Önceliği aynı olan virman talimatları gerçekleştirilirken (takas amaçlı ve şartlı virman talimatları dahil) zaman önceliği dikkate alınmaz, sistem tarafından ilk dikkate alınan talimat gerçekleştirilir.
10. Kıymet sınıfı bazında küsuratlı işlem kontrolü yapılmakta olup, yatırım fonu, özel sektör borçlanma araçları, varlığa/ipoteğe dayalı menkul kıymetler, varlık/ipotek teminatlı menkul kıymetler, gayrimenkul sertifikaları yapılandırılmış ürünler, sertifikalar, elektronik ürün senetleri, yabancı sermaye piyasası araçları ve DİBA virmanlarında küsuratlı işlem yapılamamaktadır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:29/141	

11. Son saat uygulaması vardır. Son saate kadar gerçekleşmeyen talimatlar iptal edilmektedir.
12. Başlangıç saat uygulaması vardır. Başlangıç saatine kadar talimat işleme konulmamaktadır.
13. Talimata geçerlilik tarihi verilebilmektedir. Talimat işlem tarihinden geçerlilik tarihi sonuna kadar aktif olarak sistemde durmakta bakiye müsait olduğunda işlem gerçekleşmektedir.
14. Talimat transfer emrini ileten üyenin tercihinine göre parçalı olarak gerçekleşebilmektedir. Bağlam kaydı ile izlenen payların transferinde parçalı gönderim sözkonusu değildir. Takas Blokajına Alma (YBSAB) ve Takas Blokajına Alma Brüt (BTSAB) talimatlarının parçalılık durumları OR28 Talimat Öncelik Değiştirme ekranlarından güncellenebilir.
15. Talimat üzerindeki miktar Talimat tarihinde, Valör Tarihinde veya Bulduğu Anda seçenekleriyle talimat tarihinde, valör tarihinde veya talimat tarihinden itibaren valör tarihine kadar ilk bakiye bulunduğu anda yatırımcının Transfer Edilecek Kıymetler Alt hesabında (TEKA) blokeye alınabilmektedir.
16. Talimat üzerindeki miktar parçalı olarak yatırımcının TEKA hesabında blokeye alınabilmektedir.
17. İletilen kıymet transfer talimatları için işlemin parçalı olarak gerçekleşmesinin ancak işleme konu bakiyenin, talimat adedinin %1'ine ulaşması şartına bağlı olarak (kalan son bakiye hariç) gerçekleşmesi mümkün olmaktadır.
18. Transfer politikaları'nın kabulü ve yatırımcı ad/soyadının görüntülenmesi üye bazında parametriktrir. Üye, hangi üyeden transfer politikası ve kontrol stratejisini kabul ettiğini veya hangi üyenin kendi yatırımcı ad/soyadını görebileceğini belirleyebilmektedir.
19. Talimat bakiye yetersiz olsa da gönderen üye tarafından onaylanabilmektedir. Gönderen yatırımcının hesabına talimata konu olan kıymet geldiğinde otomatik olarak işleme konulmaktadır.
20. DBDEPO hesaplarından/hesaplarına üyelerarası kıymet transfer işlemleri yapılamaz
21. Virman işlemlerinde transfer nedeni "teminat" seçilmesi durumunda gönderen yatırımcının e-CAS aboneli olması zorunludur.
22. 26.08.2021 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan Yatırımcı Tazmin Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik kapsamında zamanaşımına uğrayan emanet ve alacakların Yatırımcı Tazmin Merkezine (YTM) emaneten devredilmesine ilişkin, YTM koduyla üye tanımlanmış olup işlemler, Takas ve Saklama Bankası A.Ş. tarafından yönlendirilmektedir. MKS'de YTM altında tanımlanacak hesaplara/hesaplardan yapılacak kıymet transfer işlemlerinde, alan veya gönderen üyenin YTM olması ve Transfer Nedeni "11 Mevzuat Nedeniyle Aktarım" seçilmesi durumunda;
 - İşlemlerin sicil numarası aynı olan hesaplar arasında gerçekleşmesi,
 - Kimliksiz Hesaplar için transfer yapılabilmesi, söz konusu olmaktadır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:30/141

23. SPK'nın "Kitle Fonlaması Tebliği"nin "Paya Dayalı Kitle Fonlaması Faaliyetine İlişkin Genel Esaslar" kapsamında, girişimciler veya girişim şirketlerinin kampanya sürecinin başladığı tarihteki ortaklarından fonlanan şirkette önemli etkiye sahip olanlar, kampanya sürecinin başladığı tarihi takip eden 3 yıl içinde miras, mirasın paylaşımı, eşler arasındaki mal rejimi hükümleri veya cebri icra nedeniyle yapılacak devirler ile nitelikli yatırımcılara ya da kendi aralarında yapacakları devirler hariç olmak üzere, fonlanan şirketteki paylarını devredemezler. "Borçlanmaya Dayalı Kitle Fonlaması Faaliyetine İlişkin Genel Esaslar" kapsamında da girişimciler veya girişim şirketlerinin kampanya sürecinin başladığı tarihteki ortaklarından fonlanan şirkette önemli etkiye sahip olanlar, kampanya sürecinde yatırımcılara satışı gerçekleştirilen borçlanma aracından doğan tüm borçların itfasının gerçekleştiği tarihe kadar, miras, mirasın paylaşımı, eşler arasındaki mal rejimi hükümleri veya cebri icra nedenleriyle yapılacak devirler ile nitelikli yatırımcılara ya da kendi aralarında yapacakları devirler hariç olmak üzere, fonlanan şirketteki paylarını devredemezler.

Kitle fonlaması yoluyla fonlanan şirketin kaydi sistemdeki paylarından pay devir kısıtı bulunanlar "KF" ek tanımı ile izlenir. Söz konusu payların transfere konu olması durumunda alıcı tarafın MKS'de "Nitelikli Yatırımcı" olması halinde transferi mümkündür, nitelikli olmayan hesaplar arası kıymet transfer işlemi ise payın bulunduğu yatırım kuruluşları veya ihraççı şirketler tarafından transferin yapılabilmesi için Kuruluşumuza yazılı talepleri ile aşağıda yer alan dayanak tevsik edici belgeleri iletmeleri gerekmektedir.

- Devir ve Temlik Sözleşme Bilgileri,
- Devreden tarafından verilecek muvafakatname,
- Devralan ve Devreden taraflara ait detay bilgiler,

Başvuru çerçevesinde, Kuruluşumuzca söz konusu payların ek tanımları güncellenir. Ek tanım güncellemesi sonrası ilgili üye tarafından transfer işlemi gerçekleştirilerek MKK'ya bilgi verilir, MKK söz konusu payların ek tanımlarını yeniden "KF" olarak günceller. KF ek tanımlı paylardaki devir kısıtı "Kitle Fonlaması Tebliği"nde belirtilen süre sonunda kaldırılır.

24. Takasbank nezdinde bulunan ve repo işlemleri karşılığı kıymetlerin bloke edilmesi amacıyla kullanılan 41 Sınıflı-TRBLH hesabına kıymet transfer işlemi sadece yatırım fonu kıymet türleri için yapılabilir.

F. 4 - Takas Amaçlı Virman (TAV) Alım Satım İşlemlerinin Sonuçlandırılması

1. Borsa'da Pay Piyasasında gerçekleşen işlemlere ve Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'ndan doğan pay yükümlülüklerine ilişkin T günü akşamı Takasbank'tan alınan müşteri bazında net/brüt işlem sonuçları üyelerce kontrol edilerek, onaylanması halinde yatırımcıların borçlarına konu menkul kıymetler üyelerin takas amaçlı virman blokaj tercihlerine göre yatırımcıların takas amaçlı virman blokaj hesaplarına sistem tarafından otomatik veya üyeler tarafından manuel olarak aktarılır. Bakiye bulunmayan hesaplarda ise menkul kıymetler bakiye oluştuğunda sistem tarafından otomatik (tercih edilmişse) olarak takas amaçlı virman blokaj hesabına aktarılır.
2. MKS'ye tanımlanmamış, hareketsiz, işlemde olmayan yatırımcı hesaplarıyla ilgili alım-satım işlem bilgileri MKS'de yatırım kuruluşları için oluşturulmuş olan hatalı portföy işlem hesabı sınıflı "AKHATAP" hesabına aktarılarak, hesaba ilişkin tüm hareketler ilgili kurumlara raporlanacaktır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:31/141

Takas üyesi olmayan işlemci kuruluş . hesaplarından yapılan ve hata alan kayıtlar için işlemler, alım satım işlemini gerçekleştiren yatırım kuruluşu altındaki “AKHATAP” hesabından sonuçlandırılacaktır. Takas üyesi olmayan işlemci kurulu borç ve alacakları ilgili hesaba/hesaptan TAV yoluyla yatırımcı hesaplarına/hesaplarından aktarılacaktır.

3. Takas ve temerrüt işlemleri Takasbank tarafından MKK sistemindeki tek takas havuz hesabında (TBTAH) sonuçlandırılır.
4. Takas günü üyenin onayı ile yatırımcıların takas amaçlı virman blokaj hesaplarından yatırım kuruluşunun takas havuz hesabına, buradan da Takasbank'ın takas havuzu yönünde işlem günü oluşturulmuş olan ve üyeler tarafından öncelik belirlenebilen talimatlar doğrultusunda menkul kıymet hareketi MKS tarafından otomatik olarak sağlanır ve yatırım kuruluşunun takas borçları kapanır. Üyenin MKS de alım satım işlemlerini onaylamaması halinde ; T+1 günü işlem düzeltme bildirimleri sonrasında olmak üzere gün sonu işlemleri sürecinde, işlemler otomatik olarak onay durumuna güncellenir. t Diğer yandan Takasbank sisteminde MKK'ya işlem sonuç bilgileri bildirilmeksizin üyeye aktarılan temerrüt alacağı ile üyenin takas borcu veya üyeye aktarılan takas alacağı ile üyenin temerrüt borcu kapatılabilir. Bu durumda yatırımcıdan aracı kurumun takas havuz hesabı yönlü oluşturulmuş (temerrüt/takas) borç kapama talimatları açıkta kalabilir. Bu hesaba kıymetin gelmesiyle otomatik olarak Takasbank takas havuzu yönünde oluşan kıymet hareketi neticesinde kıymetler takas havuzuna gönderilir. Takas havuz hesabında bulunan bu kıymetler gün içinde çalışacak ilk alacak aktarım periodik işlemi ile üyenin takas havuz hesabına geri gönderilecektir.
5. Takas alacakları, Takasbank tarafından MKK sistemindeki Takas Havuz Hesabından ilgili yatırım kuruluşu havuz hesaplarına aktarılır. Üye havuz hesaplarında bulunan kıymetler, alım-satım bilgileri doğrultusunda işlem günü akşamında (T+0) yatırımcı hesapları yönünde oluşturulmuş olan ve takas tarihini ve bakiyeyi bekleyen talimatları doğrultusunda otomatik olarak öncelik sırasına bağlı olarak yatırımcı hesaplarına aktarılır. Ayrıca Takasbank sisteminde MKK'ya işlem sonuç bilgileri bildirilmeksizin üyeye aktarılan takas alacağı ile üyenin temerrüt borcu veya temerrüt alacağı ile takas borcu kapatılabilir. Bu durumda aracı kurumun takas havuz hesabından yatırımcı yönlü oluşturulmuş alacak aktarım (temerrüt/takas) talimatları açıkta kalabilir.Bu talimatların kapatılabilmesi için üyenin yatırımcı bazında bekleyen takas/temerrüt borç kapatma talimatlarının tamamının gerçekleşiyor olması gerekmektedir.
6. Satışı yapılan kıymetler, T+0 akşamından başlayarak T + 2 gününe kadar yatırım kuruluşlarının tercihleri doğrultusunda MKK tarafından otomatik olarak veya yatırım kuruluşlarının yapacakları kıymet transferi ile takas amaçlı virman blokaj hesabına (TAVB) aktarılır. Takas anından önce yatırımcının takas borcu nedeniyle takas amaçlı virman blokaj hesabına atılmamış olan hiçbir kıymet, takas yükümlülüğünü yerine getirmek üzere kullanılamaz. Bu çerçevede, yatırımcıların takas amaçlı virman blokaj hesaplarına alınan kıymetler yatırım kuruluşu takas havuzuna, bu havuzdan da Takasbank Takas Havuzuna gönderilebilir veya aynı yatırım kuruluşunun kurum içi takasının yapılması amacıyla kullanılabilir. Bunun dışında, yatırımcıların yatırım kuruluşu takas havuz hesabına kıymet gönderme imkanı yoktur. Bu anlamda yatırım kuruluş havuzları sadece takas işlemlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla kullanılabilir. TAVB hesabına aktarılan kıymetlerin ilgili alt hesaptan üye tarafından çıkartılması kıymet transferi adından mümkün olabilmekte, üyenin Takas yükümlülüğünü yerine getirmesi için aynı kıymetleri Takas süreci içerisinde tekrar TAVB hesabına aktarımı gerekmektedir.

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI İlgili Md/Bölüm:SHD	Genel (Kamuya Açık)
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351 Sayfa No:32/141

7. Alım-satım işlemlerinin sonuçlandırılmasında, BİAŞ'da Pay Piyasasında gerçekleşen işlemler (Borsa İşlem Defteri) ve Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'ndan doğan pay yükümlülükleri baz alınır. Bu iki piyasadaki doğan yükümlülükler Takasbank sisteminde müşteri bazında beraber netleştirilerek müşteri detayında oluşturulan net borç/alacak bilgileri, T+0 akşamında Takasbank sisteminden MKK sistemine gönderilir. MKK sisteminde üye ve müşteri hesabı detayındaki işlem sonuçları T+0 günü akşamı üyeler tarafından MKK ekranlarından raporlanabilecektir. Bu rapor satış yaptığı için T+2 günü Takasbank Havuz Hesabına gönderilmek üzere, hesaplarından kıymet çıkacak olan ve alım yaptığı için hesaplarına kıymet girecek olan yatırımcıların hesap numarasının, kıymet kodlarının ve miktarlarının gösterileceği bir rapordur. Yatırım kuruluşları, söz konusu raporda herhangi bir yanlışlık tespit etmeleri halinde düzeltme işlemlerini Borsa sözleşme bilgileri üzerinden, işlem gününden itibaren T+1 günü sonuna kadar Takasbank takas sistemine iletirler. Sözleşme düzeltme bilgileri, Takasbank tarafından MKK sistemine aktarılır ve MKK sisteminde önceki bilgiler sonucunda oluşturulmuş bulunan talimatlar iptal edilerek bildirilen hesap için yeniden düzenlenir.
8. İşlem gününde (T+0) MKK'ya iletilen alım-satım işlem sonuçlarının MKK sisteminde yatırımcı hesaplarına yansıtılması için, bildirilen hesabın MKK sisteminde açılmış ve kimlik bildiriminde bulunulmuş bir hesap olması, ayrıca yatırım kuruluşu hesap işlem durumunun, A: Normal İşlem Yapabilir veya alacaklı hesap için Aracı Kurum Hesap İşlem Durumunun S: Üyede Geçici İşlem Yapamaz, Hesap Yasaklılık durumunun N: Normal işlem yapabilir durumunda olması ve Takas tarihi itibarıyla hareketsizleşmeyecek hesaplar olması gerekmektedir. Aksi taktirde bildirilen hesaplar için oluşturulacak kayıtlar, yatırım kuruluşu altında tanımlanmış bulunan AKHATAP (hatalı portföy işlem hesabı) hesabına yansıtılacak, bu hesap üzerinden yapılacak tüm hareketler ilgili mercilere raporlanacaktır.
9. Yatırımcı Bazında Netleştirme Raporu'nda yer alan bilgiler doğrultusunda; satış yapmış olan ve bu nedenle T+2 günü kıymet teslim yükümlülüğü bulunan yatırımcı hesaplarında yer alan kıymetler net borç miktarı kadar, MKK sistemi tarafından veya kıymet transferi yolu ile üyeler tarafından takas amaçlı virman blokaj hesabına (TAVB) aktarılır. Yeterli bakiyesi olmayan hesaplar için sistem, serbest hesaba kıymet geldikçe aktarılabilecek tutara erişinceye kadar takas amaçlı virman hesabına atacak şekilde kayıt işler. Aynı şekilde, alacaklı hesapların alacak bilgileri sistemde tutulup T+2 günü yatırım kuruluşu havuzuna gelen paylar bu bilgiler doğrultusunda yatırımcı serbest hesaplarına (SERB) aktarılır. Bu şekilde TAVB hesabına aktarılmayan hiç bir payın Takas Havuz Hesabına gitmesine izin verilmez. T+2 sabahı, TAVB hesabında bulunan kıymetlerin yatırım kuruluşunun Takas Havuzuna atılması, oradan gerek kurumlar arası takas amaçlı virmanların gerçekleşmesi için Takasbank Takas Havuzu'na, gerekse kurum içi takas amaçlı virmanları gerçekleştirmek için yatırımcılara dağıtımı, üyelerin onayıyla yine sistem tarafından otomatik olarak yapılır.
10. Yatırımcı Bazında Netleştirme Raporu ile sisteme daha önce tanımlanmış olan yatırımcı bazında takas alacak listesi dikkate alınarak T+2 günü Takasbank'tan gelen takas alacakları, alacaklı yatırımcıların serbest hesaplarına otomatik olarak aktarılır. Oluşan talimatların önceliği yatırım kuruluşu tarafından değiştiril; T+1 günü işlem düzeltme bildirimleri sonrasında olmak üzere gün sonu işlemleri sürecinde, işlemler otomatik olarak onay durumuna güncellenir.
11. Bütün bu işlemin üyenin onayıyla MKK sistemi tarafından, kullanıcı müdahalesine gerek kalmadan çalışması planlanmaktadır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:33/141	

12. Takasbank, üye bazında borç/alacak işlemlerini takip ederek Takas işlemlerini MKK'daki Takasbank Havuz Hesabı üzerinden yapar. MKK, Takasbank'a sadece havuz hesapları arasındaki hareketleri eş zamanlı olarak iletir.
13. Takasbank'ın pay piyasasında Merkezi Karşı Taraf (MKT) hizmeti vermediği kıymetlere ilişkin Takas süreci MKT hizmeti verileden ayrı yürütölmekte olup, bu doğrultuda işlem bilgileri alım satım (net/brüt), düzeltme (net/brüt), ve temerrüt dosyalarında ayrıştırılmış olarak Takasbank tarafından MKK'ya bildirilir. İlgili kıymetlerin borç kapatma işlemlerinde kıymetler, yatırımcı hesaplarının TAVB alt hesabından Üye altındaki AKNCH (Aracı Kurum MKT Olunmayan Takas Havuz Hesabı) hesabının SERB alt hesabına, buradan da Takasbank altındaki TBTAH (Takas Havuz Hesabı)'ın SERB alt hesabına aktarılır. İlgili kıymetler için üyelere alacak aktarımı yapıldığında kıymetler Takasbank altındaki TBTAH Takas Havuz Hesabının SERB alt hesabından üyeler nezdindeki AKNCH hesabının SERB alt hesabına, buradan da yatırımcı hesabının SERB alt hesabına aktarılır.

F. 4. 1-Takas Amaçlı Virmanda Yatırım Kuruluşu İşlemleri

1. T+2 günbaşı işlemlerinde, üyenin belirttiğı öncelik çerçevesinde ya kurumlar arası TAV ya da kurum içi TAV işlemleri ilk olarak yapılır. Herhangi bir öncelik belirtilmediğı takdirde kurumlar arası TAV öncelikli olur. Kurumlar arası TAV işlemleri öncelikli ise; çözülen kıymetler, öncelikle takas borcunun kapatılması için Takasbank Takas Havuzuna transfer edilir. Ayrıca T+2 takas işlemleri ve temerrüt işlemlerinde aynı Takasbank Takas Havuzu kullanıldığı için temerrüt işlemlerinin önceliğı takas borç kapama ve takas alacak aktarım talimatlarından sonradır. Üyeler tarafından değıştirilemez.
2. T+2 günü gerek kurum içi gerekse kurumlar arası TAV'ların tamamlanması amacıyla herhangi bir yatırımcının hesabından yapılan ödünç verme işlemleri, Takasbank Ödünç Pay Piyasası (ÖPP) kullanılarak yapılır.
3. T+2 günsonu işlemlerinde gerçekleşmeyen alım-satım bilgileri doğrultusunda hazırlanan ve T+3 sabahı gönderilen temerrüt dosyasına istinaden temerrüt kayıtları oluşturulur (Bakınız Temerrüt İşlemleri).
4. Kural; gün sonu itibariyle havuz hesaplarında ve AKHATAP hesabında kıymet bırakılmamasıdır. Her kıymetin, bu kıymet üzerinde hak sahibi olan kurum portföyü veya müşteri hesaplarına intikal ettirilmesi esastır.

F. 4. 2 - Takas Amaçlı Virmanda Yabancı Saklamacı Kurum İşlemleri

Borsada işlem gerçekleştirmeyip salt saklamacı kimliğı ile sistemde yer alan kurum müşterilerinin Borsa işlemleri yatırım kuruluşları tarafından gerçekleştirilmektedir. Takas işlemleri, sistemin genel prensiplerinde belirtildiğı şekilde, yatırım kuruluşu tarafından bildirilen hesaplar üzerinden gerçekleştirilir. İşlemlerin gerçekleştirildiğı yatırım kuruluşu müşteri hesabı ile ilgili saklamacı kurum hesapları arasında TAV açıklaması ile Serbest Virman ya da Takasbank aracılığı ile Şartlı Virman şeklinde kıymet aktarımları yapılır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:34/141	

F. 4. 3 - Takas Amaçlı Virmanda Portföy Saklama Kuruluşları ve Portföy Yönetim Yetkisi Bulunan Yatırım Kuruluşu İşlemleri

1. Borsa işlemlerini yatırım kuruluşları üzerinden gerçekleştiren portföy saklama kuruluşları için işlemci yatırım kuruluşu altında portföy yönetim işlem amaçlı olarak tanımlanan torba hesaplar kullanılmaktadır. Alım satım işlemlerinin takası bu hesaplar üzerinden sonuçlandırılır. Bu işlem amaçlı hesaplar MKK sisteminde tanımlanırken ilgili saklamacıdaki portföy kodu bilgileri iletilir. İşlemi gerçekleştiren yatırım kuruluşu ile portföy saklama kuruluşu altında bulunan müşteri hesapları arasında gerçekleştirilen virmanlar, Takas Amaçlı Virman açıklaması ile yapılır, işlemci hesabıyla aynı portföy kodunu içermeyen hesaplar arası hareketlere izin verilmez.
2. Portföy yönetim yetkisi bulunan ve işlemlerini torba hesap üzerinden gerçekleştiren yatırım kuruluşları da portföy yönetim işlemleri nedeniyle açmış oldukları torba hesapların portföy yönetim işlem amaçlı açıldığını hesap açılışı sırasında belirterek, portföy kodu bilgisiyle de portföy saklama hizmeti verdikleri ve portföy yatırımcısı saklama hesap sınıfında açtıkları, aynı portföy kodu ile tanımlanan hesaplarıyla bağlantısını sağlarlar. Alım satım işlem sonuçlarını, portföy yönetim hizmeti verdiği yatırımcı hesaplarına (portföy yatırımcısı saklama hesapları) Takas Amaçlı Virman açıklaması ile gönderirler. İşlemci hesabıyla aynı portföy kodunu içermeyen hesaplar arası Takas Amaçlı Virman hareketlerine izin verilmez.
3. Gün sonunda portföy yönetim yetkisi bulunan yatırım kuruluşu altındaki işlem hesaplarında kıymet kalmaması gerekmektedir.

F. 4. 4 - Takas Amaçlı Virmanda Genel Takas Üyesi Kurum -Takas Üyesi Olmayan İşlemci Kuruluş İşlemleri

1. Takas üyesi olmayan işlemci kurumun yatırımcı hesaplarından gerçekleştirilen alım satım işlemlerine ilişkin olarak Takasbank tarafından iletilen YBNR raporunda yer alan bilgiler doğrultusunda, talimatlar oluşturulur. Satış işlemlerinde, Takas üyesi olmayan işlemci kuruluşun (işlemci kuruluş) yatırımcı hesaplarında bulunan kıymetler, TAVB hesabına aktarılır. Genel takas üyesi tarafından, sadece ilgili işlemci kuruluş için gerçekleştirilen işlemlerin takasının tamamlanması amacıyla kullanılacak bir Takas işlem hesabı tanımlanır. İşlemci kuruluş tarafından da yatırımcı hesaplarına ilişkin kurum içi aktarımların yapılması amacıyla kullanılacak bir netleştirme havuzu oluşturulur. Havuz hesabında oluşan net bakiye üzerinden işlemci kuruluş tarafından belirlenen yöntemle göre kıymetler, otomatik olarak ya da onay ile genel takas üyesi kurum nezdindeki işlemci kuruluş için tanımlanan takas işlem hesabına aktarılır. İşlemci kuruluş alacakları da, işlemci kuruluş için tanımlanan takas işlem hesabına aktarıldığında, otomatik olarak alacaklı yatırımcı hesaplarına dağıtılmak üzere işlemci kuruluş altındaki netleştirme havuzuna aktarılır. İlgili kıymetler talimat önceliklerine bağlı olarak ilgili yatırımcı hesaplarına aktarılır.
2. Genel takas üyesi kurum tarafından kullanılan torba hesaplar ile işlemci kuruluş tarafından kullanılan netleştirme havuzunda gün sonu itibarıyla kıymet kalmaması gerekmektedir.
3. Takas üyesi olmayan işlemci kurumun MKT hizmeti almadığı kıymetlerin takas işlemlerinde, borca konu kıymetler işlemci üyenin yatırımcı hesaplarının TAVB alt hesabından işlemci üyenin netleştirme havuz hesabının SERB alt hesabına oradan da genel takas üyesinin altında işlemci üyenin takas işlemleri için açılan 7 sınıflı işlemci hesabının SERB alt hesabına genel takas

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:35/141

üyesinin belirlediği transfer politikası doğrultusunda otomatik veya üyenin onayıyla aktarılır. Bu hesaptan kıymetler genel takas üyesinin AKNCH hesabının SERB alt hesabına uğratarak TBTAH Takasbank takas havuz hesabına aktarılarak borçlar kapatılır. Takas üyesi olmayan işlemci kurumun alacakları ise TBTAH Takasbank takas havuz hesabından genel takas üyesinin AKNCH hesabının SERB alt hesabına uğratarak genel takas üyesindeki işlemci hesabının SERB alt hesabına, oradan da işlemci üyenin altındaki netleştirme havuzuna işlemci üyenin belirlediği transfer politikası doğrultusunda otomatik veya üyenin onayıyla aktarılır. Alacaklar netleştirme havuzundan işlemci üyenin yatırımcı hesaplarının SERB alt hesabına aktarılır.

F. 4 . 5 - Takas Amaçlı Virmanda (TAV) Fon İşlemleri

1. Yatırım kuruluşları tarafından fon işlemlerini gerçekleştirmek için yatırım fonu işlem hesapları tanımlanarak hesap tanımlanması sırasında saklamacı kurum ve fon kodu (Takas üye kodu) bilgileri iletilir.
2. Yatırım fonları saklamacısı Takasbank olduğundan fonlar tarafından işlemler Takasbank terminallerinden gerçekleştirilir ve bu işlemlere ilişkin kontrol ve raporlama sorumluluğu ile ilgili mesajların MKK sistemine iletiminden Takasbank sorumludur.
3. Genel yapı olarak fonlar tarafından Takasbank sistemine iletilen bildirimler içinden MKK işlemleri ile ilgili olanlar, Takasbank tarafından otomatik olarak yaratılan elektronik mesajlar ile MKK'ya iletilir. Borsada gerçekleştirilen satış işlemi sonucunda, MKK tarafından takas amaçlı virman blokajı, yatırım kuruluşu altındaki fon için açılmış işlem hesabına uygulanır. Satış işlemi sonucunda otomatik olarak oluşturulan ve ilgili fonun Takasbank ekranında T+1 sabahı görüntülenen takas işlem sonuçlarına göre T+2 sabahı fon virman kayıtları Takasbank sisteminde otomatik olarak yaratılmaktadır. Fon yöneticisinin tercihinin göre serbest ya da şartlı virman şeklinde gerçekleştirilen pay virman kayıtları fon yetkililerinin onayından sonra Takasbank sisteminde gerekli kontroller de yapıldıktan sonra MKK sistemine elektronik mesaj şeklinde iletilir.
4. Borsa'da fon adına gerçekleştirilen pay alış işlemleri ise, MKK nezdindeki ilgili yatırım kuruluşunun hesabından Takasbank altındaki fon hesabına takas amaçlı virman açıklamasıyla ilgili yatırım kuruluşu tarafından aktarılarak sonlandırılır.
5. Yatırım kuruluşu altındaki yatırım fonu işlem hesaplarında gün sonu itibariyle kıymet kalmaması gerekmektedir.

F. 4. 6 - Takas Amaçlı Virmanda Yatırım Ortaklığı İşlemleri

Fonlar için belirlenen uygulama gibi gerçekleştirilir.

F. 4. 7 - Takas Amaçlı Virmanlarda Brüt Takas işlemleri

1. Düzenleyici kurumların kararları doğrultusunda kıymet, üye ve yatırımcı bazında brüt takas uygulamasına geçilebilecektir.

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:36/141

2. Brüt takasa konu alım satım bilgileri netleştirilmeden ve hesap bazında T günü akşamı Takasbank A.Ş. tarafından Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK)' na bildirilecektir. Brüt takasa ilişkin alım satım bilgileri net alım satım bilgileri ile beraber mevcut alım satım raporlarından yatırımcı ve üye bazında tüm işlemlerle bir arada olabildiği gibi ayrı bir kriter belirlenerek tek başına da raporlanabilecektir.
3. Brüt takasa ilişkin uygulamalar mevcut Takas Amaçlı Virman işlem kuralları doğrultusunda gerçekleştirilecek olup, brüt takas işlemlerinde MKS'de yatırım kuruluşlarının AKTAH (Aracı Kurum Takas Havuz Hesabı) ve Takasbank 'ın TBTAH (Takasbank Takas Havuz Hesabı) hesapları altında yeni tanımlanacak "Brüt Takas" (BRUT) alt hesapları kullanılacaktır.
4. Brüt alacaklar Takasbank tarafından, takas saatinden sonra dağıtılacaktır.
5. Alacak dağıtım talimatları alacak miktarına göre küçükten büyüğe sıralanacaktır. Alacak dağıtımı yapılırken alacaklı yatırımcının brüt borç yükümlülüğünü yerine getirip getirmediği ve borç kapatma zaman önceliği kontrolü yapılmayacaktır. Oluşturulan borç kapatma ve alacak aktarım talimatları arasında öncelik BRÜT TAV işlemlerinde takas borç kapatma talimatları olacak şekilde otomatik belirlenir.
6. Takas üyesi olmayan işlemci kuruluş brüt alım satım işlemleri, ilgili işlemci kuruluşun müşteri hesaplarından oluşacak talimatlarla netleştirme havuzu altında açılacak BRUT alt hesap ve genel takas üyesi kurum hesabı altında açılacak işlemci hesabın BRUT alt hesapları arasında ilgili kurum onay transfer politikasına bağlı olarak gerçekleşecektir. Genel takas üyesi kurumun işlemci hesabının BRUT alt hesabına virman mümkün olacaktır.
7. Takasbank'ın pay piyasasınca Merkezi Karşı Taraf (MKT) hizmeti vermediği kıymetlere ilişkin Brüt Takas süreci MKT hizmeti verileden ayrı yürütülmekte olup, bu doğrultuda alım satım ve düzeltme ve temerrüt brüt işlem kayıtları Takasbank tarafından MKK'ya ayrıştırılmış olarak bildirilir. MKT olunmayan kıymetlerin brüt borç kapatmalarında kıymetler yatırımcı hesaplarının TAVB alt hesaplarından AKNCH (Aracı Kurum MKT Olunmayan Takas Havuz Hesabı) hesabının BRUT alt hesabına, oradan da Takasbank altındaki TBTAH (Takas Havuz Hesabı)'nın SERB alt hesabına aktarılır. MKT olunmayan brüt takasa konu kıymetler için üyelere alacak aktarımı yapıldığında kıymetler, Takasbank altındaki TBTAH Takas Havuz Hesabının SERB alt hesabından üyeler nezdindeki AKNCH hesabının BRUT alt hesabına, buradan da yatırımcı hesabının SERB alt hesabına aktarılır.
8. Takasbank'ın pay piyasasında MKT hizmeti vermediği kıymetlere ilişkin takas üyesi olmayan, işlemci ve MKS'de saklama yapan üyelerin takas işlemleri genel takas üyeleri üzerinden gerçekleştirilirken işlemci üyenin borçlu olduğu kıymetler önce yatırımcı hesabının TAVB alt hesabından netleştirme hesabının SERB alt hesabına oradan da genel takas üyesi altında işlemci için açılmış hesabın SERB alt hesabına genel takas üyesinin belirlediği transfer politikası doğrultusunda otomatik veya üyenin onayıyla aktarılır. Sonrasında işlem hesabının SERB alt hesabından genel takas üyesinin AKNCH hesabının BRUT alt hesabına uğratarak TBTAH Takasbank takas havuz hesabının SERB alt hesabına aktarıldığında Takasbank'a MKS'de kapatılan borç bakiyesi bildirilir. Takasbank tarafından alacak aktarımı yapıldığında ise kıymetler TBTAH Takasbank takas havuz hesabının SERB alt hesabından genel takas üyesinin AKNCH hesabının BRUT alt hesabına uğratarak yine aynı üyenin işlemci kurum

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:37/141

hesabının SERB alt hesabına oradan da işlemci üyenin nezdindeki netleştirme havuzunun SERB alt hesabına işlemci üyenin belirlediği transfer politikası doğrultusunda otomatik veya üyenin onayı ile aktarılır. Alacaklar netleştirme havuzunun SERB alt hesabından son olarak yatırımcı hesabının SERB alt hesabına aktarılır.

F.4.9 - Temerrüt İşlemlerine İlişkin İlkeler

1. T+2 gün sonunda kapanmayan yatırımcı ve üye bazında borç alacak talimatları iptal edilir. Takasbank' ın bildirimi doğrultusunda T+3 günü temerrüt süreci üye bazında toplu olarak AKTEMHES hesapları üzerinden sonuçlandırılır. Bu süreçte yatırımcı bazında temerrüt borç ve alacak takibi ve MKS'ye yansıtılması üyelerin sorumluluğunda olacaktır
2. Takasbank'a takas yükümlülüklerini yerine getirmeyen yatırım kuruluşları için T+3 sabahı Takasbank tarafından MKK' ya temerrüt kayıtlarının oluşturulması amacıyla temerrüt dosyası gönderilir. Dosyaya istinaden MKS'de üyelerin AKTEMHES hesaplarından TBTAH yönlü üye bazında temerrüt borç kapatma talimatları oluşturulur. Temerrüt sebebiyle aktarılan kıymet hareketleri MKS'den üyeler tarafından raporlanabilecektir. Ayrıca temerrüt durumlarında gerçekleştirilen re'sen işlemlere ilişkin bekleyen ve oluşan hareketler MKS'de talimat ve hareket raporlarından izlenir.
3. Borç kapama işlemi T+3 günü saat 9:15'e kadar yatırımcıların ilgili kıymetleri temin etmeleri ile olabileceği gibi, üyenin nakit bakiyesi veya blokeli kıymetinin satışı ile ilgili kıymetin piyasadan alınması (takası aynı gün) yolu ile de olabilecektir.
4. Üye bazında temerrüt borç alacak bilgileri Takasbank tarafından T+3 sabahı bir dosya ile MKK'ya bildirilir. Dosyada T+2 günü net/brüt kıymet borç alacak yükümlülüğünü yerine getirmeyen üye, kıymet, adet bilgileri yer alır. Aynı zamanda T+2 günü kıymet yükümlülüğünü yerine getirmek üzere Takasbank sistemine kıymet gönderen ancak karşılığı nakdi alamayan ve nakit borcu sebebiyle kıymet alacakları aktarılmayan üyelerin açık pozisyonları da söz konusu dosyada bildirilmektedir. Kıymet gönderen ancak pozisyonu bir sonraki güne taşınan kurumun gönderdiği kıymetler Takasbank uygulaması gereği MKS' de Takasbank altında ilgili üye ile ilişkilendirilen bir hesaba aktarılır. Söz konusu kıymetler T+3 günü Takasbank kullanıcıları tarafından ilgili üyenin TBTAH hesabına aktarılır. Aktarılan adet kadar üyenin temerrüt dosyasına istinaden MKS'de AKTEMHES'ten TBTAH yönlü oluşturulan, bakiye bekleyen durumdaki temerrüt kıymet gönderim talimatları azaltılır (hareket kayıtlarında AKTEMHES hesabından TBTAH a aktarıldığı izlenir.).
5. Üyelerin takas ve temerrüt borç kapatmaları ile MKS'de TBTAH da oluşan kıymetler Takasbank'ın talimatıyla ilgili üyenin AKTAH hesabına aktarılır. Üyenin aynı anda takas ve temerrüt alacaklarının olduğu durumda takas alacaklarının AKTAH' dan yatırımcı hesabına aktarılması işlemi öncelikli olacaktır.
6. Yatırım kuruluşları altında tanımlı "AKTEMHES" hesaplarında günsonu itibariyle bakiye kalmaması gerekmektedir.
7. Takasbank tarafından pay piyasasında MKT hizmeti verilmeyen kıymetlere ilişkin temerrüt süreci MKT hizmeti verileden ayrı yürütülmekte olup, MKS'de her iki temerrüt süreci aynı hesaplar üzerinden sonuçlandırılır ancak Takasbank'a bildirimleri ayrı yapılır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:38/141	

F. 4. 10 - Takas Amaçlı Virmanlarda OSBA Repo işlemleri

1. Yatırım Kuruluşları BİAŞ dışında veya BİAŞ’da gerçekleştirilmiş olup mevcut takas süreci dışında takası dışarıda yapılacak repo işlemleri karşılığı olarak bildirdikleri özel sektör borçlanma araçlarını, Repo Borç Kapatma ekranlarını kullanarak Takasbank’ın (TVS) MKS’de bulunan ters repo bloke hesabına (TRBLH) müşteri hesabı üzerinden aktarırlar.
2. Repocu tarafın yatırım fonu olması halinde repo karşılığı kıymetlerin gönderiminde fon kodu bilgisi ilgili ekran üzerinden Takasbank’a bildirilebilmektedir.
3. Repo geri dönüş tarihinde repo karşılığı olarak verilen kıymetler TVS altındaki TRBLH hesabından yatırım kuruluşlarının ilgili yatırımcı hesaplarına aktarır.

F. 5 - Pay Senedi Repo Pazarı İşlemleri

BİAŞ Borçlanma Araçları Piyasası Pay Senedi Repo Pazarında BİAŞ’in belirlediği payların geri alım vaadi ile satımı ve geri satım vaadi ile alımı yapılabilmekte olup, işlem sonrası repocu ve ters repocu tarafların payların borçlandırılması/alacaklandırılması, repoya konu kıymetlerin Valör 2’de dönüşüne kadar ters repocu hesabında bloke tutulması ve vade sonunda payların ters repocu hesabın bloke alt hesabından repocu müşteri veya ilgili Takabank fon hesabına teslimi süreçleri Merkezi Kaydi Sistem (MKS)’de Pay Senedi Repo Pazarı Alım Satım Uygulamaları üzerinden sonuçlandırılmaktadır. İşlemler Takasbank tarafından iletilen işlem bilgileri doğrultusunda oluşturulan talimatlarla sonuçlandırılmaktadır.

F.5.1 - Pay Senedi Repo Pazarı Alım Satım İşlemleri Takası Amaçlı Virmanlar

1. BİAŞ’deki ilgili pazarda müşteri, portföy ve fon detayında gerçekleşen sözleşme bilgileri BİAŞ tarafından Takasbank’a bildirilecek olup, hesap bazında netleştirilmiş alım satım bilgileri Takasbank tarafından MKS’ye iletilir. Üyelerin ilgili pazarda kendi hesapları arasında yaptıkları işlemler Takasbank tarafından takas sürecine dahil edilmez. Bu işlemlere ilişkin transferler ilgili üyeler tarafından MKS de kıymet transfer uygulaması ile gerçekleştirilir. Üyeler, Valör 1 ‘de repo teminatına konu payları repocu hesabın SERB alt hesabından ters repocu hesabının RPBL alt hesabına kıymet transfer uygulamasında “pay repo blokaj koyma” neden kodu seçerek aktarır. Valör 2’de, ters repocu hesabın RPBL alt hesabından repocu hesabın SERB alt hesabına “pay repo blokaj çözme” neden kodu seçilerek aktarılır.
2. MKS’de borç kapatma ve alacak aktarımlarının sağlanabilmesi için yatırım kuruluşları altında yer alan havuz niteliğindeki RPTAH ve Takasbank (TVS) altındaki TRTAH hesapları kullanılır.
3. Repo işleminde teminata konu paylar Valör 1’den Valör 2’ye kadar ters repocu hesabının RPBL alt hesabında tutulur.
4. Valör 1’e ilişkin borçlar repocu hesabın SERB alt hesabından ilgili üyenin RPTAH hesabına aktarılır, buradan da üyenin valör 1’e ait net borcu kadar pay, RPTAH hesabından Takasbank’ın TRTAH hesabına aktarılarak üyenin borcu kapatılır. Borç kapatmaya ilişkin Takasbank’a mesaj yoluyla bilgi iletilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:39/141	

5. Valör 1'e ilişkin üyenin net alacağı Takasbank tarafından iletilen alacak aktarım mesajı ile Takasbank'ın TRTAH hesabından alacaklı üyenin RPTAH hesabının RPBL alt hesabına, buradan da ilgili alacaklı yatırımcı hesabının RPBL alt hesabına aktarılır.
6. Valör 2'ye ilişkin işlemlerde, ilgili kıymetler ters repocu hesabın RPBL alt hesabından ilgili üye RPTAH hesabının RPBL alt hesabına, buradan da Takasbank'ın TRTAH hesabına aktarılarak üyenin borcu kapatılır.
7. Valör 2'ye ilişkin üyenin net alacağı Takasbank tarafından iletilen alacak aktarım mesajı ile Takasbank'ın TRTAH hesabından alacaklı üyenin RPTAH hesabının SERB alt hesabına, buradan da ilgili alacaklı repocu hesabın SERB alt hesabına aktarılır.
8. Takasbank tarafından Merkezi Karışı Taraf hizmeti verilmeyen kıymetler için ilgili süreçte yatırım kuruluşları altında yer alan havuz niteliğindeki RPNCH hesabı kullanılır.
9. MKS'de yapılacak hesap kontrolü sonucunda hata alan hesapların işlemleri AKHATAP hesabına yönlendirilir.
10. AKHATAP hesabına geçen borç ve alacaklara konu payların, doğru hesap ve alt hesaplarına (Valör 1 alacakları için RPBL, Valör 2 alacakları için SERB alt hesaba) aktarım işlemleri ilgili yatırım kuruluşları tarafından aynı gün içinde yapılır.
11. Hesap bazında borç kapatma, alacak aktarım talimatları ve yatırım kuruluşu bazında borç kapatma talimatları alım satım bilgileri MKS'ye işlendiğinde otomatik olarak oluşturulur.
12. Pay Senedi Repo Pazarı işlemleri için üyeler tarafından AS-30 Alım Satım Onay ekranından onay yapılmadan yatırımcı hesaplarından borç kapatma ve yatırımcı hesaplarına alacak aktarımı sağlanamaz.
13. Yatırımcı hesaplarından borç kapatılırken pay senetleri TAVB alt hesabına aktarılmaz.
14. MKS'de hata alarak AKHATAP hesabına yönlendirilen alım satım bilgileri, yatırımcı bazında borç/alacak bilgileri ve yatırım kuruluşu bazında net borç/alacak bilgileri MKS'de yatırım kuruluşlarına raporlanır.
15. Otomatik olarak oluşturulan talimatlara ilişkin öncelikler üyeler tarafından değiştirilebilir.
16. Yatırım fonlarının Valör 1'de yatırım kuruluşları altındaki hesaplarının RPBL alt hesabına otomatik olarak aktarılan kıymetler, buradan Takasbank tarafından iletilen transfer talimat dosyası ile ilgili yatırım fonunun MKS'de Takasbank altında yer alan Portföy Saklama Hesabına aktarılır. Söz konusu transferler MKS'de Kıymet Transfer Raporlarından izlenebilmektedir. Yatırım fonunun işlemci hesap bilgisinin hatalı iletilmesi durumunda ise söz konusu aktarım kıymet transfer işlemleri kullanılarak ilgili işlem neden kodu seçilerek işlemci üyeler tarafından yerine getirilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:40/141	

17. Valör 2’de ilgili fonların yatırım kuruluşları nezdindeki işlemci hesaplarının RPBL alt hesaplarına aktarım işlemleri Takasbank tarafından MKS’ye iletilecek kıymet transfer mesajları yoluyla gerçekleştirilir.
18. Kıymet borcunu kapatan ancak alacağını alamayan üyelerin Takasbank pay repo takas havuzunda kalan payları gün sonunda Takasbank tarafından MKS’de Takasbank nezdinde üye kod bilgisi ile bağlantılı olarak açılan üye temerrüt hesaplarına aktarılır. Bu kıymetler Takasbank kullanıcıları tarafında temerrüt sürecinde ilgili üye takas havuz hesaplarına aktarılır.

F.5.2 - Temerrüt İşlemleri

1. Pay Senedi Repo Pazarına ilişkin yatırımcı bazında alım satım talimatları takas günü akşamı iptal edilmekte olup, temerrüt süreci yatırımcı bazında takip edilmez.
2. Üye bazında sonuçlandırılan temerrüt sürecinde yatırım kuruluşları altında yer alan AKTEMHES hesabı ve MKS’de TVS (Takasbank) üyesi altında yer alan TRTAH (Takasbank Repo Takas Havuz Hesabı) hesabı kullanılır. Pay repo takas ve temerrüt işlemleri aynı Takasbank takas havuz hesabı (TRTAH) üzerinden gerçekleştirilir
3. Temerrüt günü sabahı Takasbank tarafından yatırım kuruluşu bazında temerrüt bilgileri MKS’ye iletilmekte olup, bu bilgiler doğrultusunda temerrüt borçlusu hesaplardan paylar üyeler tarafından AKTEMHES hesabına transfer edildiğinde kıymetler Takasbank’ın TRTAH hesabına otomatik olarak aktarılarak kurumun temerrüt borcu MKS’de kapatılır.
4. Takasbank temerrüt alacaklısı yatırım kuruluşlarına temerrüt alacağı aktardığında alacaklı olunan paylar MKS’de TVS altındaki TRTAH hesabından yatırım kuruluşunun önce TRTAH hesabına oradan da AKTEMHES hesabına aktarılır. Temerrüt alacaklarının yatırım kuruluşu tarafından yatırımcı hesaplarına kıymet transferi yoluyla aktarılması gerekir. Bir üyenin aynı paydan hem takas hem de temerrüt alacağı olduğu durumda takas alacakları temerrüt alacaklarından önceliklidir ve temerrüt talimatlarının öncelikleri üyeler tarafından değiştirilemez.
5. Yatırım kuruluşu temerrüt borç alacak bilgisi MKS’de raporlanabilmektedir.
6. Pay senedi repo takas ve temerrüt işlemleri aynı takas havuz hesabı üzerinden gerçekleştirildiği için BISTECH sisteminde takas ve temerrüt borç/alacakları mahsup edilebilmekte olup, bu durumda mahsuplar MKS’ye yansıtılmadığından söz konusu borç ve alacaklar MKS’de kapanmamış olarak izlenebilmektedir.
7. Takasbank tarafından takas günü sonunda üye temerrüt hesaplarına aktarılan kıymetler temerrüt günü üye takas havuz hesaplarına aktarıldığı durumda, ilgili üyenin aynı zamanda söz konusu kıymetten temerrüt borcu da Takasbank tarafından bildirilmiş ise aktarılan adet kadar üyenin temerrüt borç kapatma talimat adedi azaltılır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:41/141

F. 6 - Borsa İstanbul Menkul Kıymet Tercihli Repo ve Kesin Alım Satım Pazarı İşlemlerine ilişkin Takas ve Transfer İşlem Esasları

BİAŞ Borçlanma Araçları Piyasası Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı ve Kesin Alım Satım pazarında gerçekleştirilen Özel Sektör Borçlanma araçları, Kira Sertifikaları ve benzeri sermaye piyasası aracı işlemlerinin takas ve transfer süreçleri Takasbank ve MKK arasındaki entegrasyon yoluyla sonuçlandırılmakta olup süreçlere ilişkin işlem esasları aşağıda yer almaktadır.

1. BİAŞ'daki Menkul Kıymet Tercihli Repo ve Kesin Alım Satım pazarlarına iletilen emirler müşteri, portföy ve fon detayında iletilmekte olup, sadece müşteri emirlerinde hesap numara bilgisi iletimi zorunludur.
2. BİAŞ Kesin Alım Satım ve Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarlarında gerçekleşen işlemler Takasbank tarafından aynı netleştirme sürecine dahil edilerek netleştirme sonrası müşteri bazında net borç/alacak kayıtları Takasbank sistemi tarafından MKS ye dosya paylaşım yolu ile iletilir.
3. Yatırım kuruluşlarının portföyleri adına gerçekleştirecekleri işlemler için "MRPH" tanımı ile Portföy Hesabı (4 sınıflı hesap) sınıfı ile hesap açmaları ve şirket sicil numarası ile eşleştirmeleri gerekmekte olup, ilgili kurum portföy işlemlerinin takası bu hesapları üzerinden sonuçlandırılacaktır.
4. Kollektif Yatırım Kuruluşlarının (KYK) işlemlerine ilişkin borç/alacak kayıtları, KYK için borsa işlemlerinde hesap numarası bildirilmediğinden üyede tanımlanan işlemci hesaplarına (yatırım ortaklıkları için 11, yatırım fonları için 8 sınıflı hesaplar) yönlendirilerek bu hesap üzerinden transferler sonuçlandırılır. KYK için birden fazla hesap açılmış ise, en güncel tarihli hesap kullanılır.
5. Hesap ve yatırım kuruluşu bazında borç kapatma ve alacak aktarım talimatları, alım satım bilgileri MKS'ye işlendiğinde otomatik olarak oluşturulur ve bu bilgiler yatırım kuruluşlarına Alım Satım Raporları üzerinden raporlanır.
6. Takasbank tarafından iletilen Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı Dosyasında Valör 1'e konu borçların kapatılacağı alt hesap bilgisi "Serbest-S", Valör 1'e konu alacakların aktarılacağı alt hesap bilgisi de "Blokaj-B" olarak belirtilir. İlgili dosyada Valör 2'ye ait borçların kapatılacağı alt hesap bilgisi "Blokaj-B", Valör 2'ye ait alacakların aktarılacağı alt hesap bilgisi ise "Serbest-S" olarak dosyada yer alır. Yatırımcı bazında Alım Satım Raporlarında bu kapsamda raporlama yapılır.
7. Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarında gerçekleşen işlemlerde 14:00 öncesi alıcı ve satıcı tarafların farklı olduğu işlemler Takas içi işlemler, üyelerin kendi müşterileri (müşteri, portföy, fon işlemleri) arasında yaptığı işlemler ve 14:00 sonrası alıcı ve satıcı tarafların farklı bir üye olduğu işlemleri ise Borsa içi takas dışı işlemler, olarak değerlendirilmektedir.
8. Takas içi işlemler, alım satım süreci üzerinden otomatik olarak, takas dışı işlemler ise kıymet transfer uygulamaları üzerinden yatırım kuruluşlarının aktarımları ile yönlendirilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:42/141	

9. MKS'de borç kapatma ve alacak aktarımlarının sağlanabilmesi için yatırım kuruluşları altında yer alan havuz niteliğindeki MRTAH (Menkul Repo Takas Havuz Hesabı CCP), MRNCH (Menkul Repo Takas Havuz Hesabı NCCP), ve Takasbank (TVS) altındaki OTH (Takasbank Menkul Repo Takas Havuz Hesabı) hesapları kullanılır.
10. Menkul Kıymet Tercihli Repo Takas içi işlemlerine ilişkin Valör 1 (V1) de repocu tarafından ters repocu hesabının Menkul Repo Takas İçi Bloke Alt Hesabına (MRBL) aktarılan kıymetler Valör 2 (V2) ye kadar ters repocu hesabında bloke tutulur.
11. Kesin Alım Satım Pazarına ilişkin işlemlerde borç kapatma ve alacak aktarım işlemleri serbest alt hesaplar üzerinden gerçekleştirilir.
12. Valör 1'e ilişkin borçlar repocu hesabın SERB alt hesabından ilgili üyenin MRTAH hesabının SERB alt hesabına aktarılır, buradan da üyenin valör 1'e ait net borcu kadar kıymet, MRTAH hesabından Takasbank'ın OTH hesabına aktarılarak üyenin borcu kapatılır. Borç kapatmaya ilişkin bilgi Takasbank'a mesaj yoluyla iletilir.
13. Valör 1'e ilişkin üyenin net kıymet alacağı Takasbank tarafından iletilen alacak aktarım mesajı ile Takasbank'ın OTH hesabından, alacaklı üyenin MRTAH hesabının MRBL alt hesabına, buradan da ilgili alacaklı yatırımcı hesabının MRBL alt hesabına aktarılır.
14. Valör 2'ye ilişkin işlemlerde, ilgili kıymetler, ters repocu hesabın MRBL alt hesabından ilgili üye MRTAH hesabının MRBL alt hesabına, buradan da Takasbank'ın OTH hesabına aktarılarak üyenin borcu kapatılır.
15. Üyenin Valör 2'ye ilişkin alacağı ise Takasbank tarafından iletilen alacak aktarım mesajı ile Takasbank'ın OTH hesabından üyenin MRTAH hesabının SERB alt hesabına aktarılır, buradan da ilgili alacaklı yatırımcı hesabının SERB alt hesabına aktarılır.
16. Takasbank tarafından Merkezi Karışı Taraf hizmeti verilmeyen kıymetler için ilgili süreçte yatırım kuruluşları altında yer alan havuz niteliğindeki MRNCH (Menkul Kıymet Takas Havuz Hesabı NCCP) hesabı kullanılır.
17. MKS'de yapılacak hesap kontrolü sonucunda hata alan hesapların işlemleri Aracı Kurum Hata Portföy (AKHATAP) hesabına yönlendirilir. AKHATAP hesabına yönlendirilen alım satım bilgileri MKS'de yatırım kuruluşlarına raporlanır.
18. AKHATAP'ın gerek SERB gerekse MRBL alt hesabına yönlendirilen borç ve alacaklarına konu kıymetlerin doğru hesaplara aktarım işlemleri ilgili yatırım kuruluşları tarafından yerine getirilir.
19. Yatırımcı hesaplarından borç kapatılırken kıymetler TAVB (Takas Amaçlı Virman Blokaj Alt Hesabı)'ye aktarılmaz.
20. Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı için Alım Satım onayı yapılmadan yatırımcı hesaplarından borç kapatma ve yatırımcı hesaplarına alacak aktarımı sağlanamaz.
21. Takas içi işlemlere ilişkin KYK'ların Valör 1'de yatırım kuruluşları altındaki hesaplarının MRBL alt hesabına otomatik olarak aktarılan kıymetler, buradan Takasbank tarafından iletilen transfer

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:43/141	

talimat dosyası ile ilgili KYK'ların MKS'de Takasbank altında yer alan Portföy Saklama Hesabına aktarılır. Söz konusu transferler MKS'de Kıymet Transfer Raporlarından 16 (Menkul Kıymet Tercihli Repo Blokaj Koyma-Takas İçi) transfer neden kodu ile izlenebilmektedir.

22. Valör 2'de ilgili fonların MKS'deki Takasbank altında yer alan ilgili KYK portföy saklama hesabından yatırım kuruluşları nezdindeki işlemci hesaplarının MRBL alt hesaplarına aktarım işlemleri Takasbank tarafından MKS'ye iletilecek 17 neden kodlu (Menkul Tercihli Repo Blokaj Çözme- Takas İçi) kıymet transfer mesajları yoluyla gerçekleştirilir. Transfer politikaları kapsamında üyelerimizin Takasbank tarafından aktarılan transfer taleplerini KT18 ekranından kabul etmeleri gerekmektedir.
23. Takas içi işlemlere ilişkin temerrüt işlemleri Takasbank'ın belirlediği esaslar doğrultusunda sonuçlandırılır.
24. Takas dışı işlemlere ilişkin blokaj ve blokaj çözme süreçleri yatırım kuruluşları tarafından MKS'ye iletilecek kıymet transfer talimatları yoluyla sonuçlandırılır.
25. Takas dışı işlemlerde kıymetler Valör 1'den Valör 2'ye kadar ters repocunun MTDB (Menkul Repo Takas Dışı Bloke Alt Hesabı) alt hesabında tutulur.
26. Takas dışı işlemlere ilişkin blokaj sürecinde yatırım kuruluşları repoya konu payları, Valör 1'de repocunun hesabının SERB alt hesabından kıymet transfer neden kodu 18 (Menkul Kıymet Tercihli Repo Blokaj Koyma-Takas Dışı) seçilerek ters repocu hesabının MTDB alt hesabına aktarır.
27. Takas dışı işlemlerin Valör 2'sinde ise yatırım kuruluşları ters repocunun MTDB alt hesabındaki kıymetleri repocunun SERB hesabına transfer neden kodu 19 (Menkul Kıymet Tercihli Repo Blokaj Çözme-Takas Dışı) seçerek aktarır.
28. Takas dışı işlemlerde KYK'nın Valör 2'de ters repocu olduğu durumda blokajdaki kıymetlerin KYK'nın yatırım kuruluşu nezdindeki işlemci hesaplara (8 sınıflı) aktarım işlemleri Takasbank'ın MKS'ye iletildiği kıymet transfer talimatları yoluyla gerçekleştirilir.

F. 7 - Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası İşlemleri

F.7.1 Hesap İşlemleri

1. Mevcut açık hesapların veya yeni açılacak hesapların BİAŞ Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında işlem görebilmesi için MKS'de "Türev" durumunun tanımlanması gerekmektedir.
2. MKK üyesi olmayıp Takasbank'ta işlemci (NCM) olan üyeler için MKS'de hesap açılabilmesi, Takasbank'ın MKS'ye bildirdiği işlemci üye bilgileri dahilinde mümkün olabilmektedir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:44/141	

F. 8 - Şartlı Virman İşlemleri

F. 8. 1- Normal Şartlı Virman

1. Gerek takas amaçlı gerekse normal şartlı virman uygulamasındaki eşleşme işlemleri için talimatlar, üyeler tarafından Takasbank'a iletilir.
2. Takasbank sisteminde eşleşen talimatlar, talimat türü ve sözleşme numaraları ile birlikte MKK'ya iletilir. MKK sisteminde talimatlarda bildirilen hesaplara ilişkin kontroller (hesabın doğruluğu, varlığı gibi) yapılarak mesaj kaydı Takasbank'a gönderilir.
3. Şartlı virman işlemine ilişkin nakit işlemler Takasbank, kıymet işlemleri ise MKK tarafından sonuçlandırılır. İşlemlerin karşılıklı mesajlaşma şeklinde yürütülmesi sırasında sorun yaşanmaması için, şartlı virman işleyişinin iki kurum arasında tek bir işlem olarak çalışabilmesi sağlanır.
4. Üyenin Takasbank'a ilettiği talimatlarda belirtmiş olduğu valör tarihinde, şartlı virmana konu kıymetleri, MKK sisteminde yatırımcı alt hesabı detayında oluşturulan Şartlı Virman Blokaj (SBLK) hesabına otomatik olarak aktarılır. SBLK hesabına aktarılan kıymet kaydı, MKK tarafından mesaj ile Takasbank'a bildirilir. Şartlı virman blokaj işlemlerinin hem kıymet hem de nakit taraflarının gerçekleşmesi ile birlikte, Takasbank tarafından gerçekleştirme mesajı MKK'ya iletilir. MKK tarafından, gerçekleştirme mesajında bildirilen hesaplar arasında kıymet aktarımı yapılır. Kıymet işlemlerinin tamamlandığı bilgisi MKK tarafından mesajla Takasbank'a iletilir.
5. Takasbank tarafından talimat iptali yapılması durumunda iptal edilen talimat bilgisi MKK'ya iletilir ve ilgili talimatın iptal edildiği kaydı MKK tarafından da işlenir.
6. Şartlı virman işleminin gerçekleşmeyip, SBLK hesaplarında bakiye kalması durumunda; Takasbank tarafından şartlı virman sözleşme iptal mesajının gönderilmesi beklenir. Mesajın gelmesiyle SBLK hesaplarındaki kıymetler, yatırımcı serbest hesaplarına aktarılır.
7. Şartlı virmanın yapılabilirliğini etkileyen her türlü durumda Takasbank'a iletilen mesajda hata koduna yer verilir. İlgili yatırımcının işlem yasaklı olması durumunda SBLK hesabındaki kıymetler Takasbank'ın sözleşme iptali bildirimiyile birlikte serbest hesaba aktarılır. SBLK hesabında bakiye bulunması halinde, üye tarafından hesabın durumunda değişiklik yapılmasına izin verilmez.
8. İleri valörlü şartlı virman işlemlerinin sözleşme bilgileri valör gününde MKS'ye iletilir.

F. 8 .2 - Şartlı Virmanda Zincir İşlemler

1. Şartlı Virman işlemlerinde, müşterinin nakit ya da kıymet borcunun başka üye ya da üyelerden gelecek alacaklarla karşılanması mümkün olabilmektedir. Bu tarz şartlı virman işlemleri, zincir işlemler olarak izlenmektedir. İletilen şartlı virman talimatları, bir üye tarafından bağlantı kurularak zincir işlem haline getirilmektedir. Oluşan zincir için ayrı bir talimat numarası oluşmaktadır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:45/141	

2. Takasbank tarafından eşleşen zincir talimat bilgisi, MKK'ya talimat numarası ile iletir. Takasbank, zincir kuran üyenin müşteri net borcunu bildirir. Bağlantıda yer alan kıymet borçlu üyelerin ilgili kıymetlerinin SBLK hesabına aktarılması ile Takasbank'a mesaj gönderilir. Takasbank'tan işlem gerçekleşme referans bilgisinin gelmesi ile birlikte kıymetler, borçlu üyenin SBLK hesabından çıkılarak, zincir kuran üyenin serbestine aktararak, müşterinin sözleşme zincir borç bakiyesi kadar olan kısmı, zincir kuran üyenin SBLK alt hesabına uğratarak, alacaklı üye müşterisinin serbest hesabına aktararak şartlı virman işlemi tamamlanır. (Zincir kuran üyenin alacaktan daha fazla borcu olması durumunda alacak-borç farkı kadar tutarın SBLK hesabına aktarılmış olması gerekir.)
3. MKK sistemine iletilmiş eşleşen talimatların, zincir işlemine daha sonra konu olması durumunda önceden gelen normal şartlı virman blokaj talimatlarına Takasbank'tan iptal mesajı gönderilir. Daha sonra zincire konu şartlı virman blokaj mesajları gönderilir.
4. Takasbank tarafından MKS'ye iletilecek olan zincir şartlı virman blokaj mesajlarının bir ya da daha fazlasının hesap hatası aldığı durumlarda , hatasız blokaj mesajları MKS'de tutulmaya devam edilecek olup, sadece hatalı mesaj için Takasbank sisteminden düzeltme mesaj bildirimi gönderilmesi beklenecektir. Düzeltme mesajlarının gelmesiyle blokaj işlemlerine devam edilecektir.

F. 8 .3- Elektronik Menkul Kıymet Transfer Sistemi (EMKT)Şartlı Virman İşlemleri

1. EMKT şartlı virman işlemine ilişkin nakit işlemler Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) sisteminde, kıymet işlemleri ise MKK sisteminde sonuçlandırılır.
2. Muhabir banka kullanmak isteyen kuruluşlar ilgili taleplerini ve muhabir bankanın kabulünü yazılı olarak MKK'ya ileterek muhabir banka kullanımına geçebilirler.
3. EMKT şartlı virman uygulamasındaki işlemler için talimatlar, üyeler tarafından ekran, csv veya swift fonksiyonları kullanılarak MKS'ye iletilir.
4. MKS tarafından EMKT ye eşleşen talimat temel bilgilerini içeren D02 (MKK kıymet satış işlemi)mesajı gönderilir. (Temel Bilgiler: Satıcı Bilgileri, Alıcı Bilgileri, ISIN, Parçalı Ayracı, Adet, Tutar, Sözleşme Numarası,Parça Numarası, Açıklama, Alıcı Referans, Satıcı Referans)
5. Eşleşen talimatlar sonrasında kıymet borçlusu üyenin "SERB" alt hesabında bulunan işleme konu kıymetler "ESBL" alt hesabında bloke edilir. Sözleşme numaraları ve işleme ilişkin diğer bilgiler "D02 MKK Kıymet Satış İşlemi" mesajı ile birlikte TCMB'ye iletilir. "D02 MKK Kıymet Satış İşlemi" mesajı ile birlikte TCMB'ye iletilir.
6. "D02 MKK Kıymet Satış İşlemi" sonrasında ilgili mesaj TCMB tarafından nakit borçlusu/kıymet alacaklısı üyeye iletilir. Nakit borçlusu üye nakit borcunu kapatmak üzere "D04 MKK Kıymet Alış İşlemi" mesajını TCMB'ye iletir. Nakit hesabının uygun olması durumunda nakit borcu kapatılarak nakit borçlusu üyeden, nakit alacaklısı üyeye nakit aktarımı gerçekleştirilir.
7. TCMB tarafından MKK'ya ve ilgili taraflara B85 Kıymet İşlem Bildirimleri gönderilmesi ile birlikte kıymet borçlusunun "ESBL" alt hesabında bulunan kıymetler, kıymet alacaklısı üyenin "SERB" alt hesabına aktarımı yapılır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:46/141

8. Kıymet alıcısının kıymetlerinin EMKT nezdindeki kendi veya başka bir EMKT üyesi depo hesabına aktarılması talebinin bulunması halinde, otomatik oluşturulacak D06 (Kıymet Aktarım İşlemi) mesajı ile kıymetlerin alacaklı hesaptan çıkılarak talimatta belirtilen EMKT üyesinin depo hesabına aktarımı yapılır.
9. Talimat iptali yapılması durumunda iptal edilen talimat bilgisi TCMB'ye iletilir ve TCMB den iptal işlemine ilişkin alınan B83 İptal bildirimi sonrasında ilgili talimatın iptal edildiği kaydı MKK tarafından da işlenir.
10. EMKT şartlı virman işleminin gerçekleşmeyip, ESBL hesaplarında bakiye kalması durumunda; gün sonunda TCMB tarafından B83 İptal mesajının gönderilmesi beklenir. Mesajın gelmesiyle ESBL hesaplarındaki kıymetler, yatırımcı serbest hesaplarına aktarılır.Mesajın gelmemesi durumunda MKK tarafından periyodik olarak işlemler günsonunda iptal edilir.
- 11.EMKT şartlı virman işlemleri için küsurat kabul aralığı 0-10 TL olup, her iki kurumun da talimatında küsurat farkını kabul etmeleri durumunda işlem küçük olan tutar üzerinden gerçekleşir.

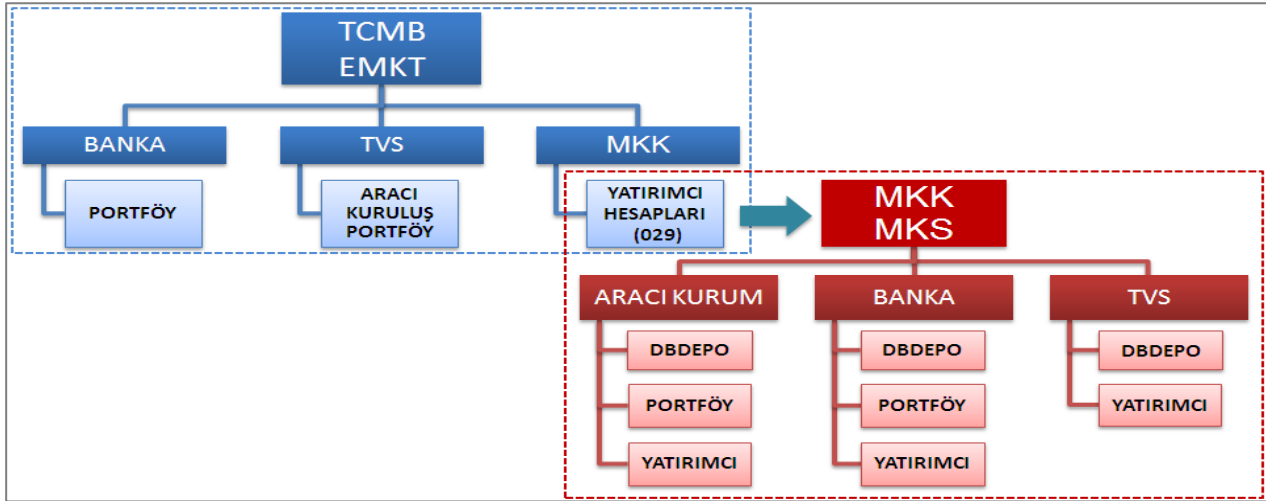
F. 9 - Devlet İç Borçlanma Araçları'nın İzlenmesi ve EMKT Sisteminde Virmanı

1. Devlet İç Borçlanma Araçları (DİBA - DİBS ve hazine tarafından ihraç edilen TL. cinsinden kira sertifikaları) ihracından itfasına kadar TCMB'nin EMKT sisteminde saklanır/izlenir.
2. Müşterilere ait DİBA'lar, Sermaye Piyasası Kanununun 13. maddesi uyarınca MKK nezdinde hak sahibi bazında izlenir.
3. EMKT nezdindeki işlemlere konu edilecek müşteri kıymetlerinin banka malvarlığından ayrı izlenmesini temin etmek amacıyla EMKT nezdinde açılmış depolar, ancak geçici amaçlarla kullanılmaya devam edilebilir.
4. MKK, EMKT sistemine katılımcı/üye (üye kodu 0806) olarak dahildir. Müşterilere ait DİBA'ların hak sahibi bazında takibi için MKS kullanılır. MKS nezdinde hak sahibi bazında izlenen bakiye, global olarak EMKT nezdindeki MKK hesabında (029 nolu yatırımcı depo hesabı) tutulur.
5. EMKT sisteminde bankalar portföy hesaplarını izlemeye devam edebilir. Ancak müşterilerine ait kıymetleri EMKT nezdinde MKK adına açılmış hesaba aktararak, bu aktarımı müteakip hak sahibi bazında işlemleri MKS nezdinde yürütürler. Benzer şekilde DİBA'larını İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin (Takasbank) EMKT sistemi nezdindeki hesabında tutan yatırım kuruluşlarının sadece portföylerine ilişkin kıymetlerini bu hesaplarda tutmaya devam etmeleri de mümkün olup, müşterilerine ait kıymetleri EMKT nezdinde MKK adına açılmış hesaba aktarmaları, bu aktarımı müteakip hak sahibi bazında işlemleri MKS nezdinde ilgili hesaplar üzerinden yürütmeleri esastır.
6. Yatırım fonları, bireysel emeklilik yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının portföy hesapları Takasbank'ın EMKT nezdindeki hesaplarında izlenir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:47/141

- Müşterileri hesabına DİBA işlemi yapan ve müşterilerine ait DİBA saklama hizmeti veren kuruluşların, MKK üyesi olmaları esastır. Dileyen kuruluşların MKS'de açılacak portföy hesaplarında kendi portföylerini tutmaları da mümkündür.
- Erken itfa, kıymet ayrıştırma ve birleştirmesi, değişim ihalesi ile yeniden ihraç işlemleri MKS'de gerçekleştirilmez. Bu işlemler EMKT sistemi üzerinde gerçekleştirilir.
- DİBA işlemi yapacak MKK üyeleri EMKT sisteminde MKK şubesi olarak tanımlanır.

MKK'nın EMKT nezdindeki hesabına ve bu hesabın MKS ile entegrasyonuna ilişkin yapı:

EMKT Sistemi Virmanları

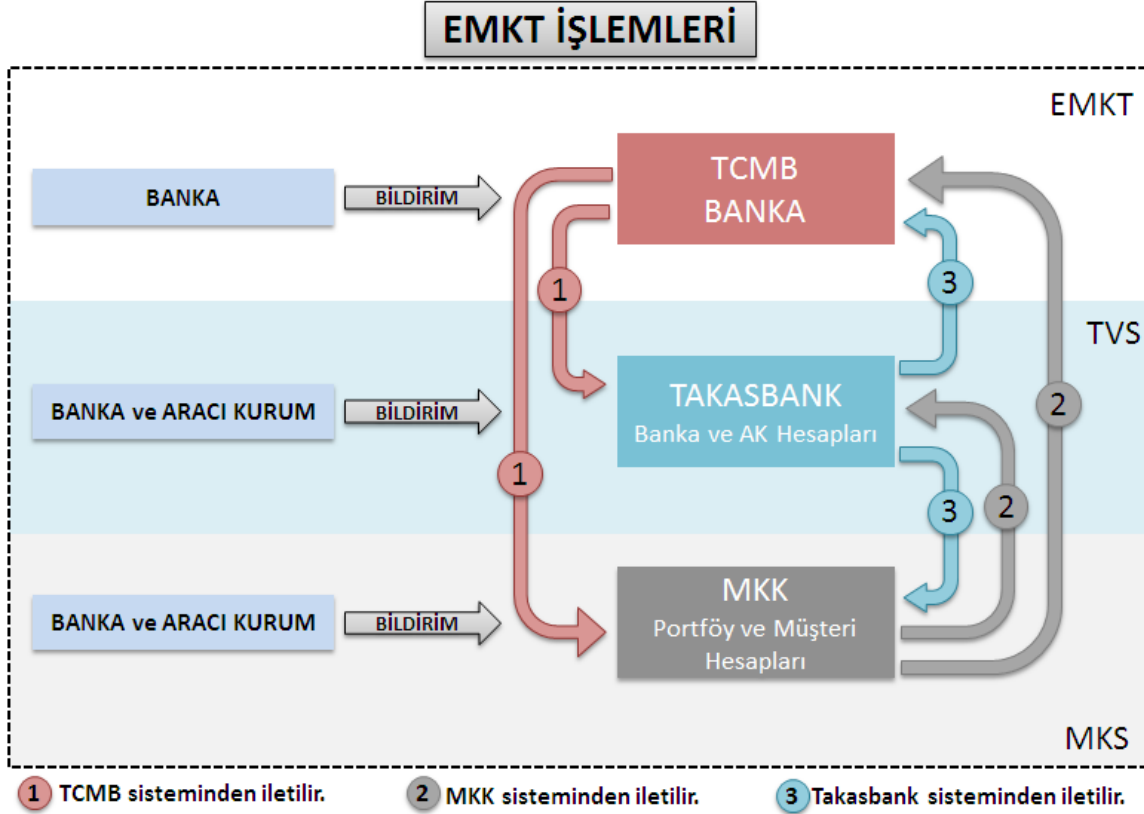
- DİBA'ların konu edildiği transfer işlemlerinin bir tarafının müşteri olması durumunda ilgili işlemin MKS'de yapılması esastır.
- EMKT üyesi kurumların MKS nezdindeki işlemlere konu edecekleri DİBA bakiyelerini EMKT nezdinde depo devir işlemleri ile MKK'nın EMKT nezdindeki hesabına şube kodu belirterek aktarmaları gerekmektedir. MKK'nın ilgili hesabına aktarılan bakiye ilgili MKK üyesinin seçmiş olduğu kıymet kabul seçenekleri doğrultusunda MKS nezdindeki hesabına otomatik olarak aktarılır.
- EMKT sistemi üzerinden MKK'nın TCMB nezdindeki depo hesabına aktarılan kıymetlerin MKS'de üye hesaplarına yansıtılmasında üyelerin üç değişik kıymet kabul seçeneği bulunmaktadır:
 - Tüm Gelenler DBDEPO'ya Alınsın** : Bu seçeneğin seçilmesi durumunda gelen kıymetlerin doğrudan müşteri hesaplarına girişi engellenir. Doğrudan müşteri hesaplarına aktarılmayan kıymetler üyenin DBDEPO hesabına girer.
 - Kendi Kurumundan Gelenler Hesaba, Diğer Kurumlardan Gelenler DBDEPO'ya Alınsın** : Kendi kurumundan gönderilen depo devir mesajlarında alıcı hesap no'sunun

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:48/141

MKS tanımlı hesap olması halinde devredilen kıymetler doğrudan ilgili hesaplarına, diğer kurumlar tarafından gönderilen kıymetler ise DBDEPO hesabına yansıtılacaktır. MKK üyesi bankaların TVS nezdindeki hesaplarından MKS nezdindeki kendi hesaplarına yapacakları depo devir işlemleri kendi kurumundan gelen olarak kabul edilmeyecek olup devre konu kıymetler DBDEPO hesaplarına yansıtılır.

- **Tüm Gelenler Hesaba Alınsın :** Devredilen kıymetler depo devir mesajlarında bulunan ilgili hesaplara doğrudan aktarılır. Müşteri hesap no'sunun tanımlı olmaması nedeniyle müşteri hesaplarına aktarılamayan kıymetler üyenin DBDEPO hesabına yansıtılır.
4. Depo devir mesajları ile üyenin MKS'deki DBDEPO hesabına gelen kıymetlerin istenmemesi durumunda, alan üye tarafından, MKS sisteminden iletilecek iade mesajıyla EMKT sisteminde gönderen kurumun gelen mesajda yer alan ilgili şube ve deposuna iadesi gerçekleştirilir.
 5. Depo devir işlemi ile ilgili olarak gönderen hesaba ait bilgilerin iletilmesini sağlayan ve depo devir işlemini gerçekleştiren banka tarafından gönderilecek D06 Kıymet Aktarım mesajı içeriğinde bulunan bilgiler MKS'de raporlanır.
 6. MKS üyesi kurumların EMKT nezdindeki işlemlere konu edecekleri DİBA bakiyelerini MKS nezdinde depo devir işlemleri ile MKK'nın EMKT nezdindeki hesabından ilgili EMKT katılımcısı (kendi ya da diğer kurum) hesabına aktarmaları gerekmektedir. MKS'ye iletilen devir talimatı, MKK tarafından otomatik olarak EMKT sistemine iletilir ve aktarım EMKT sisteminde gerçekleştirilir.
 7. EMKT'ye/EMKT'den depo devir işlemlerinde DBDEPO veya doğrudan müşteri hesabına/hesabından aktarım mümkündür.
 8. Şube kodu veya depo kodu hatalı olarak MKS'ye iletilen kıymet aktarım mesajları hata alır. Kıymetler, ilgili üye hesaplarına aktarılamaz ve gönderen kuruma iade edilir. EMKT sisteminin kapanması nedeniyle iade edilemeyen kıymetler gönderen bankanın, gönderen bankanın Takasbank olması halinde ise gönderen şube koduna ait üyenin MKS nezdindeki DBDEPO hesabına yansıtılır.
 9. Gerçekleştirilen depo devir işlemi ile ilgili gönderen hesaba ait ad soyad/ünvan, hesap no ile vergi no,vatandaşlık numarası ve bilgileri D06 Kıymet Aktarım mesajı ile MKS tarafından otomatik olarak oluşturularak iletilir. Gerçekleştirilen devir işlemleri ve iadeler raporlanır.
 10. EMKT işlemleri, EMKT sistem saatlerine uyumlu olarak gerçekleştirilmekle birlikte MKK nezdindeki hesaplardan EMKT nezdindeki üye depolarına yapılacak çıkış işlemlerinin MKS deki son saati 17:25'olarak uygulanır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:49/141

Repo-Ters Repo İşlemleri

Sermaye Piyasası Kurulu'nun düzenlemeleri gereği, Repo ters repo işlemleri, Takasbank tarafından hak sahibi hesaplarında izlenmeksizin üye bazındaki hesaplarda izlenir.

F. 10 - DİBA Alım Satım İşlemleri

F.10.1- Müşteri ile Alım Satım İşlemleri

1. MKK üyeleri, müşterilerinin alım satım işlemlerini üyenin MKK nezdindeki DBDEPO veya portföy hesabı kullanarak gerçekleştirirler. EMKT nezdindeki DİBA'ların müşteri işlemlerine konu edilmek istenmesi halinde öncelikle MKK nezdindeki DBDEPO veya portföy hesabına aktarımı gerçekleştirilmelidir.
2. MKK üyeleri, müşterilerinin alım satım işlemlerini MKS'de DİBA alım satım modülünü kullanarak gerçekleştirir.
3. Alım satım işlemleri MKS'de "Borsa", "İhale" ve "Portföy" işlemleri olarak işlem türüne göre ayrılabilir.
4. Alım satım işlemlerinin CSV dosya aktarımı ile MKS'ye bildirimi de mümkündür.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:50/141	

5. Müşterilere satılan bakiyenin, MKS'de müşteri hesaplarına en kısa sürelerde aktarılması esastır.

F.10.2- BİAŞ Borçlanma Araçları Piyasası İşlemlerinin Takası

1. BİAŞ Borçlanma Araçları Piyasası işlemlerinin takası Takasbank üzerinden gerçekleştirilmeye devam edilecektir. Takas işlemlerinde müşteri hesaplarına/hesaplarından hareketler MKS'de gerçekleştirilecektir.
2. BİAŞ dışında gerçekleştirilen işlemlerin takası mevcut uygulamada olduğu gibi gerçekleştirilecektir. Ancak bu işlemlerin müşteri adına gerçekleştirilmesi durumunda MKK nezdindeki müşteri hesapları kullanılacaktır.

Takas borçlarının kapatılması

1. Yatırım Kuruluşlarının takas borçlarını MKK nezdindeki müşteri veya portföy hesaplarından kapatabilmeleri için borç kapatılacak kıymetlerin EMKT nezdindeki Takasbank hesabına aktarılması zorunludur.
2. Aktarım işlemi, MKS'de müşteri/DBDEPO hesaplarındaki kıymetlerin Takasbank'ın EMKT nezdindeki hesabına şube kodu ile yapılacak Depo Devir işlemi ile gerçekleştirilir. Takasbank hesabına aktarılan kıymetler ile borç kapatma işlemi Takasbank sistemindeki mevcut takas borç kapatma uygulaması doğrultusunda gerçekleştirilir.

Takas alacaklarının alınması

1. Takas alacakları mevcut uygulamada olduğu gibi yatırım kuruluşlarının Takasbank sistemindeki serbest hesaplarına aktarılacaktır.
2. Yatırım kuruluşlarının takas alacaklarını MKS'deki portföy veya müşteri hesaplarına aktarımı Takasbank sistemi üzerinden doğrudan MKK'nın EMKT sistemindeki ilgili depo hesabına veya önce EMKT'deki kendi depo hesabına daha sonra MKK'nın depo hesabına aktarımı şeklinde gerçekleştirilebilecektir.
3. EMKT sistemindeki MKK hesabına gelen kıymetler yatırım kuruluşlarının MKS'deki DBDEPO/müşteri hesaplarına yansıtılacaktır. DBDEPO dan müşteri hesaplarına aktarım, alım/satım işlemleri ile yapılacaktır.

F. 11 - MASAK Düzenlemeleri Çerçevesinde Raporlama

1. Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) tarafından yayınlanan Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin (26751 sayılı Yönetmelik) "Elektronik Transferler" başlıklı 24'üncü maddesi çerçevesinde MKK sisteminde gerçekleştirilen ve/veya onay bekleyen rehin teminat, kıymet transferi, şartlı virman ile ihraç ve dağıtım işlemleri gönderen ve alan üye tarafından gönderen detayında raporlanabilmektedir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:51/141	

2. Raporlama, MASAK düzenlemelerinde belirtilen tutar üzerindeki işlemleri kapsamaktadır. İlgili hesaplama yapılırken kıymetlerin bir önceki güne ait Borsa kapanış fiyatı baz alınmaktadır. Fiyatı belli olmayan kıymetlerin hesaplamasında ise nominal değer kullanılmaktadır.
3. Rapor çıktısı, Tarih/Saat, Referans No, İşlem Tipi, Gönderen Üye, Gönderen Hesap, Gönderen Hesap Türü, Gönderen Ad,Soyad/Unvan, Gönderen TC Kimlik No/VKN/Adres, Alan Üye, Alan Hesap, ISIN, Ek Tanım, Adet ve Durum Kodu alanlarını içermektedir.
4. EMKT Sisteminde MKK yatırımcı hesabı deposuna gerçekleştirilen kıymet devir işlemleri ile ilgili gönderilen D06 Kıymet Aktarım mesajlarındaki bilgilerin ayrıca raporlanması sağlanır.

F. 12 - Kıymet Transfer Eşleştirme İşlemleri

1. Kıymet transfer işlemine ait gönderen ve alan tarafların ilettiği talimatların MKS'de eşleştirilmesi ve sonrasında transfer işleminin yapılması sağlanmaktadır.
2. Talimatlar MKS ekranı, (CSV) dosya aktarımı, SWIFT mesajı ile iletilebilir.
3. MKS ekranından yapılacak işlemler için kıymet transfer talimat yetki kontrolleri geçerlidir. Swift mesaj kanalı ile yapılan işlemler için söz konusu kontroller yapılmaz.
 - Transfer işlemini gerçekleştirecek kullanıcıların transfer yapabileceği alıcı üyelerin bir defaya mahsus olmak üzere Kullanıcı Talimat Yetkisi Tanımlama ekranından tanımlanması gerekmektedir.
 - Sadece Kurum içine virmana yetkili olarak kısıtlı yetki verilmek istenen kullanıcılara, bu ekranda kendisine ait kurum kodu yazılarak sadece kurum içi yetki verilebilmesi mümkündür. Aynı zamanda tek bir tanımla tüm üyelerin seçilmesi de sağlanmaktadır.
 - İşleyiş girişi takiben kurumiçi onay kurumdışı onay olmak üzere iki aşamalı tasarlanmış olup giriş kullanıcısının her iki onay yetkisine sahip olması halinde işlem giriş anında onaylanmaktadır. İşleyişin iki kullanıcı tarafından kontrolü isteniyorsa iki farklı kullanıcıya giriş ve onay yetkileri tanımlanmalıdır. Ayrıca onay yetkilerinden transfer onaylama kurumdışı ve transfer onaylama kurumiçi mesaj işlevlerinin farklı kullanıcılara verilerek onay yetkilerinin bu aşamada da iki farklı kullanıcıya ayrıştırılması mümkün kılınmıştır.
4. İşlemler "SERB" alt hesaplar arası gerçekleşir.
5. Yatırım kuruluşu üye tipleriyle işlem yapılabilir.
6. MKS KTE26-KTE28 Kıymet Transfer Eşleştirme Parametre Tanımlama ekranından;
 - Giriş yapan kullanıcı onay yapamaz olarak seçim yapılması halinde, MKS ekranlarından iletilen bir talimata ilişkin giriş ve onay işlemleri aynı kullanıcı tarafından gerçekleştirilemez ve giriş kullanıcısının onay ekranında ilgili kayıtlar listelenmez. SWIFT kanalı ile iletilen mesajlarda bu kontrol yapılmaz.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:52/141	

7. SWIFT Bildirim iletilmesi için istenen mesaj tipleri (MT578, MT548, MT544/MT546), üyelerimizce belirlenir.
8. Talimatlar iletilirken parçalılık bilgisi iletilebilir (STCO //PART), iletmez ise standart Parçalı=Hayır iletilmiş kabul edilir.
9. SWIFT talimatları BIC veya MKS üye kodu ile iletilebilir. MKK bildirimleri, eğer ilgili üye kodu için BIC tanımlıysa BIC, yoksa, MKS üye kodu ile iletilir.Talimatların valör süresi, bildirilen valör tarihinden itibaren 30 gündür. İleri ve geçmiş valör tarihli (valör süresi kadar) talimat girişi yapılabilir.

F.12.1 – Eşleştirme

1. Aşağıda yer alan verileri uyan talimatlar eşleştirilir.
 - i. Gönderen Üye
 - ii. Gönderen Hesap (Yalnızca iki tarafın da iletmesi halinde eşleşme kriteri olarak değerlendirilir)
 - iii. ISIN
 - iv. Ektanım
 - v. Adet
 - vi. Alan Üye
 - vii. Alan Hesap
 - viii. Valör Tarihi
2. Valör tarihinde bakiyesi uygun olan eşleşen talimatlar için transfer işlemi yapılır.
3. Talimatlar iş günleri 07:00 – 17:00 saatleri arasında bakiye hareketi gerçekleştirebilir, bu saatler dışında hareket kaydı oluşturulmaz. Ancak eşleşme mümkündür. İhtiyaç durumunda işlem yapan kurumlara bilgi verilerek saatlerde değişiklik yapılabilir.
4. Valör süresi son günü belirlenen saatten sonra talimatlar, transfer hareketi oluşturamaz ve sistem tarafından iptal edilir.
5. Talimatlar, valör süresi boyunca aktif olarak yaşar. Talimatlar, ilgili süre sonuna kadar eşleştirilmeye ve gerçekleştirilmeye çalışılır. Eşleşmemiş talimatlar, valör süresi boyunca eşleşebilir.
6. Eşleşme gerçekleştiği anda MKS’de bakiye bekleyen durumunda FOPTR (fop transfer) talimat kaydı yaratılır ve iptal edilmezse son gerçekleşme tarih/saatine kadar aktif olarak kalır.

F.12.2 - Talimat Güncelleme

1. Güncelleme işlemleri, MKS ekranları aracılığı ile yapılabilir. SWIFT mesajı ile güncelleme yapılmaz.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:53/141	

2. Bakiye hareketi olmayan talimatlar için “Eşleştirme Kriterleri” dışındaki sahalarda güncelleme yapılabilir. Güncellenen bilgiler MKS ekranları aracılığı ile izlenir.
3. Parçalılık bilgisi sadece eşleşmemiş durumdaki talimatlarda güncellenebilir.
4. Güncelleme sonucu taraflara SWIFT ile bildirim yapılmaz.

F.12.3 - Talimat İptal

1. Talimat iptali MKS ekranı ve SWIFT mesajı ile yapılabilir.
2. Bakiye aktarımı tamamlanmayan (parçalı gerçekleşenler dahil) tüm talimatlar iptal edilebilir.
3. Eşleşmemiş (mesajı gönderen tarafından)/Eşleşmiş (taraflardan herhangi biri tarafından) Parçalı gerçekleşmiş (taraflardan herhangi biri tarafından) statülerindeki talimatlar için iptal işlemi yapılabilir.
4. Eşleşmemiş durumdaki talimat iptal ediliyor ise iptal mesajını gönderen tarafa SWIFT mesajı ile bildirim yapılır.
5. Kısmi gerçekleşmesi olmayan eşleşmiş durumdaki talimat için taraflardan birinin iptal işlemi yapması sonucu, her iki tarafa da SWIFT mesajı ile bildirim yapılırken iptali gönderen tarafa “iptal” bildirimi, karşı tarafa “eşleşmemiş” durum kodları ile mesajlar iletilir.
6. Kısmi gerçekleşmesi olan talimatlar için iptal yapıldığında, “Kalan Parça”nın tamamı iptal edilir. Taraflara bildirim yapılmaz.
7. Valör son gününde gerçekleşmeyen talimatların sistem tarafından otomatik olarak iptali gerçekleştirilir.

G. REHİN/TEMİNAT İŞLEMLERİNE İLİŞKİN İLKELER

Kaydi sermaye piyasası araçları üzerine teminat, rehin hakkı kurulmasına ilişkin olarak, tarafların, bu hakkın tesis edildiğine ilişkin belgeleri, ilgili üyelere vermeleri üzerine, ilgili üyelerce durum derhal MKK kayıtlarına yansıtılır.

Rehin/teminat işleminin kurulmasında aşağıdaki esaslar uygulanır:

1. Üye tarafından yatırımcıların hesaplarında bulunan menkul kıymetlerin rehin/teminat karşılığı olarak verme talebinin girişi yapılır. Rehin alan hesabın bulunduğu üye tarafından rehin/teminat talebinin kabul onayının yapılması durumunda, kıymetlerin rehin verenin serbest alt hesabından rehin/teminat alacaklısı hesap sahibi lehine rehin/teminat alt hesaplarına aktarılması işlemi gerçekleşir.
2. Rehin işleminin tesis edilebilmesi için hesabın eşleşmiş/sicil almış olması şartı aranır.
3. Rehin/Teminat uygulaması giriş ve çıkış işlemleri gönderen üye giriş ve onayı, alan üye kabul giriş ve kabul onayı olmak üzere 4 aşamada gerçekleştirilir. Giriş yapan üye kullanıcılarında

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI İlgili Md/Bölüm:SHD	Genel (Kamuya Açık)
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351 Sayfa No:54/141

onay yetkilerinin de bulunması durumunda işlemler giriş aşamasında gerçekleşir. Rehin gönderen ve alan aynı kurum ise işlem aşamalarına ilişkin tüm yetkinin tek bir kullanıcıya tanımlanması ile işlem sadece giriş aşamasının gerçekleştirilmesi ile tamamlanır. İşleyişin kontrollü bir şekilde birden fazla kullanıcı tarafından gerçekleştirilmesi amaçlanıyorsa tüm işlem aşamalarına ait yetkilerin farklı kullanıcılara tanımlanması gerekmektedir.

4. İşlemin giriş aşamasında rehin/teminata konu olacak menkul kıymetler işlem gerçekleşene kadar TEKA alt hesabında bloke edilir. Rehin/teminat işlemine ait tüm menkul kıymet adedinin tamamının blokeye alınmasının ardından rehin/teminat alacaklısı hesabın bulunduğu üyenin onayına sunulur. İşlemin onaylanması ile birlikte menkul kıymetler işlemin niteliğine göre rehin/teminat borçlu hesabın RHNV alt hesabına veya rehin/teminat alacaklı hesabın RHNA alt hesabına aktarılır.
5. Rehin/teminat işlemine konu menkul kıymetlerin rehin/teminat verenin hesabında tutulmasının tercih edildiği durumda menkul kıymetler rehin verenin SERB alt hesabından RHNV alt hesabına aktarılır ve bu alt hesapta rehin/teminat alacaklısı hesap bilgisiyle beraber tutulur. Rehin teminat işleminin RHNV alt hesabında tesis edilebilmesi için rehin veren ve rehin alan hesapların aynı üye nezdinde bulunmaları gerekmektedir.
6. Rehin/teminat işlemine konu menkul kıymetlerin rehin/teminat alacaklısı olan hesapta izlenmesinin tercih edilmesi durumunda menkul kıymetler rehin/teminat borçlusu hesabın serbest alt hesabından rehin/teminat alacaklısı hesabın RHNA alt hesabına aktarılır ve burada rehin/ teminat veren bilgisiyle beraber tutulur.
7. İşlem sonuçları her iki kurum tarafından raporlar vasıtasıyla izlenebilir.
8. Rehin alacaklısı hesabın bulunduğu üye tarafından kıymet transfer politikası olarak yatırımcı ad/soyad bilgileri görüntülensin seçeneği seçilmiş ise gönderen kurum tarafından girilen rehin/teminat alan hesap numarasına ilişkin ad, soyad veya unvan bilgisi gönderen kurum tarafından işlem ekranında izlenebilir.
9. Rehin teminat işlemlerinin kurulması aşamasında işlem nedeni üye tarafından belirlenir. Yatırım Kuruluşlarının menkul kıymetleri Sermaye Piyasası Kurulu'nun *Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış Ve Ödünç Alma Ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğ* hükümleri çerçevesinde ayrıştırmaları belirlenen işlem nedeni ile sözkonusu olabilir.
10. İşlem sonunda Rehin/teminat veren ve rehin/teminat alan hesap sahipleri (ad soyad/unvan), işlem nedeni bilgileri üyelerce raporlanır.
11. Rehin/teminat gönderen hesap ile rehin/teminat alan hesap aynı olamaz.
12. Rehin/teminat verme giriş işlemi referans numarası verilerek yapılabilir. ELÜS'lerin rehne konu olması halinde referans verilmesi zorunlu olup referansın tekiliği (referans, gönderen üye, gönderen hesap, alan üye, alan hesap, alan alt hesap, ISIN, ek tanım) esastır. Rehin/teminat giriş işleminin referans numarası verilerek yapılması durumunda rehin/teminat çıkış ve alacak karşılama işlemlerin de aynı referans kullanılarak yapılır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:55/141	

13. Rehinden haczedilen kıymetler üzerinden rehin/teminat bilgilerinin kaldırılması mümkün olabilmektedir.
14. Kanunun 47 nci maddesi uyarınca mülkiyetin teminat alana devredildiği durumda teminat sözleşmelerine konu sermaye piyasası araçları, teminat alanın hesabına teminat açıklaması ile kayden aktarılır. (virman işlemleri) Teminat sözleşmesinin sona ermesi ile teminat alan, teminat konusu sermaye piyasası araçlarının veya eş değerinin mülkiyetini teminat verenin hesabına teminat iadesi açıklaması ile kayden iade eder.
15. Sermaye piyasası araçlarının tabi olduğu hükümlere binaen Kurul, sermaye piyasası aracı bazında ilgili kayıtların tutulması konusunda sınırlamalar getirebilir.
16. Rehin/teminat borçlusu hesap değişikliği, yatırım kuruluşlarının talebi ile MKK kullanıcıları tarafından gerçekleştirilir. Rehin/teminat kayıtları yeni kurulan işlem doğrultusunda güncellenir.
17. SPK'nın "Kitle Fonlaması Tebliği" kapsamında, "F. KIYMET VİRMANLARI VE VİRMANA İLİŞKİN İLKELER; F. 3 - Virman İşlem İlkeleri 23'üncü maddesinde açıklandığı şekilde pay devir kısıtı bulunan "KF" ek tanımlı paylarda rehin işlemleri yapılması gerektiği durumlarda, yatırım kuruluşlarının veya ihraççı şirketin Kuruluşumuza yazılı olarak dayanak tevsik edici belgeler ile başvurusu kapsamında Kuruluşumuzca söz konusu payların ek tanımları güncellenir. Ek tanım güncellemesi sonrası ilgili üye tarafından rehin işlemi tesis edilerek MKK'ya bilgi verilir, MKK söz konusu payların ek tanımlarını yeniden "KF" olarak günceller.

G. 1- Rehin /Teminat İşleminin Sona Ermesi (Borcun Sona Erdiği Durum)

1. Üzerinde bulunan rehin/teminat ilişkisinin sona ermesi nedeniyle menkul kıymetlerin rehin/teminat alt hesaplarından çıkılarak rehin veren yatırımcının serbest alt hesabına aktarılması işlemidir.
2. Rehin/teminat ilişkisinin sona erdiği durumda rehin/teminat veren hesabın bulunduğu üye tarafından rehin/teminat ilişkisinin kaldırılması amacıyla sisteme rehin/teminat çıkış talebi iletilir. Rehin/teminat alacaklı hesabın bulunduğu üye tarafından çıkış talebinin kabulü ile çıkış işlemi gerçekleştirilerek rehin/teminat alt hesaplarındaki kıymetler rehin/teminat veren hesabın serbest alt hesabına aktarılır.

G. 2- Rehin/ Teminat İşleminde Teminattan Alacak Karşılanması

G.2.1 Mülkiyete geçirme

1. Temerrüt halinde ya da mevzuat veya sözleşme hükümlerinde öngörülen sebeplerle teminattan alacağın karşılanması söz konusu olduğunda ilgili mevzuattaki şartlar gerçekleştiğinde rehin alanın kıymetleri kendi mülkiyetine geçirmesi işlemi kayıtlara aşağıdaki şekilde yansıtılır;

Mülkiyetin geçirilmesi suretiyle alacağın rehin/teminat konusu varlıklardan karşılanması, rehin/teminat alacaklısı hesabın bulunduğu üye tarafından gerçekleştirilir. Bu işlem sonunda rehin/teminat alt hesaplarında bulunan menkul kıymetler rehin/teminat alacaklısı hesap

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:56/141	

sahibinin serbest alt hesabına aktarılır. Bu işlemde rehine konu kıymet ELÜS ise, mevcut rehin kaydında yer alan rehin alacaklı hesabı dışında farklı bir hesap seçilemeyecektir.

2. Rehin/teminat işlemine konu varlıklardan alacak karşılanması işleminin iptali, aynı gün olması ve iptale konu bakiyenin hesapta bulunması durumunda mümkündür.İlgili iptal işlemi ile rehin/teminat alacaklısı hesabın serbest alt hesabına aktarılan kıymetler tekrar rehin/teminat alt hesaplarına geri döner. Kıymet ELÜS ise iptal işlemi yapılamaz.

G.2.2 Mülkiyete geçirmeden alacağın karşılanması

1. Temerrüt halinde ya da mevzuat veya sözleşme hükümlerinde öngörülen sebeplerle, mülkiyete geçirme yöntemi hariç olmak üzere teminattan alacağın karşılanması söz konusu olduğunda işlemin niteliğine bağlı olarak işlemler (alım satım ya da virman süreçleri) bu dökümanda yer alan esaslara uygun olarak kayıtlara yansıtılır.

G. 3- Alt/Art Rehin İşlemlerine İlişkin İlkeler

1. Alt Rehin işlemi, Rehin hakkı sahibinin rehne konu taşınırı rehnedenin rızasıyla başkasına rehnemesidir. Hakkın tesisine ilişkin usul ve esaslar Medeni Kanunun 942. maddesinde düzenlenmiştir. Bu şekilde kurulan menkul rehnine "alt rehin" adı verilmektedir.
2. Art Rehin işlemi, Rehnedilen taşınırın malikinin, rehne konu söz konusu taşınırı üzerinde başkası lehine de rehin kurmasıdır. Art rehin uygulanmış kayıt için, normal rehin çıkışı gerçekleştiğinde art rehinde belirtilen hesaba otomatik rehin kaydı işlenmiş olur. Hakkın tesisine ilişkin usul ve esaslar Medeni Kanunun 941. maddesinde düzenlenmiştir.
3. Alt rehin, Rehin Alan Alt Hesabında (RHNA) yer alan kıymetler için uygulanabilir, Rehin Veren Alt Hesabında (RHNV) yer alan kıymetler için uygulanamaz.
4. Art rehin, hem RHNA hem de RHNV alt hesaplarında yer alan kıymetler için uygulanabilir.
5. Alt/Art rehin ilişkisinde, saklayan ile alt/art rehin tesis edilen kurum aynı olmalıdır.
6. Art rehin uygulaması talebi malik hesabının bulunduğu üye tarafından iletilebilir.
7. Art rehin varsa alt rehin ilişkisi kurulamaz
8. Alt rehin varsa art rehin ilişkisi kurulamaz.
9. Hacze konu bakiyeler alt/art rehine konu olamaz.
10. Alt/art rehin uygulanmış kıymetler haczedilebilir.
11. Alt/art rehin ilişkisi var ise “Hacizli Kıymet Rehin Çıkışı” işlemi yapılamaz.
12. Alt ve art rehin giriş işlemlerinde referans numarası belirtilmesi zorunludur.
13. Alt rehin uygulanması, için malik hesabının bulunduğu üyenin onayı gerekir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:57/141	

14. Sadece 1 kademe alt/art rehin ilişkisi kurulabilir.

15. Aynı malik tarafından gönderilen birden fazla rehlin, aynı saklayan üyede aynı kişiye alt/artrehin olarak verilmesi durumunda farklı referans numaraları ile farklılaştırılması gerekir.

G. 4- Rehindeki Kıymetlere İlişkin Hak Kullanımları

Rehin/teminat alt hesaplarında bulunan menkul kıymetlere ilişkin sermaye artırım, temettü ve itfa/kupon ödemesi işlemleri kıymetlerin bulunduğu hesaplar üzerinden gerçekleştirilerek rehin bilgileri artan tutar oranında yeniden düzenlenir. Bedelli artırım bildiriminin rehin veren üye ya da saklamanın yapıldığı üye tarafından iletilmesi mümkün olup, kullanıma ilişkin bildirim ilgili üyelere yapılır.

H. ÖDÜNC MENKUL KIYMET İŞLEMLERİ

H. 1 - Takasbank Ödünç Pay Piyasası (ÖPP) İşlemleri

1. Ödünç Teklifinin İletilmesi: Yatırım kuruluşu ödünç teklifini müşteri hesap numarası bazında Takasbank'a iletir. Takasbank kendisine iletilen teklifi üye ve yatırımcının MKK kayıtlarını oluşturmak amacıyla MKK'ya iletir.
2. MKK, sisteminde ilgili yatırımcı hesabının ve bakiyenin kontrolü yapılarak, belirtilen kıymet, yatırımcı Ödünç Verilecek Kıymetler Blokaj alt hesabına aktarır. Aktarım bilgisi ya da hesabın hatalı olması ve bakiye içermemesi gibi durumlarda da hata bilgisi, Takasbank'a bildirilir. Takasbank bu bildirimden sonra ödünç teklif emrini kabul etmiş olur ve Ödünç Verilecek Menkul Kıymetler Blokaj alt hesabında bulunan kıymetlere ait toplam teklif miktarını menkul kıymet bazında yayınlar.
3. Ödünç Talebinin İletilmesi: Ödünç talepleri de ödünç tekliflerinin iletildiği şekilde, müşteri hesap numarası bazında Takasbank'a iletilir. Takasbank, kendisine iletilen müşteri hesabının MKK sisteminde durumunun sorgulanması amacıyla üye kodu ve müşteri hesap numarasını MKK'ya bildirilir. MKK tarafından hesaba ilişkin kontroller yapılarak Takasbank'a olumlu ya da olumsuz cevap dönülür.
4. Ödünç Gerçekleştirme: Ödünç talep ve tekliflerinin Takasbank tarafından eşleştirilmesi sonrasında işlemin tamamlanması için Takasbank, Sözleşme Referans Numarasını, Ödünç Veren Üye, Ödünç Veren Müşteri Numarası, Ödünç Alan Üye, Ödünç Alan Müşteri Numarası, Kıymet Kodu, Ödünce Konu Adet, Ödünç Vadesi, Komisyon Oranı bilgilerini MKK'ya bildirir. MKK, ödünce konu kıymeti, kendisine bildirilen yatırımcının Ödünç Verilecek Kıymetler Blokaj hesabından, Takasbank Ödünç İşlemler Havuzuna uğratarak ödünç alan üyenin yatırımcısının serbest hesabına ya da Takasbank'ın bildirimine bağlı olarak sadece ödünç işlemleri için kullanılması amacıyla ödünç bloke hesabına aktarır.
5. Ödünç Teklifinin İptali: Takasbank ÖPP'nda eşleşmemesi veya emir geçerlilik süresinin dolması veya yatırımcı hesabının durum değişikliği nedeniyle, yatırımcının MKK sisteminde Ödünç Verilecek Menkul Kıymetler Blokaj alt hesabında bulunan kıymetler, Takasbank

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:58/141	

tarafından iletilen emir iptal mesajıyla birlikte MKK tarafından yatırımcının serbest hesabına aktarılarak Takasbank'a bilgi dönülür.

6. Ödünç İşleminin Geri Dönüşü ve Kapatılması: Takasbank kısmi işlem ya da kapanacak işlem için sözleşme referans numarası, ödünç veren üye, ödünç veren müşteri numarası, ödünç alan üye, ödünç alan müşteri numarası, kıymet kodu ve kapamaya konu adet, işlemin kısmi kapatma ya da tam kapatma olduğu bilgisiyle birlikte MKK'ya iletir. MKK tarafından müşteri hesaplarına ilişkin kontrol yapılarak sorun olması halinde hata bilgisi Takasbank'a iletilir. Kontrolün sorunsuz olması durumunda, bildirilen kıymet bakiyesi ödünç alan yatırımcı hesabından (serbest ya da bloke hesap) çıkılıp Takasbank Ödünç Havuzuna uğratılarak ödünç veren üye yatırımcısının serbest hesabına aktarılır. İşlem sonucu Takasbank'a iletilir.
7. Ödünç işlemine konu olmuş ve ödünç işlemi kapatılmamış yatırımcı hesaplarıyla ilgili olarak haciz ve çeşitli nedenlerle MKK sisteminde gerçekleştirilen blokaj uygulamaları anlık olarak Takasbank'a bildirilir. Takasbank tarafından ödünç işlemi kapatılmadan ödünç işlemine konu hesapların MKK sisteminde kapatılmasına izin verilmez.
8. Ödünç işlemleri sırasında gerçekleşen sermaye artırım ve temettü ödemelerine ilişkin ödünç verenle ödünç alan arasındaki hakların izlenmesi yönündeki kontroller Takasbank tarafından yapılır. Sermaye artırım ve temettü dağıtım işlemleriyle ilgili oran ve süreleri içeren bilgi, MKK tarafından ödünç veren ve ödünç alan yatırımcıya bilgi amaçlı raporlanır. Aynı zamanda sermaye artırım ve temettü işlemleri nedeniyle değişen borç, alacak bilgileri Takasbank tarafından müşteri detayında MKK'ya bildirilir. Bildirildiğinde MKK tarafından yatırımcıya yapılan raporlama kapsamına ilgili işlem açıklamasıyla yansıtılır.
9. Takasbank Merkezi Karşı Taraf (MKT) Yönetmeliği çerçevesinde, Ödünç Pay Piyasasında pozisyonların taşınması söz konusu ise MKS nezdinde daha önce oluşturulmuş ödünç işlem bilgileri Takasbank tarafından iletilecek talimat çerçevesinde güncellenir. OPP ve OPTD alt hesaplarında bekleyen işleme konu kıymetler, Takasbank talebi doğrultusunda bildirilen üye ve hesapların aynı alt hesaplarına OPTRN talimat kodu ile aktarılır.

I. İHRAÇCI İŞLEMLERİ

I.1 - Kaydileştirme İşlemleri

I.1.1 - Kaydi Sisteme Geçiş ile Kayıtların Aktarımı

1. Kaydileşen kıymet kayıtları, aşağıda anlatılan prosedür çerçevesinde MKK sisteminde açılan yatırımcı hesaplarına aktarılır.
2. Takasbank mislen saklamasında bulunan fiziki sistemde kalma talebi iletmeyen kaydi saklamayı seçen yatırımcıların kıymetleri, Takasbank sistemindeki hesaplar baz alınarak MKK sisteminde açılan yatırımcı hesaplarına aktarılır. Yatırımcı hesaplarına aktarılan tutar ile ilgili şirket sermayesi arasındaki fark kadar tutar, Borsada işlem gören (açık) ve işlem görmeyen (kapalı) ek tanım detayında Bilinmeyen Ortak Hesabına kaydedilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:59/141

- İhraççı üye, bilinen ortaklarına ait Borsada işlem görmeyen kısım için, ortak hesapları açarak ilgili kıymetleri, fiziki senet ise, kaydıleşme prosedürüne (kayıdleşme bildirimleri prosedürü kullanılacaktır.) dahil etmek üzere MKK'ya teslim eder. MKK'nın onayı ile bilinmeyen ortak hesabından kayıtlar ortak veya yetki verilen yatırım kuruluşundaki yatırım hesaplarına aktarılır.
- İhraççı şirket kayıtlarında fiziki olarak bulunan ve sahibi bilinmeyen kıymetler de (daha önceki yıllara ait kullanılmayan sermaye artırım karşılığı kıymetler gibi) Bilinmeyen Ortak Hesabında izlenir. Bu paylar ihraççı şirket tarafından ortak/yatırımcı hesaplarına aktarılabilir.
- MKK üyeleri altında yer alan tüm hesaplardaki bakiye toplamı ile sermaye miktarı birbirine eşit olmalıdır.

1.1.2 - İhraç ve Dağıtım İşlemleri

- İhraççı kuruluş, pay senedi halka arzlarında ve sermaye artırımında, sermayesine ilişkin payların oluşturulması kapsamında, kayıt bildirimini Borsada işlem gören/görmeyen paylar şeklinde bildirir.

Kitle Fonlaması Tebliği çerçevesinde kurulup payları kayden izlenen şirketler ile Kitle fonlaması süreci sonrası ihraç yapan şirketler tarafından fonlama yapan yatırımcıya Borsada işlem görmeyen statüde pay oluşturulur.

Kitle Fonlaması Tebliği'nin 16'ncı maddesinin 7'inci fıkrası ve/veya 19'uncu maddesinin 9'uncu fıkrasında belirtilen kapsamda devredilemez şirket payları için ise devir kısıtlı statüde (KF ek tanımlı) oluşturulur.

Söz konusu kayıtların oluşturulması için Pay Durum Beyanı ve Fiziki Teslim Taahhütnamesi iletilir. (Örnekler, web sitemizde Saklama Hizmetleri//Formlar alanında yer almaktadır.)

Pay senedi halka arzlarında ve sermaye artırımında iletilecek evrak:

- Sermaye artırımlarında İhraç Belgesi (fotokopi)
- Pay Durumu Beyanı ve Oluşturma Talebi (asıl imzalı)
- Fiziki Teslim Taahhütnamesi (fiziki menkul kıymet varsa asıl imzalı)
- Fiziki senet bulunuyor ve sermaye piyasası aracı teslimi konusunda bir yatırım kuruluşu yetkilendiriliyor ise yetkilendirildiğini belirten yazı

Kitle Fonlaması şirketlerinin iletileceği evrak:

- Kitle Fonlaması tebliği çerçevesinde başarılı sonuçlanan proje için konuyu özetleyen ve kaydi pay tanımlanması için ISIN ve Sermaye dağılımı bazında hazırlanan şirket talep yazısı
- Kitle Fonlaması Bilgi Formu
- Esas sözleşme yayınlanan Ticaret Sicil Gazetesi (Fotokopi)
- Pay Durumu Beyanı ve Oluşturma Talebi(asıl imzalı)
- Pay Dağıtımı gerçekleştirilecek yatırımcı listesi (KFS'den elektronik yöntemle iletilir.)
- Fiziki Teslim Taahhütnamesi (fiziki menkul kıymet varsa asıl imzalı)

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:60/141

- Fiziki senet bulunuyor ve sermaye piyasası aracı teslimi konusunda bir yatırım kuruluşu yetkilendiriliyor ise yetkilendirildiğini belirten yazı

Paylarını ilk halka arz edecek şirketlerin fiziki payları, kesir makbuzu ve ilmuhaber bulunması durumunda sözkonusu kıymetlerin kaydileştirilmesi “Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. Tarafından Kayden İzlenecek Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Teslim ve İmha Esasları Yönergesi” kapsamında teslimi gerekmektedir. Kurul tarafından onay verilen ihraç kararının, ret kararı veya MKK’ya iletilen bilgi ve belgelerde değişiklik olması halinde en kısa sürede, (en son değişikliğin gerçekleşmesini izleyen iş günü sonuna kadar) ihraççı şirket durumu MKK’ya bildirir.

Kitle Fonlaması süreci sonrası ihraç yapan şirketlerin fiziki payları, ilgili Yönerge kapsamında teslim edilir. İlgili Şirketin, kesir makbuzu ve ilmühaberlerinin bulunması durumunda, kesir makbuzu ve ilmühaberlerin iptal imha işlemlerinin ihraççı şirket tarafından yapıldığı/yapılacağı ve işlemlerden doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğun Şirkette bulunduğuna ilişkin yazılı beyanı üzerine kaydi ihraç gerçekleştirilir.

- İhraççı üyenin Kurul düzenlemelerine uygun basılmış fiziki senetleri kaydileştirilebilir. (bkz. Fiziki Teslim İle Kaydileştirme) Kurul düzenlemelerine uymayan fiziki payların bulunması durumunda sözkonusu payların iptal imha işlemlerinin ihraççı şirket tarafından yapıldığı/yapılacağı ve işlemlerden doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğun kendisinde bulunduğu beyanı üzerine kaydi ihraç gerçekleştirilir.
- İhraççı bildirim sonrasında MKK kontrolleri ve onayı sonucunda ihraççı için MKS’de menkul kıymet kaydı yapılarak paylar ihraççı havuz hesabında oluşturulur. İhraççı tarafından izlenen bilinen ortaklarına ait Borsada işlem görmeyen kısım kayıtları, ihraççı tarafından MKS’de açmış olduğu ortak hesaplarına veya ilgili ortağın yatırım kuruluşunda hesabı bulunuyor ise yatırım kuruluşundaki hesabına en geç 1 hafta içinde aktarır. (ihraç ve dağıtım prosedürü) İhraççının şirket tarafından ortak bilgisi bulunmayan kısma ait kayıtlar, ihraççı tarafından Bilinmeyen Ortak Hesabına aktarılır.
- İhraç ve dağıtım işlemlerine aracılık eden kurumlarca, halka arz edilen kıymetlerin satışından önce ihraççı tarafından aktarımın yapılacağı “Halka Arz” Hesap sınıfı detayında hesap tanımlanır ve bu hesaplar ihraççı kuruma bildirilir.
- İhraççı havuz hesabındaki halka arzedilecek kıymetler, halka arza aracılık edecek yatırım kuruluşunun halka arz amacıyla oluşturulmuş hesabına (halka arz hesap sınıfı detayıyla tanımlanmış) aktarılır. Aktarılan tutar kadar kıymet kaydı, havuz hesabından silinir.
- Kayden ihraç edilmiş payların ortak/yatırımcı hesaplarına aktarılması esastır.
- İhraç dağıtım talebi gönderen kurum için giriş ve onay olmak üzere iki aşamalı tasarlanmıştır. Giriş ve onay işlemleri ayrı ayrı yapılır. Dağıtılacak payların Yatırım Kuruluşundaki halka arz hesabına aktarımının gerçekleşmesi için ilgili yatırım kuruluşununiletilen talebi kabul edip onaylaması gerekmektedir.
- İhraç sürecinde pay oluşturma ve iptal işlemleri;

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI İlgili Md/Bölüm:SHD	Genel (Kamuya Açık)
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351 Sayfa No:61/141

- İlk halka arz işlemi Borsa birincil piyasada gerçekleşiyorsa birincil piyasa başlangıç tarihinden en erken 2 iş günü önce,
 - İlk halka arz işlemi Borsa dışında talep toplama yöntemi ile gerçekleşiyorsa en erken talep toplama son tarihini izleyen iş günü,
 - Borsa şirketinin mevcut ortaklara rüçhan hakkını kısıtlanması veya borsa dışı bir şirketi devralmasında ihraç talebinin iletildiği tarihte,
 - Sermaye artırımından artan payların Borsa birincil piyasada satışında Borsa'nın Birincil Piyasa duyurusu tarihinde,
 - Borsa şirketlerinin birleşmesi, bölünmesi veya devralınması işlemlerinde, borsa işlem tarihini takip eden ikinci iş günü
 - Ortaklıktan çıkarma uygulamasında hakim ortağa tesis edilecek payların ihracı, ortaklıktan çıkarma işlemlerinin MKS'de tamamlandığı gün gerçekleşir.
 - KFS'de fonlanan şirketin varsa kuruluş işleminin ticaret sicilindeki tescil işlemlerinden sonra MKK'ya ileteceği başvuru doğrultusunda pay ihracı yapılır.
 - İlk halka arz ve sermaye artırımından kalan payların Borsa Birincil Piyasada satılamayan kaydi paylar ihraççı kurum tarafından iptal edilir.
9. SPK'nın Pay Tebliği gereğince payları ilk defa halka arz edilecek ortaklıkların satışa hazır beklettiği paylar ihraççı şirketin talebi üzerine ihraççı havuz hesabında (X) ektanıyla izlenir. İhraççı şirketin söz konusu payların Borsada satışını yapacak yatırım kuruluşunu bildirmesi durumunda, yatırım kuruluşunun satılan paylara ait MKK'ya ileteceği başvuru ile paylar aynı gün içerisinde (A) ektanıma dönüştürülür ve ihraççı tarafından takas işlemlerinde kullanılmak üzere yatırım kuruluşuna aktarılır.
10. İhraççı şirketin sermayesi aktarım yapılan pay kadar MKK tarafından düzeltilir. Satılamayan paylar ihraççı tarafından J. 2. 4 - Kullanılmayan Payların Birincil Piyasa ve İptal İşlemleri maddesinde açıklandığı şekilde ihraççı tarafından iptal edilir ve MKK'ya bilgi verilir.
11. SPK'nın Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği gereğince paylarını sadece nitelikli yatırımcılara satan ortaklık paylarının kaydi olarak MKK nezdinde izlenmesi şart olup söz konusu şirketler için esas sözleşmede "nitelikli yatırımcıya satış" hükmü bulunması kaydıyla ihraç belgesi/izahname aranmaksızın sermaye miktarı kadar pay, şirketin beyanı doğrultusunda Borsada işlem gören/Borsada işlem görmeyen nitelikte oluşturulur. Söz konusu payların yatırımcılara devri SPK'nın ilgili düzenlemeleri dikkate alınarak yapılmalıdır.
12. Kurul' un 24/12/2020 tarih ve 78/1573 ilke kararı çerçevesinde, pay satış bilgi formu düzenleme yükümlüsü olan pay sahibinin, Pay Tebliği (VII-28.1)'in 27'inci maddesinde belirtilen esasları geçersiz veya etkisiz kılmak amacıyla söz konusu esasların dolanılmasına yönelik işlemlerin yapıldığına dair şüphe bulunması halinde, Kurul ilgili payların borsada işlem görmeyen tipe dönüşümü için MKK'yı bilgilendirecek olup bu çerçevede ilgili paylar, borsada işlem görmeyen tipe dönüştürülür. Kurulca onaylanmış pay satış bilgi formunun KAP'ta ilan edilmesi halinde payların borsada işlem gören tipe dönüşümünün sağlanabilmesi için ilgili yatırım kuruluşunun dönüşüm talebini MKK'ya iletmesi gerekir.
13. İhraççı şirketler; SPK'ya olan yükümlülüklerini yerine getirebilmek amacıyla Merkezi Kayıt Kuruluşuna yazılı olarak veya elektronik ortamda başvurarak pay sahiplerine veya yatırımcılara ilişkin listeleri isteyebilir. Pay sahipleri ve yatırımcı listesinde asgari olarak; pay sahibinin veya yatırımcının adı-soyadı/unvanı, TC/Vergi kimlik numarası,grup/ uluslararası tanım kodu (ISIN kod) bilgisi ve itibari değeri yer alır. Kurul'a yazılı olarak verilecek pay sahibi ve yatırımcı listeleri ihraççı şirket tarafından yetkilendirilen temsilcilere verilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:62/141

Borsada İşlem Görmeyen Statüde Payların Borsada İşlem Gören Tipe Dönüşüm ve Satışı

1. Payları borsada işlem gören ortaklıkların, borsada işlem görmeyen nitelikteki payları Kurul'un Pay tebliği'nin 15'nci maddesinde açıklanan şekilde borsada işlem gören niteliğe dönüşür. Borsada işlem görmeyen nitelikteki payların bir yatırım kuruluşunda yatırımcıya ait bir hesaba aktarılmış olması gerekmektedir.
2. Yatırım kuruluşu, yatırımcı talebini MKS uygulamasını kullanarak MKK'ya iletir.
3. Kurul düzenlemesi uyarınca MKS uygulamasına dönüşüm talebinin iletildiği tarihten önceki borsa kapanış fiyatı, borsa kapanış fiyatının oluşmadığı durumda ise en son işlem gördüğü tarihteki kapanış fiyatı dikkate alınarak hesaplanan ve yatırılan tutara ilişkin Kurul kayıt ücreti dekontu, yatırım kuruluşu tarafından elektronik posta yolu ile MKK'ya iletir. Saat 16:00'a kadar iletilen dekontlar, MKK onayı itibarıyla bakiyenin bulunması halinde aynı gün, aksi taktirde ertesi iş günü dikkate alınır.
4. BİAŞ Piyasa Öncesi İşlem Platformunda işlem gören şirketler için Kurul kayıt ücreti oranının binde sıfır olarak belirlenmesi nedeniyle, saat 16:00'a kadar iletilen talepler dekont aranmaksızın talebin iletildiği aynı gün işleme alınır.
5. Kurul'un "Ortaklıkların Kanun Kapsamından Çıkarılması ve Paylarının Borsada İşlem Görmeye Zorunluluğuna İlişkin Esaslar Tebliği kapsamında halka açık ortaklık statüsünü kazanmış şirketlerin, Borsa'da işlem görmeye başlama aşamasına kadar Kurul kayıt ücretinin binde sıfır olarak belirlenmesi nedeniyle, saat 16:00'a kadar iletilen talepleri dekont aranmaksızın talebin iletildiği aynı gün işleme alınır ve Borsa'da işlem görmeye başlayana kadar aynı gün dönüşüm gerçekleşir. Söz konusu Şirketlerin Borsa'da işlem görmeye başlamasından itibaren Borsada işlem görmeyen nitelikteki paylarının dönüşümünde ise yatırım kuruluşu başvurusu, 3'üncü maddede belirtilen uygulama şeklinde olmalıdır.
6. Resmi tatil nedeniyle yarım iş günlerinde saat 11:00'a kadar iletilen dekontlar aynı gün işleme alınır.
7. Birden fazla müşteri veya menkul kıymetin dönüşüm taleplerine ilişkin Kurul kayıt ücretinin tek bir dekontla bildirimi halinde Kurul kayıt ücreti dekontuna ait tüm detay bilgilerin MKK'ya iletilmesi gerekmektedir.
8. Yatırım Kuruluşu tarafından Kurul Kayıt Ücreti dekontu iletilen, "Kamuyu Aydınlatma Platformu" (KAP)'nda duyurusu yayınlanmamış kayıtlar sistemde "KP-KAP Giriş" durum kodu ile izlenir. KAP duyurusu yayınlanan kayıtlar sistemde "ON-Onaylandı" durum kodu ile izlenir. Herhangi bir nedenle KP durum kodunda kalarak duyurusu yayınlanmayan ve dönüşüm süreci tamamlanmayan kayıtlar için ilgili kuruluş MKK ile irtibata geçmelidir.
9. Rehinli payın saklandığı yatırım kuruluşu tarafından Rehin Alınan Alt hesaptan (RHNA) borsada işlem gören niteliğe dönüşüm talebi iletildiği sırada seçilen rehin veren yatırımcının ad,soyad\ünvan bilgisi KAP duyurusunda yayınlanır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:63/141

10. Talebe konu payların 5 iş günü sonra borsada işlem gören tipe dönüşmesi için ilgili kıymetlerin dönüşüm tarihinde üye tarafından bildirilen hesapta bulunuyor olması gerekmektedir. Bakiyenin farklı bir hesaba aktarılması durumunda dönüşüm, ancak ilgili Yatırım Kuruluşlarının MKK'ya başvurusu ile tamamlanır.
11. Kurul düzenlemesi uyarınca pay satış bilgi formu kapsamındaki payların Borsada satışa konu edilmesi halinde ilk satış işlemine, bu formun KAP'ta ilan edilmesini müteakip en erken üçüncü iş günü başlanabilmekte olup, dönüşüm işlemindeki sürelerde, pay satış bilgi formunun ilan tarihi dikkate alınır.
12. Bakiye eksiği nedeniyle gün sonunda dönüşmeyen kayıtlar MKK tarafından iptal edilir. Söz konusu pay MKK kullanıcıları aracılığıyla haczedilmişse kıymet dönüşüm işlemi haciz alt hesabında gerçekleştirilir.
13. Dönüşüm tarihinin sermaye artırım ve temettü dağıtım işlemleri sırasında gerçekleşmesi durumunda, Borsada işlem görmeyen payların hakları T günü tahakkuk ettiği için, dönüşüm işlemi tahakkuk eden haklarla birlikte T+2 gününde yapılır.
14. Borsada işlem gören tipe dönüşüm talebinin, Toptan Alış Satış İşlemi (TAS) işlemi nedeniyle bildirilmiş olması durumunda, TASişlem durumu ve satış kısıtı bulunup bulunmadığı bilgisi, Yatırım Kuruluşu tarafından MKS'ye tanımlanabilecektir. Bu bilgiler de KAP'da duyurulan listede yer alacaktır.
15. Yatırım kuruluşu talep tarihinden itibaren 5 iş günü içerisinde Kurul Kayıt ücreti dekontu ileilmeyen taleplere ait başvurular MKK tarafından resen iptal edilir.
16. Borsada işlem gören statüye dönüşen payların satış ve takas işlemleri F6 maddesinde açıklandığı şekilde gerçekleştirilir.

Borsada İşlem Görmek Amacıyla Borsa Dışında Gerçekleştirilen Halka Arz İşlemleri

1. Halka arz işlemlerine aracılık eden yatırım kuruluşu tarafından MKK sisteminde, halka arz işlemlerini gerçekleştireceği bir alt hesap açılır (Halka Arz Hesap Sınıfında). Aracılık işlemlerini birden fazla yatırım kuruluşunun üstlenmesi durumunda, diğer yatırım kuruluşlarının tarafından da (konsorsiyum üyeleri) halka arz amaçlı hesaplar açılır.
2. İhraççı tarafından halka arza konu kıymetler, halka arza aracılık eden üyenin, (birden fazla aracılık eden kuruluş olması halinde, sadece konsorsiyum lideri olan üye de olabilir) halka arz hesabına aktarılır. İlgili konsorsiyum lideri ile konsorsiyum üyeleri arasındaki anlaşmaya bağlı olarak konsorsiyum lideri satış bildirimini yaptığı kıymetleri, kendi Halka Arz Havuz Hesabına aktarıldıktan sonra konsorsiyum üyesi olan diğer üyelerin Halka Arz hesaplarına ya da yatırımcı hesaplarını bilmesi durumunda, yatırımcı hesaplarına halka arz amaçlı virman şeklinde (kıymet transferi yoluyla) aktarılır.
3. Yatırım kuruluşları tarafından halka arz hesabında bulunan kıymetler, yatırımcı hesaplarına yatırımcıların talep formundaki talep numarası bilgisiyle (kıymet transferi yoluyla) aktarılır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:64/141	

1.1.3 - Bilinmeyen Ortak Hesabındaki Kıymetlerin Kaydileştirilmesi (Bilinmeyen Pay Dönüşüm işlemleri)

Fiziki Teslim İle Kaydileştirme

1. MKK'ya fiziken teslim edilerek kaydileştirme işlemleri, Kurulun “*Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Teslim ve İmha Esasları*” çerçevesinde sağlanır.
2. Yatırımcı tarafından kaydileştirme amacıyla yapılan fiziki kıymet teslimatları, ilgili yatırımcı kaydının oluşturulacağı yatırımcı ya da ortak hesaplarının açılması gerekliliği nedeniyle, ihraççı ya da yatırım kuruluşuna iletilir. İlgili yatırımcı kaydının oluşturulacağı yatırımcı hesaplarının açılması amacıyla, doğrudan MKK'ya başvurarak değil yatırım kuruluşu ya da ihraççı kuruluş tarafından yatırımcı/ortak hesabı açıldıktan sonra ihraççı kuruluş ya da yatırım kuruluşu tarafından ilgili hesap ve kıymet bilgilerinin MKS uygulamasındaki kontrollerinin yapılması amacıyla fiziki teslimat bildirimleri girilir.
3. İşlem bildirimleri giriş ve onay olmak üzere çift aşamadan oluşur. İşlemi yapan kullanıcının giriş ve onay işlem yetkisi varsa işlem giriş anında onaylanır. Fiziki Teslimat (Kaydi Dönüşüm) Giriş Csv işleminde ise giriş yapan kullanıcının onay yetkisi olsa bile, Csv giriş işlemi tamamlandıktan sonra Teslimat (Kaydi Dönüşüm) Onay ekranından onay yapması gerekmektedir. Onaylanmayan kayıtlar 7 gün sonra iptal edilir.
4. Fiziki sertifikaların teslim alınma, ve imha prosedürleri “Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Teslim ve İmha Esasları” çerçevesinde MKK tarafından sağlanır. Teslim edilen kıymet bilgileri MKK tarafından onaylandığında MKK sisteminde yatırımcı hesabında kayıtlar oluşur.
5. Fiziki kıymetlerin müşteri bazında oluşturulan tevdiatla MKK'ya teslimiyle birlikte MKK tarafından yapılan fiziksel kontroller sonucunda MKK'ya iletilen bildirim dahilinde MKK kayıtlarındaki Bilinmeyen Ortak Hesabı azaltılarak yatırımcı hesabına kayıt yansıtılmak suretiyle kaydileşme sağlanır. Borsada işlem görmeyen kıymetler için de aynı süreç uygulanır.
6. Borsada işlem görmeyen pay senetleri sermaye artırım ve temettü dağıtım işlemi olması durumunda işlemin T ve T+1 gününde kaydileştirilemez.
7. İlmuhaber ve kesir belgeleri MKK'ya yazılı talep ile teslim edilir. Paylar “Kaydi Pay Aktarımı ile Kaydileştirme” süreci ile ilgili hesaplara ihraççı tarafından aktarılır. Kaydi pay olmayan veya TTK 488'nci madde de açıklanan şekilde yıpranan, bozulan pay senetleri ihraççı şirketin beyanı ile “Kaydi Pay Aktarımı ile Kaydileştirme” başlığında açıklanan süreç ile MKK'ya fiziken teslim olmaksızın kaydileştirilir.
8. Kupon eksikliği nedeniyle kaydileştirilemeyen pay senetlerinin kaydileştirilmesi için ilgili ihraççı şirketler tarafından MKK'ya başvuru yapılması gerekmektedir. Söz konusu senetler (AW/KW) ektanım ile kaydileştirilir.
9. İhraççı şirketin hak kullanım işlemleri için MKK'ya bildirimini doğrultusunda eksik kuponlara isabet eden hak kullanım ödemeleri engellenecek olup, şirket tarafından kupon eksikliğinin kalmadığının bildirilmesi ile eksik kuponlu bakiyelere ilişkin ek tanım kodu normal statüde paylar ile aynı ektanıma dönüştürülecektir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:65/141	

Kaydi Pay Aktarımı İle Kaydileştirme

1. Kaydileştirme tarihinden itibaren oluşan yeni payların kayden izlenecek olması nedeniyle ilgili tarihten sonra gerçekleştirilecek sermaye artırım karşılığı olan paylar, MKK sisteminde kayden izlenir. MKK sisteminde hak sahibi bazında kayden izlenmeyen sermaye kaydı ihraççı üye altındaki Fiziki Bilinmeyen Ortak hesabında (FZKBOH) izlenmektedir. İlgili hesapta bulunan kayıtların sermaye artırım karşılıkları kaydi oluşacağından, paylar Kaydi Bilinmeyen Ortak (KAYDBOH) hesabına yansıtılır. Yatırımcılar tarafından artırıma konu kuponların ihraççı kuruluşa teslimi ile birlikte işlem karşılığı kayıtlar (fiziki basım olmadığı için) ihraççı üye tarafından Kaydi Bilinmeyen Ortak Hesabından (KAYDBOH), teslim eden yatırımcının bildirimine bağlı olarak MKK sisteminde üye altındaki yatırımcı hesabına aktarım talebi Bilinmeyen Pay Dönüşüm İşlemi ile yapılır. Yatırım Kuruluşunun söz konusu talebi onaylaması ile paylar ilgili yatırım kuruluşu nezdindeki yatırım hesabına aktarılır. 10 gün içinde Yatırım Kuruluşu tarafından onaylanmayan ihraççı talepleri sistem tarafından iptal edilir.
2. İhraççı kuruluşlar tarafından kaydileştirme öncesi sermaye artırım işlemlerinde ihraç edilen ve ortaklar tarafından teslim alınmamış pay senetlerinin yatırımcılara ödenmesi için uygun dağılımlı kupür bulunmaması durumunda ihraççı kuruluşlar Kaydi Bilinmeyen Ortak Hesabına (KAYDBOH) kaydileştirme yapıp, Bilinmeyen Pay Dönüşüm İşlemi ile ortaklarına ödeme yapar.
3. Herhangi bir nedenle fiziki payın i olmadığını beyan eden ihraççı şirketlerin payları da kaydi pay aktarım işlem ile ortak hesaplarına aktarılır.
4. İhraççı şirket tarafından “Bilinmeyen Pay Dönüşüm Bildirim Giriş ve Onay” ekranı kullanılarak yapılan işlemler, 10 gün içerisinde iptal edilebilmektedir.

Grup Değişikliği veya İmtiyazların Kaldırılması

Grup Değişikliği

1. Pay ihraççısı şirketlerin genel kurul kararı ile sermayesindeki grup değişimine bağlı olarak esas sözleşmesinde gerçekleştirdiği değişikliği MKK'ya, aşağıda yer alan evrak ile bildirmesi gerekmektedir. Grup Değişim Beyanı ile Grup Değişiklik Bildirim Formu örneği web sitemizde Bilgi Merkezi / Formlar alanında yer almaktadır.

- a) Grup Değişim Beyanı,
- b) Değişiklik beyanının yayınlandığı Ticaret Sicil Gazetesi,
- c) Grup değişikliği yapılan hisse senetlerinin tümünün listesi,
- d) Grup değişikliği yapılan kaydileşmemiş hisse senetlerinin listesi,
- e) Grup Değişiklik Bildirim Formu,
- f) Grup değişikliği işlemine ortakların rızasının alındığına dair ihraççı şirket beyanı, Kuruluşumuza iletilmesi gerekmektedir.

2. Kaydileşmemiş olan payların grup dönüşüm işleminde söz konusu fiziki hisse senetlerinin kıymet durumu MKS'de “İptal” olarak izlenir ve söz konusu nominal değerdeki payın bilinmeyen ortak hesabına aktarımı, MKK tarafından gerçekleştirilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:66/141	

3. Grup değişikliği nedeniyle kıymet durumu “İptal” statüsünde izlenen hisse senetlerinin fiziken MKK’ya teslimi mümkün olmamaktadır. Grup değişimine uğrayan hisse senetlerini fiziken ellerinde bulunduran ortakların, bu senetlere tekabül eden kaydi paylarını alabilmek için yalnızca ihraççılara başvurmaları gerekmektedir.

4. İhraççı tarafından teslim alınan hisse senetleri fiziken tedavül kabiliyetleri engellenecek şekilde gerekli saklama tedbirleri alınarak, iptal ve/veya imha edilmelerine kadar ihraççılar tarafından bir arada toplanır. Tedavülü engellenen senetlere ilişkin tertip seri vb. bilgileri içerir kayıtlar tereddüde yer vermeyecek detay ve içerikte tespit olunarak ihraççı tarafından bir tutanağa bağlanır. Tedavülü engellenen senetlerin saklanması imha tarihine kadar devam olunur.

5. Senet ile mündemiç hakkın birbirinden ayrılmasını sağlamak üzere hisse senedinin basılı bulunduğu sertifikanın üzerine hisse senedinin tanınmasını engellemeyecek şekilde mürekkeple şerh konulması, delinmesi, giyotinle kesilmesi veya sair yöntemlerin uygulanması iptal, söz konusu sertifikaların yakılarak veya başka bir yöntemle geri dönülemez şekilde fiziken yok edilmesi imha olarak kabul edilir.

Tedavülü engellenerek saklamada tutulan senetler, imhaları tarihine kadar yukarıda belirtilen yöntemler uygulanmak suretiyle teker teker iptal olunabilecekleri gibi, senetler iptale ilişkin bir merasime tabi tutulmaksızın doğrudan imha da olunabilir. İhraççılar, teslim aldıkları hisse senetlerini tesellümden itibaren en kısa sürede ve her halde 3 ay içinde iptal/imha etmekle yükümlüdürler.

İptal ve imha işlemleri ihraççı tarafından noter huzurunda yapılır. İptal ve imha işlemine ilişkin noter tutanağında hisse senetleri tertip, seri no gibiküpür bilgilerinin yer alması zorunludur.

6. İhraççılar noter huzurunda yaptıkları iptal ve imhaya ilişkin bilgileri MKS üzerinden bildirir.

7. Grup değişikliğine ilişkin olarak yatırım kuruluşları işlem gününden önce yapılacak bir duyuru ile bilgilendirilir.

İmtiyazların Kaldırılması

Mevzuata uygun olarak hazırlanmış finansal tablolarına göre üst üste beş yıl dönem zararı eden pay ihraççıların oy hakkına ve yönetim kurulunda temsil edilmeye ilişkin imtiyazlarının Kurul kararı ile kaldırılması durumunda, MKK’da kayden izlenen imtiyazlı paylar, Kurul’un bildirimi doğrultusunda imtiyazsız pay statüsüne dönüştürülür. İlgili ihraççı kuruluş ve yatırım kuruluşları bilgilendirilir.

I. 1. 4 - Yatırım Fonları Katılma Payı İhraç İşlemleri

1. Mevzuatta tanımlandığı şekliyle yatırım fonu, tasarruf sahiplerinden fon katılma payı karşılığı toplanan para ya da diğer varlıklarla, tasarruf sahipleri hesabına, riskin dağıtılması ilkesi ve inançlı mülkiyet esaslarına göre, Kurulca belirlenen varlık ve haklardan oluşan portföy veya portföyleri işletmek amacıyla kurulan mal varlığıdır. Katılma belgelerinin itibari değeri yoktur. Fon birim pay değeri, fon toplam değerinin katılma paylarının sayısına bölünmesiyle elde edilir.
2. Fon ISIN kod tanımlamaları, fon kurucusu üyeler tarafından SPK’dan alınan izni müteakip MKK’ya iletilen bildirim ve belgeler doğrultusunda, MKK kullanıcılarının onayı sonrasında gerçekleştirilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:67/141

3. Yatırım fonlarına ait itfa ödeme tarihi, itfa ödeme kat sayısı, itfa kuru, faiz ödeme tarihi, faiz oranı, bilgileri fon kurucusu üyeler tarafından MKS'ye tanımlanır.
4. Fon kaydi pay miktarları, SPK'dan alınan izni müteakip kurucu tarafından MKK'ya iletilen belgeler doğrultusunda, kurucu üye tarafından Merkezi Kaydi Sistemde ihraççı üye olarak tanımlanmış olan yatırım fonu kurucusunun altında bulunan IHRACSAT (Satılabilir Paylar Havuz Hesabı) hesabında Fon Tutarı Artırım-Azaltım ekranları kullanılarak fon kaydi pay miktarı "ihraç edilen paylar" olarak oluşturulur.
5. İhraççı üye, MKK sistemine aktarılacak tüm pay alım satımlarını IHRACSAT havuz hesabından gerçekleştirecektir.
6. MKK tarafından gerçekleştirilen yatırım fonu katılma belgesi kaydileştirme işlemleri Sermaye Piyasası Kuruluna raporlanacaktır.
7. Borsa Yatırım Fonları kaydi payları da yatırım fonu kaydileştirme prensiplerine uygun olarak ihraççı üye altında bulunan IHRACSAT hesabında oluşturulur.
8. Yatırımcıların ellerinde bulunan basılı katılma belgeleri karşılığı kaydi paylar ihraççı üye altında bulunan FZKBOH hesabında toplu olarak izlenir.
9. FZKBOH hesaplarında izlenen kaydi paylar karşılığı katılma belgelerinin yatırımcılar tarafından kaydileştirme amacıyla ihraççıya teslim edilmesi sonrası işlemler hisse senedi fiziki teslim prensiplerine uygun olarak kaydileştirme bildirimleri menülerinden gerçekleştirilir.
10. KAYDBOH hesaplarında izlenen iptal edilmiş fiziki katılma belgeleri karşılığı kaydi paylar ihraççı tarafından Bilinmeyen Pay Dönüşüm işlemleri ile yatırımcı hesaplarına aktarılır.
11. MKKweb Kurumsal sayfamızda yayınlanan Yatırım Fonları Yönetim Ücret Bilgileri'ne ait giriş ve değişiklik işlemleri fon ihraççısı üyeler tarafından MKS ekranları kullanılarak yapılır.
12. Fon ihraç işlemleri için aşağıdaki belgelerin e-posta ile MKK'ya iletilmesi gereklidir:
 - Yatırım Aracı Bilgileri Formu
 - SPK tarafından ihraççıya yazılan izin yazısı
 - Ayrıca KAP'ta ilan edilmemesi durumunda izahname veya ihraç belgesi
13. Döviz cinsinden ihraç edilen yatırım fonları için IHRACSAT havuz hesabındaki paylar, ilgili dövizle ait ek tanım bilgisi seçilerek oluşturulabilir.

I. 1. 5 – Özel Sektör Borçlanma Araçları ve Varlığa/İpoteğe Dayalı Varlık/İpotek Teminatlı Menkul Kıymetler, Gayrimenkul ve Kira Sertifikaları İhraç İşlemleri

1. Sermaye Piyasası düzenlemeleri gereği yurt içinde ihraç edilecek borçlanma aracı, varlığa/ipoteğe dayalı varlık/ipotek teminatlı menkul kıymet, gayrimenkul sertifikaları ve yurt içinde, yurt dışında ihraç edilen Kira Sertifikalarının MKK nezdinde kayden ihracı ve hakların izlenmesi zorunludur. Ancak Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul) ihraççının talebi üzerine yurt dışında ihraç edilecek Kira sertifikalarının MKK nezdinde kayden izlenme zorunluluğuna

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:68/141

muafiyet getirebilir. Kurul tarafından ihraççı kuruluş için yurt içi veya yurt dışı ihraca ilişkin farklı olarak belirlenen ihraç tavanları ile ihraç tavanlarının kullanılabileceği tarih aralığı bilgisi ve bu tavanlara bağlı ihraç edilebilecek kıymet türleri Merkezi Kaydi Sistem'e (MKS) MKK kullanıcıları tarafından tanımlanır. KAP üyesi ihraççı kuruluşlar yurt içi ihraçlarında kıymet tanımlarını KAP üzerinden "Pay Dışında Sermaye Piyasası Aracı İşlemlerine İlişkin Bildirim" tipi şablonunun iletilmesi yoluyla, KAP üyeliği zorunluluğu bulunmayan şirketler ise MKS ekranları yoluyla kıymet tanımlarını MKS'ye iletirler. İhraç taleplerinin ihraççı kuruluşlar tarafından MKS'ye iletilmesi ve MKK kullanıcılarının bu talepleri kontrol ve onaylamaları sonrasında ihraç işlemleri tavan bilgileri dahilinde gerçekleşir. KAP üyesi ihraççı kuruluşlar tarafından yurt dışında ihraç edilen borçlanma aracı, varlığa/ipoteğe dayalı varlık/ipotek teminatlı menkul kıymet, gayrimenkul sertifikası ve kira sertifikalarına ilişkin ihraç bilgileri, ihracı izleyen 3 iş günü içerisinde KAP üzerinden "Pay Dışında Sermaye Piyasası Aracı İşlemlerine İlişkin Bildirim" tipi ile MKK'ya bildirilir. KAP üyeliği zorunluluğu bulunmayan ihraççı kuruluşların yurt dışı kıymet tanım ve ihraç bilgilerinin iletilmesi süreçleri MKS ekranları yoluyla yapılır.

a) KAP üyeliği zorunlu olmayan ihraççı şirketler için yurt içinde kayden ihraç edilecek özel sektör borçlanma aracı, varlığa/ipoteğe dayalı menkul kıymet, varlık/ipotek teminatlı menkul kıymet gayrimenkul sertifikası ve kira sertifikaları için e-posta yoluyla MKK'ya iletilecek bilgi, belgeler:

- İhraç belgesi
- Yatırım aracı bilgileri formu
- İhraçlarda kontrolü MKK tarafından yapılan kıymetlerin Kurul ücretine ilişkin banka dekontu
- Kurulca onaylı tertip ihraç belgesi (sadece kira sertifikaları için)

b) KAP üyeliği zorunlu olmayan ihraççı şirketlerin yurt dışında ihraç ettikleri özel sektör borçlanma aracı, varlığa/ipoteğe dayalı menkul kıymet, varlık/ipotek teminatlı menkul kıymet ve kira sertifikaları ihraçları için:

- Yatırım aracı bilgileri formu İhraç tertip ve takip belgesi
- MKK üyesi olmayan ihraççılar için noter onaylı imza sirküleri nüshası

1. MKK da kayden izlenen yurt içi ve yurt dışında ihraç edilecek özel sektör borçlanma aracı ve varlığa/ipoteğe dayalı varlık/ipotek teminatlı menkul kıymet, gayrimenkul sertifikası ve kira sertifikalarının, kıymetin tür ve işlemin tipi ile bağlantılı olarak, ihraç tutarı, itfa prim oranı, faiz/ getiri oranı, faiz/getiri oranı türü, borsa işlem sırası (açık/kapalı), , Kurul belge tarihi, itfa kuru, erken itfa ödeme tarihi, erken itfa talep başlangıç tarihi, erken itfa talep son tarihi, erken itfa oranı, kupon/getiri ödeme tarihi, kupon/getiri oranı, itfa kuru, strip işlemi olması halinde bağlı olduğu üst ISIN kodu, taksitli itfa tarihi, taksitli itfa oranı,kaynak kuruluş kurucu kuruluş, yetkili kuruluş, fon ünvanı, değişken faiz referansı, teminat yöneticisi, teminata konu varlık bilgisi, teminata konu varlıkların değerlemesi yapıldı mı? Evet/Hayır, teminat oranı bilgileri ve yurt dışı ihraç işlemlerine ilişkin ihracın gerçekleştirildiği ülke, kıymetin döviz kodu ve saklandığı merkezi saklamacı kuruluş bilgileri ihraççı kuruluş tarafından Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) uygulaması içindeki "Pay dışında sermaye piyasası aracı işlemlerine ilişkin bildirim" menüsü üzerinden MKK'ya bildirilir. KAP üyesi zorunluluğu bulunmayan şirketler MKS ekranlarını kullanarak ilgili verileri sisteme tanımlar.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:69/141

2. Yurt dışı ihraçlara ilişkin kıymetin türü, ihraç tutarı, ihraç tarihi, ISIN kodu, vade başlangıç tarihi, vadesi, faiz oranı, saklamacı kuruluş, ihracın gerçekleştirildiği döviz cinsi ve ülkeye ilişkin bilgileri içeren Yatırım Aracı Bilgileri Formu üç iş günü içinde MKK'ya ihraççı kuruluş tarafından bildirilir. MKK İhraççı üye yetkilileri tarafından Üye Menkul Kıymet Tanımı Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) uygulaması içindeki "Pay dışında sermaye piyasası aracı işlemlerine ilişkin bildirim" menüsü üzerinden MKK'ya bildirilir. KAP üyesi zorunluluğu bulunmayan şirketler MKS ekranlarını kullanarak ilgili verileri sisteme tanımlar. MKK kullanıcıları ISIN kodunu onayladıktan sonra ihraççı kuruluş kıymetin özellik bilgilerini ilgili ekranlarda tanımlar. İhraççı üye yurtdışında ihraç ettiği, MKS'de kayden ihraç edilmeyen kıymetlerin MKK'ya bildirimini yurtdışı ihraç işlemleri ihraççı giriş ekranlarında yapar ve ihraç bildirim talebi MKK yetkililerinin onayına düşer. MKK yetkililerinin onaylaması ile bildirimler MKS raporlarına yansır. Bildirilen bu ihraç bilgilerinde değişiklik veya erken itfa olduğu durumlarda izleyen üç iş günü içerisinde MKK'ya tekrar bildirim yapılır. MKK üyesi olmayan kurumların bildirimleri doğrultusunda MKS de gerçekleştirilecek işlemler MKK kullanıcıları tarafından sağlanır.
3. İhraççı üyenin, KAP üyelik durumuna göre kıymet ve özellik bilgilerini KAP üzerinden veya ekranlar yoluyla tanımlaması ve MKK kullanıcılarının bilgileri kontrolü/onayı sonrasında ihraççı üye MKS de ihraç talep girişini gerçekleştirir. İhraç işlemine ilişkin Kurul tarafından bildirilen Kurul ücreti ve yatırılacak hesap bilgileri MKK tarafından ihraççı üyeye e-posta ile iletilir. Yurt içinde kayden izlenecek borçlanma araçlarına ilişkin ihraççı tarafından iletilen ihraç ve Kurul kayıt ücreti bilgilerinin MKK tarafından Kurul'a iletilmesi ve Kurul tarafından uygunluk bildirilmesi sonrasında kıymetler ihraççı kuruluşun İhraç Havuz Hesabında oluşturulur. Yurt içi ihraç işlemlerinde Kurul ücret tutarının sistem tarafından hesaplanarak bilgi amaçlı olarak izlenmesi sağlanır.
4. Farklı tertipler halinde satışa sunulan farklı tür, faiz oranı, ve/veya vadelerdeki borçlanma araçları arasında talebe göre aktarım yapılabilir. Nihai satış tutarı ihraç öncesi MKK'ya ihraççı kuruluş tarafından bildirilir.
5. İhraççı üye, istenen belgeler ile MKK ya başvurması sonrasında üye menkul kıymet tanım ekranını kullanarak ISIN kodu girişini gerçekleştirir. MKK kullanıcılarının ISIN kod onayı sonrasında ihraççı üye MKS de ihraç talep girişini gerçekleştirir. İhraç işlemine ilişkin Kurul tarafından bildirilen Kurul ücreti ve yatırılacak hesap bilgileri MKK tarafından ihraççı üyeye e-posta ile iletilir. Yurt içinde kayden izlenecek borçlanma araçlarına ilişkin ihraççı tarafından iletilen ihraç ve Kurul kayıt ücreti bilgilerinin MKK tarafından Kurul'a iletilmesi ve Kurul tarafından uygunluk bildirilmesi sonrasında kıymetler ihraççı kuruluşun İhraç Havuz Hesabında (IHRACH) oluşturulur. Yurt içi ihraç işlemlerinde Kurul ücret tutarının sistem tarafından hesaplanarak bilgi amaçlı olarak izlenmesi sağlanır.
6. MKS'de kayden izlenecek yurt dışı ihraç işlemlerine ilişkin Kurul ücret kontrolü MKK tarafından yapılmaz.
7. İhraççı Kuruluş MKS'de IHRACH hesabında oluşturulan kıymetlerin ilgili düzenlemeler doğrultusunda yatırımcı hesaplarına aktarımını sağlar.
8. İhraççının IHRACH hesabında kayden oluşturulan ve yurt dışında satışı yapılacak borçlanma araçları, ihraççı üyenin MKS'de açacağı 47 sınıflı (yurt dışı ihraç hesabı) hesaplarda toplu olarak tutulabilecektir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:70/141	

9. 47 sınıflı yurt dışı ihraç hesaplarına kıymet giriş ve çıkışı İHRACH hesabından ve halka arz virman modülü kullanılarak yapılabilecektir.
10. Bir ISIN sadece bir tavana bağlı olarak ihraç edilebilir.
11. İhraççı kuruluşlar geri aldıkları borçlanma araçlarını ve gayrimenkul sertifikalarını MKS'de iptal edebilirler.
12. Yurt dışı ihraçlara ilişkin ihraç tavanının izlenmesinde;
13. Yurtdışında ihraç etmiş oldukları borçlanma araçlarının ilgili tebliğ hükümleri doğrultusunda satışların ihraç tavanının verildiği para biriminden farklı bir para birimi üzerinden gerçekleştirildiği durumda, ihraççı kuruluşlarca son tertip ihraç işlemine ilişkin Merkezi Kaydi Sistemde iletilecek “tavandan düşülecek miktar bilgisinin” bildiriminde, daha önceki ihraç edilmiş tutarların son tertip ihraç kur bilgileri üzerinden yeniden hesaplanan tutarlarının dikkate alınması gerekmektedir. İlgili hesaplama yapılırken Kurula yapılan başvuru tarihinden bir önceki iş gününde geçerli olan gösterge niteliğindeki TCMB döviz satış kuru veya TCMB tarafından alım satım konu olmayan dövizlere ilişkin bilgi amaçlı kur tablosunda belirtilen döviz kurları esas alınır.
14. Kurul kaydına alınan kıymetlere ilişkin tahsisli satışlarda, ilgili menkul kıymetin nitelikli yatırımcılar hariç 150’den fazla kişiye satılmaması gerekliliği bulunduğundan, MKK tarafından, Yatırım Kuruluşlarınca anlık olarak söz konusu kıymete sahip yatırımcı sayısının (nitelikli yatırımcılar hariç) raporlanması sağlanmaktadır. Yatırım kuruluşlarının, söz konusu kıymetlerin satışından önce bu raporu kontrol etmeleri ve bu çerçevede 150 kişiyi geçmeyecek satışlar gerçekleştirmeleri öngörülmektedir. Tahsisli satılmış kıymetlerin 150’den fazla kişiye satılmamasına ilişkin gerekli tedbirleri alma yükümlülüğü yatırım kuruluşlarındadır.

I. 1. 6 – Yatırım Kuruluşu Varantlarının/Sertifikaların İhraç İşlemleri

1. Kurul tarafından ilgili düzenlemeler doğrultusunda ihraççıya verilen ihraç limiti ihraç limitinin kullanılabileceği tarih aralığı bilgisi ve ihraç limiti dahilinde izin verilen tertip ihraç limit bilgileri MKK tarafından MKS’ye tanımlanır.
2. Varantlara ve sertifikalara ilişkin kıymet özelliğine bağlı olarak, ISIN kodu, CFI kodu, ihraç adedi, varant tipi, piyasa yapıcı, tertip ihraç referans bilgisi, itfa ödeme tarihi, halka arz tarihi, son işlem tarihi, kullanım fiyatı, açıklama, uzlaşma yöntemi, nakdi uzlaşma katsayısı, kurul kayıt geçerlilik süresi, değerlendirme fiyat matrisi, dağıtım aracı üye kodu, dağıtım hesap no, dayanak varlık, dönüşüm katsayısı, bariyer, nakavt tarihi, üst limit bilgileri ihraççı kuruluş tarafından MKS’ye tanımlanır. Dayanak varlıkta yapılacak sermaye artırım ve temettü ödemesi sonrası Dönüşüm Katsayısı, bariyer ve Kullanım Fiyatı bilgilerinde doğabilecek değişiklikler ihraççı kuruluş tarafından MKS’ye yansıtılır.
3. İhraççı kuruluşlar ihraç limitleri dahilinde ve tertip ihraç limitlerinin kullanılabileceği süre içerisinde farklı tertip ve vadelerde ihraç yapabilirler. Satışa ilişkin sermaye piyasası aracı

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:71/141	

notu ve özeti Kurul'a onaylatılan farklı tertip ve vadelerdeki varantlar, vadeye ve satış izni alınan adete ulaşınca kadar MKS'de farklı tarihlerde ihraç edilebilir.

4. İhraççı üyenin ihraç talebini MKS'ye iletmesi ile birlikte sistem tarafından ihraç ve tertip ihraç limiti, limitin geçerlilik süresi ve satış izni alınan varant adedi kontrol edildikten sonra varantlar/sertifikalar MKS'de ihraççı üye nezdinde otomatik açılan İhraç Havuz Hesabında (IHRACH) oluşturulur.
5. Varantlar/sertifikalar halka arz tarihinden bir iş günü önce MKS'de ihraç edilmelidir.
6. İhraç işlemleri için Yatırım Aracı Bilgi formu'nun e-posta yoluyla MKK'ya iletilmesi gereklidir.
7. Turbo sertifikalar ve varantlar nakavt olduğunda ihraççı kuruluş nakavt tarihi bilgisini en geç bir iş günü sonra Merkezi Kaydi Sistem (MKS) üzerinden iletir. Turbo sertifikalar için nakavt tarih bilgisi tanımlandığında itfa ödeme tarih bilgisi de güncellenmelidir.
8. MKS'de dayanak varlık bilgi güncellemeleri sadece MKK kullanıcıları tarafından yapılabilir. Düzenleme talebi bu doğrultuda üyelerce yazılı olarak iletilir.
9. Varant ve sertifikaların dayanak varlık bilgilerinin CSV dosya okutularak tanımında "Dayanak Varlık Emtia Kodu/Diğer" alanından MKS'de tanımlı emtia, yabancı endeksler ve diğer dayanak varlık kod bilgileri, "Dayanak Varant Endeks (BİST)" alanından ise sadece BİAŞ endeks kod bilgileri iletilir.

I. 1. 7 – Darphane Sertifikalarının İhracı ve Emtia Fiziki Teslim Süreci

1- İhraç İşlemleri

- a) Darphane tarafından ihraç edilecek Darphane sertifikaları MKS'de Yapılandırılmış Ürünler sınıfı altında varant ve yatırım kuruluşu sertifikaları benzeri olarak, "Darphane Sertifikaları - Altın" ve/veya diğer kıymetli madenlere bağlı olarak farklı tanımla oluşturulacak kıymet tipi ile izlenir.
- b) Darphane tarafından izahnamede belirtilecek değerdeki (gram vb.) kıymetli maden karşılığı olarak MKS'de sertifikalar ihraç edilir.
- c) İzahnamenin Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından onaylanması ile birlikte verilecek ihraç tavanı ve tertip ihraç belgesi dahilinde MKS'de ihraç işlemi gerçekleşir.

2- İkincil Piyasa İşlemleri

- a) Darphane sertifikalarının ikincil piyasa işlemlerine ilişkin takas işlemleri, işlem gördüğü piyasanın takas süreci ile gerçekleştirilir.

3- Emtia Fiziki Teslim Süreci

- a) Yatırımcılar sahip oldukları Darphane sertifikaları karşılığı fiziki emtia teslim taleplerini MKS üzerinden yatırım kuruluşları aracılığıyla Darphaneye iletebilirler.
- b) Fiziki emtia talepleri, Darphane tarafından belirtilen limitler dahilinde (en fazla iletilebilecek fiziki talep miktarı vb.) olabilir.

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI İlgili Md/Bölüm:SHD	Genel (Kamuya Açık)
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351 Sayfa No:72/141

- c) Fiziki emtia talebi sadece yatırımcının serbest alt hesabında bulunan sertifikalar için iletilir.
- d) Müşterek hesaplar için fiziki emtia talebi iletilmez. Müşterek hesap sahibi talimat vermeden önce müşterek hesaptan bireysel hesaba sertifikaların transferini yapmalı, sonrasında bireysel hesaptan talebini iletmelidir.
- e) Yatırım kuruluşu tarafından giriş ve onayı gerçekleştirilerek fiziki emtia teslim talebi iletildiğinde, talebe konu Darphane sertifikaları bu işlem için oluşturulmuş olan bloke alt hesabına aktarılır.
- f) Darphane tarafından, teslim sürecinde yatırımcının adres, telefon ve e-posta bilgileri talep edilmektedir. Fiziki teslim başvurusunda, bu bilgilerden eksik olanlar var ise yatırım kuruluşu tarafından tamamlanması gerekir. Eksik bilgi olması halinde talep iletilmez. Güncel bilgiler olmaması halinde fiziki teslimatın gerçekleşmemesi yatırımcının sorumluluğundadır.
- g) Adrese teslim seçilmiş ise; yatırımcının adresi yurt içi adres olmalıdır.
- h) Fiziki teslim talepleri Darphane tarafından belirlenen son saate kadar iletilir. Belirlenen saatten sonra aynı gün için talep iletilmez.
- i) Gün içinde iletilen taleplere ilişkin bilgiler, Darphane tarafından Web servis yoluyla talep iletilme son saatinden sonra MKS'den sorgulanır. Geçmiş tarihli talep bilgileri ise Web servisi açık olduğu sürece sorgulanabilir.
- j) Yatırım kuruluşları tarafından onaylanmış fiziki teslim taleplerinin iptali, talep iletilme son saatine kadar yapılabilir. Darphaneye bildirim yapılan bir fiziki teslim talebinin iptali yapılamaz. İptal işlemi, iptal giriş ve onay işlem adımlarının Darphane'ye fiziki emtia teslim taleplerinin bildirimine kadar sonuçlandırılması halinde gerçekleşir. Talep karşılığı bloke edilen sertifikalar, yatırımcının serbest alt hesabına aktarılır.
- k) Onaylanmayan giriş durumundaki fiziki teslim ve iptal kayıtları gün sonunda iptal edilir.
- l) Fiziki teslim başvuru bilgileri, Darphane sistemi tarafından fiziki teslim talepleri sorgulama web servisi üzerinden toplu olarak sorgulanır.
- m) Sorguyla alınan bilgiler:
 - a. Referans No (Sipariş No)
 - b. Fiziki Teslim Talep Durumu
 - c. Yatırımcı TCKN/VKN,YKN veya Yabancı Belge Numarası,
 - d. Talep Eden Yatırımcı Ad, Soyad veya Unvan
 - e. Fiziki Teslimat Yöntemi (1- Darphane'den Teslim, 2- PTT Şube Teslim)
 - f. Telefon Numarası
 - g. e-posta Adresi,
 - h. Adres
 - i. ISIN Kodu
 - j. ISIN Açıklama
 - k. Bloke Edilen Adet
- n) Darphane tarafından fiziki teslim talebi sorgulaması sonrasında alındı bilgisinin MKK'ya iletilmesi ile ilgili talebe ait yatırımcının bloke alt hesabında olan fiziki teslim konu Darphane sertifikaları iptal edilir. Emtianın fiziki teslim süreci Darphane tarafından sonuçlandırılır.
- o) Darphane tarafından fiziki teslim talebi alındı bildirimi iletilmeyen talepler (teknik sorun bildirilmediği durumda); günlük olarak MKK tarafından iptal edilir ve yatırımcı

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:73/141

bloke alt hesabında bulunan sertifikalar serbest hesaba aktarılır.

4- Darphane Sertifikalarına Haciz Uygulanması

- Fiziki teslim talepleri kapsamında bloke edilen sertifikalara haciz, idari tedbir kararı uygulanır.
- Darphane tarafından alındı bilgisi iletilmek istenen talebe ilişkin blokede olan sertifikalara haciz, idari tedbir vb. uygulanmış ise, talep MKK tarafından iptal edilerek Darphane'ye talep iptali bildirilir.

1.2 - Hak Kullanımları ve Nakit Ödeme İşlemleri

1. 2. 1 - Pay – Genel Esaslar

- Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) ve Merkezi Kaydi Sistem (MKS) ile sağlanan entegrasyon doğrultusunda KAP'a nakit temettü ödeme bildirimi, "Kesinleşen Nakit Kar Payı Hak Kullanım Tarihi" bilgilerinin kar payının avans şeklinde ödeme bildirimi "Kar Payı Avansı Hak Kullanım Tarihi" bilgilerinin, bedelli sermaye artırım bildirimi "Rüçhan Hakkı Kullanımı Başlangıç Tarihi" bilgilerinin iç kaynaklardan ve temettüden bedelsiz sermaye artırım bildirimleri, "Bedelsiz Pay Alma Hakkı Kullanım Başlangıç Tarihi" bilgilerinin, sermaye azaltım bildirimleri "Sermaye Azaltım Tarihi" bilgilerinin "Ortaklıktan Çıkarma Hakkı Bedellerinin Ortakların Hesabına Yatırılma Tarihi" bilgilerinin iletilmesi ile MKS'ye alınarak işlemler gerçekleştirilir. KAP'a bildirimini yapan ihraççı şirket, KAP'ta yayınlanmayan verilere ait değişiklik yapma ihtiyacı dışında MKS'ye ayrıca bildirim yapmamalıdır.
- İç kaynak ve/veya Kar payından bedelsiz sermaye artırım işlemlerinde KAP'ta şirket bazından yayınlanan pay alma tutar (TL) bilgileri MKS'de ISIN kod bazında kayıt oluşturur.
- MKS'de yer alıp KAP'ta yer almayan veriler, ihraççı şirket tarafından MKK'ya talep iletilmediği sürece aşağıdaki şekilde oluşturulur.
 - Fiziki pay bulunan şirketler için nakit temettü ödemelerinde temettü kuponu, bedelli – bedelsiz sermaye artırım işlemlerinde sırasıyla rüçhan hakkı kuponu kullanılır.
- KAP'a iletilen bildirim ile MKS'de hak kullanım kaydı oluştuktan sonra, KAP ilgili şablonundan yer alan fakat KAP yayın sitesinde yayınlanmayan Banka, IBAN bilgileri, ISIN kod bilgileri ihraççının talebi doğrultusunda MKS'den güncellenebilir. MKS'de yapılan güncellemeyi takiben KAP'ta yayınlanan duyurunun güncellenen verileri içermeyen düzeltilmesi durumunda güncelleme işleminin MKS'de tekrar edilmesi gerekir.
- İşlem MKK tarafından onaylanmış, Hak Kullanım Bilgi raporundan izlenir duruma geldiyse, Şirket tarafından KAP'ta süreç iptali iletilmesi veya KAP'ta yayınlanan düzeltme bildirimi ile güncellenmesi durumunda MKS'de onaylanan hak kullanım kaydı iptal edilerek, yatırım kuruluşu, ihraççı şirket ve portal üyesi yatırımcılara bilgi maili gönderilir. İşlem MKK tarafından yeniden onaylanana kadar MKS raporlarından kaldırılır.
- Şirketin hak kullanım tarihinden sonra KAP'ta değişiklik yapması veya süreç iptali yapması durumunda MKK tarafından yapılacak işlem ve düzeltilecek kayıtlar için Borsa ve gerekirse SPK ile görüşülerek MKK tarafından üye ve yatırımcılara duyurulur.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:74/141

7. Borsa tarafından yayınlanan “Borsa İşlemleri Açısından Hak Kullanım Tarihi” şablonu ile hak kullanım tarihi değiştirilirse işlem MKK tarafından yeniden onaylanana kadar MKS raporlarından kaldırılır.
8. Borsa’nın gün sonunda KAP’ta yayınladığı “Hak Kullanım” başlıklı duyurusunda yer almayan ancak MKS’de onaylanan kayıtlar Borsa’nın 7. Maddede açıklanan şablon ile bildirim yapması beklenir, bildirimin gelmemesi durumunda MKK tarafından RED edilir. Red edilen kayıtlar MKS raporlarından kaldırılır.
9. KAP sistemini kullanmayan veya herhangi bir nedenle KAP sistemine erişemeyen şirketler tarafından sermaye artırım işlem bilgileri SPK kaydı ve onayından sonra, temettü işlem bilgileri genel kurul tarihinden sonra İhraççı tarafından MKK’ya bildirilir. . Kitle fonlaması süreci sonrasında pay ihracı yapan ihraççı şirketler, bedelsiz sermaye artırım veya azaltım işlem bildirimlerini ticaret sicil dairesinin onayı sonrası, bedelli sermaye artırımında yönetim kurulu kararı sonrası ve temettü işlem bildirimlerini ise genel kurul tarihinden sonra MKK’ya bildirir. Ayrıca platform ve/veya şirket internet sitesinde hak kullanım bilgilerinin duyurulması gereklidir.
10. Sermaye artırım işlemleri için iletilecek bilgiler;
 - Sermaye artış miktarı
 - Artırım oranı
 - Kullanılacak kupon bilgisi (opsiyonel)
 - Artırım karşılığı verilecek kıymet tanımı
 - Artırım karşılığı verilecek kıymetlerin nev’i bilgisi
 - Artırım kaynağı (temettü, ya da diğer şeklinde)
 - Bedelli kullanım işlemleri için rüçhan ISIN bilgisi
 - Bedelli kullanım işlemleri için rüçhan hakkı son kullanım tarihi
 - Bedelli artırım işlemi kullanım bedeli
 - Bedelli artırım işlemlerinde toplanan TL tutarının aktarılacağı, Banka EFT kodu, Banka şube kodu ve hesap numarası
11. Temettü işlemleri için iletilecek bilgiler;
 - Temettü oranı; brüt oran ve net oran detayında bildirilir.
 - Kullanılacak kupon bilgisi (opsiyonel)
12. Sermaye azaltım işlemleri için iletilecek bilgiler;
 - Sermaye azaltım tutarı
 - Sermaye azaltım oranı
13. İşlemler, BİAŞ tarafından duyurulan süreler baz alınarak gerçekleştirilir. Kitle fonlaması süreci sonrasında pay ihracı yapan ihraççı şirketlerde MKK’ya bildirilen tarih dikkate alınarak gerçekleştirilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:75/141	

14. Sermaye artırım/azaltım ve temettü işlemleri; (bilinmeyen ortak hesabı dahil) Borsada işlem görmeyen kıymetler için işlem başlangıç tarihinde (BİAŞ işlem başlangıç günü), Borsada işlem gören kıymetlere ilişkin işlemler ise; artırımın BİAŞ başlangıç tarihini izleyen günün akşamında (Takas süreci nedeniyle), oluşan bakiyeler üzerinden gerçekleştirilir.
15. Borsada işlem görmeyen kıymetler ile Borsada işlem gören kıymetlerin hak kullanım işlemlerinin farklı tarihlerde gerçekleştirilmesi nedeniyle ilgili kıymet için iki işlem tarihi arasında Borsada işlem görmeyen payların Borsada işlem gören tipe dönüşümü ve aynı süre içinde kaydileşme amacıyla Borsada işlem görmeyen kıymet teslimi mümkün değildir.
16. Sermaye artırım işlemlerinde esas sermayeye tabi şirketler için oluşturulan kayıtların geçici nitelikte olması ve sermayenin ticaret siciline tesciliyle kesinlik kazanması nedeniyle kayıtlar, sermayenin tesciline ilişkin bildirim yapılarına kadar farklı ISIN koduyla oluşturulur.
17. Hak kullanımına ilişkin işlem oranları virgülden sonra 5 hane duyarlılığına kadar dikkate alınacaktır.
18. Sermaye artırım işlem sonucunda oluşan küsüratlar, yatırımcı hesaplarına virgülden sonra 3 hane şeklinde aktarılacaktır.
19. Küsürat işlemler nedeniyle ihraççı havuzunda kalan paylar, işlemler sonuçlanınca Kaydi Bilinmeyen Ortak Hesabına aktarılacaktır.
20. Bedelli sermaye artırım işlemlerinde kullanılacak bakiyeye ilişkin hesaplanan yatırılacak TL tutarının 1 kuruşun altında olması durumunda tutar kuruşa tamamlanacaktır.
21. Temettü dağıtımında ödenecek temettü tutarı olarak hesaplanan tutar 0,5 ile 1 kuruş arasında ise 1 kuruşa tamamlanacak, 0,5 kuruşa kadar oluşan değer dikkate alınmayacaktır.
22. Sermaye artırım işlemlerinin hesaplanması ve artırım sonuçlarının hesaplara aktarılması alt hesaplar detayındadır. Yatırımcı blokajı, opoze kıymetler, hapis işlemleri, haciz işlemleri, rehin alınan kıymetler, rehin verilen kıymetler alt hesaplarında bulunan kıymetler için işlem sonuçları bulundukları hesaba, diğer alt hesaplar için ise serbest hesaba kaydedilir. Alt hesaplar bazında ödenmeyen küsürat bakiyesi toplamının bakiyeye yansıtılacak miktara ulaşması durumunda (bakiye $\geq$ 0,001) yatırımcının Serbest alt hesabına aktarımı sağlanır.
23. Bedelli sermaye artırım işlemlerinde karşılığı oluşan rüçhan bakiyeleri farklı ISIN koduyla izlenir.
24. MKS uygulamasında gerçekleştirilen bedelli kullanım işlemleri karşılığı toplanan tutar Merkez Bankası EFT kapanış ve MKK nakit muhabir bankasının EFT saatinden önce ihraççı kuruluş tarafından açılmış olan sermaye artırım hesabına gönderilmektedir. Son kullanım tarihinde belirtilen sürelerden sonra gerçekleştirilen bedelli kullanım karşılığı tutarlar ise izleyen iş günü ihraççı şirkete ödenir.
25. Sermaye avansı karşılığı nakit tutar yatırılmadan bedelli sermaye artırımına katılmak isteyen ortakların talepleri üye kuruluş tarafından MKS uygulaması üzerinden iletilecek taleplerin

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:76/141

ihraççı kuruluş tarafından onaylanması ile gerçekleşir. MKS uygulaması üzerinden gerçekleşen bu tip işlemlerde ihraççı kuruluşa bedelli karşılığı nakit tutar ödenmez.

26. Bedelli sermaye artırım kullanım işleminin iptal edilmek istenmesi durumunda ilgili üyenin yazılı başvuru iletilmesi gerekmektedir. Artırım karşılığı ödenen payların hesapta bulunması ve ihraççı şirkete ödenmemiş nakit tutarın yeterli olması durumunda iptal işlemi MKK tarafından yapılır. İptal işlemi ile; yatırımcı hesabından bedelli kullanım ile azalan kupon bakiyesi iade edilerek kupon bakiyesi artırılır, artırım karşılığı ödenen kaydi paylar yatırımcı hesabından çıkılarak ihraççı havuz hesabına aktarılır, ihraççıya ödenmek üzere ayrılmış olan nakit tutar ise ilgili üyeye iade edilir.

I. 2. 2 - Bedelsiz Sermaye Artırım İşlemleri

1. İhraççı kuruluş tarafından KAP'ta Bedelsiz Pay Alma Hakkı Kullanım Başlangıç Tarihi ile ilettiği bildirimle MKK sistemine artırım bilgileri kaydı yapılır. (Kıymet tanım kodu, artırım tarihi, MKK işlem tarihi, nev'i artırım oranı, artırım karşılığı verilen kıymet, iç kaynaklardan gerçekleşen artırımlarda ayrıntı bilgi)
2. Sermaye artırım başlangıç tarihinde artırım karşılığı olan sermaye kaydı, İhraççı üye altındaki havuz hesabına kaydedilir.
3. İşleyiş; Yatırımcı hesaplarındaki bakiyelerin bedelsiz kullanım oranında artırılması ve artan tutar kadar kıymet kaydının İhraççı havuz hesabından azaltılması şeklindedir.
4. Artırım işlemleri sırasında yatırımcı bazında temerrüt borcu, temerrüt alacağı ve temerrüt blokesi kaydı bulunuyorsa ilgili kayıtlar da artırım oranı kadar artırılır.
5. Esas sermayeye tabi şirketlerin yapmış oldukları sermaye artırım işlemlerinde, artırım karşılığı olan kıymetlerin geçici olarak kaydının yapılması söz konusu olabildiğinden, ilgili kıymetler farklı kıymet tanımlarıyla (geçici) takip edilir. Tescile ilişkin bildirimin ihraççı tarafından iletilmesi ve ilanının (KAP'ta Borsa duyurusunun Geçici Kaydi Payların Kaydi Paylara Dönüşümü ve Endeks Bilgileri başlığı altında) yapılmasıyla birlikte hesaplara gerçek kayıtlar yansıtılır. Kitle Fonlaması süreci sonrası pay ihracı yapan ihraççı şirketlerde ilgili üyenin yazılı başvurusu ve tescile ilişkin belgeyi iletilmesi halinde hesaplara gerçek kayıtlar yansıtılır.

I. 2. 3 - Bedelli Sermaye Artırım İşlemleri

1. Sermaye artırım başlangıç tarihinde artırım karşılığı olan sermaye kaydı, İhraççı üye altındaki havuz hesabına MKK tarafından kaydedilir.
2. İhraççı kuruluş tarafından KAP'ta Rüçhan Hakkı Kullanımı Başlangıç Tarihi ile ilettiği bildirimle MKK sistemine artırım bilgileri kaydı yapılır. (Kıymet tanım kodu, artırım tarihi, MKK işlem tarihi, nev'i artırım oranı, artırım karşılığı verilen kıymet, rüçhan ISIN'ı, kullanım bedeli, rüçhan hakkı kullanım süresi, sermaye artırım nakit hesabının banka ve hesap numarası bilgileri)
3. Artırım işlemleri sırasında temerrüt borcu, temerrüt alacağı ve temerrüt blokesi kaydı bulunuyorsa ilgili kayıtlar için de Rüçhan ISIN bakiyesi oluşturulur.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:77/141	

- İşleyiş; onayla birlikte Borsada işlem görmeyen paylar için T-1, Borsada işlem gören paylar için T+1 akşamki yatırımcı bakiyeleri kadar rüçhan hakkı (R) bakiyeleri farklı ISIN koduyla oluşturulur. Oluşan Rüçhan bakiyeleri şirket kullanım süresi içerisinde (sisteme girilen) yatırım kuruluşları tarafından, kullanım bedelinin yatırılması halinde tekli ya da toplu bir şekilde kullanılabilir. Kullanım bedellerinin yatırılması için Takasbank bünyesinde MKK adına açılan bir nakit işlemler hesabı kullanılır. Üyeler tarafından rüçhan hakkı kullanım amacıyla yatırılan TL bilgisi, üye ve yatırılan tutar detayıyla Takasbank tarafından MKK'ya mesaj olarak bildirilir. Gelen mesaj bilgileri MKK sistemine aktarılır. Aktarılan tutarlar istenirse kullanım yapılmadan MKS ekranları ile üyenin Takasbank nezdindeki nakit hesabına aktarılabilir.
- Yatırım kuruluşu, kullanıma ilişkin bilgiyi Kıymet Tanım Kodu, Yatırımcı Hesap No, Alt Hesap Açıklaması, Kullanılacak Adet detayında MKK'ya ilettiğinde, Takasbank'tan iletilen mesajda yer alan TL bilgileri ile kontrol edilerek kullanım gerçekleştirilir. Rüçhan hakkı kupon bakiyelerinin parçalı kullanımı da mümkündür.
- Kullanımla birlikte, yatırımcı rüçhan bakiyesi kullanım oranında azaltılır ve artırılan tutar kadar kıymet, İhraççı Havuz Hesabından düşülür. İşlem karşılığı MKK hesabında toplanan bedelli karşılıkları ihraççı kuruluş tarafından sermaye artırım işlemi için MKK'ya bildirilen hesaba EFT ile gönderilir. Sermaye artırım için açılan hesap ihraççı kuruluş adına açılmış olmalıdır.
- İhraççı ortak hesabında bulunan Borsada işlem görmeyen Kıymetler Borsadaki işlem başlangıç tarihinde (T gününde) bedelli artırım işlemine tabi tutulur. İhraççı tarafından ortak hesaplarında bulunan kıymetlerin rüçhan hakkı kullanımı sırasında işlem karşılığı olarak herhangi bir tutar yatırılmadan artırım gerçekleşir.
- Bedelli sermaye artırım kullanımı SWIFT mesajları ile de yapılabilir. BIC kodunu bildiren üyeler tarafından gönderilen ilgili SWIFT mesajı karşılığında başarılı işlem yapıp yapılmadığı konusunda üyenin mesaj bazında yaptığı tanıma göre SWIFT bildirimi gönderilir. Bedelli sermaye artırım kullanımının üye talebi doğrultusunda MKK tarafından iptal edilmesi durumunda SWIFT bildirimi gönderilir.

I. 2. 4 - Temettü Ödemesi Dağıtım İşlemleri

- İhraççı altında bulunan hesaplardaki kıymetlere ilişkin tahakkuk bilgisi MKS'de listelenir, ilgili ortaklara temettü ödeme işlemi ihraççı kuruluş tarafından gerçekleştirilir. MKK'da ilgili hesaplar için nakit işlemleri yapılmaz.
- İhraççı kuruluş tarafından KAP'ta Kesinleşen Nakit Kar Payı Hak Kullanım Tarihi" ile ilettiği bildirimle MKK sistemine temettü bilgi kaydı yapılır. (Kıymet Tanım Kodu, Temettü İşlem Tarihi, MKK İşlem Tarihi, Temettü Brüt ve Net Oranı)
- Borsada işlem görmeyen paylar için T-1, Borsada işlem gören paylar için T+1 akşamındaki yatırımcı bakiyeleri üzerinden temettü oranı dahilinde yatırımcıların temettü alacak tutarları listesi ihraççı tarafından açıklanan brüt ve net temettü tutarları detayında oluşturulur. Listenin oluşturulması sırasında Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde (Seri No:1) belirtilen hususlar dikkate alınır. Üye kuruluşlar tarafından MKK sisteminde Brüt Temettü Talebi yapılan hesaplar için brüt temettü hesaplaması yapılacaktır. İletilen taleplere ilişkin vergi mevzuatı açısından MKK tarafından herhangi bir kontrol yapılmamaktadır.

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI İlgili Md/Bölüm:SHD	Genel (Kamuya Açık)
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351 Sayfa No:78/141

4. Temettü bedellerinin yatırılması amacıyla Takasbank nezdinde MKK adına hesap açılır. İhraççı tarafından MKK'nın Takasbank nezdindeki hesabına temettü bedelinin aktarılması ile birlikte (MKK tarafından alacak tutarlarının oluşturularak ihraççıya raporladığı tarihte ya da bir sonraki gün) yatırımcı detayında tutulan temettüler, üyelerin Takasbank nezdindeki cari hesaplarına aktarılır. Temettüler üye bazında topluca aktarılır ancak aktarılan tutarlara ilişkin yatırımcı detayında kayıt tutularak, üye ve yatırımcıya raporlanabilir. Müşterek hesaplar için brüt temettü talepleri yazılı olarak iletilmelidir. İhraççı şirketlerce MKK'nın Takasbank nezdindeki hesabına sehven ödenen nakit tutarlar, ilgili şirket tarafından MKS üzerinden iletilecek iade talebi ile geri ödenir.
5. Çeşitli nedenlerle herhangi bir ortağa/ortaklara temettü ödemesi yapılmayacak olması halinde ihraççı şirket, tahakkuk eden temettü bedelini MKK'nın Takasbank nezdindeki hesabına aktarımını gerçekleştirmeden önce MKS'de Hak Kullanım Referans No, Üye, Hesap, Alt Hesap, Kıymet Bakiyesi ve Temettü Bakiyesi bazında kayıt oluşturur ve onaylar. İhraççı Şirket tarafından kayıt onaylandığında MKS'de hak kullanım raporlarında temettü kaydı "Ödenmedi" olarak raporlanır, ilgili yatırım kuruluşuna bilgi, elektronik posta olarak otomatik gönderilir.
6. Pay ihraççısı şirketler, kar payı dağıtımına ilişkin vergi mevzuatından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek üzere Merkezi Kayıt Kuruluşu aracılığıyla kar payı ödemesi yapılan pay sahiplerine ilişkin listeyi yazılı olarak veya elektronik ortamda başvurarak isteyebilirler. Pay sahipleri listesinde asgari olarak; pay sahibinin veya yatırımcının adı-soyadı/unvanı, TC/Vergi kimlik numarası, adresi, grup/ uluslararası tanım kodu (ISIN kod) bilgisi ve itibari değeri yer alır.
7. 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinde yer alan tevkifat oranı belirleme yetkisi çerçevesinde 7343 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile yapılan değişiklik uyarınca; Borsa'da işlem görmeyen tam mükellef sermaye şirketlerinin iktisap ettikleri kendi hisse senetlerine ilişkin olarak dağıtılmış kar payı sayılan tutarlar üzerinden yapılacak tevkifat oranı, düzenlemenin yürürlük tarihinden (07.07.2023) itibaren iktisap edilecek hisse senetlerine uygulanmak üzere %15, yürürlük tarihinden önce iktisap edilen hisse senetlerine ise % 0 oranında uygulanacaktır. Bu nedenle, payları MKS'de kayden izlenen ancak Borsa'da işlem görmeyen şirketlerin temettü dağıtımında, söz konusu şirketlerin kendi paylarını iktisap ettikleri tarihler, uygulanacak tevkifat oranını belirleyecektir. Yatırım kuruluşları bu kapsamdaki şirketlerin yapacağı kar payı dağıtımlarında, müşterisinin aynı zamanda kar payını dağıtan şirket olması durumunda hisse senetlerinin iktisap tarihlerini gözeterek MKK ya bildirim yapmakla yükümlüdür.

I. 2. 5 – Kullanılmayan Payların Birincil Piyasa ve İptal İşlemleri, Geri Alınan Payların İtfası

1. İhraççı havuz hesabında bulunan ve üyeler tarafından kullanılmayan rüçhan haklarının karşılığı olan sermaye miktarı, Borsa birincil piyasada satışa sunulmaktadır. İhraççı kuruluş bu işleme aracılık eden yatırım kuruluşuna havuzunda bulunan kıymetleri aktarır. (İhraç ve dağıtım prosedürü) Yatırım kuruluşu tarafından birincil piyasa işlemleri için halka arz amaçlı tanımlanmış hesaplar kullanılır.

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:79/141

- Yatırım kuruluşu tarafından BİAŞ'de yapılan satışlara ilişkin bildirim alım/satım bilgileri gelecek şekilde Takas işlemlerinde olduğu gibi sonuçlandırılır.
- Bedelli, tahsisli sermaye artırım veya birincil piyasa satış işlemlerinde satılamayan ve iptal edilmesi gereken paylar ihraççı şirketin havuz hesabına iade edilir. Paylar ihraççı şirket tarafından MKS'de iptal edilir ve MKK'ya yazılı bildirim yapılır.
- İhraççı şirketler, Kurul'a olan yükümlülüklerini yerine getirebilmek amacıyla Merkezi Kayıt Kuruluşuna yazılı olarak veya elektronik ortamda başvurarak bedelli sermaye artımı sonucunda kullanılmayan rüçhan haklarına ait payların Borsalarda satılması sonrasında, ilgili payları satın alan yatırımcılara ilişkin listeyi isteyebilir. Yatırımcı listesinde asgari olarak; yatırımcının adı-soyadı/unvanı, TC/Vergi kimlik numarası,grup/ uluslararası tanım kodu (ISIN kod) bilgisi ve itibari değeri yer alır. Kurul'a yazılı olarak verilecek pay sahibi ve yatırımcı listeleri ihraççı şirket tarafından yetkilendirilen temsilcilere verilir.
- Kurul'un Geri Alınan Paylar Tebliği kapsamında geri alınan payların sermaye azaltım suretiyle itfasının gerçekleşmesi halinde pay senetlerinin bulunduğu yatırım kuruluşunun ortak hesabından/hesaplarından şirketin ihraççı havuz hesabına pay aktarılması gerekmekte olup, paylar, şirketin ihraççı havuz hesabına yatırım kuruluşu tarafından aktarılır. Paylar ihraççı şirket tarafından MKS'de iptal edilir ve MKK'ya yazılı bildirim yapılır.

I. 2. 6 - Ortaklıktan Çıkarma Hakkının Kullanımı- Ayrılma Akçesinin Ödenmesi

- Kurul'un "Ortaklıktan Çıkarma ve Satma Hakları Tebliği" kapsamında hakim ortağın diğer ortakları ortaklıktan çıkarma hakkını kullanması durumunda, Kurul'ca onaylı ihraç belgesinin ticaret siciline tescil edilmesinden sonra, ihraççı şirket :
 - Diğer ortakların paylarının iptal edilmesi talebini,
 - Hakim ortağa tahsis edilmek üzere yeni ihraç yapılabilmesi için Kurul'dan aldığı ihraç belgesini,
 - Hakim ortak dışındaki ortaklara ödenecek pay bedeli dağıtım oranını
 - Düzenleme itibariyle ortaklıktan çıkartılmayacak yatırımcı sicil numarası, MKK'ya iletilir.
- Düzenleme itibariyle hakim ortağa verilmek üzere yapılacak yeni pay ihracı J. 1.2 İhraç ve dağıtım İşlemleri maddesinde açıklandığı şekilde, diğer ortakların pay iptali I.3 Sermaye azaltım işlemleri maddesinde açıklandığı şekilde, diğer ortakların ortaklıktan çıkarma bedeli ise I.2.4 Temettü Ödemesi ve dağıtım maddesinde açıklandığı şekilde MKS'de gerçekleştirilir. Kaydileştirilmeyen pay senetleri için MKK nezdinde nakit ödeme işlem gerçekleştirilmez.
- Hesaplarda bulunan intifa kaydı, kıymetlerin iptali ile birlikte kendiliğinden sona erer.
- Ortaklıktan çıkan hak sahibi hesaplarına yatırım kuruluşları/ihraççı tarafından yapılacak ödemelerde; rehin, haciz, ödeme yasağı gibi takyidatlar yatırım kuruluşları/ihraççı tarafından dikkate alınmalıdır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:80/141	

5. Türk Ticaret Kanunu hükmü gereğince azınlık pay sahiplerine zorunlu ayrılma akçesi ödemesi bulunan ihraççı şirketlerin, ödeme işlemlerine Kuruluşumuzun aracı olmasını talep etmeleri halinde, genel kurul kararı ve Kurul izin yazısı ile birlikte 1'inci maddenin c ve d alt maddelerinde yer alan belgelerle MKK'ya başvurulmalıdır. Ayrılma akçesi ödemesi, ve pay iptali işlemleri 2'inci maddede açıklandığı gibi gerçekleştirilir.

1. 2. 7 - İtfa ve Kupon Ödeme İşlemleri

1. Kupon ödeme işlemleri, ihraççı üyeler tarafından MKS'ye iletilen ödeme tarihinde ve yine ihraççı üyeler tarafından bildirilen faiz/dağıtım oranı bilgileri doğrultusunda hesaplanan tutarlar üzerinden gerçekleştirilir.
2. Vadesi dolarak itfa olan kıymetlere ilişkin bakiyeler İtfa ödeme günü nakit ödeme dağıtım işleminin tamamlanması sonrasında MKS'den silinir.
3. Ödeme günü ihraççı kuruluş ödemesini yapacağı itfa, kupon ödeme tutar ve ödeme yapacağı hesap bilgisini MKS'de ilgili raporlardan izleyebilmektedir. Aynı zamanda yatırım kuruluşları ödeme yapılmadan önce ödemesi yapılacak nominal bilgisini yatırımcı ve alt hesap detayında raporlayabilirler.
4. İhraççı üyenin altında yer alan IHRACH ve 47 sınıflı yurt dışı ihraç hesaplarında bulunan bakiye için ödeme kaydı oluşturulmaz.
5. Yatırımcı bazında itfa, kupon ödeme tutarları hesaplanırken küsuratın virgülden sonra gelen ilk iki hanesi dikkate alınmaktadır. Taksitli itfa işlemlerinde küsuratlı bakiye oluşturulmasını önlemek için küsuratlı ödeme yapılmaz.
6. İhraççı kuruluş, MKS'de kendi kurumu nezdindeki saklama hesaplarına yapılacak itfa ve kupon ödemelerini MKK aracılığı ile yapmak istemediği durumda, ilgili bildirim kıymet türü bazında MKK'ya bildirebilir. Ödeme kayıtları bu kapsamda hazırlanır. Talebin en geç ödeme günü ve ödeme işlemi yapılmadan önce MKK'ya iletilmesi gerekir. İhraççı kuruluşun, farklı bir MKK üyesi nezdindeki saklama hesabı için ödeme iptal talep etmesi durumunda, ilgili işleme ilişkin gerekçeli bir yazının MKK'ya gönderilmesi gerekmektedir.
7. İhraççı kuruluş MKK'nın Takasbank nezdinde yer alan ilgili nakit hesabına itfa, kupon ödeme tutarını aktarmasının ardından yatırımcı bazında hesaplanan ödeme tutarları alacaklı üyelerin Takasbank nezdindeki nakit hesaplarına topluca aktarılır.
8. Ödeme yapılacak itfa/kupon ödeme tutarı yabancı para cinsinden ise MKK tarafından ihraççı kuruluşa ödeme tutarının yatırılacağı muhabir banka ve hesap numara ve ödeme tutar bilgisi iletilir. İhraççı tarafından MKK ilgili hesabına aktarılan ödeme tutarları alacaklı üyelerin Takasbank nezdindeki ilgili yabancı para hesaplarına aktarılır.
9. Özelliği gereği sahip olunan nominal değerın altında veya üzerinde itfa ödemesi gerçekleştirilen yapılandırılmış borçlanma araçlarının itfa ödeme tutarlarına ilişkin oran, ihraççı kuruluş tarafından en fazla 6 küsurat hanesi olarak MKS'ye iletilir. Hesaplanan tutarların virgülden sonra ikinci hane değeri, 5 ve üzerinde ise yukarı, altında ise aşağı değere yuvarlanır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:81/141	

10. Dağıtılan itfa, kupon ödeme bilgileri yatırım kuruluşları tarafından raporlanabilmektedir.
11. itfa ve kupon ödeme tutarları ihraççı üye tarafından MKK hesabına brüt aktarıldığından üyelere yapılacak ödemeler de brüt tutar üzerinden yapılmaktadır.
12. İtfa/kupon ödemesi yapılacak DİBA'lar, ödeme tarihinden bir gün önce EFT kapanışı itibariyle hareketsizleştirilerek MKS içi ve MKS ile EMKT arasındaki hareketleri engellenir.
13. MKS üyesi Bankaların MKS nezdindeki hesaplarında bulunan DİBA'lara ait itfa/kupon ödeme tutarları MKK bildirimini doğrultusunda TCMB tarafından bankaların TIC (EFT) hesaplarına aktarılır.
14. MKS nezdinde ayrı üye kodu ile izlenmekte olan portföy saklama kuruluşları ile yabancı saklama kuruluşlarının MKS nezdindeki hesaplarında bulunan DİBA'lara ait itfa ve kupon ödemelerine ilişkin bakiye bilgileri, ilgili bankaların diğer kodları altında izlenen kıymetlerle birlikte bildirilir.
15. MKS üyesi aracı kurumların MKS nezdindeki hesaplarında bulunan DİBA'lara ait itfa/kupon ödemeleri, Takasbank nezdindeki nakit hesaplarına aktarılır.
16. DİBA'lara ilişkin Döviz ödemeli kıymetlere ait itfa/kupon bedelleri Bankaların TCMB'ye bildirdikleri muhabir banka hesaplarına, yatırım kuruluşlarının ise Takasbank nezdindeki yabancı para hesaplarına geçilir.
17. MKK tarafından HACİZ ve/veya İŞTİRAK HACZİ işlemi uygulanmış hesaplarda bulunan kıymetlere ait ödeme tutarları üyelere ödenir ve ödemenin haciz alt hesabından yapıldığı bilgisi üyelere raporlanır.
18. İtfa ve kupon ödemelerine ilişkin Takasbank nezdindeki MKK hesaplarına ihraççı kuruluş tarafından fazla veya hatalı yatırılan nakit tutarlar, ihraççı kuruluş tarafından MKS deki ilgili modül aracılığıyla geri transfer edilebilir.
19. Yurtdışında ihraç edilerek MKS'de kayden izlenmeyen, sadece bilgileri tutulan borçlanma aracı, varlığa/ipoteğe dayalı varlık/ipotek teminatlı menkul kıymet ve kira sertifikalarına ilişkin MKK'da herhangi bir nakit ödeme işlemi yapılmaz.
20. İtfa ve kupon ödeme işlemlerinde resmi tatil gününe rastlayan ödeme işlemleri resmi tatili izleyen ilk iş günü gerçekleştirilir.
21. Gayrimenkul sertifikalarına ilişkin tali edim ödeme işlemleri, borçlanma araçları nakit ödeme süreçleri ile MKS'de gerçekleştirilir

1.2.8- Yatırım Kuruluşu Varantlarının Nakdi Uzlaş Tutarlarının Ödenmesi

1. Varantların/sertifikaların aksi sirkülerde belirtilmedikçe vade tarihi BİAŞ'de işlem görme son tarihi olup ödeme tarihi vade tarihinden en az iki iş günü sonrası olmak üzere ihraççı üye tarafından belirlenir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:82/141	

- Vadenin dolması veya sertifikaların nakavt olması ile birlikte varant/sertifikalar için ödenecek tutar ihraççı kuruluş tarafından belirlenir. Yapılacak ödemeler için nakit ödeme tarihinden bir gün öncesine kadar nakdi uzlaşma katsayısı (1 adet varant/sertifika için ödenecek nakdin hesaplanmasında kullanılan katsayı değeridir.) bildirilmek zorundadır.
- Nakit ödemesi yapılacak yatırım kuruluşu varantları/sertifikalar için son işlem ve nakavt tarihlerindeki işlemlerin takasının gerçekleştiği gün sonunda hak sahipliği listesi oluşturularak kıymetlerin durumu pasif hale getirilir. Ödeme günü sabahı bakiyeler MKS'den silinir.
- Ödeme günü sabahı ihraççı kuruluşlar ödemesini yapacağı nakdi uzlaşma tutar ve ödeme yapacağı hesap bilgisini MKS'de raporlardan izleyebilmektedir. Aynı zamanda yatırım kuruluşları ödeme yapılacak yatırım kuruluşu varant/sertifika bakiye bilgisini yatırımcı ve alt hesap detayında MKS'den ödeme yapılmadan önce raporlayabilmektedirler.
- İhraççının altında yer alan IHRACH hesabında ve ihraççı üye tarafından tedavül dışındaki yatırım kuruluşu varantlarının/sertifikalarının saklanacağı ayrı bir saklama hesabı beyan edilmiş ise, bu hesapta bulunan bakiyeler için MKS de ödeme kaydı oluşturulmaz.
- Yatırımcı bazında nakdi uzlaşma tutarları hesaplanırken küsuratın virgülden sonra gelen ilk iki hanesi dikkate alınmaktadır.
- İhraççı kuruluş MKS'de kendi kurumu nezdindeki saklama hesaplarına yapılacak nakdi uzlaşma ödemelerini MKK aracılığı ile yapmak istemediği durumda ilgili bildirim kıymet türü bazında MKK'ya bildirebilir. Ödeme kayıtları bu kapsamda hazırlanır. Talebin en geç ödeme günü ve ödeme işlemi yapılmadan önce MKK'ya iletilmesi gerekir. İhraççı kuruluşun, farklı bir MKK üyesi nezdindeki saklama hesabı için ödeme iptal talep etmesi durumunda, ilgili işleme ilişkin gerekçeli bir yazının MKK'ya gönderilmesi gerekmektedir.
- İhraççı kuruluşun MKK'nın Takasbank nezdinde yer alan ilgili nakit hesabına nakdi uzlaşma tutarını yatırmasının ardından MKK yatırımcı bazında hesaplanan ödeme tutarlarını alacaklı üyelerin Takasbank nezdindeki nakit hesaplarına topluca aktarır.
- Dağıtılan nakdi uzlaşma ödeme tutar bilgileri yatırım kuruluşları tarafından raporlanabilmektedir.
- Nakdi Uzlaşma ödeme tutarları ihraççı üye tarafından MKK hesabına brüt aktarıldığından üyelere yapılacak ödemeler de brüt tutar üzerinden yapılmaktadır.
- İskontolu sertifikaların uzlaşma yöntemi vade tarihini izleyen ilk iş günü MKS'ye tanımlanmalıdır.

1.2.9- Yatırım Fonlarının İtfa/Kupon Ödeme İşlemleri

- İhraççı kuruluşun MKK'nın Takasbank nezdinde yer alan ilgili nakit hesabına nakdi uzlaşma tutarını yatırmasının ardından MKK yatırımcı bazında hesaplanan ödeme tutarlarını alacaklı üyelerin Takasbank nezdindeki nakit hesaplarına topluca aktarır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:83/141	

- İtfa/Kupon ödeme işlemleri, fon kurucusu üyeler tarafından MKS'ye iletilen ödeme tarihi ve faiz oranı bilgileri doğrultusunda hesaplanan tutarlar üzerinden gerçekleştirilir.
- İtfa/Kupon ödeme işlemleri, Yatırım Kuruluşları ve bu kuruluşların MKS'deki mevcut tüm bakiyeli hesapları için gerçekleştirilecektir.
- Kupon ödeme tarihi ve oran bilgilerinin ödeme tarihinden önce fon kurucuları tarafından MKS'ye iletilmesi zorunludur.
- İtfa ödemesi vade tarihi gün sonu itibariyle, kupon ödemesi ise ödeme tarihinden bir önceki gün günsonu itibariyle ilgili fon bakiyesine sahip hesaplar için ödeme tarihinde gerçekleştirilecektir.
- IHRACSAT havuz hesabındaki fon payları için itfa ve kupon ödemesi yapılmayacaktır.
- Üzerinde rehin tesis edilmiş bakiyeler için itfa ödemesi yapılmayacaktır.
- Rehinli fon payları için kupon ödemesi yapılacak olup ödeme tutarları rehin kaydının bulunduğu üyeye aktarılacaktır.
- MKK ve/veya üyelerin haciz uyguladığı ve üzerinde rehin kaydı taşımayan fon payları için itfa ödemesi gerçekleştirilecektir.
- Fon kurucularının ödeme işlemlerini MKS üzerinden gerçekleştirmek istemedikleri Yatırım Kuruluşlarını bildirmeleri halinde bu üyelere MKS üzerinden ödeme yapılmayacaktır.
- İtfa olacak fon payları vade tarihi gün sonu itibariyle fon kurucunun MKS nezdindeki IHRACSAT havuz hesabına otomatik olarak aktarılacaktır. IHRACSAT havuz hesabından çıkış fon kurucusu tarafından gerçekleştirilecektir.

1.2.10- Fon Portföyünden Karşılık Ayrılan ÖSBA ve Kira Sertifikaları Nakit Ödeme İşlemleri

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) ilke kararı çerçevesinde, fon portföylerinde yer alan özel sektör borçlanma araçları ve kira sertifikalarına ilişkin olarak karşılık ayrılması uygulamalarında, karşılık ayrılan ÖSBA ve kira sertifikalarına ilişkin ana para ve veya kupon ödeme işlemlerinde uygulama, aşağıda yer alan esaslar doğrultusunda yönlendirilir.

- %100 oranında karşılık ayrılmış fon portföyünde yer alan ÖSBA ve kira sertifikalarının tutarının fon toplam değerinin %5'ini aşması veya Kurul Karar Organı tarafından tasfiyesine karar verilmiş veya tasfiye edilmesi talebi olumlu karşılanmış bir yatırım fonunun portföyünde %100 oranında karşılık ayrılmış ÖSBA veya kira sertifikası bulunması durumunda, fon kurucusu tarafından %100 karşılığın ayrıldığı tarih, karşılık ayrılan fon bilgisi, ÖSBA/kira sertifikası bakiyesi, ve karşılık ayrılan kıymetlerin aktarıldığı yan hesap bilgileri MKK'ya yazılı olarak bildirilir.
- MKK tarafından, %100 karşılık ayrıldığı tarih itibariyle fon katılma pay sahipleri listesi hazırlanır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:84/141

3. Takasbank tarafından yazılı olarak talep edilmesi halinde, %100 karşılık ayrıldığı tarih itibariyle oluşturulan ilgili fon katılma pay sahipleri listesi Takasbank'a iletilir.
4. MKS'de Takasbank tarafından yan hesap açılarak, fon portföy hesabında izlenen ilgili ÖSBA ve kira sertifikaları Takasbank tarafından aktarılır.
5. İleri bir tarihte fon yan hesabına aktarılan ÖSBA ve kira sertifikaları için kupon ve/veya ana para ödemesi yapılacağı durumda;
 - a) Söz konusu ÖSBA veya kira sertifikasından alacaklı fon katılma payı sahiplerine yapılacak nakit ödeme için, ""ÖSBA veya Kira Sertifikası ödenen tutar/ayrıştırılan tarihteki fon katılma pay adedi" " formülü ile fon başına dağıtım oranı tespit edilir. Dağıtılacak tutarın aşılmayacağı şekilde oran tespit edilerek kusurat düzenlemesi yapılır.
 - b) Yan hesapta bulunan ÖSBA veya kira sertifikaları için nakit ödemenin yapılacağı tarihte, %100 karşılık ayrıldığı tarihteki fon katılma pay sahipleri için sahiplikleri ve belirlenen dağıtım oranları doğrultusunda MKS'de ödeme kayıtları oluşturulur.
 - c) Katılma payı sahiplerinin alacak tutarları hesaplarının bulunduğu yatırım kuruluşlarının Takasbank nezdindeki nakit hesaplarına toplu olarak aktarılır. Yatırım kuruluşları katılma payı sahiplerinin nakit hesaplarına ödeme tutarlarını aktarırlar.
 - d) Katılma payı hak sahipliği ve ödeme bilgileri MKS'de itfa ve kupon ödeme bilgi ve dağıtım raporlarından; üye, hesap ve ödeme bilgileri detayında yatırım kuruluşları tarafından izlenebilir.
6. Ödemede sorun yaşanmaması için fon kurucusu tarafından bildirilen yan hesapta değişiklik yapılmaması gerekmektedir.

1.2.11 – Tasfiye Bedeli Ödemesi İşlemleri

1. Tasfiye sürecine giren şirketin, pay sahiplerine pay bedellerinin ödenmesi işlemlerine Kuruluşumuzun aracı olması talebi bulunması halinde, ödeme sürecine aracılık hizmeti verilebilir. Başvuru talebi ile birlikte tasfiyeye ilişkin genel kurul kararı da iletilir.
2. Tasfiye talep eden üye, MKK kayıtları esas alınarak yapılacak dağıtım nedeniyle MKK'ya sorumluluk atfedilmeyeceğine ilişkin beyanda bulunur.
3. Pay bedelleri dağıtımından önce süreç hakkında tüm üyeler MKK tarafından bilgilendirilir.
4. Şirketin tasfiye nedeniyle ortakların pay iptali MKS'de gerçekleştirilir.
5. Rehne konu payların karşılığı tutarların ödenmesine ilişkin ihraççı beyanı bulunmadığı durumlarda payların iptali gerçekleştirilir, ödeme işlemine MKK tarafından aracılık edilmez. İhraççı tarafından verilecek beyanda bulunması gereken hususlar MKK tarafından belirlenir. (bkz. MKK web sitesi Formlar\Tasfiye Taahhütnamesi)

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:85/141	

6. MKK tarafından haczedilmiş paylara ilişkin ödeme ancak haczi uygulayan merciinin haberdar edilmesi ve talimatı çerçevesinde ödenir.
7. Paylar üzerinde üyeler tarafından hacizler bulunması durumunda üye hesaplarına ödeme gerçekleştirilir. Ödenen tutarların haczin uygulanması kararını ileten merci hesaplarına aktarılmasına ilişkin sorumluluk ilgili üyelere aittir.

I.3 - Sermaye Azaltılması İşlemleri

1. İhraççı şirketin, sermaye azaltılması kararının tescilinden sonra, KAP'ta "Sermaye Azaltım Tarihi" bildirimiyle MKK sisteminde azaltım kaydı oluşur. (azaltılacak sermaye miktarı oran bilgisi)
2. İhraççı, sermaye azaltım işleminde küsurat farkının karşılanacağı hesap numasını ayrıca MKS üzerinden bildirir.
3. MKK gerekli kontroller sonucunda, bedelsiz sermaye artırım işlemlerinin tersi mantığında ihraççı üye altındaki hesaplarla yatırımcı hesaplarındaki kıymet kayıtlarını azaltım oranı dahilinde azaltır. Azalan kıymet kadar bakiye kaydı ihraççı havuz hesabına aktarılır. İhraççı havuz hesabına toplanan kayıtlar iptal edilerek yeni sermaye kaydı oluşturulur.
4. Sermaye azaltım işlemi sonucunda oluşan küsuratlar, yatırımcı hesaplarından virgülden sonra 3 hane şeklinde azaltılacaktır. 3. haneden aşağı yuvarlama nedeniyle azaltılan tutar ile öngörülen toplam azaltım tutarı arasındaki fark şirket tarafından iletilecek beyan ile şirketin büyük ortaklarından karşılanacaktır.
5. Azaltıma konu olan kaydileşmemiş senetler iptal durumuna güncellenerek fiziki teslim ile kaydileşmesi engellenecektir. Sermaye azaltımına konu olan kaydileşmemiş pay sahibi yatırımcılar senetlerini sadece ihraççı şirkete teslim ederek kaydileşme işlemini yapabilecektir. Şirket fiziken iptal/imha ettiği senetlerin bilgilerini MKK'ya bildirecektir.

I.4 - Genel Kurul İşlemleri

I.4.1 - Genel Kurul Tarihlerinin Bildirimi

İhraççılar (Kitle fonlaması süreci sonrası ihraç yapan şirketler dahil) genel kurul toplantısının tarihini, düzenleme gereği genel kuruldaki 21 gün önce MKK'ya bildirirler. Borsa İstanbul A.Ş.'nin Piyasa Öncesi İşlem Platformu'nda işlem gören şirketler hariç tüm diğer pazarlarında işlem gören şirketler, genel kurullarını Kuruluşumuz Elektronik Genel Kurul Sistemini (e-GKS) kullanmak suretiyle elektronik ortamda yapmak zorundadır. Bu kapsamda olan şirketlerin KAP'ta yaptıkları genel kurul çağrılarını KAP sisteminden e-GKS'ye otomatik olarak aktarılır. Pay sahiplerinin incelemesine sunulması gereken belgeler ise e-GKS'ye ihraççılarca ayrıca yüklenir. e-GKS kullanım zorunluluğu bulunmayan Piyasa Öncesi İşlem Platformu şirketleri, borsa pazarlarından sürekli men edilen şirketler, kitle fonlaması süreci sonrası ihraç yapan şirketler ve diğer şirketler ise bildirimlerini MKS'deki ilgili uygulama üzerinden yaparlar. Bu kapsamda olan şirketlerin genel kurul çağrılarını KAP'ta yapmaları halinde genel kurul bilgileri KAP sisteminden MKS'ye otomatik olarak

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:86/141	

aktarılır. MKK üyeliği sona ermiş, ancak payları kayden izlenen şirketler için ilgili Şirket başvurusu kapsamında bilgiler MKK tarafından girilebilir.

1.4.2 - Pay Sahipleri Listesinin Hazırlanması ve Erişime Sunulması

Pay sahipleri listesi genel kurul tarihinden bir gün önce Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından Merkezi Kaydi Sistemdeki gün sonu hak sahipliği kayıtları esas alınarak hazırlanır. Hazırlanan pay sahipleri listesi genel kurul günü, Türk Ticaret Kanunu'nun 1527 inci maddesi uyarınca elektronik genel kurul sistemini uygulayan şirketler için e-GKS'de, diğer şirketler için ise Merkezi Kaydi Sistemde yer alan MEVİTAS uygulaması ile, ilgili şirketin erişimine sunulur. MKK üyeliği sona ermiş, ancak payları kayden izlenen şirketler için ise, yazılı başvuru yazısına istinaden, "1.4.4. Pay Sahipleri Listesinin Alınma Yöntemi ve Zamanı" bölümündeki esaslar çerçevesinde elden teslim veya MEVİTAS uygulaması üzerinden verilir.

1.4.3 - Pay Sahipleri Listesinin İçeriği

Elektronik genel kurul sistemini uygulayan şirketlerin pay sahipleri listesinde asgari olarak; pay sahibinin (varsa intifa hakkı sahibinin) adı-soyadı/unvanı, TC/Vergi kimlik numarası, adresi, payların grubu, itibari değeri, elektronik ortamda temsilci tayin edilmişse; temsil şekli, temsilci türü, temsilcinin adı soyadı, temsilcinin TC/Vergi kimlik numarası yer alır. Elektronik genel kurul sistemini uygulamayan şirketlerin pay sahipleri listesinde asgari olarak; pay sahibinin adı-soyadı/unvanı, TC/Vergi kimlik numarası, adresi, grup/ISIN bilgisi ve payların itibari değeri yer alır. Oy hakkı intifa bilgileri ayrıca raporlanır.

1.4.4 - Pay Sahipleri Listesinin Alınma Yöntemi ve Zamanı

1. Pay sahipleri listesi genel kurul günü, bu düzenlemenin 4.3 üncü maddesinde belirlenen asgari içeriğe sahip pay sahipleri listesinin hazırlanmasının tamamlanmasından itibaren, elektronik genel kurul sistemini uygulayan şirketler için e-GKS'de, diğer MKK üyesi şirketler için Merkezi Kaydi Sistem MEVİTAS uygulamasında erişime sunulur. Bu sistemlere şirketçe yetkili kılınmış olan temsilci tarafından güvenli elektronik imza ile girilerek listeler alınabilir.
2. MKK üyeliği sona ermiş, ancak payları kayden izlenen şirketler için pay sahipleri listesi genel kurul günü, şirketin başvuru yazısında belirtilen kişiye dijital ortamda (cd, dvd vb.) veya yazılı olarak elden teslim yoluyla ya da 1. fıkrada belirtilen şekilde MEVİTAS uygulamasında erişime sunulur. MEVİTAS uygulamasından erişime sunulması durumunda, şirketin başvuru yazısında ve Temsilci Bilgi Formu'nda belirtilen kişi web uygulama yetkilisi olarak tanımlanır, genel kurul bilgilerinin sisteme girişini ve pay sahipleri listesini alabilmesini sağlamak üzere gerekli erişim yetkileri kullanıcıya verilir. Genel Kurulun yapıldığı tarihin mesai bitimine kadar, genel kurulun hafta sonuna denk gelmesi durumunda izleyen iş günü mesai bitimine kadar kullanıcı, sistemdeki yetkileri silinerek iptal edilir.
3. MKK'dan alınan bu bilgiler üçüncü kişilere verilemez, veriliş amacı dışında kullanılamaz.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:87/141	

1.5 - Yatırım Fonu Alım Satım İşlemleri

1. Yatırım fonu alım satım işlemleri yatırım fonu alım satım CSV ile alım satıma aracılık eden kurumlarca ihraççı onayına bağlı olarak, gerçekleştirilir.
2. İhraççı tarafından onaylanmayan alım satım işlem kayıtları gün sonunda sistem tarafından otomatik olarak silinir.
3. Para piyasası fonlarında fiyat hesaplamasından önce gerçekleşen işlemlerin aynı gün, fiyat hesaplamasından sonra gerçekleşen işlemlerin ise takip eden ilk iş gününe ait alım satım işlemleri ile MKS'ye aktarılması gerekmektedir.
4. Döviz cinsinde ihraç edilen yatırım fonlarının MKS de alım satım işlemleri farklı ek tanımlarla gerçekleştirilebilir.

1.6 - Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFAS) Alım Satım İşlemleri

1. Alım satım emirlerinin iletilmesi: TEFAS üyesi Yatırım Kuruluşları ve fon kurucuları tarafından Takasbank sistemine iletilen alım satım emirlerine ilişkin hesap, kıymet ve bakiye bilgileri Takasbank tarafından eşleştirilerek, mesaj talimat numarası, gönderen üye, gönderen yatırımcı hesap numarası, alan üye, alan yatırımcı hesap numarası, ISIN kodu, kıymet kodu, valör tarihi bilgileri MKS'ye iletilir. MKS'de yatırımcı hesap ve bakiye bilgilerinin kontrolü yapılarak, TEFAS alım satım işlemine konu kıymet "TEFAS İşlem Bloke Alt Hesabı"na aktarılır. Aktarım bilgisi ya da hesabın hatalı olması ve bakiye içermemesi gibi durumlarda da hata bilgisi, Takasbank'a bildirilir.
2. Alım satım işleminin gerçekleşmesi: Alım satım işlemlerinin tamamlandığına ilişkin Takasbank tarafından yapılan bildirim doğrultusunda MKS'de TEFAS bloke alt hesabına alınan kıymetler, alan üye nezdindeki yatırımcı hesaplarına aktarılır.
3. Alım satım işleminin iptali: TEFAS'ta alım satım bilgilerinin eşleşmemesi, emir geçerlilik süresinin dolması veya yatırımcı hesabının durum değişikliği nedeniyle iptal edilen emirler Takasbank tarafından MKK'na bildirilir. Takasbank tarafından iletilen emir iptal bildirimi ile MKS'deki yatırımcının TEFAS bloke alt hesabında bulunan kıymetler, yatırımcının serbest alt hesabına aktarılarak Takasbank'a bilgi dönülür.
4. Döviz cinsinde ihraç edilen yatırım fonlarının TEFAS platformunda alım satım işlemleri gerçekleştirilebilmektedir.

1.7 - Fiili Dolaşım miktarının tespiti için yapılan bildirimler

1. Sermaye Piyasası Kurulu'nun düzenlemeleri gereği payları borsada işlem gören şirketlerin fiili dolaşım pay oranının belirlenebilmesine yönelik olarak , İhraççı Şirketler fiili dolaşımda olmayan aşağıda yer alan ortak bilgilerini Şirket payının bulunup bulunmadığı durumu aranmaksızın MKK sistemine iletir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:88/141	

2. İhraççı Şirket, MKK sistemine,
 - Kamu tüzel kişileri,
 - Şirket Kurucuları ile ilişkili kuruluşları (konsolidasyona tabi şirketler),
 - Şirket Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu Üyelerini,
 - Genel Müdür veya yetki ve görev itibarıyla Genel Müdüre denk veya daha üst konumlarda görev yapanları,
 - Genel Müdür veya yetki ve görev itibarıyla Genel Müdüre denk kişilere doğrudan bağlı olarak çalışan üst düzey yöneticileri (Genel Müdür Yardımcısı ve benzeri unvanlara sahip),
 - Şirket'in sandık ve vakıflarını bildirmekle yükümlüdür.
3. Kurul kararı gereği, şirket kurucuları, ilişkili kuruluşlar, şirket Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilerinden herhangi bir TC kimlik numarası veya vergi kimlik numarası olmayan kişilerle ilgili olarak, MKK sistemine bildirilmesi gereken ancak TC kimlik numarası veya vergi kimlik numarası olmayan söz konusu kişilerin, sayılan kimlik veya vergi numaralarına sahip olduklarını şirkete bildirmelerini takip eden üç iş günü içinde, şirket tarafından söz konusu TC kimlik numarası veya vergi numarası bilgileri ile Hesaptan Bağımsız sicil aldırma süreci ile sicil alınarak MKK sistemine iletilmesi gerekmektedir.
4. Fiili dolaşım pay miktarının doğru şekilde tespit edilebilmesi için pay devri, teminat, hukuki kısıt gibi kayıtlar MKK sistemine zamanında ve amacına uygun tesis edilmelidir.
5. Bildirim yapmayan kurumlar için her ayın ilk pazartesi günü hatırlatma bildirimi gönderilir.

1.8 - Halka Açık Anonim Ortaklıkların Bölünme işlemleri

1. MKK nezdinde İhraççı üye kısmi bölünme işlemleri ile ilgili olarak Kamu Aydınlatma Platformunda (KAP) yayınlanan bilgiler doğrultusunda, Borsa başlangıç tarihinden önce tüm üyelere Genel Mektupla duyuru yapılır.
2. Bölünme işleminde paylar, T+2'de yeni ihraççıya ya da pay devri yapılan ihraççıya oluşturulur ve dağıtımı yapılır.
3. Bölünme işleminde üye hesaplarına gerçekleştirilen yeni kıymet girişi aktarımları yuvarlama yapılmadan üç küsurat hanesi ile gerçekleştirilmektedir. Şirket bölünme işleminde eski ISIN'a ilişkin TAVB, TEKA, TEMS, OPSP, OPTD ve SBLK alt hesaplarında bakiye bulunması durumunda karşılığında verilecek yeni ISIN 'a ait bakiyelerin SERB alt hesabına geçmesi sağlanacaktır.
4. Bölünme işleminde HACZ, RHNA, RHNV ve OPOZ alt hesaplarında eski ISIN 'a ilişkin bakiye olması durumunda yeni ISIN'a ait bakiyeler yine aynı alt hesaplarda kayıt bazında ayrı ayrı oluşturulur.
5. Bölünme işleminde İntifalı bakiyelerin karşılıkları için intifa tesis edilmez. İlgili üyeler isterse intifa kaydı oluşturabilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:89/141	

6. Bölünme işlemlerinde Kurul'un Birleşme ve Bölünme Tebliği'nde belirtilen oranda Kurul kayıt ücreti ödenmesi nedeniyle "Borsada işlem gören" nitelikte pay verilir.

I.9 - İçsel Bilgilere Erişimi Olanların Bildirimi:

1. Sermaye Piyasası Kurul Karar Organı'nın aldığı karar ile, Özel Durumlar Tebliği gereğince ortaklıklar tarafından oluşturulan "İçsel bilgilere erişimi olan kişiler" listesini ve listede oluşacak değişiklikleri ilgili kişilerin idari sorumluluğu bulunup bulunmadığı bilgisini ihraççı şirketler, MKK sistemine iletir.
2. Bildirim sadece gerçek kişiler için MKK sicili ile yapılır. Sicil numarası bulunmaması durumunda Hesaptan Bağımsız Sicil Aldırma süreci ile sicil alınması gerekmektedir.
3. Bildirilen kayıt iptal edilebilir ve/veya güncellenebilir.
4. Aynı kişi birden fazla neden veya görev tanımıyla listeye dahil edilebilir.
5. Söz konusu bilgiler bildirim yapan üye veya MKK'da işlem yapma yetkilerinin devredildiği üyenin yetkili kullanıcıları tarafından raporlanabilir.
6. Bildirim yapmayan kurumlar için her ayın ilk pazartesi günü hatırlatma bildirimi gönderilir.

I.10 - Oy Hakkı Bildirimi

Kurul'un, Özel Durum Tebliği gereğince, payları Borsada işlem gören ihraççılar şirket sermayesini temsil eden her bir pay grubunun sağladığı oy hakları bilgisini MKK sistemine iletir.

I.11 - Promosyon İşlemleri:

1. İhraççılar veya büyük ortakları tarafından diğer ortaklara yönelik olarak düzenlenen promosyon uygulamalarında, promosyona hak kazanan yatırımcı tespiti ve geri iade başvurularının iletilmesi ve bonus ödeme işlemleri ve raporlamalar ilgili şirketin başvurusu doğrultusunda MKS'den yapılabilir. Promosyon uygulamalarına ilişkin sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde Kurul tarafından yapılacak değerlendirmeler saklıdır.
2. Promosyon hizmetlerinden faydalanma başvurusu aşağıda belirtilen belgeler ile birlikte MKS'den iletilir. Başvuru ihraççı veya ihraççı/büyük ortağın konuya ilişkin yetkilendirdiği üye tarafından yapılır. MKK konuya ilişkin değerlendirmesini ve varsa ilave bilgi ve belge taleplerini ilgili üyeye bildirir.

I.11.1- Promosyon Başvurusu İçin İletilen Belgeler

1. İletilen başvuruda aşağıdaki hususlar yer alır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:90/141	

- İlgili ihraççı Ünvanı
- İlgili Büyük Ortak Ünvanı/Kimlik bilgileri
- Promosyon esasları
- MKK'dan istenen hizmetler kapsamı
- Promosyondan faydalanabilecek hak sahiplerinin tespiti,
- Yatırımcı başvuruları toplama
- Üye bazında promosyona konu bakiye bilgisi raporlama
- Menkul kıymet ödeme
- Ödeme Kaynağı Hesap Bilgileri (üye/hesap no)
- Promosyona hak kazanma kriterleri (hak sahipliği başlangıç, bitiş tarihleri vb)
- Hak sahipliği tespitinin kim tarafından yapılacağı,
- Hak sahipliği üye tarafından belirlenecekse MKK tarafından belirlenen formatta hak sahiplerinin MKK sicil numarası, kimlik ve diğer bilgileri MKS'ye aktarılır.
- Başvuru başlangıç ve bitiş tarihi
- Ödeme tarihi
- Büyük ortak imza sirküleri ,Gerçek kişi olması durumunda imza beyannamesi
- Konuya ilişkin kamuya yapılan/yapılması planlanan duyuru veya izahnamenin ilgili kısmı

I.11.2- Promosyondan Faydalanabilecek Hak Sahiplerinin Tespiti

1. Promosyondan faydalanabilecek hak sahiplerinin tespitinde MKK tarafından sadece MKK nezdindeki kayıtlar esas alınır.
2. Halka arz sonrası dağıtım listeleri ile MKK kayıtları arasındaki uyumsuzluk durumlarında hak sahiplerinin doğrudan ihraççı/büyük ortak ile muhatabiyeti esastır.
3. Hak sahiplerinin tespitinde BİAŞ'de gerçekleşen alım satım işlemlerinde MKK kayıtlarında değişiklik yaratmayanlar dikkate alınmaz.
4. Borsa dışında talep toplama yöntemi ile gerçekleştirilen halka arz nedeniyle hak sahipliği tespiti için ihraççı üye tarafından gönderilen yatırımcı listesinde MKK sicil numarası ve/veya geçerli TC. Kimlik numarası, Yabancı kimlik Numarası, Vergi Kimlik Numarası ve adet bilgisinin yer alması gerekmektedir. Yatırımcı bilgileri, "Elde Tutma Bitiş Tarihi" nden 1 gün önce MKS'ye aktarılır.
5. Borsa birincil piyasada gerçekleştirilen satış işlemlerinde hak sahipliği tespiti; ilgili payın borsa birincil piyasada işlem gördüğü günlere ait takas günleri içerisinde yatırımcı hesaplarına, YBALC talimat koduyla gerçekleşen alım hareketlerinin toplamına göre yapılır.
6. MKK nezdinde müşterek hesapta izlenen kıymetler oransal olarak dikkate alınır.

I.11.3- İade İşlemleri

1. Talepler, MKS'ye yatırım kuruluşları tarafından iletilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:91/141	

- Yatırımcıların geri alım garantisinden yararlanmak istemeleri halinde, ihraççı üye tarafından KAP'ta ilan edilecek talep toplama tarihleri içerisinde hesabının/hesaplarının bulunduğu yatırım kuruluşuna başvurmaları gerekmektedir.
- Promosyona ilişkin ihraççı şirket tarafından duyurulan kapsam dahilinde bulunan yatırımcılar için talep iletilebilir.
- Yatırımcıların iade talebine konu olacak pay miktarları MKS'de sicil bazında hesaplanır.
- Birden fazla kurumda hesabı olan yatırımcıların iade hakkını kullanmaya hak kazandığı bakiyenin tamamı için hesaplarının bulunduğu herhangi bir kurum üzerinden talepte bulunabilir.
- MKS'ye iletilen talepler talep toplama son gününe kadar iptal edilebilir.
- Promosyon işlemleri nedeniyle yatırım kuruluşları tarafından MKS'ye iletilen talepler, ilgili yatırım kuruluşu tarafından talep bazında, ihraççı şirket tarafından üye ve tarih bazında toplam olarak raporlanır.
- Talep toplama işlemleri süresince ve sonrasında ihraççı üyelere üye bazında toplam talep miktarları raporlanır. Gerçekleştirilecek kıymet transfer ve nakit ödeme işlemleri, MKK müdahalesi olmaksızın yatırım kuruluşu ile ihraççı kurum arasında gerçekleştirilir.

I.11.4- Bonus Ödeme İşlemleri

- Promosyona ilişkin ihraççı tarafından duyurulan kapsam dahilinde bulunan yatırımcılar Bonus hakkından yararlanacaktır.
- Yatırımcıların teşviği konu olacak pay miktarları MKS de sicil bazında hesaplanacaktır.
- Bonus karşılığı verilecek kıymetlerin bulunduğu hesap numarası hesabın bulunduğu yatırım kuruluşu tarafından MKK'ya yazılı olarak bildirilecektir.
- Bonus hakkı olan kıymetler, ihraççı üyenin KAP'ta yayınlayacağı dağıtım tarihinde ve belirtilen oran üzerinden yatırımcı hesaplarına otomatik olarak aktarılacaktır.
- Ödeme yapılabilmesi için ödeme günü en geç saat 10:00'a kadar yeterli bakiyenin ilgili hesapta bulunması gerekir. Otomatik ödeme işlemi ihraççı/büyük ortağın MKK'ya bildirmiş olduğu hesapta yeterli bakiye bulunması halinde gerçekleşir.
- Bonus hakkı bulunan ve birden fazla hesabı olan yatırımcıların bonus hakkı miktarı aksi belirtilmedikçe bonus ödemesine konu bakiye içeren hesaplarından herhangi birine rassal olarak aktarılacaktır.
- Dağıtıma konu ödemede kıymetler hesabın SERB alt hesabına aktarılacaktır. Ödenecek bakiyenin küsürat olması durumunda küsürat hanesi 3 hane de kesilecek yuvarlama yapılmayacaktır.
- Bonus dağıtımı ile ilgili ayrı bir rapor bulunmayıp yatırım kuruluşları bu işlemleri ilgili tarih itibarıyla MKS raporlarından BONUS talimat koduyla izleyebileceklerdir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:92/141	

I.12 - BİAŞ Piyasa Öncesi İşlem Platformu Şirketleri ve Halka Açık Statüsü Kazanmış Şirketler

1. Sermaye Piyasası Kurulu'nun kararı çerçevesinde BİAŞ Piyasa Öncesi İşlem Platformunda işlem gören şirketler ile Kurul'un "Ortaklıkların Kanun Kapsamından Çıkarılması ve Paylarının Borsada İşlem Görmeye Zorunluluğuna İlişkin Esaslar Tebliği" (kapsamında halka açık ortaklık statüsünü kazanmış şirketler aksi belirtilmediği sürece bu dokümanda belirtilen kuralların tümüne tabidir.
2. Bahse konu şirketlerin Kanun kapsamından çıkarılmaları nedeniyle kaydi sistemde kalmak istememeleri durumunda, söz konusu sermaye piyasası araçlarının MKK nezdinde kayden izlenmesinin sonlandırılması için Kurulun uygun görüşü ile birlikte MKK'ya başvurulması gerekmektedir.

I.12.1 Kaydi Pay Oluşturma ve Kaydileştirme İşlemleri

1. Halka açık ortaklık statüsüne haiz ortaklıklar Şirketin talebi doğrultusunda Borsada işlem gören/Borsada işlem görmeyen nitelikte pay oluşturulur. Payların oluşturulması için İhraççı şirketler tarafından Pay Durumu Beyanı ve Sermaye Oluşturma Talebinin iletilmesi gerekmektedir.
2. Bu beyan çerçevesinde;
 - Sermayenin tamamı Fiziki Teslim İle Kaydileştirmemaddesinde açıklanan MKK tarafından kabul edilen esaslara göre basılmış pay senetleri ile ilmuhaberleri içeriyorsa MKK kayıtlarında fiziki menkul kıymet olarak oluşturulur ve paylar "Fiziki Teslim İle Kaydileştirme" maddesinde açıklanan süreçle, ilmuhaberler ise MKK'ya teslim edilerek kaydileştirilir.
 - Sermayenin tamamı basılmamış pay ile kesir makbuzları içeriyorsa, MKK kayıtlarında kaydi menkul kıymet olarak oluşturulur, MKK'ya fiziken teslim edilmez. Bu paylar "Kaydi Pay Aktarımı İle Kaydileştirme" maddesinde açıklanan süreçle kaydileştirilir.
 - İhraççı şirketlerin ortaklardan menkul kıymetleri teslim alması işleminde asgari olarak "*pay adedi, tertip ve seri numaraları, kupon sayısı ve türü, nominal tutarı, grubu, teslim eden ve teslim alan kişilerin adı/soyadı ve imzası, tarih*" bilgilerini içeren teslim/tesellüm tutanağının pay sahibi ile şirket yetkilisi tarafından imzalanarak pay sahibine verilmesine ve ortaklıkta kalan nüshanın 10 yıl süreyle saklanması konusunda Kurul kararı bulunduğu şirketler tarafından dikkate alınmalıdır.

Bağlam

1. Şirketlerin esas sözleşmelerinde payların serbestçe devri ile tedavülünü kısıtlayan hüküm bulunanlar, şirket tarafından iletilen talep doğrultusunda bağlam ile oluşturulur. (bkz. N. MENKUL KIYMET TANIMLARI)

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:93/141	

- Bağlam ile izlenen payların hak sahibi hesabına aktarılmasından sonra, mülkiyet değiştiği durumlarda ihraççı şirketin yatırım kuruluşunun virman talebini onaylaması durumunda devir işlemi gerçekleşir. Mülkiyetin değişmediği durumlarda paylar virman işlemine konu olabilir.
- Esas sözleşme tadili ile devir ve tedavülü kısıtlayan maddelerin değiştirildiğinin ilgili ihraççı şirket tarafından MKK'ya bildirilmesini takiben pay ektanımları güncellenmek kaydıyla bağlam kaldırılır.

I.13 - Hak Kullanım İşlemleri Bilgi İletimi

- Kamuyu Aydınlatma Platformunda (KAP) Pay Senetleri (HS) için yayınlanan nakit temettü ödeme, bedelli sermaye artırım, iç kaynaklardan/ temettüden bedelsiz sermaye artırım, sermaye azaltım, genel kurul toplantısı duyuruları ve makbuz dönüşüm duyuruları, KAP tarafından MKS'de oluşan Özel Sektör Borçlanma Araçları(OST) ve Diğer Menkul Kıymetler (VDK) itfa ve kupon ödeme bilgileri ve pay senetleri hak kullanım işlemleri için MKS'de yapılan veri değişiklikleri MKK tarafından SWIFT formatında isteyen üyelere gönderilir.
- KAP'ta uygun şablonlar kullanılmadan yapılan bilgi yayını mesajları SWIFT mesajı ile gönderilmez.
- KAP'ta yayınlanan bildirim veya MKS'de oluşan bilgi daha önceden iletilen SWIFT mesajına konu alanlarda değişiklik içeriyorsa güncelleme olduğuna ilişkin SWIFT bildirimi gönderilir. KAP'ın SWIFT mesajı alanlarını ilgilendirmeyen adımları için SWIFT bildirimi gönderilmez.
- ISIN kodunun iletilmediği durumlarda TREUNKNOWN00 kodu kullanılacaktır. Genel kurul işlemlerinde KAP'ın ISIN kodu bildirmediği mesajlarda KAP, ilgili şirkete ait geçerli tüm pay ISIN kodları için SWIFT mesajı gönderir.

I.14 - Pay İhraççısı Şirketlerin Kaydı Sistemden Çıkış İşlemleri

Düzenleme itibarıyla, pay ihraççısı üyelerin kaydı sistemden çıkışına ilişkin esaslar aşağıda yer almaktadır.

- Üyelik iptali gerektiren haller nedeniyle kaydı sistemden çıkış kararının Kurul tarafından uygun bulunması halinde kaydı sistemden çıkış sağlanır.
- MKK nezdinde kayden izlenmesinin sonlandırılmasına karar verilen ihraççıya, son durum itibarıyla hak sahibi yatırımcıları gösterir liste gönderilir. Müflis üyeler için ise liste gönderimi iflas idaresine yapılır.
- MKK kayıtlarında adresleri bulunan yatırımcılara konuya ilişkin bildirim yapılır.
- İletilecek listelerde ve hak sahiplerine yapılacak bildirimlerde, mülkiyet bilgisi yanında; haciz, rehin, ödeme yasağı kaydı, hapis, intifa vb. kayden izlenen tüm diğer haklara/takyidatlara ayrıca yer verilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:94/141	

5. Yapılacak bildirimlerde ayrıca;

- rehin alt hesabında tutulan kıymetler için rehin veren ve rehin alan taraflar,
- haciz alt hesabında bulunan kıymetler için ilgili haciz işlemini tesis eden idari veya adli merciler,
- Opoze kaydı düşülen kıymetler için söz konusu kaydın ilgilisi mahkeme,
- intifa işlemleri bakımından lehdarlar,

yazılı olarak iadeli taahhütlü posta yoluyla bilgilendirilir.

6. Yatırım kuruluşları, MKK tarafından yapılan duyuru kapsamında kendi müşterilerini bilgilendirirler.

I. 15 - Yatırımcı Tazmin Merkezi Ödemelerine Konu Sermaye Piyasası Aracı Teslimi

Yatırımcı Tazmin Merkezi (YTM) ödemelerine konu fiziki sermaye piyasası araçlarının Kuruluşumuza teslim işlemleri, “6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 13’üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Kısmen İptali Üzerine Yatırımcı Tazmin Merkezi Tarafından Yatırımcılara Yapılacak Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” (Yönetmelik) çerçevesinde aşağıda açıklandığı şekilde gerçekleştirilir.

1. Yönetmelik kapsamındaki Kuruluşumuz üyesi ihraççı şirketler tarafından fiziki menkul kıymet teslimi yapılır.
2. Yatırımcıdan teslim alınan sermaye piyasası araçları üzerindeki kuponlar aynen sisteme girilir. MKS’de geçerli kupondan farklı kupon bulunması durumunda eksik/fazla olan kupon bilgileri seçilerek işlem yapılır.
3. Sermaye Piyasası aracı teslimi için ihraççı şirket randevu talebini e-posta ile bildirir. Kuruluşumuz tarafından bildirilen randevu tarih ve saatinde fiziki sertifika teslimi yapılır.
4. İhraççı şirketler fiziki sertifikanın teslimi için yetkilendirdiği kişinin kimlik fotokopisi, ad-soyad bilgisini içeren yetkilendirme yazısını MKK’ya iletir.
5. Sermaye piyasası teslim sürecinde her işlem için ayrıca Yönetmelik’in 3’nolu ekinde yer alan taahhütnamenin iletilmesi zorunludur. Kuruluşumuza iletilen yetkilendirme yazısı ve taahhütname, ihraççı şirket imza sirkülerinde yetkili personel tarafından imza sahiplerinin adı soyadı bilgisi yer alacak şekilde imzalanır.
6. Fiziki sermaye piyasası araçları MKS’ye girilen bilgiler kapsamında Kuruluşumuzca hazırlanacak menkul kıymet teslim formunda yer alan bilgiler ile karşılaştırılarak uygun olması halinde Kuruluşumuz tarafından teslim alınır. İhraççı şirket söz konusu sermaye piyasası araçlarını, MKS’ye girilen ve menkul kıymet teslim formunda yer alan sıralamada düzenleyerek teslim eder.
7. Kuruluşumuz tarafından teslim alınan sermaye piyasası araçları, yatırımcı bilgileri ve taahhütname Yatırımcı Tazmin Merkezine iletilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:95/141

8. Teslim alınan sermaye piyasası araçları Yatırımcı Tazmin Merkezinin geri bildirimi ile Kuruluşumuzca imha edilir.
9. İlgili süreçte hesaben bakiye oluşumu söz konusu değildir.

J. YATIRIMCI İŞLEMLERİ

J.1 - Yatırımcı Hesapları Üzerinde İşlem Yetkisine İlişkin Esaslar

1. Yatırımcılar e-YATIRIMCI internet sitesi, e-YATIRIMCI mobil uygulaması ve MKK Çağrı Merkezi seçeneklerinden birisi ile MKK sicil şifre bilgilerini kullanarak ya da e-DEVLET şifreleri ile hesapları üzerinde hareketsizleştirmeye yönelik blokaj uygulayabilir ve hesaplarına ilişkin bilgi alabilirler. Bilgilendirme kanalı olarak internet, telefon, elektronik posta ve kısa mesaj servisi (SMS) kullanılmaktadır.
2. Yatırımcı hesapları üzerinde belirtilen işlem yapma yetkisi yatırımcılar tarafından yapılan yatırımcı blokaj işlemleri hariç sadece üyelere tanınmış bir yetki olup, yatırımcılar kendi hesapları üzerinde herhangi bir işlem gerçekleştiremezler.
3. Yatırımcı tarafından uygulanan blokaj koyma ve çözme işlemlerinin üyeler tarafından, MKK sisteminden hazırlanan servisler kullanılarak anlık olarak kendi sistemlerine aktarılması zorunludur.

J.2 - Hizmetler

1. Hesap bakiye ve işlemlerine ilişkin yatırımcı bazında bilgilendirme

Hak sahiplerine hesapları ile ilgili olarak MKK'da tutulan kayıtlara ilişkin aşağıdaki bilgiler verilir

a. Portföy Hesap Durumu

Yatırımcının hesaplarındaki kıymet bakiyeleri, kıymet fiyatı, portföy değeri ve tasarruf hakkı bulunmayan (hapis, haciz, rehin vb.) kıymetleri hakkında bilgiler sunulmaktadır.

Bu bilgiler e-YATIRIMCI internet sitesi, e-YATIRIMCI mobil uygulaması ve MKK Çağrı Merkezi'nden anlık sorgularla verilebildiği gibi aynı zamanda Rapor Gönderim Sistemi kapsamında aylık olarak sürekli bir biçimde yatırımcılara elektronik posta olarak da iletilir.

b. Hesap Dağılımı

Yatırımcının hesaplarındaki kıymet bakiyelerinin kıymet türü, ek tanım ve alt hesapları bazında dağılımı hakkında bilgiler sunulmaktadır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:96/141	

c. Hesaba Göre Ekstre

Yatırımcı hesaplarındaki tüm hareketler hakkında bilgiler sunulmaktadır.Bu bilgiler e-YATIRIMCI internet sitesi, e-YATIRIMCI mobil uygulaması ve MKK Çağrı Merkezi'nden anlık sorgularla verilebildiği gibi aynı zamanda Rapor Gönderim Sistemi kapsamında aylık olarak sürekli bir biçimde yatırımcılara elektronik posta olarak da iletilir.

d. Hareket İnceleme

Yatırımcı hesaplarındaki hareket türleri bazında hesap hareketleri hakkında bilgiler sunulmaktadır.

Bu bilgiler e-YATIRIMCI internet sitesi, e-YATIRIMCI mobil uygulaması ve MKK Çağrı Merkezi'nden anlık sorgularla verilebildiği gibi aynı zamanda Rapor Gönderim Sistemi kapsamında aylık olarak sürekli bir biçimde yatırımcılara elektronik posta olarak da iletilir.

e. Teminattaki Bakiyeler

Yatırımcının rehin alınan ve rehin verilen kıymetleri hakkında bilgiler sunulmaktadır.

f. Ödünç Pay Piyasası İşlemleri

Yatırımcının sorgu anında Ödünç Pay Piyasasındaki işlemleri hakkında bilgiler sunulmaktadır.

g. Hesap Özellik Bilgileri

Yatırımcının tüm hesaplarını kapsayacak şekilde hesap ortaklık yapısı dahil hesap bilgilerini içermektedir.

h. Adres Bilgileri

Yatırımcının iletişim adresi hakkında bilgiler sunulmaktadır

2. Hesaplarla ilgili işlemler

a. Yatırımcı Blokaj işlemleri

a.1. Blokaj Türleri

Blokaj işlemi, yatırımcılar tarafından yatırımcı hesaplarında bulunan sermaye piyasası araçlarına ve adetlere kısmen ya da tamamen uygulanabilir. Yatırımcı Blokajı uygulaması anlık ve ileri valörlü olmak üzere iki türde gerçekleştirilebilir. Anlık blokaj uygulamasında, blokaj uygulama saatleri arasında verilen talimatlar anında; bu saatler dışında verilen talimatlar ise sisteme kaydedilip, blokaj uygulama saatleri arasında gerçekleştirilir. İleri valörlü blokaj uygulamasında ise, belirtilen valör başlangıç ve bitiş tarihleri arasında işleme konulmak üzere, hesaplarında mevcut ya da ileride oluşacak bakiyeleri de kapsayacak şekilde blokaj talimatı

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:97/141	

yatırımcıdan alınarak, MKK'nın ilgili günlerde blokaj uygulama saatleri arasında gerçekleştirilir.

a.2. Blokaj Uygulamasına Konu Alt Hesaplar

Yatırımcılar yalnızca Serbest alt hesaplarında bulunan sermaye piyasası araçlarına yatırımcı blokajı koyabilirler. Blokaj çözmede sermaye piyasası araçları yatırımcı blokajı alt hesabından serbest alt hesabına geri döner.

a.3. Blokajda Bulunan Kıymetlerin Virmanı

Yatırımcılar, blokaj alt hesaplarında bulunan sermaye piyasası araçlarını, aynı veya başka üyede bulunan kendi hesaplarına blokeli olarak transfer edebilirler.

a.4. Blokaj Uygulamasına Konu Sermaye Piyasası Araçları

Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yatırımcı blokajı uygulaması dışında tutulanlar hariç tüm sermaye piyasası araçları blokaja konu edilebilir.

Yatırımcı blokajı uygulaması dışında tutulan menkul kıymetler;

- Para Piyasası Fonu
- Kısa Vadeli Tahvil ve Bono Fonu

a.5. Blokaj Uygulama gün ve saatleri

Yatırımcılar, hesaplarındaki sermaye piyasası araçlarına blokaj konulmasına ilişkin olarak günün her anında talimat verebilirler. İletilen talimat çerçevesinde, hafta içi her gün 03:00– 08:00 saatleri arasında hafta sonu ise saat sınırlaması olmaksızın blokaj konulması işlemi gerçekleştirilir. Blokaj uygulama başlangıç saati teknik nedenlerle geçici olarak daha ileri bir saate alınabilir. Konulan blokajlar, her gün ve her an çözülebilir. Blokaj saatleri, MKK tarafından önceden bildirilmeksizin ve duyurulmaksızın değiştirilebilir.

a.6. Bildirimler

Blokaja ait işlemlerin sonuçları, bildirim kanallarından yatırımcılara raporlanabilir.

a.7. Blokaj Uygulama Kanalları

Yatırımcılar kendi hesaplarında, bilgileri dışında işlemleri kısıtlamak amacıyla e-YATIRIMCI internet sitesi e-YATIRIMCI mobil uygulaması ve MKK Çağrı Merkezi seçeneklerinden biri ile blokaj koyma ve çözme işlemlerini doğrudan yapabilirler.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:98/141

b. Bilgilendirme tercihlerinin MKK'ya iletilmesi

b.1. Mobil servis tercihleri belirleme

MKK mobil servislerinden yararlanmak üzere yatırımcıların tercih iletecekleri iletişim kanalıdır. Yatırımcıların bu hizmete yönelik tek bir cep telefonu numarası tahsis etmeleri gerekir.

b.2. MKK Yatırımcı Bilgilendirme Hizmetleri belirleme

Yatırımcı hesap bakiye ve işlemlerine yönelik sürekli bilgilendirilmelerini sağlamak üzere aşağıda belirtilen kanallardan tanımlama yapabilir

YBS (Yatırımcı Bildirim Servisi)

YBS1.0 Bilgilendirme aşaması

Yatırımcıların hesaplarında tanımlı hareket olması durumunda anlık olarak sms ve e-posta kanalları aracılığıyla bilgilendirilmelerine yönelik tercihlerinin alındığı kanaldır. İletim e-YATIRIMCI internet sitesinden yapılabilir.

YBS2.0 Engelleme aşaması

Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul) kararıyla, yatırımcı bildirim servisine kaydolmayan yatırımcıların hesaplarından rehin tesisi veya teminat amaçlı olarak pay çıkış işlemlerinin engellemesi yapılmaktadır. Bu doğrultuda rehin tesisi veya teminat amaçlı olarak pay çıkış işlemlerinde engelleme yaşanmaması için yatırımcı bildirim servisine sistemine kayıt yapılması gerekmektedir.

YBS2.0 uygulamasına kaydolmamış yerli yatırımcıların kendilerine ait olmayan başka bir hesaba rehin tesisi veya teminat amaçlı pay çıkış işlemleri üyeler tarafından MKS'de yapılamayacaktır.

Rapor tercihleri belirleme (Rapor Gönderim Servisi)

Yatırımcıların hesap ekstresi portföy hesap durumları ve komisyon raporlarının aylık olarak e-posta aracılığıyla bilgilendirilmelerine yönelik tercihlerinin alındığı kanal. İletim e-YATIRIMCI internet sitesinden yapılabilir.

c. Hesap bilgilerinde değişiklikler

c.1. Adres güncellemeleri

Yatırımcıların MKK yatırımcı hizmetlerinden yararlanması için cep telefonu ve elektronik posta adres bilgilerinin yatırımcılar tarafından güncellenmesine yönelik

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:99/141

işlemlerdir. İşlem e-YATIRIMCI internet sitesinden veya e-YATIRIMCI mobil uygulamasından yapılır.

c.2. Şifre değiştirme

MKK hizmetlerinin kullanımında güvenlik önlemi olarak kullanılan şifre bilgilerinin yatırımcılar tarafından değiştirilmesine yönelik işlemlerdir. İşlem e-YATIRIMCI internet sitesi, e-YATIRIMCI mobil uygulaması veya MKK Çağrı Merkezi'nden yapılır.

J.3 - Hizmetlerden Yararlanmada Sicil/Şifre Uygulaması

Amaç

Yatırımcıların yatırım kuruluşlarında bulunan menkul kıymet hesap bilgilerinin tamamına aynı anda ulaşabilmesinde, ayrıca YBS (Yatırımcı Bildirim Servisi), yatırımcı blokajı ve Rapor Gönderim Sistemi gibi hizmetlerin kullanımında sisteme sicil şifre ile girişi esastır. Yatırımcıların MKK Yatırımcı Hizmetleri kapsamında sunduğu hizmetlere güvenli bir şekilde erişip, sunulan hizmetlerden faydalanmak üzere MKK tarafından yatırımcıya has tek bir sicil şifre bilgisi oluşturularak yatırımcıya tahsisi amaçlanmaktadır.

1. Sicil Şifre Bildirim İşlemleri

- İrtibat adresi yurt içi olan yatırımcılar için MKK nezdinde sicil numarası oluşturulduktan sonra kısa mesaj (SMS) ve/veya elektronik posta (e-Posta) ile yatırımcının sistemde kayıtlı cep telefonuna/e-posta adresine, şifre bilgisinin 444 0 655 numaralı MKK Yatırımcı Çağrı Merkezinden alınabileceği yönünde bir bildirim gönderilir. Yatırımcılar, çağrı merkezi üzerinden talep ettiği zaman şifre bilgilerini oluştururlar.
- İrtibat adresi yurt dışı olan yatırımcılar için MKK nezdinde sicil numarası oluşturulduktan sonra SMS ve/veya e-Posta ile yatırımcıya bildirimde bulunulmaz. Yatırım hesabının bulunduğu üye kuruluş aracılığıyla talepte bulunulması gerekmektedir. Talep doğrultusunda şifre mektubu yatırımcının sistemde kayıtlı irtibat adresine basılı posta ile gönderilmektedir.
- Basılı posta yoluyla şifre bildirilen yatırımcıların şifre mektuplarını vekil aracılığı ile MKK merkezinden almak istemesi durumunda; gerçek kişilere yapılacak şifre teslimi yatırımcının yazılı başvurusu ile kimlik kontrolü yapılarak imza karşılığı ile kendisine ya da yine yazılı başvurusu ve noterden şifre teslimine yönelik ibare bulunmak kaydıyla vekâletname ile gerekli kontroller yapılarak imza karşılığı vekiline yapılır.
- Tüzel kişi yatırımcılara yapılacak şifre mektubu teslimlerinde tüzel kişilik yetkilileri tarafından yazılı başvuru, imza sirküleri ve imza karşılığı başvuruda adı geçen tüzel kişilik yetkilisine gerekli kontroller yapılarak imza karşılığı elden teslim edilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:100/141	

- e) Teslimlerde teslimde bulunulan kişinin kimlik belgesi fotokopileri alınır. Vekaletname, sirküler ve başvuru yazılarında ve imzalarda ve yetki durumlarında herhangi bir tutarsızlık durumunda elden teslim yapılmaz.
- f) Yabancı dillerde düzenlenen her türlü belgenin Noter tasdikli Türkçe tercümesi de gerekmektedir.

2. Sicil Şifre Hizmet Bedelleri

- a) Sicil şifrenin MKK Çağrı Merkezi üzerinden tahsisi sürecinde yürürlükteki MKK ücret tarifesinde belirtilen tutarlar esas alınıp üyelerden tahsil edilir.
- b) Sicil şifrenin basılı evrak olarak yurtdışına gönderilmesinde dağıtım yapan kargo şirketi hizmet bedeli üzerinden hesaplanan tutar esas alınıp üyelerden tahsil edilir.
- c) Sicil şifrenin gerek yurtiçi çağrı merkezinden gerekse yurtdışında bulunan yatırımcı adreslerine gönderisi yapılan ya da elden teslim edilen gönderiler ücrete tabidir.

3. Bildirimler

MKK şifre tahsisine ilişkin süreç hakkında gerek üye yetkililerine gerekse doğrudan yatırımcılara kendi başvuru kanallarından bilgi verilir.

e-Devlet şifresi ile Sicil Şifre Oluşturma

e-Devlet şifresine sahip olan kullanıcılar MKK Sicil Şifre gönderim koşullarında bulunan durumları sağlamaması ya da sağlamasına rağmen yeni bir sicil şifre ihtiyacı anında e-Devlet şifresini kullanarak web sitesi üzerinden sicil şifre oluşturabilmektedirler.

4. Sicil birleştirme gönderileri

Amaç

MKK tarafından her bir yatırımcı için yatırımcıya has ve tek bir sicil oluşturma işleminde istisna da olsa bir yatırımcıya ait birden fazla sicil olması durumunda her bir yatırımcı için tek sicil kalacak şekilde sicil birleştirmelerinin yapılarak sicil ve şifrenin MKK Yatırımcı hizmetleri kapsamında kullanılabilir olması ve yatırımcıya ilişkin tüm kurumlardaki tüm hesaplarına tek bir sicil numarası üzerinden ulaşılabilmesi amaçlanmaktadır.

a. Gönderi kanalı

Sicil birleştirme gönderileri basılı olarak posta ile gönderilir.

b. Gönderi Hizmet Bedelleri

Sicil birleştirme gönderilerinden dolayı herhangi bir hizmet bedeli alınmaz.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:101/141

J.4 - MKK Yatırımcı Hizmet/İletişim Kanalları

1. MKK Yatırımcı Hizmet kanalı bilgileri aşağıdaki şekildedir :

Hizmet Adı	Bilgi
MKKweb Kurumsal	www.mkk.com.tr internet adresli MKK kurumsal web sitesi
MKK Çağrı Merkezi	MKK'nın yatırımcılara telefonla yardım-destekte bulunmak amaçlı ve Türkiye'nin her yerinden önüne alan kodu koymadan ulaşılan 444 0 655 numaralı çağrı merkezi
MKKsms	Tüm cep telefonu operatörleri üzerinden 2655 numaralı sms hattı
İletişim Formu	MKK'nın yatırımcılarla iletişimde kullandığı elektronik form
e-YATIRIMCI İnternet Sitesi e-YATIRIMCI Mobil Uygulaması	Yatırımcı Bilgi Merkezi Mobil cihazlarda kullanılmak üzere hazırlanan Yatırımcı Bilgi Merkezi uygulaması

J.5 İstisnai Vatandaşlık ve İkamet İzni Başvurularına İlişkin Uygulama Esasları

Yabancı yatırımcıların İstisnai vatandaşlık ve ikamet izni başvurularında kullanılmak üzere Gayrimenkul Yatırım Fonu (GYF) veya Girişim Sermayesi Yatırım Fonu (GSYF) katılma paylarına yatırım yapmak suretiyle asgari yatırım şartının sağlandığını tevsik etmek amacıyla Kurul'dan talep edecekleri "Uygunluk Belgesi" başvurularında, başvuruda bulunacak yabancı kişi, adı, soyadı, doğum tarihi, yabancı kimlik numarası, adres ve iletişim bilgileri, MKK sicil numarası ile sahip olduğu GYF veya GSYF katılma payları ile ilgili yatırım bilgilerini ve sahip olunan GYF veya GSYF katılma paylarının MKK nezdinde "Vatandaşlık Blokaj Alt Hesabı" nda bloke edildiğini gösterir belgeyi içeren yazılı başvuruyu pasaport fotokopisi ile birlikte Kurul'a yaparlar. Kurul'a yapılacak başvuru kapsamında MKK nezdinde yapılacak işlemlere ilişkin esaslar aşağıda yer almaktadır.

- Vatandaşlık veya ikamet izni başvurusu yapılmasını teminen GYF veya GSYF katılma paylarının düzenlemede belirtilen sürede elde tutulması şartıyla yabancı yatırımcılarca, katılma paylarının yatırımcı hesabına aktarıldığı tarihte MKK tarafından "Vatandaşlık Blokaj Alt Hesabı"nda bloke edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, yatırımcı tarafından bloke işlemlerinin gerçekleştirilmesi talebiyle ilgili yatırım kuruluşuna/kuruluşlarına başvuruda bulunulması ve söz konusu taleplerin ilgili yatırım kuruluşunca/kuruluşlarınca MKK'ya iletilmesi gerekmektedir.
- Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik kapsamında TCMB tarafından düzenlenen "Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik Kapsamında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına Yapılacak Döviz Satışına İlişkin Uygulama Talimatı" hükümleri çerçevesinde,

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:102/141

GYF veya GSYF katılma payının fondan alım işlemi öncesinde ilgili döviz tutarının Türkiye'de faaliyet gösteren bir bankaya ve bu bankaca da Merkez Bankası'na satılıp satılmadığı ve bu işlem sonrasında sahip olunan Türk Lirası tutarlar ile GYF veya GSYF katılma payının fondan alımının yapıp yapılmadığının tespit edilmesini teminen alım işlemi öncesi ilgili döviz tutarının Türkiye'de faaliyet gösteren bir bankaya ve bu bankaca da Merkez Bankası'na satıldığına ve bu işlem sonrasında sahip olunan Türk Lirası tutarlar ile GYF veya GSYF katılma payının fondan alımının yapıldığına ilişkin belgelerin başvuru sırasında MKK'ya iletilmesi gerekmektedir.

- Yatırımcının Yönetmelik çerçevesinde vatandaşlığa hak kazanması için ilgili katılma paylarına, asgari tutar yatırım şartının sağlandığı tarihten itibaren düzenlemeye belirtilen süre boyunca kesintisiz olarak sahip olması gerekmekte olup bu kapsamda katılma paylarının satış ve devir gibi işlemlerle yatırımcı iradesi ile azaltılmaması gerekmektedir.
- MKK tarafından başvuru sahibi yabancı kişinin Yönetmelikte ve TCMB düzenlemeleri çerçevesinde aranan asgari kapsam ve tutarı sağladığının tespit edilmesi halinde durum 3 iş günü içerisinde MKK tarafından Kurula bildirilir.
- MKK tarafından yapılacak haftalık kontrollerde katılma payları üzerindeki blokenin kaldırılması, satış ve devir kaydıyla hesap bakiyesinde azalma veya katılma payları üzerinde aynı hak, haciz, ihtiyati tedbir/ihtiyati haciz veya mülkiyet hakkını sınırlayacak herhangi bir takyidat bulunduğu tespit edilen yatırımcılar 3 işgünü içinde Kurula bildirilir.

K. İŞLEM YASAKLARI, ÜYE FAALİYETLERİNE İLİŞKİN KISITLAMALAR, KIYMET BAZINDA İŞLEM DURDURULMASI VE SATIŞ KISITI UYGULAMA İŞLEMLERİ

K. 1 - Yatırımcı İşlem Yasağı

- Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul) tarafından hakkında borsa ve teşkilatlanmış piyasalarda işlem yapma yasağı kararı alınan yatırımcılara ait kayıtlar Kurul'un Bilgi Suistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı İncelemelerinde Uygulanacak Tedbirler Tebliği (Bilgi Suistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı Tebliği) ve MKK'ya ilettiği talimatlar çerçevesinde MKS'de oluşturulur.
- Yasak uygulaması ile yatırımcıların sicillerine, sicili bulunmayanların ise T.C. Kimlik Numarası veya Vergi Numarası gibi bilgilerine yasak kaydı işlenir. Bu şahıs ya da kurumların sicil alması durumunda, yasak kaydı sicile işlenir.
- Hakkında işlem yapma yasağı getirilen kişilere yasağın getirildiğinin ilan ve tebliğ tarihi itibarıyla kullandırılmış bulunan kredi tutarlarına ve bu kredilerin teminatı olarak yatırım kuruluşlarında tutulan ilgili kişilere ait sermaye piyasası araçlarına ilişkin bilgilerin Bilgi Suistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı Tebliği kapsamında Sermaye Piyasası Kurulu'na gönderilmek üzere MKK'ya bildirilmesi gerekmektedir.
- Kurul kararı doğrultusunda yatırımcı mülkiyetinde bulunan payların ek tanımları Kurul'un Bilgi Suistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı Tebliği'nde açıklanan kısıtları sağlamak için güncellenir.
Şöyle ki;
 - İncelemeye konu olan pay
 - İncelemeye konu olan borsa yatırım fonları,

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:103/141

- İncelemeye konu olan varant
- İncelemeye konu olan sertifika,
- İncelemeye konu olan varant veya sertifika (endeks varantlar/sertifika hariç) paya dayalı ise söz konusu varanta veya sertifika dayanak olan pay,
- Pay İncelemeye konu ise söz konusu dayanak varant veya sertifika (endeks varantlar/sertifikalar hariç) yasaklı ektanıma güncellenir.
- İncelemeye konu olmayan, Kurul kaydından çıkartılan pay senetleri kapalı ektanım koduna güncellenir.
- Yasaklı ek tanıma güncellenen paya dayalı varant veya sertifikanın vade sonunda fiziki uzlaşa yöntemi ile itfa edilerek dayanak varlık olan payın ödenmesi halinde söz konusu pay yasaklı ektanıma dönüştürülür.

İncelemeye konu olmayan varantın, sertifikanın ve borsa yatırım fonunun ek tanımında, işlem yasağı kararı verildiği tarihten itibaren 20 iş günü sonuna kadar herhangi bir değişiklik yapılmaz ve bakiye bulunduran ilgili üyeye tasfiye süresince e-posta iletilir. Yasaklı ektanımlar, Kurul kararı ve yatırımcı bazında tekil değerler olarak atanır. Bu sayede bir yatırımcının birden fazla işlem yapma yasağı olması durumunda, her karara ait bakiyeler ektanım farklılığıyla ayrıştırılabilir.

5. Bilgi Suistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı Tebliği'nin 15 inci maddesinde belirtilen istisna ve Kurul kararları dışında, incelemeye konu olan pay , varantlar, sertifikalar ve borsa yatırım fonu yasaklı statüsüne alındıktan sonra işlem yapma yasağı süresince borsalarda alım veya satıma konu edilemezler.
6. Kurul'un aksi yönde bir kararı bulunmaması durumunda, yasak kararından önce Borsalara iletilen satış işlemlerinin takas borcunun kapatılması amacıyla, yasaklanan veya Kurul kaydından çıkartılan paylar eski statüsüne güncellenebilir. Bunun için ilgili yatırım kuruluşunun talebini Yasaklı Yatırımcı Takas Amaçlı Dönüşüm uygulaması üzerinden MKK'ya iletmesi gerekir. İletilen talebin kontrolü sonrasında MKK yetkilisi talebi onaylar ve dönüşüm işlemi gerçekleşir. Dönüşüm işlemleri sadece TAVB ve SERB alt hesaplardaki bakiyeler için iletilir.
7. Yasak kararından önce Borsalara iletilmiş alım emri olması durumunda söz konusu paylar İncelemeye konu olup olmamasına bağlı olarak ilgili tanımla ek tanım değiştirilerek yatırımcı hesabına aktarılır.
8. Kurul'un Bilgi Suistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı Tebliği'nde açıklanan yöntemler ile tasfiye edilmeyen tüm pay senetleri, varantlar, sertifikalar ve borsa yatırım fonları yasak uygulamasından 20 iş günü sonra yasaklanır. İşlem yasağı getirildiği tarihten sonra yasaklı yatırımcının mülkiyetine geçen payların yasaklanmaması için yatırım kuruluşlarının MKK'ya yazılı olarak bildirim yapması gerekmektedir.
9. Tasfiye süresinin dolmasından önce (20 iş günü) yasak kararı nedeniyle yatırımcının Borsada işlem görmeyen statüde izlenen pay senetlerinin BİAŞ'da satışı, "Pay Tebliği"nin 15'nci maddesi kapsamında yapılabilir. Borsada pay satışının tasfiye süresi içinde gerçekleşmesi ve

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:104/141

takas borcu kapatma işleminden önce tasfiye süresinin dolması nedeniyle yasaklanan paylar, borç kapatma işlemine konu edilemez. İlgili süreçte tasfiyeye konu payların takas işlemlerinin 20'inci iş gününde tamamlanmış olması esastır.

10. İncelemeye konu olduğu için yasaklı ek tanımla izlenen pay senetleri Kurul'un Bilgi Suistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı Tebliği'nde açıklanan şartlar yerine getirilmeden BİAŞ'da satışa konu edilemez.
11. Yasaklı paylar diğer yatırımcılara ait hesaplara aktarılabilir. Bu paylar ektanım farklılığı sayesinde yasaklı yatırımcı ile ilişkisi takip edilebilir, aktarıldığı yeni hesapta da borsa işlemine konu edilemez.
12. Yasak uygulanan yatırımcıya ait müşterek hesabın diğer katılımcılarının yasak işlemine konu olmaması durumunda, SPK'dan alınacak iznin MKK'ya ilgili yatırım kuruluşu tarafından iletilmesiyle birlikte, müşterek hesap sahibinin varlığı kadar kıymetin ek tanımları yasak uygulamadan önceki haline güncellenir.
13. Yasak ve kapalı ektanım ile izlenen paylara ait sermaye artırım, sermaye azaltım, birleşme ve bölünme işlemleri aynı ektanımlı bakiye ile aktarılır.
14. İşlem yasaklı yatırımcının Geri Alınan Paylar Tebliği'nin 14.maddesi kapsamında gerçekleştirerek aldığı paylar yasaklı paylar kapsamında sayılmamakta olup, yatırım kuruluşu tarafından konu hakkında MKK'ya yazılı bildirim yapılması durumunda işlem yasağı uygulaması ile yasaklanan payların ek tanımları yasak uygulamadan önceki haline güncellenir.
15. Hakkında işlem yasağı bulunan yatırımcının hesabında bulunan ve işlem yasağı süresi sona ermeden vadesi dolan varantlar veya sertifikalar hesaplardan silinir.
16. Yatırımcının devam eden başka yasağı olmaması durumunda Kurul tarafından bildirilen yasak kalkma tarihi itibarıyla, sicilde bulunan yasak kaydı kaldırılır.
17. Yasak kalkma tarihinde ilgili yasak ek tanımı ile izlenen pay senetleri, borsada işlem görmeyen (kapalı), varantlar, sertifikalar ve borsa yatırım fonları ise borsada işlem gören (açık) statüsüne güncellenir.
18. Yasak kaldırma süresi öncesinde Kurul kararı ile yasağı kaldırılan paylar için Kurul'dan gelen yazıda aksi bir talimat yoksa borsada işlem görmeyen paya dönüşüm yapılır.
19. Kurul'un Bilgi Suistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı Tebliği çerçevesinde aldığı karar doğrultusunda belirli bir yatırımcıya ait payların Borsa'da satışının kısıtlanması durumunda K.4 Satış Kısıtı Uygulama işlemleri başlığında anlatılan süreçle işlemler sonuçlandırılır.
20. Kurul'un 03.12.2020 tarihli İlke Kararı ile, "V-101.1 sayılı *Bilgi Suistimali Ve Piyasa Dolandırıcılığı İncelemelerinde Uygulanacak Tedbirler Tebliği'nin*" (Tebliğ) "İşlem yapma yasağı tedbiri kapsamı dışında kalan sermaye piyasası araçları ve durumlar" başlıklı 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan Kurulca işlem yapma yasağı kararı verilen kişilerin işlem yapma yasağı süresi boyunca işlem yapabileceği durumların uygulanmasına ilişkin olarak,

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:105/141

Tebliğ'in 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi kapsamına açıklık getirilerek, işlem yapma yasaklısı kişinin satım öncesi yazılı onayı olması kaydı ile bedelli sermaye artırım sürecinde yeni pay alım hakkının bir sonucu olarak Borsa Rüçhan Hakkı Kupon Pazarı'nda işlem yapma yasaklısı pay sahibi tarafından yapılan rüçhan hakkı kupon satım işlemleri, işlem karşılığı nakdin yatırım kuruluşları tarafından bloke edilmesi şartıyla, istisna kapsamında sayılmaktadır.

Bu kapsamda; yasaklı yatırımcıların rüçhan haklarının rüçhan hakkı kupon pazarında satışı halinde, MKS'de ilgili hakların dönüşümünün sağlanması için, yatırım kuruluşlarının Kuruluşumuza yazılı talimatla başvuru yapmaları gerekmektedir.

Yazılı talimatta; ilgili ilke kararına atıfta bulunulması, yasaklı yatırımcı hesap numarası, alt hesap bilgileri, rüçhan hakkını temsil eden ISIN bilgileri, dönüşüme konu rüçhan hakkı kupon miktarı (TL/Nominal) bilgisi yer almalı ve işlem yapmak isteyen yasaklı yatırımcının satış talimatının bir nüshası ek yapılmalıdır.

K. 2 - İşlemleri Durdurulan Kıymetler

K. 2. 1 - BİAŞ'da İşlemlerin Durdurulması

1. Üyelere, BİAŞ'da işlem gören kıymetlerden geçici ya da sürekli olarak işlemleri durdurulanlara ilişkin bilgiler içeren raporlar verilecektir.
2. Banka veya banka iştiraki payların TMSF'ye devri sözkonusu olduğunda tüm kayıtlar fona devir olduğundan bildirim geldiğinde TMSF için bir hesap açılarak yatırımcı hesaplarındaki tüm kıymetler bu hesaba aktarılır.

K. 2. 2 - MKK İşlemlerinin Durdurulması

1. Herhangi bir nedenle (SPK talepli olabilir) MKK kayıtlarındaki işlemlerin engellenmesi durumunda kıymetler üzerinde işlem yapılmasının engellenmesi mümkündür.

K. 3 - Yatırım Kuruluşu Faaliyetlerine İlişkin Kısıtlamalar

1. Yatırım Kuruluşu işlemlerinin faaliyetlerinin SPK tarafından durdurulması ile üyenin MKK sistemine bağlanarak kayıtlar üzerinde değişiklik yapması engellenir. Üyenin işlem durumu üye kod tanımlamalarında yer alır.
2. Faaliyetlerinin durdurulmasından yeniden faaliyete geçme, tedrici tasfiye veya iflas kararına kadar yatırım kuruluşunun MKK nezdindeki kayıtları, üzerinde işlem yapma yetkisi, geçici olarak MKK tarafından veya MKK'nın belirleyerek Kurulca uygun görülen yatırım kuruluşunca kullanılır. İlgili üye adına, SPK tarafından iletilen talimat kapsamında yer alan işlemler gerçekleştirilir.
3. Hakkında iflas kararı verilmiş Yatırım Kuruluşunun işlemlerine ilişkin işlemler iflas müdürlüğünce/idaresince verilecek talimatlar doğrultusunda yerine getirilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:106/141

- Üye hakkında tedrici tasfiye kararı verilmesi halinde tedrici tasfiye işlemleri Yatırımcı Tazmin Merkezi (YTM) tarafından yürütüleceğinden üyenin işlem durumu değiştirilerek üye işlemlerinin YTM tarafından yapılabilir olması sağlanır.
- Sermaye piyasası faaliyetlerini tasfiye eden yatırım kuruluşlarının kayıtları üzerinde işlem yapma yetkisi, MKK tarafından veya MKK'nın belirleyerek Kurulca uygun görülen yatırım kuruluşunca kullanılır.

K. 4 - Satış Kısıtı Uygulama İşlemleri

- Kurul'un Bilgi Suistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı İncelemelerinde Uygulanacak Tedbirler Tebliği (Bilgi Suistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı Tebliği) kapsamında belirli bir payın takas işlemlerine konu olmayacak şekilde izlenmesine karar verilmesi durumunda ilgili yatırımcılara ait kayıtlar, MKK'ya iletilen talimatlar çerçevesinde MKS'de oluşturulur.
- Satış kısıtı uygulanan yatırımcının sicil bilgileri MKS'de izlenir.
- Kurul kararında belirlenen ve yatırımcının işlem anında mülkiyetinde bulunan payın satış kısıtını sağlamak üzere ilgili payın ek tanımı güncellenir. Farklı satış kısıtlarının ayrı ek tanımlarla izlenmesi sağlanır.
- Satış kısıtı süresince ek tanımı satış kısıtı olarak takip edilen paylar, borsalarda satıma konu edilemezler.
- Kurul'un satış kısıtı kararından önce Borsalara iletilen satış işlemlerinin takas borcunun kapatılması amacıyla, satış kısıtlı izlenen payların eski statüsüne güncellenmesi ancak Kurul izni ile yapılabilir. Bunun için ilgili yatırım kuruluşunun Kurul izin yazısı ile talebini MKK'ya yazılı olarak iletmesi gerekir.
- Satış kısıtlı ektanım ile izlenen paylara ait sermaye artırım, sermaye azaltım, birleşme ve bölünme işlemleri aynı ektanımlı bakiye ile aktarılır.
- Satış kısıtı kalkma tarihinde, satış kısıtı ek tanımı ile izlenen paylar
 - Yasak bulunmuyor ise satış kısıtı uygulanmadan önceki ek tanıma,
 - Yasak bulunuyor ise "yasak" kaydının takibi için yasaklı ektanıma,
 - Satış kısıtı ile yasak kaldırma tarihi aynı gün olan paylar için "Kapalı ek tanıma"
güncellenir.
- Ayrıca Kurul tarafından yukarıda belirtilen uygulama dışında paya ilişkin çeşitli nedenlerle kısıtlama getirilmesi durumunda ilgili payların kıymet ek tanımları güncellenir. Güncellenen ek tanım dönüşümleri MKS raporlarından izlenir. İlgili paylar için işlemler, Kurul tarafından bildirilen kapsamda yönlendirilir.

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:107/141	

L. HUKUKİ İŞLEMLER

L. 1 - Haciz İşlemleri Genel Uygulama İlkeleri

1. Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü maddesinin yedinci fıkrasında kayden izlenen sermaye piyasası araçlarına ilişkin tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli talebin münhasıran Merkezi Kayıt Kuruluşunun üyeleri tarafından yerine getirileceği, ilgili kanunlar uyarınca elektronik ortamda tebligatı yapılan alacakların takip ve tahsiline ilişkin hükümlerin saklı olduğu hükme bağlanmıştır.

L.1.1 Haciz ve tedbir bildirimlerinin üyeye gelmesi

1. Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarına ilişkin tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli talep münhasıran MKK'nın üyeleri tarafından ilgili yatırımcı ve ortak hesaplarında ayrı bir alt hesap oluşturulması sureti ile yerine getirilir. Üyeler kendilerine gelen her türlü haciz ve tedbir taleplerini karşılamak üzere, öncelikle MKK nezdindeki kayıtlarda gerekli değişiklikleri bu dokümanda belirlenen elektronik işlem yöntemlerine uygun olarak yapmakla yükümlüdürler. MKK nezdinde üyelerce haciz ve tedbir kaldırma işlemleri yapılırken, kaldırılacak haciz-tedbir nedeniyle bloke edilen kar payı tutarı olup olmadığı üyelerce kontrol edilerek haciz/tedbir kaldırma gerekçesine uygun olarak bu tutarlar işleme konu edilir.
2. Kurul tarafından işlem yasağı getirilen kişilerin hesaplarında teminat, rehin ve intifa hakkına ilişkin kayıtlar ile her türlü haciz ve tedbir işlemleri ilgili üyeler tarafından derhal Sermaye Piyasası Kuruluna bildirilir.

L.1.2 Gelir İdaresi Başkanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu e-haciz bildiriminin MKK'ya gelmesi

1. Gelir İdaresi Başkanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından gönderilen e-haciz bildirimlerinin yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar aşağıdadır.

L. 1. 2.1 - Hesabın hareketsizleştirilmesi ve teyit bildirimi

1. Gelir İdaresi Başkanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından, haciz taleplerinin elektronik ortamda MKK'ya bildirilmesi halinde, MKK tarafından borçlu yatırımcı hesabı hareketsizleştirilerek "MKK'da işlem yapamaz" hale getirilir
2. Hesabın hareketsizleştirildiği anda, ilgili üyeye, MKK daki kayıtlar ile kendi kayıtları arasında mutabakat sağlayabilmelerini teminen Merkezi Kaydi Sistem (MKS) aracılığıyla bildirimde bulunulur. Üye, en geç kendisine MKK tarafından MKS sistemi aracılığıyla yapılan bildirim izleyen iş günü saat 12.00 a kadar MKS aracılığıyla MKK ya mutabık olduğunu veya olmadığını bildirir.
3. Üyenin mutabık olduğunu Merkezi Kaydi Sistem aracılığıyla bildirmesi veya en geç kendisine MKK tarafından MKS sistemi aracılığıyla yapılan bildirim izleyen iş günü saat 12.00 a kadar bildirimde bulunmaması hallerinde, borca yeter miktarda kıymet üzerine haciz uygulanır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:108/141

L. 1. 2.2 - Mutabakatsızlık bildirimi ve hesapların güncellenmesi

- Üye tarafından mutabık olunmadığı yönündeki bildirim söz konusu hesabın MKK tarafından hareketsizleştirildiğinin bildirildiği günün ertesi günü saat 12:00'dan önce ancak MKS aracılığıyla yapılır. MKS dışında (faks, telefon, yazılı bildirim) herhangi bir yöntemle bildirim yapılmaz. Bu tür bildirimler yapılmamış kabul edilir. MKS'ye elektronik olarak erişilememesi durumunda **"Merkezi Kayıt Kuruluşu A.S. Tarafından Kayden İzlenecek Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Merkezi Kaydi Sistem (MKS) Elektronik İşlem Esasları"**nda yer alan **"MKS'ye Elektronik Olarak Erişilememesi Durumunda Uygulama Esasları"**na uygun olarak işlem tesis edilir.
- Mutabık olmadığını MKS aracılığıyla MKK ya bildiren üye, kendi kayıtları ile MKK kayıtları arasında gerçek hak sahipliğini yansıtacak şekilde güncellemeyi teminen hesabı resen kendisi "normal işlem yapılabilir" konumuna getirerek güncelleme işlemini yapar. Güncelleme en geç söz konusu hesabın MKK tarafından hareketsizleştirildiğinin bildirildiği günün ertesi günü saat 14:00 a kadar yapılabilir.
- Üyenin güncelleme işlemini tamamladığı anda hesap MKS tarafından hareketsiz hale getirilir. Güncelleme işlemi sonrasında hareketsiz hale gelen bu hesapta yeniden güncelleme yapılamaz. Hareketsiz hale getirilen bu hesaba yeni kıymet girişi olması durumunda ise bu kıymetlere ilişkin olarak üye ile bu düzenleme çerçevesinde mutabakat yapılır.
- Güncelleme işleminin üye tarafından söz konusu hesabın MKK tarafından hareketsizleştirildiğinin bildirildiği günün ertesi günü saat 14:00 a kadar yapılmaması halinde MKK tarafından, mevcut kayıtlar esas alınarak işlem tesis edilir.

L. 2 - Ceza Muhakemesi Kanunu Uyarınca Verilmiş El Koyma Kararlarının MKK'ya Bildirildiği Durum

- Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca verilmiş el koyma kararlarının MKK'ya doğrudan bildirildiği durumda MKK tarafından ilgili hesaplar doğrudan hareketsiz hale getirilir ve ilgili mercie tesis edilen işlem bildirilir.

L. 3 - İntifa İşlemleri

- İntifa, MKK işleyişinde mülkiyetten hariç ayni hak olarak tanımlanmaktadır. İntifa hakkı belirli bir kişiye başkasına ait bir malvarlığı değeri üzerinde en geniş şekilde yararlanma imkanı sağlayan bir irtifak hakkıdır.
- İntifa işlemine ilişkin belgelerin ilgili üyelere verilmesi üzerine, intifa hakkı, ilgili üye tarafından MKK sistemine bağlanılarak gerçekleştirilir. İntifayı tesis eden yatırımcının alt hesaplarındaki intifaya konu kıymetin ek tanımı, intifa kapsamında değiştirilerek intifa hakkı sahibi, intifa listesinde izlenir.
- İntifa işlemleri tesisi için iletilecek bilgiler;
 - Malik hesap
 - İntifa hakkı sahibinin hesabının bulunduğu Üye Kodu (kendi kurum kodu olacaktır.)

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:109/141

- Hesap numarası
- Sicil numarası
- İntifa kapsamı (temettü, oy hakkı, ya da hepsi gibi)
- Kıymet tanımı
- Adet

- İntifa hakkı sahibinin herhangi bir kurumda hesabının olmaması halinde hesap açılması gereklidir. İntifa hakkı için bildirilen hesap müşterek ise intifa hakkı da müşterek tesis edilir. İntifa kaydı içeren kıymetin hesaplar arası devri mümkündür.
- Bedelsiz sermaye artırım karşılıkları, mülkiyet sahibine ait olduğundan ve intifa hakkı artan kısım üzerine yayıldığından, ilgili artırım karşılığı kıymetler de aynı ek tanımla malik hesabına yansıtılır. Bedelli artırım işlemlerinde rüçhan hakları intifa hakkı taşımayacak şekilde oluşturularak, istenmesi halinde malik tarafından ilgili kısım için yeniden intifa tesis edilir. Temettü alacakları intifa hakkı kapsamında ise intifa hakkı sahibinin hesabının bulunduğu yatırım kuruluşuna aktarılır. Temettü intifasında brüt\net alacak tutarı, intifa alacaklısının hesabının durumuna göre belirlenir
- Eğer intifa oy hakkı kapsamında tesis edilmişse genel kurulda oy kullanma hakkı intifa hakkı sahibinin olacağından genel uygulamada ayrıca ihraççıya intifa hakkı sahibi bilgileri de raporlanır.
- İntifa hakkı tesis edilen kıymetlerin haczi hukuken mümkün olabilmekle birlikte, haczedilen kıymetlerin piyasada intifa hakkı ile satışı mümkün olamayacağından icra müdürlüklerine bu yönde bilgi verilir.
- İntifa hakkının kaldırılması malik hesabının bulunduğu üye tarafından veya MKK tarafından yapılabilecek olup, intifa hakkının kaldırılması ile, intifa hakkına ilişkin ek tanım değiştirilecek, kıymetlerin bu haktan arı şekilde bakiyeye dahil olması sağlanacaktır.

L. 4 - İflas İşlemleri

L. 4. 1 - Yatırım Kuruluşu İflası

- İflas kararının ilgili İflas Müdürlüğüne bildirilmesi ile birlikte, yatırım kuruluşu işlem durumu iflas şeklinde düzenlenerek yatırım kuruluşunun MKK kayıtları üzerinde yapacağı tüm hareketler engellenir.
- İlgili üye adına oluşan tüm kayıtlar, (alacaklı, borçlu hesaplar, alacak ve borç miktarları gibi) İflas müdürlüğüne/idaresine raporlanır. Müflis yatırım kuruluşu nezdindeki hesaplardaki kıymetlere ilişkin İflas müdürlüğüne/idaresince uygun bulunan aktarım MKK tarafından ya da MKK'nın belirleyerek Kurulca uygun görülen yatırım kuruluşu tarafından yapılır. İlgili üye kodu açıklamasına iflas kaydı işlenerek işlemlerin iflas amaçlı yapıldığı anlaşılar.
- Tedrici tasfiye işlemlerinde aktarım kararı ve bilgileri Yatırımcı Tazmin Merkezi tarafından iletilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:110/141	

4. Yatırım kuruluşu nezdindeki hesaplardaki kıymetlerin tamamının aktarılması ile birlikte üye işlem durumu tasfiye kaydıyla pasif hale getirilir.
5. Yatırım kuruluşunun portföyüne (sicili ile bağlantılı) ait bakiyeleri yatırımcı iflası kapsamında değerlendirilmektedir.

L. 4. 2 - İhraççı Kuruluş İflası

1. İhraççının iflası, pay senetlerinin menkul değer niteliğini etkilemediği için kıymet hareketi engellenmez. İflas kararı ile birlikte üye MKS kullanıcılarının ve varsa ortak sorumluluk taahhütnamesi ile yetki almış diğer üye kullanıcılarının yetkileri iptal edilir, varsa fiziki teslim yetki belgesi yürürlükten kaldırılır. Üyelik statüsünde değişikliğe gidilmesi halinde diğer üyelere duyurulur.
2. İhraççı kuruluş adına portföy bakiyelerinin olması durumu yatırımcı iflası kapsamında değerlendirilmektedir.

L. 4. 3 - Yatırımcı İflası

1. İflas kararının MKK'ya iletilmesi ile birlikte yatırımcının siciline İflas kaydı düşülerek tüm hesaplarının hareketi engellenir. İflas edenin alt hesaplarındaki kıymetler geldikleri yerin iz kaydı yaratılarak serbest hesapta izlenmeye başlanılır. İflas masasına hak sahipliklerine ilişkin gerekli bilgiler verilir.
2. İflas dairesi tarafından yapılacak bildirimler dahilinde hareketsiz hesaplardan aktarımlar ilgili üyenin iflas dairesinin bu yöndeki talebini MKK'ya iletmesi ve hesabın işlem yapılabilir konuma getirilmesi talebi sonrasında ilgili üye tarafından yapılır. İflas kaydı işlenmiş hesaplara ilişkin temettüleri üyelere ödenir.
3. İflas kaydı işlenmiş bir sicile ilişkin iflas kaydının kaldırılması halinde sicil kaydı eski durumuna getirilir.

L. 5 - Külli Halefiyet İşlemleri

L. 5 .1 - Şirketlerin Devir İşlemleri

1. Birleşim İşlemlerinde SPK kararını izleyen 3 gün içerisinde MKK bilgilendirilir.
2. Devir işlemine konu şirketlerin, MKK sisteminde kayıtlı olan ihraççı kuruluş ya da yatırım kuruluşu olması durumlarına göre uygulamada farklılık mevcuttur.

a) İhraççı Kuruluş Devir İşlemleri

1. MKK kayıtlarında mevcut olan bir ya da daha fazla sayıdaki ihraççının yine MKK sisteminde yer alan diğer bir ihraççıya devri durumunda devir işleminin Borsada gerçekleştiği tarihte kayıtlar oluşturulmaya başlanır. Devir işlemi nedeniyle oluşan yeni sermaye kaydı (devralınan kısım karşılığı sermaye) T+0 günü ihraççı havuz hesabına kaydedilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:111/141	

2. Birleşim işlemleri T+2 gün sonunda gerçekleşecek olup, MKK tarafından ihraççı kuruluştan istenecek evrakın T gününden önce MKK'ya teslim edilmesi gerekmektedir. Kurul'un Birleşme ve Bölünme Tebliği'nde belirtilen oranda Kurul kayıt ücreti ödenmesi nedeniyle birleşme işlemleri sonucu "Borsada işlem gören" nitelikte pay verilir. MKS'de ihraççı kuruluşların ortak hesaplarında sadece "Borsada İşlem görmeyen" nitelikte pay bulunabildiğinden (bkz. A. Genel Hükümler 12.Madde) devir olan şirket, ortak hesaplarında bulunan payları MKS'de gerçekleştirilecek şirket birleşim işlemlerinden en geç 1 iş günü önce yatırım kuruluşlarındaki hesaplara aktarılmalıdır. Fiziki bilinmeyen ortak hesabında(FZKBOH) izlenen kaydileşmemiş pay senetleri devir sonrası devrolunan şirketin kaydi bilinmeyen ortak hesabına aktarılacak olup ilgili pay senetlerinin kaydileştirme işlemleri "Bilinmeyen Pay Dönüşüm Bildirim" işlemleri ile ihraççı tarafından gerçekleştirilecektir. Devir sonrası devrolan şirkete ait ISIN kodları pasif hale getirilecek ve pay senetleri iptal statüsüne güncellenecektir.
3. Birleşme işlemi öncesi Devrolan şirketin ISIN kodlarında bakiye bekleyen veya valörlü talimatları iptal edilir/geçersiz duruma güncellenir.
4. Devrolan şirkete ait Borsada işlem görmeyen ve Borsada işlem gören paylar T+2 günsonunda gerek ihraççı gerekse üye hesaplarından çıkılarak devrolan şirketin ihraççı havuz hesabında(IHRACH) toplanıp iptal edilmesini müteakip birleşim oranı karşılığı MKK tarafından devrolunan şirketin ihraççı havuz hesabında oluşturulan paylar üye ve ihraççı hesaplarına aktarılacaktır.
5. Üye hesaplarına gerçekleştirilen yeni kıymet girişi aktarımları yuvarlama yapılmadan üç küsurat hanesi ile gerçekleştirilmektedir. Rehin, Hapis, Haciz, Opoze gibi MKS uygulamasında hak sahipliği ve hukuki statüsü oluşturulan kayıt bazında takip edilen bakiyeler, kayıt bazında ayrı ayrı dönüştürülür.
6. Devir işleminden sonra devrolan şirket üye kodu, ISIN kodları ve ihtiyaç olması durumunda kullanıcı kartları pasif hale getirilerek MKS uygulamasına erişimi engellenir.
7. Şirket birleşme işleminde ayrıca TTK'nın 140'ncı maddesi çerçevesinde bir denkleştirme ödemesi söz konusu olacak ise;
 - Devir olan şirket MKK sistemine denkleştirme ödeme oranını ve tarihini iletir. Ödeme işlemleri Hak Kullanımları ve Nakit Ödeme İşlemleri – Temettü işlemleri için açıklanan süreçlerde gerçekleştirilir.

b) Yatırım Kuruluşu Devir İşlemleri

1. Hesap işlemleri ve Bakiye aktarımları, Üye talebiyle bağlantılı olarak ilgili uygulama başlıkları altında belirtildiği şekilde MKK tarafından topluca gerçekleştirilebileceği gibi yapılacak işlemlerin üyeler tarafından gerçekleştirilmesi ile de mümkün olabilecektir. Devir nedeniyle iki kurum arasında gerçekleşen kıymet aktarımlarından mevcut ücret tarifesinde belirtilen virman komisyonu alınacaktır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:112/141

Üyelik İşlemleri

1. Birleşmenin yayınlandığı ticaret sicil gazetesinin bir kopyası yazı ekinde MKK'ya iletilir.
2. Devrolan üyenin MKS kullanıcıları nın işlem durumları, "İşlem Yapamaz", işlem yapamama nedenleri alanı ise "Temsilci İptali" olarak güncellenir .
3. Devrolan üyenin yürürlükte bulunan başka üyeler adına ortak sorumluluk taahhünamesi ve/veya fiziki teslim yetki belgesi varsa, devralan üyenin aksi bir görüşü bulunmaması halinde, devralan üyeye devredilir.
4. Devrolan kurumun MKS kullanıcılarının devralan kurumun temsilcisi olarak MKS'de işlem yapacak olması durumunda, mevcut nitelikli elektronik sertifikaların kullanımının sağlanması amacıyla devralan kurum tarafından hazırlanacak bir yazı ekinde ataması yapılacak her bir temsilci için "Temsilci Bilgi Form"larının iletilmesi gerekir Kullanıcılar devroldukları üye kodunda yeni temsilci olarak tanımlanarak ve yeni şifreleri oluşturulur ve belirtilen teslim şekli ile (elden veya posta yolu ile) kendilerine ulaştırılır.

Hesap İşlemleri

1. Devrolan üye altında tanımlanmış yatırım kuruluşu hesap işlem durumu kapalı "P" olmayan (Normal İşlem Yapabilir "A" ve Geçici İşlem Yapamaz "S" durumlu hesaplar) tüm hesaplar devralan üye altında mevcut durum kodlarıyla açılır.
2. Devralan üyede bulunmayan havuz nitelikli hesaplar da tanımlanır. (acente kurum netleştirme havuz hesabı devralan üyede mevcut değilse) Saklamacısı aynı olan işlemci hesapları devralan üyede açılmaz. (Devrolan üyede 7 sınıflı hesap varsa, devralan üyede bu hesap mevcut değilse aynı numara ile aynı saklamacı için manuel olarak açılmalıdır; Ayrıca devrolan üyede 16/26 sınıflı hesap mevcut ise ilgili üyede 7 sınıflı hesap devralan üye için manuel olarak açılmalıdır.)
3. Devrolan üyede tanımlanmış portföy yatırımcı saklama (2 sınıflı) hesapları portföy kodları devralan üyede mevcut olsa da hesaplar aynen açılır. Portföy Yönetim İşlemci Saklamacı hesaplarının (9 sınıflı) portföy kodları devralan üyede mevcutsa açılmaz.
4. Devrolan üyede tanımlanmış yatırım fonu İşlemci Saklamacı (8 sınıflı) ve Yatırım Ortaklığı İşlemci Saklamacı (11 sınıflı) hesaplarının Takas üye kodları aynı olan hesaplar devralan üyede mevcutsa açılmaz.
5. Tanımlanacak hesaplar içerisinde AK Portföy hesapları (4 sınıflı) bulunmamalıdır. Söz konusu hesapların devralan üyede açılması için hesap sınıfının 1- Yatırımcı Saklama Hesabı olarak değiştirilmesi veya kapatılması gerekir.
6. MKS sisteminde saklamacısı devrolan üye olan hesap bilgileri devralan üye koduyla güncellenir.
7. Hesap açım nedeni "Devir" olarak belirtilir. "FG" durum kodlu hesaplar "FG" olarak açılacaktır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:113/141	

8. Devrolan üyede hesapların Türev durumu hangi özellik ile tanımlı ise, devralan üyede de aynı özellik ile açılır. Takasbank sisteminde yapılacak tanımlama için devralan üyenin Takasbank düzenlemeleri doğrultusunda hareket etmesi gerekir.
9. Hesap açım tarihi, eşleşmemiş kimlikli hesapların kimlik bildirim tarihi ve eşleşmiş hesapların eşleşme tarihi “devir tarihi” olarak kaydedilir.
10. Eşleşme kayıtları ile eşleşme bekleyen kayıtlar da devralan üye için aynen açılacaktır.
11. MKK tarafından devir işlemi nedeniyle açılacak hesapların devralan üye altında açılmamış olması gerekmektedir. Bu durumda bulunan (çakışan) hesaplar için (sicil bilgileri farklı) MKS’de hesap numarası değişim işlemi gerçekleştirilecek ise MKK’nın bilgisi dahilinde yapılır.

Bakiye Aktarımları

1. Devrolan üye altındaki mevcut bakiyeler alt hesap ve ektanım detayları korunarak devralan üyeye aktarılır.
2. Devralan üye nezdinde aktarılabilecek hesap ile sicil bilgileri aynı olmayan hesapların bakiye aktarımı gerçekleştirilmez.
3. Aktif rehin/haciz kaydı olan hesaplar için tüm hareketlerin aktarımı sağlanmakta, geçmişte uygulanmış olup mevcutta herhangi bir rehin/haciz kaydı içermeyen hesaplara ilişkin herhangi bir hareket kaydı aktarılmaz.
4. Aktarım hareketleri “AKBİR” (Yatırım Kuruluşu Birleşme) talimat koduyla gerçekleştirilecek, hareket raporlarından ilgili talimatla yapılan işlemler ayrıca izlenebilecektir.
5. Hareket tarihi işlemlerin yapıldığı tarih olarak atılır.
6. Üyelerce iletilmiş, devrolan üyenin gönderen ya da alıcı olduğu valör ve bakiye bekleyen talimatlar iptal edilir. (bekleyen temerrüt ve alım satım talimatları hariç)
7. İleri valörlü bekleyen Fon ve KT emirleri iptal edilir.
8. Haciz uygulaması nedeniyle dağıtılmamış temettü/itfa/kupon ödemesi kaydı varsa devralan üye koduyla güncellenir.
9. Devrolan üye altında rehlin kıymet bakiyeleri rehin çıkış kaydı ile çıkılacak, işlem nedeni üye birleşme olarak atılarak rehin raporlarından birleşme nedeniyle rehin çıkışı yapıldığı izlenecektir. Çıkış hareketi “AKBİR” talimatıyla sağlanacaktır.
10. Devrolan üye altındaki haciz işlem kayıtları (haciz giriş ve çıkış kayıtları) aynen devralan üye altına mevcut bilgileri ile taşınacaktır.
11. Devrolan kurum tarafından MKK üyesi olan diğer kurumlarda oluşturulmuş rehin ilişkisinde kıymet hareketi olmaksızın rehin işlem kayıtlarında birleşme nedeniyle devrolan üye koduyla

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:114/141

rehin çıkışı ve devralan üye koduyla rehin girişi şeklinde kayıtlar oluşturulacak. İlgili üyelerce rehin işlem raporlarından raporlanabilir olacaktır.

- Devralan üye altına aktarılan kıymet alt hesaba (RHNA/RHNV) AKBİR talimatıyla girilecek rehin raporlarından işlem tipi giriş (G) açıklama “ŞİRKET BİRLEŞİMİ” olarak görünecektir
- Devrolan üye altındaki rehin kayıtları ise işlem tipi çıkış (C) R/T çıkış tipi Rehin Çıkış, açıklama “ŞİRKET BİRLEŞİMİ” olarak raporlanacaktır.

- İlgili haciz kayıtlarının devralan üye tarafından raporlanabilmesi, kurum kullanıcılarının ve MKK kullanıcılarının yaptığı işlemlerle sınırlı olduğundan mevcut kayıtlardaki devrolan kurum kullanıcı bilgisi devralan kurumca bildirilecek kullanıcı koduyla güncellenecektir.
- Hareket kaydı haciz alt hesapları arasında oluşturulacak AKBİR talimatıyla raporlanacaktır. Haciz izleme ekranı ve haciz işlem raporlarında ilgili yatırımcının devrolan kurumdaki tüm haciz işlem bilgileri devralan kurum tarafından izlenebilir olacaktır. Devrolan üye haciz hesabından çıkışın gösterildiği kayıta mevcut hacizli bakiye Hareket Nedeni “ÜYE BİRLEŞİMİ” açıklamasıyla tek bir kayıt şeklinde raporlanacaktır.
- Devrolan üye “Hapis alt hesabında” bulunan kıymet bakiyeleri sıfırlanacak, devralan üye için hapis bakiyesi yaratılacaktır.
- İflas kayıtları devralan üye koduyla güncellenecektir.
- İşlem yasağı uygulamasıyla bağlantılı yasaklı ve Borsada işlem görmeyen tipte kıymetler varsa ilgili tablodaki üye kodu devralan üye koduyla güncellenecektir.
- Rüçhan hakkı kullanım işlemleri için aktarılmış bulunan bedellerden artan tutar varsa ilgili tutarın devir öncesinde üye tarafından talep edilmesi gerekmektedir.
- Haciz alt hesabında bulunan kıymetlerin temettü karşılıklarının yatırımcı için ödenmesi sözkonusu olursa devralan üyeye ödenecektir.
- İşlemler tamamlandığında, devrolan üye kaydı iptal ya da devir koduyla pasif hale getirilir.
- Ödünç Pay Piyasasında (ÖPP) gerçekleştirilen açık pozisyonda işlemler varsa kayıt güncelleme yapılmayacaktır. Devir işlemi öncesinde ilgili pozisyonların üyelerce kapatılmış olması gerekmektedir.
- Devir tarihinden önce devrolan üyede gerçekleştirilen hareketler devralan üye tarafından izlenemeyecektir.
- Vekil, brüt temettü alacak yatırımcı bilgisi ve nitelikli yatırımcı tanımlamalarına ilişkin herhangi bir aktarım gerçekleştirilmemektedir. Bu işlemler aktarım gerçekleştirildikten sonra devralan üye tarafından yapılır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:115/141

23. Devrolan üye devirden sonra 2 gün daha MKK tarafında yaşatılır ve o iki gün boyunca Devralan üyenin kıymet ve para virmanlarını MKK'daki hesabına virman olarak gönderilmesi yöntemiyle takas işlemleri sonuçlandırılır.
24. Devirden 2 sonra, takas işlemleri sonuçlanmasının ardından devrolan üye altındaki hesapların üye işlem durumu “kapalı” olarak güncellenir.

c) Kuruluşun Hem İhraççı Hem Yatırım Kuruluşu Olması Durumunda Devir İşlemleri

1. Yatırım Kuruluşunun, Yatırım Kuruluşu Faaliyetinde Bulunan İhraççı Kuruluş Devri durumunda işlemler T+1 akşamı gerçekleştirilir. Yatırım Kuruluşu ortaklık yapısı MKK tarafından bilinmediği için, ihraççı havuzuna girecek artan sermaye kaydı, ihraççının açtığı ya da açacağı ortak hesaplarına ihraççı tarafından aktarılır. Sermaye artırım işleminin tüm ortakları kapsamı halinde normal sermaye artırım prosedürü uygulanır.
2. İhraççı'nın yatırım kuruluşu faaliyeti nedeniyle yapılacak devir işlemleri, Yatırım Kuruluşu Devir İşlemleri Prosedüründe belirtildiği şekilde gerçekleştirilir.
3. Devrolan ve Devralan Kuruluşun Hem ihraççı Hem Yatırım Kuruluşu olması durumunda ise ihraççı kuruluş devir işlemleri ve Yatırım Kuruluşu devir işlemleri prosedürleri uygulanarak devrolan ihraççı ve Yatırım Kuruluşu üye kaydı devir koduyla pasif hale getirilir.

L. 5. 2 - Şirketlerin Birleşme İşlemleri

1. MKK sisteminde mevcut olan üye ya da ihraççının, yine MKK bünyesindeki üye ya da ihraççıyla yeni bir ünvan altında birleşmeleri durumunda devir işlemlerinden farklı olarak T gününde yeni üye için üye kaydı oluşturulur. Sonraki uygulamalar, devir işlemlerinde bahsedilen detaylarda aynı yöntemlerle yeni üye ya da ihraççı için gerçekleştirilir.
2. İşlemler tamamlandığında, birleşen Yatırım Kuruluşu ya da ihraççı kuruluş kayıtları birleşme koduyla pasif hale getirilir.
3. Birleşmenin gerçekleşeceği ihraççı olan ihraççı kaydı oluşturulur ve ihraççı havuz hesabına birleşme nedeniyle oluşacak sermaye kaydı girilir.

L. 5. 3 - Yatırım Fonları Devir, Birleşme Bölünme ve Tasfiye İşlemleri

1. Yatırım fonları devir, birleşme bölünme ve tasfiye işlemleri Kurul'un yatırım fonu ihraççısı şirketin talebini onaylaması sonrasında ihraççının MKK tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri içeren yazılı talebi ile gerçekleştirilebilir.
2. Yatırım fonları devir, birleşme, bölünme ve tasfiye işlemleri için aşağıdaki belgelerin MKK'ya e-posta ile iletilmesi gereklidir:

- Fon ihraççısı üye tarafından hazırlanan yatırım fonu devir/birleşme/bölünme işlemi talep yazısı
- SPK tarafından ihraççıya yazılan izin yazısı

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:116/141

- Yönetim kurulu kararı

- Devir birleşme ve bölünme işlemleri MKK tarafından kurumların yazılı başvurusu neticesinde birleşmeye esas alınacak fiyattan belirlenen dönüşüm oranı ile MKS'de otomatik olarak gerçekleştirilir.
- Devir birleşme ve bölünme işlemine esas teşkil eden işlem oranı/katsayısı kurucu tarafından yazılı olarak bildirilir. Devir ve birleşme işlemlerinde yazılı başvuruda, devrolan/birleşen 1 adet fona karşılık kaç adet fon payı verileceği bilgisi belirtilir.
- Oran bildirimleri 15 haneye kadar iletilebilir, söz konusu oran bazında yapılan hesaplama virgülden sonra 3 hane olacak şekilde yatırımcı hesaplarına aktarılır, 4. ve sonraki haneler kesilerek IHRACSAT hesabında bırakılır. HACZ, RHNA ve RHNV, alt hesaplarına birleşim /devir/bölünme nedeniyle yapılacak aktarım bakiyesi hesaplaması, işlemlerin talimatları bazında ayrı ayrı yapılır.
- Fon devir ve birleşme işlemi nedeniyle devrolan fona ait var ise FZKBOH bakiyesi karşılığı kaydi paylar, devralan fona ait kaydi pay olarak ve devir/birleşme oranından hesaplanan bakiye üzerinden ihraççı üye KAYDBOH hesabında toplu olarak izlenir.
- Tasfiye edilecek fonların MKS deki durumları, tasfiye kararın ilan edilmesi veya tasfiyesi ile ilgili belgelerin Kurumumuza iletilmesi ile veya fonun yatırım döneminin sona erdiği tarihten sonraki 4. işgünü pasif yapılır.
- Tasfiye edilen fonların kaydi paylarının iptali, kurucu üye tarafından gerçekleştirilir.
- Haciz alt hesabında bulunan fon paylarının tasfiyesi MKK tarafından gerçekleştirilen otomatik tasfiye sürecine dahil edilmez.. Söz konusu fon paylarının tasfiyesi ilgili merci taleplerinin iletilmesi ile gerçekleştirilir.

L. 5. 4 - Miras İşlemleri

- Miras işlemleri, yatırımcı mirasçılarının mirasçılık belgesi ile üyelere başvurusu ile üyeler tarafından gerçekleştirilir. Üye tarafından mirasçılar için açılan bir ya da birden fazla hesaba yapılacak virman kaydının mirasçılık nedeniyle yapıldığının MKK tarafından bilinmesi gerekmektedir. Bu nedenle üyeler, yapacakları virmanın miras nedeniyle olduğunu virman kaydına işlerler.
- Vefat eden yatırımcıya ait kayıtların mirasçıları ya da mirasçı avukatları tarafından sorgulanmak istenmesi halinde mahkemeden veya noterden alınacak mirasçılık belgesinin onaylı sureti ve mirasçı kimlik fotokopilerinin ekli olduğu dilekçe ile bizzat MKK'ya başvurularak kimlik tespiti yapılması gerekmektedir. Başvurunun bizzat yapılmaması halinde noter aracılığıyla gönderilmesi gerekmektedir. MKK, bildirilen yatırımcı hesaplarının sorgulanması sonucunda ilgili dilekçe cevabını yazılı olarak talepte belirtilen adrese gönderir.

L. 6 - Hapis İşlemleri

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:117/141

1. Üyelerin yatırımcılardan olan alacaklarının teminat altına alınmasını sağlamak amacıyla hapis hakkına konu kıymetlerin bloke edilmesi için gerçekleştirilen kıymet transfer işlemlerini içerir.
2. Hapis işlemleri tesisi için iletilecek bilgiler;
 - Yatırımcı hesap numarası
 - MIC Kodu
 - ISIN Kodu
 - Ek tanım
 - Açıklama
 - Aktarılabacak kıymet adedi
3. Yatırımcıların serbest hesaplarında bulunan kıymetler, açılacak hapis alt hesabına üyeler tarafından hapis giriş işlemleri kullanılarak transfer edilir.
4. Hapis hesabında bulunan kıymetlerin bu hesaptan çıkılabilmesi için hapis kaldırma işlemi gerçekleştirilir. ilgili işlemin yapılabilmesi için kıymetlerin paraya çevirmek maksadıyla satışı, portföye alınması, yatırımcıya iadesi veya diğer sebeplerin belirtilmesi zorunludur. Bu yolla kıymetler yatırımcı serbest hesabına aktarılır.
5. Hapis alt hesabında bulunan kıymetlerin haciz, iflas gibi hukuki işlemler dışında bu alt hesaptan yatırımcı tarafından çıkarılması mümkün olmayacaktır. HAPS alt hesabında bulunan kıymetlerine haciz veya tedbir uygulanması durumunda bu kıymetler HAPS alt hesabından çıkarılarak, yatırımcının HACZ alt hesabına geldiği alt hesap bilgisi ile birlikte aktarılır. Kıymetlerin hapis alt hesabında bulunduğu bilgisi resmi kurumlara iletilir.
6. Hapis alt hesabında bulunan kıymetlere ilişkin bedelli ve bedelsiz sermaye artırım karşılığı kıymetler, hapis alt hesabına yansıtılacaktır.

L. 7 - Opoze İşlem Uygulaması

L. 7. 1 - Kupür Düzenlemeleri;

Mahkemelerden bildirilen opoze kararı doğrultusunda opoze işlem kararı bildirilen payların kupür bilgilerine opoze kaydı işlenir.

L. 7. 2 - Müşteri Hesabında İlgili Kıymetin Blokelenmesi;

Öncelikle, ilgili payların hangi kurum ve hangi yatırımcı tarafından ne zaman teslim edildiği ve müşteri hesabında bakiye bulunup bulunmadığı kontrol edilir.

Pay Senetlerinin Kaydileştirildiği Tarih olan 28.11.2005 Tarihinden Önce Takasbank'a Fiziken Teslim Edilmiş Pay Senetleri:

Söz konusu payların ilgili üyeden talep edilmesi için MKK tarafından Takasbank'a yazı yazılır. Takasbank opoze kıymetleri teslim etmiş üyeyi tespit ederek, opoze edilecek kıymetleri Takasbank nezdinde bulunan hesaba göndermesi ve bu kıymetler için MKK'da

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:118/141

opoze blokajı uygulanacak hesabı bildirmesi için üyeye yazı yazar. Üye kıymetleri temin ederek Takasbank'ın belirttiği Takasbank nezdindeki hesaba gönderir. Takasbank üye tarafından opoze blokajı uygulanması istenen hesaba ilişkin bilgiyi MKK'ya iletir ve virman işlemini gerçekleştirir. İlgili hesabın serbest hesabına kıymetin Takasbank tarafından virmanlanması ardından alt hesapta Opoze Blokaj uygulaması gerçekleştirilir. İşlem, ilgili üyeye yazılı olarak bildirilir.

Pay Senetlerinin Kaydileştirildiği Tarih olan 28.11.2005 Tarihinden İtibaren Kaydileştirilmek Amacıyla Takasbank'a Fiziken Teslim Edilmiş Paylar :

Yapılan inceleme sonucunda söz konusu kıymetleri teslim etmiş olan hesapta bakiye mevcut ise yatırımcının alt hesabında Opoze Blokaj uygulaması gerçekleştirilir. İşlem, ilgili üyeye yazılı olarak bildirilir. Bakiye mevcut değil ise opoze uygulanacak hesabın bildirilmesi ve bu hesaba kıymet aktarılması üyeden yazılı olarak talep edilir. İlgili hesabın serbest hesabına kıymetin virmanlanması ardından alt hesapta Opoze Blokaj uygulaması gerçekleştirilir. İşlem, ilgili üyeye yazılı olarak bildirilir.

L. 7. 3- Opoze Kaldırılması;

1. Opoze kaldırma kararı ile birlikte Opoze Kaldırma işlemi gerçekleştirilir. Opoze kaldırıldığında, kıymetler hesaptaki Opoze Blokajı alt hesabından Serbest hesaba aktarılır. İlgili üyeye işlem sonucu yazılı olarak bildirilir.
2. Kupür bilgilerinden opoze kaydı bulunan kıymetlerin opoze kaydı iptal edilerek işlem sonlandırılır.

L. 8 - İptal İşlem Uygulaması

1. Payların iptal kararı gereği ilgili pay seri numara bilgileri "iptal" kayıt olarak güncellenir.
2. İptal edilen pay yerine senet bastırılmadığı ihraççı kurum tarafından bildirilmiş ise Fiziki Bilinmeyen Ortak hesabında (FZKBOH) da bulunuyor ise ilgili kurum için Kaydi Bilinmeyen Ortak Hesabına (KAYDBOH) ilgili payların transferi gerçekleştirilir.

M. MENKUL KIYMET TANIMLARI

1. Menkul kıymet kodları, BİAŞ'da işlem gören menkul kıymetler için, BİAŞ tarafından, Devlet Tahvili ve Hazine Bonoları için TCMB tarafından oluşturulmaktadır. Takasbank, ihraç edilen menkul kıymet kodları için uluslararası standartlara uygun tanımlama numarası olan ISIN (International Securities Identification Number) üretmektedir. Her ISIN, menkul kıymetlerin sınıflandırıldığı ve kıymet özelliklerinin belirtildiği uluslararası nitelikte olan CFI (Classification of Financial Instruments) kodu ile bağlantılanmaktadır.
2. MKK sisteminde kaydı tutulacak menkul kıymetler için oluşturulacak tanımın, uluslararası standartlara uygun olmasının yanı sıra menkul kıymete ilişkin bazı özellikleri de içermesi gerektiğinden MKK sisteminde kullanılacak tanım; ISIN, CFI ve MKK tarafından oluşturulacak ek tanım kodlarını içerecektir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:119/141

3. Farklı piyasalarda izlenen menkul kıymelerin kaydıleşmesi durumunda piyasa bilgilerinin takip edilebilmesi amacıyla MIC (Market Identifier Code) kodları da izlenmektedir. Örneğin; BİAŞ MIC kodu XIST olarak kullanılmaktadır.
4. Üyeler işlem bildirimlerini MIC, ISIN ve Ektanım detayında ileteceklerdir.

5. ISIN ve MKK ek tanım kodlarında yer alan bilgiler:

6. ISIN; (12 karakter)

Ülke kodu (2)
 Menkul tanım(1)
 İşlem kodu (5)
 Pay sıra numarası (3)
 Kontrol hanesi (1)
 Örnek; T R A A B A N A 9 2 H 8

7. MKK Ek Tanım; (9 karakter)

i. 1'nci Karakter; Borsada işlem görme görmeme bilgisi

A = Borsada işlem gören
 K = Borsada işlem görmeyen

ii. 2'nci Karakter; Bağlam (Borsada işlem görmeyen ve nama payların devrinin engellenmesi) taşıyıp taşınamaması ve kapalı paylar için nevi ayrımı, eksik kupon bulunması, SPK Satış kısıtı ve kitle fonlaması ile gelen girişim şirketlerindeki devir kısıtı,

X = Bağlam yok
 B = Bağlam var ve Nama (Kapalı kıymetler için)
 N = Bağlam yok ve Nama (Kapalı kıymetler için)
 H = Bağlam yok ve Hamiline (Kapalı kıymetler için)
 W = Eksik kuponlu pay
 Z = SPK Satış kısıtlı pay
 F = Kitle Fonlaması ile gelen şirketlerde pay devir kısıtı

iii. 3'ncü Karakter; İntifa bilgisi

X = intifa yok
 T = Temettü hakkı
 O = Oy hakkı
 H = Hepsî

iv. 4'ncü Karakter; Borsa İşlem yasağı

X = Yasaksız
 Y = Yasaklı

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:120/141	

5,6,7,8,9. Karakter; İşlem yasağı, satış kısıtı ve intifa işlemlerinde kullanılan referans numarası

Bu karakter alanları sadece “İntifa, satış kısıtlı ve yasaklı” işlemleri için kullanılır.

Eğer bir kıymet Borsada işlem gören, bağlam, intifa ve yasak kaydı taşııyorsa Ek tanımı “A” şeklinde tanımlanır.

Örneğin; Borsada işlem gören , Bağlam taşımayan, İntifa içermeyen ve Yasaklı bir kıymet A X X Y 1 3 5 6 7 şeklinde tanımlanır.

Yatırım fonlarının ek tanım bilgileri;

Yatırım fonları “A” ek tanımı ile izlenir. Aynı fonun (ISIN aynı) yabancı para cinsinden satışı ve saklamasının ayrı izlenmesi için farklı para cinsinden fon ihraçlarında farklı ek tanımlar kullanılır.

Ek tanım;

A ise TL

A1 ise USD

A2 ise EURO

A3 ise ALTIN

A4 ise STERLİN

olarak sistemde ihraç işlemi esnasında oluşturulur.

8. Ayrıca menkul kıymetin tanımında yer almayacak ancak raporlama ve bilgi amaçlı tutulacak kayıtlar, ek bilgi detayları mevcuttur.

“Ek bilgi” tanımıyla tutulan kayıtlar;

- Borsa işlem kodu
- Takasbank kodu ve grup kodu
- Kıymetin MIC kodu
- Kıymet durum kodu; İşlemden, Geçici işlem yapamaz (MKK)
- Piyasa Bilgileri
- Sektör Bilgileri
- Endeks Bilgileri
- Kıymet özellik bilgileri (tertip, grup, küpür, seri numarası üzerinde bulunan yeni pay alma ve temettü kupon bilgileri, ihtilaf kayıtları gibi)

şeklindedir.

9. Menkul kıymetin Eski ya da Yeni özellikte olması, imtiyaz içermesi, rüçhan hakkı pazarında işlem görmesi, esas sermayeye tabi şirketler için sermaye artırımı karşılığı olarak geçici kayıt oluşturulması durumlarında Takasbank tarafından ayrı ISIN kodları üretilir.
10. Kaydi sisteme geçiş tarihinde Borsa’da işlem gören tüm kıymetler için, ISIN, CFI ve Borsa işlem kodu Takasbank’tan alınıp kıymet özelliklerine bağlı olarak MKK ek tanımlamaları eklenerek MKK sisteminde kıymet tanımına ilişkin kayıtlar oluşturulur.
11. Geçiş sonrasında ihraç edilen menkul kıymetlerle ilgili Takasbank tarafından oluşturulan ISIN+CFI kodlarının, menkul kıymetin piyasadaki işlem tarihinden önce üye tarafından üyelik

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI İlgili Md/Bölüm: SHD	Genel (Kamuya Açık)
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351
Sayfa No:121/141		

başvurusu sırasında ve veya ihraç işlemi öncesinde (en geç T-1 günü) MKK'ya sistem üzerinden iletilmesi gerekir.

N. ÜYE KOD TANIMLAMALARI

1. MKK üyesi olacak Kuruluşlar aynı zamanda Borsa üyesi ise borsa kodları MKK üye kodu olarak belirlenir. İhraççı Kuruluşlar için borsa kodunun önüne ilgili Kuruluşun yerleşik olduğu ülke kodu (Türkiye için "TR" ibaresi) eklenir. Üye olacak Kuruluşların Borsa üyesi olmaması durumunda, MKS uygulamasında kullanılacak üye kodu MKK tarafından belirlenir.
2. Hem yatırım kuruluşu, hem de ihraççı kuruluş sıfatı taşıyan üyeler için MKS uygulamasında ayrı üye kodları tahsis edilir. Birden çok menkul kıymet ihraç eden üyeler, MKS işlemlerini aynı ihraççı üye kodu üzerinden sürdürmektedir.
3. Üyelik türüne göre yetki ve sorumlulukların farklılık göstermesinden hareketle, operasyonel ihtiyaçlar doğrultusunda aynı tüzel kişiliğe sahip kuruluşlara birden çok üyelik tesis edilebilir. (Portföy Saklama, Yabancı Saklama vb.) Bu üyelerin unvanlarında parantez içerisinde yabancı saklama ve portföy saklama ibarelerine yer verilmekte olup, istenilmesi durumunda ayrı bir ifade de kullanılabilir. Yabancı saklama ibaresinin unvanda kullanılması, ilgili üye nezdinde bulunan kıymetlerin hak sahiplerinin yabancı uyruklu olduğunun MKK tarafından teyidi anlamına gelmez.

N.1- Üye Bilgi Tanımlamaları

1. Üyeler tarafından MKK'ya yazılı iletilen üyelik bilgilerinde (Unvan, üye tür ve tip değişiklikleri, imza sirküsü vb.) değişiklik olması durumunda, mümkün olan en kısa sürede MKK'ya tekrar yazılı bildirim yapılmalıdır.
2. Unvan değişikliği yapan üyelerimizin, MKS uygulamasında kayıtlı unvanlarının güncellenmesi, unvan değişikliğini gösteren Ticaret Sicil Gazetesinin bir suretinin yazılı olarak iletilmesi veya KAP'ta bu hususun duyurulması kapsamında MKK tarafından gerçekleştirilir.
3. Unvan değişikliği bildiren üyelerin, üye tür ve/veya tiplerinde değişiklik meydana gelmesi durumunda yazılı talep olmaksızın, unvandan bağımsız olarak gerçekleşen üye tür ve tip değişikliklerinde ise, Kurul onayının ekli olduğu yazılı talep ile MKS uygulamasındaki kayıtlar MKK tarafından güncellenir.
4. Üye Borsa kodu değişiklikleri, BİAŞ tarafından MKK'ya bildirilmek suretiyle, belirtilen tarihte MKS uygulamasında MKK tarafından güncellenmektedir.
5. MKS uygulamasında yer alan üye genel iletişim bilgileri ve iletişim yetkilileri üye kullanıcıları tarafından girilmektedir. Bu bilgilerde değişiklik meydana gelmesi durumunda gerekli güncellemelerin yapılması zorunludur.
6. Üyeler, güncel iletişim bilgilerine dair raporları MKS uygulamasından alabilmektedir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:122/141

7. MKS uygulamasındaki MKK-BİLDİRİM'lerine ilişkin tanımlamalar ekranına, yetkililer üyeler tarafından girilir. İlgili ekrana giriş yapılmaması durumunda, bu bildirim mesajları üyelerimizin iletişim yetkilerine gönderilmektedir.
8. MKK tarafından yayımlanan Genel Mektup ve Genel Duyurular, üyelerimizin iletişim yetkililerine gönderilmektedir.
9. "Aracı Kurumlarda Uygulanacak İç Denetim Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği" kapsamında, yatırım kuruluşu üyelerimizin "Acil ve Beklenmedik Durum Planı" çerçevesinde sorumlu kişilerine ait unvan ile iletişim bilgilerini MKK'ya MKS uygulaması üzerinden bildirilmesi zorunlu tutulmuştur. Bu bilgilerin MKS uygulamasında güncel tutulmasından da üyelerimiz sorumludur.
10. Yürürlükte bulunan "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik" hükümleri gereği, üyelerimizin pay oranı %25 ve üzerinde olan gerçek ve tüzel kişi ortaklarını, ticaret siciline kayıtlı en üst düzey icra yetkisine sahip gerçek kişi ya da kişilerin üst düzey yönetici sıfatıyla kimliğinin tespit edilmesi kapsamında Kuruluşumuza bildirmeleri zorunlu tutulmuştur. Bu bilgilerin güncel tutulmasından üyelerimiz sorumludur.

O. HATALI VEYA EKSİK KAYITLARIN DÜZELTİLMESİNE İLİŞKİN ESASLAR

Sermaye Piyasası Kurulu'nun "Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul Ve Esasları Hakkında Tebliği" çerçevesinde MKK üyeleri tarafından hatalı veya eksik kayıtları düzeltme esasları aşağıda belirtilmiştir.

O. 1 - Düzeltme Yöntemleri

1. Üyelerimiz tarafından gerçekleştirilmiş hatalı ve eksik kayıtlara ilişkin düzeltmelerin yine üyelerimiz tarafından,
 - a) Söz konusu kayıtların Merkezi Kaydi Sistem uygulamaları ile iptal edilmesi veya güncellenmesi ,
 - b) Merkezi Kaydi Sistem'de iptal veya güncelleme bildirimi yapılmaksızın, ters işleme ilişkin kayıt oluşturulması, yöntemlerinden biriyle yapılması esastır.
2. Diğer taraftan,
 - a) Düzeltmenin yapılmasının zorunlu olmasına rağmen Merkezi Kaydi Sistem uygulamasının öngörülen şekilde işleme imkan tanımayan olması durumunda,
 - b) 03.01.2005 tarih ve 5 nolu genel mektup ile duyurulmuş olan Elektronik İşlem Esasları'nın 8'inci maddesinde belirtilen durumların ortaya çıkması ve düzeltmenin yapılmamasının MKK, üye veya yatırımcı zararı doğuracağı durumlarda,

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:123/141

MKK'ya üye tarafından yapılan yetkili imzaları taşıyan yazılı başvurular değerlendirilerek MKK'ca da düzeltme yapılabilir.

O. 2 - Yatırımcılara Bildirim

- Sözkonusu düzeltmelerin, üyeler tarafından Sermaye Piyasası Kurulu'nun "III-37.1 Yatırım Hizmetleri Ve Faaliyetleri İle Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği 69. maddesinde yer alan "Saklamaya yetkili yatırım kuruluşu tarafından müşterilere ait sermaye piyasası araçlarına ve nakde ilişkin olarak müşterilere Kurulun belge ve kayıt düzenlemelerinde yer alan esaslar çerçevesinde asgari olarak ayda bir bildirim yapılması esastır." hükmü çerçevesinde yapacakları bildirimlere ilave bilgi olarak bildirilmesi esastır. Sözkonusu düzeltmelerin,
 - Hesabın ait olduğu kişinin/kişilerin kimlik bilgilerinde değişiklik yaratması,
 - Hesabın müşterek veya tekil olma niteliğini değiştirmesi,
 - Bakiye azalışına neden olması,

hallerinde, düzeltmeye ilişkin bilgilerin aylık bildirimini ilgili dönemi içinde herhangi bir işlem yapmayan müşteriler ile bildirim gönderilmemesi hususunda münhasıran sözleşme imzalanan müşterilere de herhangi bir istisna uygulanmaksızın gönderilmesi esastır.

O. 3 - MKK'ya Bildirim

MKS'de yapılan düzeltme kaydının MKK'ya bildirim mahiyetinde olması itibariyle yapılan düzeltmelerin ayrıca MKK'ya bildirilmesine gerek bulunmamaktadır.

P. YABANCI SERMAYE PİYASASI ARAÇLARININ KAYDEN İZLENME İLKELERİ

Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri uyarınca yabancı sermaye piyasası araçları MKK sisteminde kayden hak sahibi bazında izlenir. Yabancı sermaye piyasası araçları ile ilgili aşağıdaki usul ve esaslar kurul tarafından belirlenmiştir.

Yönetimsel hakların kullanılması

- Kaydileştirme Tebliği ihraççıların genel kurul toplantısının tarihini MKK'ya bildirimine ilişkin 18'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan hükmü uygulanmaz.
- Genel kurula katılımın ihraççının tabi olduğu ülke (yabancı ülke) mevzuatı hükümlerine uygun şekilde ve Merkezi Kaydi Sistem (MKS) uygulamalarının imkan verdiği çerçevede gerçekleştirmesi esastır.

Mali hakların kullanılması ve kaydı

- Hak sahiplerinin tespitinde MKK kayıtları esas alınır.
- Sermaye piyasası aracının mali hak kullanımlarının, işlem gördüğü borsalarda aynı tarihte başlaması esastır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:124/141

3. BİAŞ tarafından açıklanan mali hak kullanım tarihinin yabancı ülke ile aynı olmaması durumunda BİAŞ tarihi esas alınır.
4. Hak sahibinin tespitine ilişkin esas alınacak tarih (2) ve (3) nolu bentte belirtilen hususlar çerçevesinde, takas süreleri dikkate alınarak belirlenir.
5. Hak sahibi tespitinde esas alınacak tarihe ilişkin yabancı ülke uygulamasının ve MKK uygulamasının farklı olması halinde hak sahiplerinin tespiti yapılana kadar piyasalar arası pay aktarımı yapılmaz.
6. Kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin faiz, temettü tutarları MKK'ya, ihraççı, temsilci, işleme aracılık eden kuruluş veya yabancı ülke saklama kuruluşu tarafından yabancı ülke mevzuatında belirlenen sürelerde ödenir. MKK sözkonusu tutarı üyelerine mevcut usuller çerçevesinde öder. Şöyle ki söz konusu tutar MKK'daki kayıtlar esas alınarak ilgili üye hesaplarına ve üyeler tarafından da hak sahiplerine derhal aktarılır.
7. İhraççının tabi olduğu ülke mevzuatına göre sermaye artırımlarına katılım sürecinin satış benzeri uygulamalar içermesi durumunda bu işlemlere aracılık ihraççı temsilcisi tarafından yerine getirilir. İhraççının tabi olduğu ülke mevzuatından kaynaklanan, fakat ülkemiz mevzuatında bulunmayan hak kullanımı usullerinin sözkonusu olduğu durumda, ihraççı veya ihraççı temsilcisi uygulamaya ilişkin MKK'dan uygun görüş alarak işbu esaslara ilave esaslar belirlenmesini teminen Kurul'a başvurur.
8. Nominal değeri bulunmayan yabancı sermaye piyasası araçları pay adedi itibarıyla izlenir.
9. İhraççı şirket tarafından yabancı para cinsinden yapılan nakit temettü ödemelerinde, temettü tutarının MKK hesaplarına ulaşmasını takiben üyelerin Takasbank nezdindeki yabancı para cinsinden hesaplarına ödeme yapılır.

P. 1 - Saklama ve Piyasalar Arası Aktarım Avusturya

1. MKK, Avusturya merkezi saklama kuruluşu OeKB CSD GmbH (OeKB)'da açtığı hesapta bulunan paylar karşılığı bakiyeyi MKS'de hak sahibi bazında izler.
2. MKS'de kayden izlenen yabancı sermaye piyasası araçları, OeKB'de hesabı bulunan diğer kuruluşlara aktarılabilir. Aynı şekilde, OeKB'den, MKS'deki Yatırım Kuruluşlarına pay aktarımı yapılabilir.
3. Üyelerimiz MKS ekranlarından pay gönderme/kabul taleplerini iletir. MKK SWIFT işlem saatleri içerisinde talepleri OeKB sistemine iletir. OeKB'nin kullandığı TARGET2-Securities (T2S) sistemi tarafından yapılan eşleştirme sürecini takiben MKK'ya ulaşan SWIFT mesajları ile MKS'de bakiye hareketleri gerçekleştirilir. Kabul, red ve iptal edilen talimatlar ve hareketler MKS raporlarından izlenir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:125/141	

4. OeKB sisteminde MKK hesabına ait bilgiler aşağıda yer almaktadır. Yabancı ülke saklama kuruluşları tarafından MKK üyelerine iletilecek talimatlar için bu bilgiler kullanılmalıdır. Gönderen ve alıcı tarafında kullanması durumunda BIC eşleştirme kriteridir.

MKK'nın OeKB'deki hesabı : OCSD210300
"Client of the Delivering/Receiving Party" alanı
BIC: (Yatırım Kuruluşunun MKS'deki BIC'i)
Securities Account: (Yatırım Kuruluşu'nun MKS üye kodu)

5. MKS'de geçerli BIC tanımı olmayan üyelerimiz piyasalar arası aktarım işlemi yapamaz.
6. Piyasalar arası aktarım talimatları OeKB ve MKS çalışma günlerinde iletilir. OeKB tatil günleri OeKB web sitesinde açıklamaktadır. MKS veya OeKB'nin çalışmadığı günlerde piyasalar arası aktarım işlemi gerçekleştirilmez.
7. Talimatlar, işlem (trade date) ve takas (settlement date) tarihleri ile iletilmektedir. MKS'de bu alanlarda talimatın üye tarafından iletildiği tarihi kullanacaktır. Karşı üye tarafından OeKB'ye iletilecek talimatlar da bu veriler ile iletilmelidir.
8. OeKB'de uygulamasında tam sayı değerler ile aktarım yapılabilmektedir. MKS üyeleri tarafından iletilecek küsurat aktarım talepleri MKK tarafından kabul edilmeyecektir. Söz konusu menkul kıymetler için MKS'de de küsurat işlem yapılmaması gerekmektedir.
9. T2S'de pay transferi gerçekleşen işlemlerin iptali söz konusu değildir. İlgili üyelerce iletilecek ters işlem talimatları ile bakiye iade süreci başlatılabilecektir.
10. T2S'de eşleştirilmeyen talimatlar, ilgili MKK üyesinin talebi doğrultusunda iptal edilebilir.
11. T2S'de eşleşen talimatın iptali ancak her iki taraftan iptal talebi iletilmesi ile mümkün olmaktadır. Talimatın karşı tarafça iptal edilmediği durumda gerçekleşme ihtimali bulunmaktadır. Eşleşmemiş talimatlar 20 iş günü sonunda T2S sistemi tarafından iptal edilir.
12. Hak sahibi tespit tarihlerinin farklı olması nedeniyle, OeKB'de hak sahibinin tespit edildiği günden MKS'de hak sahibi tespit edilen güne kadar piyasalar arası aktarım yapılmaz. Aynı sürede takası tamamlanmayan talimatlar da MKK tarafından iptal edilir.
13. Genel kurul toplantısına OeKB'ye oy vekaleti (proxy) vererek katılmak isteyen ortakların bakiyeleri saklamacı yatırım kuruluşunun yazılı talebi doğrultusunda MKK tarafından OeKB'ye bildirilir.
14. OeKB tarafından Mutabakat Disiplin Rejimi sistemi (Settlement Discipline Regime) kapsamında temerrüt cezası (Penalty Mechanism) uygulama süreci 2022 yılı başından itibaren devreye alınmış olup, valöründe yükümlülüğü yerine getirilmeyen talimatlar için satıcı taraftan Euro olarak alınan temerrüt cezası alıcı tarafa ödenmektedir. Bu kapsamda üyelerimizin eşleşme sonrası valör günü gerçekleşmeyen alım talimatlarına karşılık gelen temerrüt cezalarının TL karşılıkları ilgili tutarın OeKB tarafından Kuruluşumuz hesabına aktarıldığı güne ait Merkez Bankası Euro alış kuru üzerinden hesaplanarak izleyen ay itibarıyla üyelerimizin bildireceği TL hesaplarına toplu olarak aktarılır.

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:126/141	

R. YABANCI SAKLAMA GLOBAL HESABINA İLİŞKİN İŞLEMLER

Bu düzenlemenin amacı, Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. tarafından yabancı merkezi saklama kuruluşlarının (YMSK) ve genel saklama yetkisi bulunan yatırım kuruluşları hesap işlemlerinin Kaydileştirme Tebliği 12/A maddesi çerçevesinde düzenlenmesidir.

1. YMSK ların MKK nezdinde yürütecekleri operasyonel işlemlerin, YMSK'nın hizmet sözleşmesi imzaladığı Türkiye'de faaliyet gösteren genel saklama yetkisi bulunan bir MKK üyesi banka tarafından yürütülmesi esastır.
2. YMSK ların, tanımlayacakları hesapların hak sahibi bazında izlenmeyecek şekilde açılması, Kurulca izin verilmesi halinde mümkündür. Bu hesapların hak sahiplerine ilişkin kayıtların MKK nezdinde tutulmadığı belli olacak nitelikte açılması sağlanır. Bu nitelikte tanımlanmış hesaplara atanan sicil hak sahipliğini göstermez. YMSK, talep edilmesi halinde, bu hesaplara ilişkin hak sahipliği bilgilerini Kurul'a, MKK'ya ve kanun veya kanunla açıkça yetki verilmiş mevzuat hükmü ile yetkili kılınmış kişilere ve/veya kurumlara iletir.
3. YMSK'lar tarafından sistemde; portföy ve Yabancı Saklama Global Hesabı sınıflarında hesaplar açılabilir.
4. YMSK nezdinde bu hesap sınıfında hesabın açılması ve eşleştirilmesi MKK' ya iletilecek yazılı talimat ile Kurul onayı sonrasında MKK yetkililerince sağlanır.
5. Devlet iç borçlanma araçları (DİBA) işlemleri için, havuz hesabı niteliğinde DİBA Depo Hesabı (DBDEPO), MKK tarafından açılır.
6. Yabancı merkezi saklama kuruluşları için belirlenmiş esaslara tabi olarak genel saklama yetkisi bulunan yatırım kuruluşları, sundukları saklama hizmeti kapsamında Yabancı Saklama Global Hesabı (46 sınıflı) açabilir.
7. Genel saklama yetkisi bulunan yatırım kuruluşları nezdinde açılacak hesaplar için MKK' ya yazılı talimat iletilir. Hesaplar MKK yetkililerince tanımlanır ve eşleştirilir.
8. Kurul tarafından onay verilmiş kıymetler Yabancı Saklama Global Hesabında saklanır ve iş bu Yönerge kapsamında yer alan esaslar çerçevesinde transfer işlemlerine konu olabilir.
9. Yabancı Saklama Global Hesabında saklanan kıymetler hak sahipliği bilgisi göstermediğinden MKS rehin/teminat uygulamaları tesis edilmez.
10. İtf ve kupon ödemesine ilişkin nakit alacakları, tercih doğrultusunda; genel saklama yetkisi bulunan bankanın TCMB nezdindeki veya Takasbank nezdindeki hesabına veya YMSK'nın TCMB veya Takasbank nezdinde nakit hesabının bulunması durumunda YMSK'nın yazılı talebi çerçevesinde bu nakit hesaplardan birine aktarılır.
11. YMSK' nın bünyesinde saklama hizmeti alan yatırımcılara yönelik YMSK'nın anlaşmalı olduğu genel saklama yetkisi bulunan bankaya yapılacak itfa ve kupon ödemeleri sonucunda T.C.Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın nakit ödeme yükümlülüğünü yerine getirdiği YMSK' lar tarafından kabul edilmiş sayılır. Ödemelerin YMSK hesabına aktarılmasından YMSK'nın

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:127/141

anlaşmalı olduğu genel saklama yetkisi bulunan banka sorumludur.

12. Genel saklama yetkisi bulunan yatırım kuruluşları sundukları saklama hizmetini yabancı merkezi saklama kuruluşları için belirlenmiş esaslara tabi olarak verebilirler.
13. Yabancı Saklama Global Hesabı açan kurum hakkında adli veya idari makamlarca verilen haciz, tedbir, malvarlığının yeniden yapılandırılması, iflas, el koyma, malvarlığının dondurulması veya benzeri mahiyette bir karar verilmesi halinde hesaplarda bulunan gerçek hak sahiplerine ait sermaye piyasası araçları bu karardan etkilenmez.
14. Bu maddenin 12 inci fıkrasında belirtilen nitelikteki kararların Yabancı Saklama Global Hesapta saklanan kıymetlerin gerçek hak sahipleri hakkında verilmesi durumunda, söz konusu kararların gereği münhasıran YMSK'nın anlaşmalı olduğu genel saklama yetkisi bulunan banka veya nezdinde Yabancı Saklama Global Hesabı açılan saklamacı kurum tarafından yapılabilir. Böyle bir bildirim halinde YMSK'nın anlaşmalı olduğu genel saklama yetkisi bulunan banka veya hesabın açıldığı saklamacı kurum bildirim konu gerçek hak sahibine ait sermaye piyasası araçlarını hesaptan ayrıştırarak karar çerçevesinde işlem yapmakla yükümlüdür.
15. Yabancı Saklama Global Hesaptaki kıymetlerin gerçek hak sahipleri aleyhine hapis hakkı tesis edileceğinde bu işlem bu maddenin 13. fıkrasında belirtilenler tarafından yerine getirilir.

S. ELEKTRONİK ÜRÜN SENEDİ (ELÜS) İŞLEMLERİ

1. ELÜS işlemleri MKS 'de EKK üyeleri tarafından ve Bakanlıkça onaylanan "Elektronik Kayıt Kuralları" çerçevesinde gerçekleştirilir.
2. ELÜS'ler ve bunlara ilişkin haklarla ilgili kayıtlar, MKS'de üyeler nezdinde hak sahipleri (mudiler) adına açılan hesaplar itibariyle izlenir.
3. MKS'de kullanılmakta olan mevcut hesap yapısı ELÜS'ler için de kullanılacak olup, bu hesaplara ilaveten lisanslı depo işletmeleri için havuz niteliğinde LDH (Lisanslı Depo Havuz Hesabı) hesabı ELÜS iptal süreci ile bağlantılı olarak kullanılacak "USBL – Elektronik Ürün Senedi Blokaj" alt hesabı, Türkiye Ürün İhtisas Borsası'nda (TÜRİB) verilen satış emrine istinaden ELÜS'ün blokelenmesi için kullanılan "ELÜS TÜRİB Bakiye Teyit Blokaj Alt Hesabı" ve TÜRİB'in Kuruluşumuza bildirdiği sözleşme türleri kapsamında (Üye bazında net takas/ Sözleşme bazında takas) "UPBL - Üye Net Takas TÜRİB Blokaj Alt Hesabı", "SPBL - Sözleşme Bazında Takas TÜRİB Blokaj Alt Hesabı", ve üye bazında borç kapama işlemi için kullanılan "UPAKTAH - Ürün Piyasası Takas Havuz Hesabı ", MKS'ye tanımlanmamış yada hesabın durumu "normal işlem yapılabilir" dışında olan mudi hesaplarıyla ilgili ELÜS alacak dağıtımı işleminde kullanılacak olan "UPHATAP - Ürün Piyasası Hata Portföy Hesabı", temerrüt sürecini sonuçlandırmak için "UPTMHES - Ürün Piyasası Temerrüt Havuz Hesabı" otomatik olarak açılır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:128/141

4. Lisanslı depo işletmeleri ve yetkili sınıflandırıcıların MKK üyeliği zorunludur.
5. ELÜS'ler misli ve aynı nitelikte izlenebilir. Misli nitelikte izlenen ELÜS'lerin ek tanım bilgisi "A" şeklindedir. TÜRİB'de işlem görmemesi kararı ile bağlantılı olarak mevcutta "A" olarak izlenen ek tanım bilgisi "KZ" olarak düzenlenir. Aynen izlenen ELÜS'ler için kıymet ek tanımı her ürün için farklılaştırılır.
6. ELÜS'lere ilişkin,
 - i. ELÜS ISIN talebi için, lisanslı depo tarafından MKS'ye ürün türü, tipi, çeşidi, bölgesi, grubu, çıkarılma yöntemi, boyu, sınıfı, alt grubu, teslim yeri (şube), son depolama tarihi (gün/ay/yıl), hasat tarihi(yıl), Menşei (İthal-Yerli) bilgileri iletilir. İletilen bilgiler uygun ise ISIN talebi MKK'nın onayı ile ELÜS ISIN'ı oluşturulmak üzere lisanslı deponun talebi Takasbank'a sistem üzerinden iletilir, Takasbank iletilen talep kapsamında ELÜS ISIN'ı oluşturarak MKS'ye bildirir, MKS'de otomatik olarak ELÜS ISIN'ı ve özellik bilgileri tanımlanır. Söz konusu uygulama öncesinde alınan ELÜS ISIN'ları için lisanslı depolar MKS'den ayrıca ELÜS özellik bilgilerini tanımlar.
 - ii. Lisanslı depo kullanıcı ve iletişim bilgileri lisanslı depo işletmesi tarafından MKS'ye tanımlanmaktadır.
 - iii. Lisanslı deponun ilk üyeliği veya mevcut şubelerine yeni şube tanımı gerçekleştiği durumda Bakanlık tarafından iletilen "Lisanslı Depo Şube Bilgi Formu"ndaki bildirim ile Şube kapasite ve ürün bazında dağılım bilgisi MKK tarafından MKS'ye tanımlanmaktadır. Bakanlık tarafından yürütülen "Lisanslı Depo Teminat Tarifesi" kapsamında, aynı ürün grubunda bulunan ürünler arasında depolama programı değişikliği, lisanslı deponun MKK'ya yazılı bildirimi doğrultusunda sağlanır. Farklı ürün gruplarında bulunan ürünler arasında depolama programı değişikliği halinde Bakanlık tarafından MKK'ya yapılacak bildirim ile MKK tarafından ürün bazında dağılım bilgisi güncellenir. Lisanslı Depo Şube Bilgi Formu örneği internet sitemizdeki "Saklama Hizmetleri,Bilgi Merkezi,Formlar" bölümünde yer almaktadır.
 - iv. Son depolama tarihi (gün,ay/yıl), ve hasat tarihi(yıl) bilgileri güncelleme işlemleri gerekli görülen durumlarda alınabilecek Bakanlık görüşüyle, MKK tarafından güncellenebilir.
7. MKS'de ancak mudinin kendi hesapları arasında ELÜS transferi yapılabilecek olup müşterek hesap söz konusu ise gönderen hesabın ortak mudi bilgileri ile alan hesabın ortak bilgilerinin eşit olması zorunludur.
8. MKS nezdindeki mudi hesaplarına mudi tarafından "MKK İş ve Bilişim Uygulama İlke ve Kuralları" çerevesinde yatırımcı blokajı uygulanabilir. Azami depolama süresi sonunda mudi tarafından blokajı çözülmeleyen elektronik ürün senetleri için, mudinin blokajı çözmesi beklenmeden blokaj işlemi kaldırılır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:129/141

9. Mudiye sicil şifre bildiriminde eşik değeri aranmaz. Mudi hesabında ELÜS hareket kaydının oluşması halinde sicil şifre bildirimi yapılır.
10. Bakanlık düzenlemesinde Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar ürün grubunda yer alan “Buğday, Arpa, Çavdar, Yulaf, Mısır, Çeltik, Pirinç, Triticale, Mercimek, Nohut, Fasulye, Bakla, Ayçiçeği, Ketan Tohumu, Soya Fasulyesi, Kolza” ürünlerinin, hasat döneminden itibaren azami 18 ay süreyle lisanslı depolarda depolanması, bu sürenin Toprak Mahsulleri Ofisi’ne (TMO) ait olan ürünler için 36 ay olarak uygulanması kararı kapsamında;
- TMO siciline bağlı hesaplarda yer alan ELÜS’lerin, son depolama tarihi, düzenleme hükmüne bağlı olarak 18 ayın sonunda 36 ayı kapsayacak şekilde güncellenir. Güncellenen ELÜS’lerde TMO dışındaki mudiler adına ELÜS ihraç işlemi gerçekleştirilmez.
 - İlgili ELÜS’lerin, TMO hesapları hariç diğer mudi hesaplarında Serbest alt hesap (SERB) dışındaki alt hesaplarda bulunması durumunda, ilgili ELÜS’ler lisanslı depo havuz hesabına aktarılmaz. Düzenleyiciler tarafından ilgili ELÜS’ün TMO dışındaki mudiler tarafından TÜRİB’de satışının yapılmaması kararı çerçevesinde, satışın engellenmesi için ELÜS’lerin ek tanım bilgisi “KZ” olarak MKK tarafından güncellenir.
11. Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinin altıncı fıkrası çerçevesinde Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü’nün (TMO) lisanslı depolarda bulunan ürünleri için tahakkuk eden depolama ücretlerinin lisanslı depo işletmelerine aylık olarak ödenmesine ilişkin usul ve esaslar T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından düzenlenmiştir. Düzenleme kapsamında depo ücreti ödemesine konu TMO’ya ait ELÜS’ler için bakiye TMO tarafından belirlenerek ilgili yatırım kuruluşuna bildirilir, yatırım kuruluşu tarafından serbest (SERB) alt hesapta bulunan ilgili ELÜS bakiyesi Merkezi Kaydi Sistem (MKS) uygulamasında bulunan “Kıymet Transfer” fonksiyonu ile “Depo Gün Sayısı Azaltım Bildirimi (DGAB)” alt hesabına aktarılır. Sehven “DGAB” alt hesabına aktarılan bakiyenin aynı gün içinde yeniden “SERB” alt hesaba geri transferinin yapılması mümkündür. “DGAB” alt hesabına aktarılan ELÜS’lerde; bakiyenin aktarıldığı günü izleyen gün sistem tarafından otomatik olarak depo gün sayıları “0” (sıfır) olarak güncellenir ve bakiye SERB alt hesaba geri aktarılır. Depolama başlangıç tarihi işlemin gerçekleştiği tarih olacak şekilde işlem tarihinden bir gün sonra raporlanır. Söz konusu işlem ile depo gün sayısı sıfırlanan ELÜS’e ait işlemler geri alınamaz.

S. 1- ELÜS Oluşturulması (İhraç) İşlemleri

- İhraç işlemi lisanslı depo işletmesinin MKS’deki şube, ürün bazında tanımlı olan ve Bakanlık tarafından uygunluk verilen depolama programındaki limitleri dahilinde ve yetkili sınıflandırıcı tarafından analizi yapılarak MKS’ye bildirilen ELÜS miktarı doğrultusunda gerçekleştirilir. Bakanlıkça depo kapasitesi limitleri ürün ile birlikte ürün çeşidi bazında da belirlenmiş ise , ürün çeşidi alt kapasite bazında MKS’ye eklenir ve lisanslı depolar tarafından Bakanlıkça belirlenen kapasite/alt kapasite miktarını aşmayacak şekilde ELÜS ihracı yapılabilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:130/141

2. Lisanlı depo işletmesi tarafından gerçekleştirilen ihraç işlemi ile, mudinin ürün tesliminde bildirmiş olduğu ve yazılı başvuru sonucunda MKS'de ELÜS saklama yetkisine sahip üye nezdindeki yatırımcı hesabına ELÜS aktarılır.
3. ELÜS daha önce ELÜS saklaması yapmak için MKK ne başvuran yatırım kuruluşları nezdindeki hesaplarda oluşturulur.
4. Ürünü teslim eden mudinin, MKK e-YATIRIMCI portal üyeliği bulunması durumunda teslim ettiği ürün karşılığında hesabında ELÜS kıymeti oluştuğuna dair bildirim mesajı gönderilir.
5. Ürünü teslim eden mudiye verilmek üzere teslim ettiği ürün karşılığında ELÜS oluşturularak hesabına aktarıldığına dair sistemden çıktı alınabilir.

S. 2- ELÜS - Rehin/Teminat ve Haciz İşlemleri

1. MKS 'de ELÜS'lerin rehin/ teminata konu edilmesine ilişkin olarak işlemler, “G. Rehin/Teminat İşlemlerine İlişkin İlkeler” bölümünde yer alan esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.
2. MKS'de gerçekleştirilen rehin/teminat işlemlerine ait hareket kayıtları TÜRİB’e bildirilir.
3. Alacak karşılama işlemi nedeniyle mülkiyet değişiminde, lisanslı depo ücretinin hesaplanmasında kullanılacak depo gün sayısı kıymetlerin aktarıldığı hesaba devredilir.
4. Mudi hesaplarında bulunan ELÜS'ler üzerinde haciz uygulaması, üyeler tarafından “L. Hukuki İşlemler” bölümünde belirtilen esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.

S. 3- ELÜS Alım Satım İşlemleri

ELÜS'lerin alım satım işlemleri Bakanlıkça yetkilendirilen TÜRİB nezdinde gerçekleştirilmekte olup bunlara ilişkin takas süreci TÜRİB’in düzenlemeleri doğrultusunda gerçekleştirilir.

Uygulamada;

1. ELÜS takası aynı gün sonuçlanır (T+0)
2. MKS’de mudi hesaplarında bulunan işlem gören ELÜS bakiyeleri, üye, hesap ve sicil no bazında TÜRİB’e bildirilir.
3. TÜRİB’de gerçekleşecek satış işleminde mudinin hesabındaki satış emri kadar bakiyenin bloke edilmesi gerekli olup “ELTB-ELÜS TÜRİB Blokaj Alt Hesabı”na aktarımı, hesabın bulunduğu ELÜS saklama yetkisi olan üye “Ürün Piyasası Aracı Kurumu (ÜPAK)” ve/veya “Yatırım Kuruluşu” tarafından online entegrasyon uygulaması servisi olan “SPOT Piyasa Blokaj Koyma (NewSptBlockage) Servisi” ile gerçekleştirilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:131/141	

4. TÜRİB tarafında sözleşme eşleşmeden mudinin satış emrini iptal etmesi ya da satış olmaması durumunda “ELTB” blokaj alt hesabındaki bakiyenin blokaj iptali, yine mudinin hesabının bulunduğu üye tarafından “SPOT Piyasa Blokaj Kaldırma (CancelSptBlockage) Servisi” ile SERB alt hesaba aktarımı şeklinde sağlanır.
5. Satışa konu ELÜS’lerin depo gün sayısı bilgileri, TÜRİB tarafından iletilecek sorgu ile MKK tarafından TÜRİB’e bildirilir ve “ELTB” alt hesabında bulunan bakiye, iletilen sözleşmelerde belirtilen bilgiler kapsamında net takas işlemleri için “UPBL” alt hesabına; sözleşme bazında takas işlemleri için “SPBL” alt hesabına aktarılır. Üyeler tarafından bu alt hesaplara transfer yapılamaz. TÜRİB tarafından Kuruluşumuza iletilen sözleşme iptalinde ise mudinin “UPBL” veya “SPBL” alt hesabında bulunan ELÜS bakiyesi, mudinin “ELTB” alt hesabına ilgili depo gün sayısı ile aynen aktarılır.
6. Takas işlemlerinin, sağlanması amacıyla ilgili talimatlar, takas kurumu tarafından mudi hesap bilgileri detayında iletilen bilgiler kapsamında mudi hesaplarında hareket sağlayacak şekilde oluşturulur.

7. Üye Bazında Netleştirilmiş Takas Süreci;

- Satış işleminde; satışa konu bloke bakiye, borç kapatmak üzere öncelikle üyenin “UPAKTAH” hesabına, sonrasında Takasbank’ın (TVS) “TTTAH” hesabına otomatik süreçlerle aktarılır.
- Alış işleminde; Takasbank tarafından alacak dağıtım mesajı iletildiğinde ise TVS’nin “TTTAH” hesabından alacaklı üyenin öncelikle “UPAKTAH” hesabına akabinde mudinin “SERB” alt hesabına otomatik olarak talimat öncelik sırası baz alınarak aktarılır.
- Takas işlemi gerçekleşmeyen ve bloke alt hesapta bulunan ELÜS bakiyeleri gün sonunda mudinin “SERB” alt hesabına aktarılır.
- Kurum dışı borçlara ait talimatların önceliği bulunduğundan, Kurum dışı borçlar kapandıktan sonra Kurum içi alacaklar otomatik olarak aktarılır.

8. Sözleşme Bazında Takas Süreci;

- Takasbank tarafından netleştirme işlemi yapılmadan iki üye arasında sözleşmede bildirilen hesaplar arasında sözleşme bazında doğrudan ELÜS takası gerçekleştirilir.
- Süreçte, ilgili üye mudi hesabının “SPBL” alt hesabındaki bakiyesi, önce TVS’nin “BBTAH” hesabına, sonrasında alıcı mudinin “SERB” alt hesabına otomatik olarak aktarılır.
- Mudi hesabının bulunmaması durumunda sözleşme bazında talimat kaydı oluşturulamadığından temerrüt esasları kapsamında hareket edilir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:132/141

9. Hesap durumu “Normal İşlem Yapabilir” dışındaki hesaplar için ve/veya MKK nezdinde tanımlanmamış bir hesap için ELÜS alacak dağıtımı var ise ilgili alacaklar MKS’de Ürün Piyasası Aracı Kurumu ve Yatırım Kuruluşları için oluşturulan “UPHATAP” hesabına aktarılır.
10. ELÜS takas yükümlülükleri ile “UPHATAP” hesabına aktarım kapsamındaki kayıtlar, MKS’de yer alan raporlardan izlenir.
11. TÜRİB tarafından, alım satım süreci içerisinde lisanslı depo kira ücretlerinin tahsilatının sağlanması amacıyla tutarlar hesaplandığından TÜRİB’e bildirilen ürün bakiyelerine ilişkin depo gün sayısı bilgisi MKK nezdinde azaltılır. İlgili süreç sonrasında takas sonuçlanıncaya kadar uygulanacak haciz ve/veya hukuki uygulamalar kapsamında bakiyenin farklı alt hesaba aktarılması durumunda mevcut hesaplamalarda karışıklıklar olacağından ilgili hesaba (UPBL ve/veya SPBL) tekrar ürün transferi mümkün olmayacak ve temerrüt süreci uygulanacaktır.
12. Kurum içi temerrüt süreci üyeler tarafından yönetilecek olup Kurum dışı temerrüt süreci Takasbank tarafından yönlendirilecektir. MKS’de ilgili süreçte kullanılmak üzere MKK tarafından oluşturulan; TVS’nin “TTTEH” hesabı, ÜPAK ve SPAK’ların “UPTMHES” hesapları kullanılır. Takas saati içerisinde takasın tamamlanmaması nedeniyle TVS’nin “TTTAH” hesabındaki ELÜS bakiyesi, Takasbank tarafından iletilecek bildirim ile önce “TTTEH” hesabına, ardından alacaklı üyenin “UPTMHES” hesabına aktarılacaktır. İlgili üye “UPTMHES” hesabındaki ELÜS’ü alacaklı mudi hesabına “Kıymet Transfer” modülü ile aktarır.
13. Mudiler tarafından TÜRİB’de satın alınan ELÜS’lerin Düzenleyiciler tarafından alınan karar kapsamında, TÜRİB’de satışının söz konusu olmadığı durumlarda (örneğin, tahsisli işlemler), ilgili ELÜS ek tanım bilgilerinin “KZ” olarak dönüşümü sağlanır. Uygulamada, mudi hesabının bulunduğu üye tarafından “Satış Kısıt Koyma (salesRestriction) Servisi” ile takasın gerçekleştiği gün hesaba geçen ELÜS ek tanımının “KZ” ek tanıma dönüşümü sağlanır. “KZ” dönüşümü yapılacak ELÜS verisi TÜRİB’de ilgili üyenin işlemci üye sıfatındaki “ÜPAK” üyesi tarafından üyeye bildirilir. “KZ” ek tanımla izlenen ELÜS’ler, takas işlemi dışında işlemlere konu olabilir. Söz konusu ELÜS’lerin teminata konu olması ve yatırım kuruluşu alacağının teminattan karşılanması durumunda, söz konusu ELÜS’lerin “A” ek tanıma dönüştürülmesi ilgili Yatırım Kuruluşu’nun MKK’ya yazılı olarak bildirdiği gereklilik kapsamında düzenleyici uygun görüşü ile sağlanabilir. Üyelerimiz tarafından sehven ELÜS’ün ek tanımının “KZ”ye dönüştürülmesi durumunda satış kısıtının kaldırılmasına ilişkin talebin yazılı olarak Kuruluşumuza bildirilmesi gerekmekte olup, “KZ” ek tanımdan “A” ek tanıma dönüşümü MKK tarafından gerçekleştirilir. Satış kısıtı işlemlerinde ELÜS depo gün sayıları takibinde, son giren ilk çıkar (LİFO) yöntemi uygulanır.
14. Gün sonunda sistem tarafından “UPBL” ve “SPBL” alt hesaplarında kalan ELÜS bakiyeleri depo gün sayıları sıfırlanarak, “ELTB” alt hesabında kalan ELÜS bakiyeleri ise mevcut depo gün sayıları ile ilgili hesabın “SERB” alt hesabına aktarılır.
15. 25.05.2022 tarih ve 31846 nolu Resmi Gazete’de yayınlanan “Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”te TÜRİB’in tabi olduğu aracılık faaliyetleri ve üyelik düzenlemeleri çerçevesinde üyelik yetkisi verilen kurumların aracılık yapmaya başladığı tarihten itibaren “ELÜS İşlem Sonuç Belgesi” üretileceği ve söz konusu belgenin TÜRİB üyeleri tarafından oluşturulacağı belirtilmiş olup Kuruluşumuz tarafından

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:133/141

“ELÜS Alım Satım Belgesi” üretilmez. Lisanslı depoların fatura düzenlemesine yönelik olarak yapılan ELÜS alım satım işlemlerine ait raporlama, TÜRİB üyeleri tarafından düzenlenerek lisanslı depolar ile paylaşılır.

S. 4- Depolama Son Tarihinden Önce Fiziki Ürün Teslimi

1. Fiziki ürün teslimi talebi mudinin başvurusu ile mudinin hesabının bulunduğu yatırım kuruluşu veya ürünü teslim alacağı lisanslı depo işletmesi tarafından MKS'ye iletilir.
2. Fiziki ürün teslimi sonrasında lisanslı depo işletmesi tarafından fiziki ürün teslimi talebinin onaylanması ile birlikte bloke edilen ELÜS'ler lisanslı depo işletmesinin havuz hesabına aktarılır ve buradan sistem çıkışı gerçekleştirilir. Lisanslı depo, ürün teslim aşamasında çeşitli nedenlerle iptal edilen miktarı azaltabilir. Bu durumda iptal edilmeyen kısım yatırımcı hesabına iade edilir.

S. 5- Depolama Son Tarihinde Gerçekleştirilen İşlemler

1. ELÜS'ün sistemde tanımlı olan depolama son tarihinden 45 gün önce hesap ve bakiye bilgileri lisanslı depo işletmesine raporlanır, ilgili hesap sahiplerine, MKK e-YATIRIMCI portal üyeliklerinin bulunması halinde bilgi verilir. Ayrıca yatırım kuruluşlarına da e-posta ile bilgi verilir. Söz konusu mudi hesabındaki ELÜS'ün HACİZ' alt hesabında olması durumunda yatırım kuruluşu tarafından yetkili mercilere bu ürünlerin son depolama tarihinin yaklaştığına ilişkin bildirimde bulunulması ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu çerçevesinde yetkili mercilere yapılacak işlemlere ve verilen talimatlara göre hareket edilmesi gerekmektedir.
2. Serbest alt hesap dışında izlenen ELÜS'ler son depolama tarihine kadar yatırım kuruluşu tarafından serbest alt hesaba aktarılır. Son depolama tarihinde fiziki teslim yapılmamış serbest alt hesapta bulunan ELÜS'ler son depolama tarihinden bir sonraki iş günü lisanslı depo işletmesinin havuz hesabına MKK tarafından aktarılır. Aktarımı yapılan ELÜS'ler lisanslı depo işletmesi tarafından iptal edilir. İptal edilen ELÜS'lere ait mudi bilgileri MKK tarafından MEVİTAS uygulaması ile lisanslı depo işletmesine raporlanır.

T. GAYRİMENKUL SERTİFİKALARI İPTALİ VE ASLİ EDİM SÜREÇLERİNE İLİŞKİN İŞLEM ESASLARI

Amaç ve dayanak

Sermaye Piyasası Kurulu'nun Gayrimenkul Sertifikaları Tebliğinde, yatırımcıların asli edim taleplerinin ihraççıya iletilmesi, asli edim ifa edilinceye veya itfa bedeli yatırımcıya ödeninceye kadar gayrimenkul sertifikalarının bloke edilmesi ve edimleri yerine getirilen veya itfa bedeli yatırımcıya ödenen veya yatırımcılardan talep halinde piyasada yeniden satılmamak şartıyla geri alınan gayrimenkul sertifikalarının iptal edilmesinin Kuruluşumuzca belirlenen esaslar çerçevesinde gerçekleştirileceği düzenlenmiştir. Bu doğrultuda gayrimenkul sertifikalarının asli

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:134/141

edim ve iptal süreçlerine ilişkin Merkezi Kaydi Sistem (MKS) işlem esasları aşağıda yer almaktadır.

T.1- İhraççı Kurum Proje Detay Bildirimleri

- İhraççı şirketler, ihraç öncesinde gayrimenkul sertifikası ve asli edime konu bağımsız bölümlere ilişkin aşağıdaki bilgileri MKS ye iletirler.
 - Proje adı
 - Sertifika ISIN kodu
 - İhraca konu bağımsız bölüm bilgileri
 - Blok
 - Kat
 - Kapı no
 - Brüt ve net m2
 - Sertifika adedi
 - Asli edim kullanım süresi başlangıç ve bitiş tarihi
 - Satış vaadi veya alım hakkı sözleşmesi başvuru süresi (iş günü sayısı)
 - Asli edim cayma ve dönme haklarının son kullanım tarihi
 - Asli edim ifa başlangıç ve bitiş tarihi
 - Proje başlangıç ve bitiş tarihi
 - Tali edim ifa başlangıç ve bitiş tarihi
- İhraççı, Kurulca onaylı izahnamenin ilanı ile eş anlı olarak, Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) “Gayrimenkul Sertifikası Proje Bilgileri” alanına, proje bazında, projeye dahil olan bina yerleşim planlarını, blok daire özelliklerini şema üzerinde belirleyerek pdf olarak ilgili alandan izlenebilecek şekilde iletir.

T.2- Asli Edim Talep İletimi

- Sertifikaya ilişkin ihraççı tarafından iletilen bilgiler dahilinde asli edim kullanım süresi içinde yatırımcılar tarafından yatırım kuruluşuna iletilen asli edim talepleri yatırım kuruluşları tarafından talebe konu bağımsız bölüm seçilerek MKS ye iletilir.
- Talep edilen bağımsız bölüme karşılık gelen sertifikanın yatırımcının talep iletimine aracılık eden yatırım kuruluşu nezdindeki talebe konu hesabının serbest alt hesabında bulunması zorunludur.
- Aynı bağımsız bölüm için birden fazla yatırımcı talebi iletililebilir.
- Müştereken talep, talep sahibi tüm yatırımcılar adına açılmış müşterek hesap üzerinden yapılır.
- Yatırımcı taleplerinin iletimi MKS’de yatırım kuruluşu tarafından, giriş ve onay olmak üzere iki aşamalı olarak gerçekleştirilir. Yatırım kuruluşu kullanıcısının aynı anda giriş ve onay yetkisine sahip olması halinde talep iletimi giriş aşamasında gerçekleşir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:135/141

- Yatırım kuruluşu tarafından MKS'ye yapılan bildirimde, yatırımcının yatırım kuruluşuna başvuru tarih ve saati de iletilir. İletilen bildirimin doğruluğundan yatırım kuruluşu sorumludur.
- Onay işlemi ile birlikte talebe ilişkin sertifika adedi yatırımcının asli edim blokaj amacıyla kullanılan alt hesabında bloke edilir.
- İhraççı tarafından onaylanmamış asli edim talepleri yatırımcının talebi üzerine yatırım kuruluşu tarafından iptal edilebilir. İptal işlemi sonrası blokaj alt hesabındaki kıymetler serbest alt hesabına aktarılır.

T.3- İhraççının Asli Edim Talep Onayı/İptali

- Yatırım kuruluşları tarafından iletilen asli edim talepleri İhraççı kurum tarafından MKS uygulaması üzerinden listelenir.
- İletilen taleplerin sıralaması, talebin yatırım kuruluşları tarafından MKS ye iletim zamanı baz alınarak yapılır. Yatırım kuruluşu tarafından yatırımcının yatırım kuruluşuna başvuru tarih ve saati de gösterilir.
- Asli edim talebinde bulunan yatırımcıya ilişkin MKS de bulunması halinde aşağıda yer alan bilgiler de ihraççı tarafından izlenebilir. Müşterek hesaplar için iletilen bildirimlerde hesap sahibi tüm müşteri bilgileri izlenir.
 - Ad Soyad/Unvan
 - TCKN/VKN
 - Sabit telefon numarası
 - GSM numarası
 - E-posta adresi
- İhraççı tarafından ilgili sıra dikkate alınarak onay yapılır. Hatalı ya da yanlış talep gibi nedenlerle ilk sıralarda bulunan taleplerin onaylanmayacak olması durumunda bu taleplerin ihraççı tarafından reddedilmesi/iptali gerekir. Böylece izleyen sıradaki talebin onaylanması sağlanır.
- Aynı bağımsız bölüm için yatırım kuruluşu tarafından aynı saatte onaylanan yatırımcı taleplerinin sıra numarası aynı olacaktır. Bu durumda ihraççı tarafından izahnamede belirlenen uygulama detayında hareket edilir.
- Yatırım kuruluşları aracılığı ile sistem üzerinden asli edim talebi iletilen ve bu talebi ihraççı tarafından uygun bulunarak iletişime geçilen yatırımcı, ihraççı kuruluşun belirlediği tarihler arasında satış vaadi veya alım hakkı sözleşmesi imzalamak veya tapu işlemlerini gerçekleştirmek üzere ihraççı kuruluşa başvurmak zorundadır. Belirtilen tarihe kadar ihraççı tarafından onaylanmayan talepler sistem tarafından otomatik iptal edilerek gayrimenkul sertifikalarındaki blokaj çözülür. İlgili sertifikalar, yatırımcı hesabının serbest alt hesabına aktarılır.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:136/141

7. Satış vaadi veya alım hakkı sözleşmesi imzalanan veya tapu işlemleri gerçekleştirilen asli edim talebi ihraççı tarafından onaylanır. Onaylanan talebe ilişkin, ilgili yatırımcının bloke hesabındaki sertifikaların çıkışı yapılarak ihraççının ihraç işlemleri için kullanılan havuz hesabına aktarılır. Aynı bağımsız bölüm için talepte bulunan diğer yatırımcıların talepleri iptal edilerek blokaj hesabındaki sertifikalar yatırımcı hesabının serbest alt hesabına aktarılır.
8. Onay ya da iptal işlemleri ihraççı kuruluş kullanıcıları tarafından giriş ve onay olmak üzere iki aşamalı olarak gerçekleştirilir. İhraççı kuruluş kullanıcısının aynı anda giriş ve onay yetkisine sahip olması halinde onay veya iptal işlemi giriş aşamasında gerçekleşir.

T.4- Cayma/Sözleşmeden Dönme Hakkının Kullanılması

1. Satış vaadi veya alım hakkı sözleşmesi imzalamış veya tapu işlemlerini tamamlamış yatırımcıların cayma veya sözleşmeden dönme haklarını kullanmak istemeleri halinde ihraççı kuruma başvuruları zorunludur. Yatırımcının talebinin ihraççı kuruluş tarafından kabul edilmesi durumunda ihraççı kuruluş tarafından MKS'ye bildirim yapılır. Sözleşme devri gibi nedenlerle farklı yatırımcı tarafından cayma veya sözleşmeden dönme hakkı kullanımının söz konusu olması halinde ilgili sertifikaların sözleşmeyi devralarak cayma veya dönme hakkını kullanan yatırımcının hesaplarına iade edilebilmesi için ihraççı tarafından, kendisine iletilen yeni üye ve hesap bilgileri sisteme girilir.
2. Cayma ve dönme işleminde ihraççı tarafından bildirilen talepler, ilgili yatırım kuruluşları tarafından onaylanarak tamamlanır ve sertifikaların yatırımcı hesaplarına aktarılması sağlanır.

T.5- Asli Edim İfası

Asli edim ifa süresi içerisinde kat mülkiyeti tesis edilerek teslim edilen bağımsız bölümlere ilişkin İhraççı tarafından MKS'ye ayrıca bildirim yapılmaz. MKS de asli edime konu olması nedeniyle ihraççı havuz hesabında izlenen sertifikaların tali edim ifa tarihinde tüm sertifikalarla birlikte kaydi sistemden çıkışı yapılır.

T.6- Proje Durumunun İzlenmesi

İhraççı tarafından, KAP'ta "Gayrimenkul Sertifikası Proje Bilgileri" bölümünde yayınlanan proje bilgileri ve MKS den iletilen asli edim taleplerine ilişkin durum bilgileri ve talep sayıları proje bazında ilgili alana eklenen bir link ile yönlendirilen sayfadan son durum itibariyle izlenebilir.

Yatırımcılar e-YATIRIMCI portalından kendi hesaplarına ilişkin asli edim taleplerini, talep sayısı ve kaçınıcı sırada oldukları bilgisi ile izleyebilir.

T.7- Haciz/Tedbir İşlemleri

Gayrimenkul sertifikaları haciz/tedbir işlemine konu olması halinde haciz/tedbir işlemlerine

 MERKEZİ KAYIT İSTANBUL	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:137/141	

ilişkin işleyiş, Merkezi Kaydi Sistem İş ve Bilişim Uygulama İlke ve Kuralları Yönergesi çerçevesinde yürütülür.

Asli edim talebinde bulunulan ve blokaj alt hesabına alınan sertifikaların hacze/tedbire konu olması durumunda daire değeri düşük olandan başlanmak üzere asli edim talebi iptal edilerek haciz/tedbir uygulanır. Hacze/tedbire konu sertifikalar haciz alt hesabına, varsa kalan bakiye yatırımcının serbest hesabına aktarılır. Sertifikalar üzerindeki haczin/tedbirin kaldırılması durumunda sistem tarafından otomatik olarak tekrar asli edim talebi tesis edilmez. Yatırımcı tarafından tekrar asli edim talebinde bulunulacaksa sürecin yeniden başlatılması gerekir.

T.8- Gayrimenkul Sertifikası İptali

MKS'de iptal işlemleri, edimleri yerine getirilen veya itfa bedeli yatırımcıya ödenen gayrimenkul sertifikaları için edimlerin yerine getirilmesi veya itfa bedelinin yatırımcıya ödenmesi ile birlikte ilgili gayrimenkul sertifikalarının sistemden çıkışı yapılarak, yatırımcılardan talep halinde piyasada yeniden satılmamak şartıyla geri alınan gayrimenkul sertifikaları için ise ilgili gayrimenkul sertifikalarının ihraççı havuz hesabına aktarıldıktan sonra ihraççının bildirimini üzerine sistemden çıkışı yapılarak gerçekleştirilir.

U. MEVİTAS (Merkezi Elektronik Veri İletim Toplama Analiz Sistemi)

1. Amaç

MEVİTAS uygulaması, MKK'ya üye kuruluşların periyodik ve ihtiyaç halinde oluşan rapor taleplerini karşılamak ve MKK'nın gerekli gördüğü durumlarda üye kuruluşlara bilgilendirme/rapor gönderimini sağlamak, zamanı hızlı ve etkin bir şekilde kullanabilmek amacıyla MKS'de üye kuruluşların kullanımına sunulan bir **Veri İletim Sistemidir**. MEVİTAS uygulamasının kullanımı iki şekilde gerçekleşir;

1. Üye kuruluşun talebi üzerine hazırlanan raporlar

a) Normal Talepler

Üye Kuruluşlar, MKS'den temin edemediği raporları, MEVİTAS uygulaması normal talepler üzerinden MKK'ya iletir. Talepler, gerektiğinde yönetim ve/veya Hukuk İşleri Müdürlüğü onayı alınarak karşılanır. MKK tarafından karşılanamayan raporlar, açıklamasıyla birlikte "red" edilir. Üye Kuruluş talebin sonuçlanıp sonuçlanmadığı bilgisine, MKK tarafından talep kapatıldığında gönderilen bilgilendirme e-postası veya MEVİTAS raporları ile ulaşabilir.

MKK tarafından karşılanan rapor talepleri, yetkili kullanıcılar tarafından kişisel bilgisayarlarına indirilebilir ya da talepte belirtmeleri halinde dijital ortamda (cd, dvd vb.) veya yazılı olarak elden teslim alınabilir.

b) Periyodik Talepler

Üyelerin ihtiyaçları ve ilgili mevzuat gözetilerek belirlenen MKK'nın üye kullanımına sunduğu süreklilik arzeden raporlardır. Raporlar, tanımlanan periyotlarda üye dizinine otomatik yüklenir.

Normal ve Periyodik yüklenen raporlar, yüklenme tarihi itibarıyla 40'ıncı gün sonunda üye dizininden otomatik olarak silinmektedir.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:138/141	

c) Özellikli Rapor Talepleri

Kuruluşumuz tarafından yazılı olarak karşılanan ve üyeler tarafından sıklıkla talep edilen raporlardır (Örn: üye bazında, hesap bazında bakiye raporu gibi). Üye seçimine bağlı otomatik oluşturulmaktadır. Rapor talepleri, en erken bir sonraki iş günü karşılanır.

2. MKK tarafından üye kuruluşla gönderilen raporlar

Talepsiz Gönderilen Raporlar

MKK gerekli gördüğü durumlarda üye kuruluşlara bilgilendirme/rapor gönderimini talepsiz gönderilen raporlar üzerinden yapabilmektedir. Bu gibi durumlarda yüklenen raporlara ilişkin, üye kullanıcılarına bilgilendirme amacıyla bilgi e-postası veya MKK duyurusu gönderilir.

V. ELEKTRONİK İŞLEM ESASLARI

MERKEZİ KAYDI SİSTEM (MKS) ELEKTRONİK İŞLEM ESASLARI

I- Genel Esaslar

1. Amaç ve Dayanak

Bu düzenlemenin amacı, Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. tarafından sermaye piyasası araçlarının kaydi olarak izlenmesi amacıyla kurulmuş olan kaydi sistemde uygulanacak elektronik işlem esaslarının Kaydileştirme Tebliği 5'inci maddesi çerçevesinde belirlenmesidir.

2. Tanımlar :

1. MKK: Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.
2. Kaydi Sermaye Piyasası Aracı:İlgili mevzuat uyarınca karşılığında senet basılmaksızın MKK tarafından kayden izlenen sermaye piyasası aracı.
3. Merkezi Kaydi Sistem (MKS): Kaydi sermaye piyasası araçlarını bilgisayar ortamında, ihraççılar, hak sahipleri, aracı kuruluşlar ve diğer MKK üyeleri itibariyle tutmak ve izlemek üzere MKK tarafından kurulup yönetilen yazılım, donanım, network ve güvenlik sistemleri bütününden oluşan elektronik sistem.
4. Doğrudan bağlantı:MKS'ye üyeler tarafından MKK'nın hazırladığı kullanıcı ekranlarıyla doğrudan bağlanarak erişim.
5. Sistem Entegrasyonu ile Bağlantı: MKS ile üye bilgisayar sistemi arasında veri alışverişine dayanan web servisleri ve mesaj tabanlı erişim.
6. Üye Bildirimi: Üyelerin sistem entegrasyonu ve doğrudan yöntemlerle MKS'de

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:139/141

yapacakları kayıtlara ilişkin olarak kullanılan elektronik ileti.

7. MKK Bildirimi: Sistem entegrasyonu ve doğrudan yöntemlerle MKS’de yapılmış veya yapılacak kayıtlara ilişkin olarak MKK tarafından kendi kayıtlarına göre düzenlenerek üyelere yapılacak bildirimlerde kullanılan elektronik ileti.

II – Üyeler ve İlgililer Tarafından MKS’ye Yapılacak Üye Bildirimlerine İlişkin Esaslar

1.Üyelerin MKS’ye Bağlantı (Üye Bildirim) Yöntemleri:

Üyelerin MKS’ye bildirimde bulunmaları için iki farklı yöntem öngörülmüştür.

- Doğrudan bağlantı ile üye bildirimi (Kullanıcı Ekranları)
- Sistem entegrasyonu yoluyla bağlantı ile üye bildirimi (Web Services)

a) Doğrudan Bağlantı ile Üye Bildirim Yöntemi

Bu yöntemi tercih eden MKK üyeleri, MKS’de gerçekleştirmek istedikleri işlemlere ilişkin üye bildirimlerini “Grafiksel Kullanıcı Arayüzü (GUI)” olarak adlandırılan kullanıcı ekranları yoluyla MKK nezdindeki MKS’ye mesaj şeklinde iletirler. Söz konusu arayüzlerin versiyon bakımından güncellenmesinde “sıfır yükleme” prensibi kullanılır. Arayüzün yeni versiyonları MKS’ye bağlantının yenilenmesi ile doğrudan yüklenir.

b) Sistem Entegrasyonu Bağlantısı ile Üye Bildirim Yöntemi

İhraççılar dışındaki MKK üyeleri, bu yöntemi tercih etmeleri halinde yapmak istedikleri işlemlere ilişkin üye bildirimlerini kendi sunucularını MKS’ye entegre etmek suretiyle gerçekleştirirler. Bu tip bağlantıda üye bildirimi üye sunucusundan MKS’ye iletilen mesajlar yoluyla gerçekleştirilir. Sistem entegrasyonlarının sağlanmasında ortak standart olarak XML formatı kullanılmaktadır.

2. Üyelerin MKS’ye Üye bildirim Formatları

Üyelerin doğrudan bağlantı yöntemi ile üye bildirim yöntemini tercih etmeleri durumunda üye bildirim formatı yukarıda belirtilen Grafiksel Kullanıcı Arayüzünde öngörülen formatta gerçekleşir. Format bilgileri ve format bilgilerinde yapılan değişiklik ve güncellemeler MKK tarafından üyelere duyurulur. Sistem entegrasyonu yoluyla bağlantı ile üye bildirimi tercih edildiğinde uygulanacak üye bildirim formatı üyenin başvurusu üzerine MKK tarafından talep eden üyeye bildirilir.

3. Üyelerin MKS’ye Bağlantılarına İlişkin Fiziki Alt Yapı

a) Yatırım Kuruluşları için Öngörülen Bağlantı Yapıları

1) Yatırım Kuruluşları MKS’ye,

- Mevcut olan Borsa İstanbul bağlantısını kullanarak
- Borsa İstanbul hatlarında sorun olması durumlarında sorun giderilene kadar internet üzerinden ulaşabilirler.

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI		Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD		
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:140/141

- 2) BİAŞ Piyasalarında işlem yapmayanlar ile Dar Yetkili veya Geçici Kapalı Yatırım Kuruluşları MKS'ye,
- MKS'ye internet üzerinden bağlanırlar.
 - Bu gruba giren Kuruluşların MKS'ye bağlanacakları statik IP adresini MKK'ya bildirmeleri gerekmektedir.

b) İhraççılar ve Diğer Üye Tipleri İçin Öngörülen Bağlantı Yapıları

- MKS'ye internet üzerinden bağlanırlar.
- Bu gruba giren Kuruluşların MKS'ye bağlanacakları statik IP adresini MKK'ya bildirmeleri gerekmektedir.

4. Üye Bildirimleri ve Kayıt Zamanı

MKS'de üye bildirimlerinin alınma ve işleme zamanı kaydedilir. Alınma ve işleme zamanları genel olarak MKS'nin kapasitesinden, MKS'yi etkileyen içsel ve dışsal faktörlerden, üyelerle oluşturulan network altyapısının kapasitesinden ve bu altyapıyı etkileyen içsel ve dışsal faktörlerinden ve ayrıca, MKK iş ve işlem kuralları ile üyelerin MKS'de belirleyecekleri önceliklerden etkilenir.

5. Üye Bildirimlerine İlişkin MKS Tarafından Yapılacak MKK Bildirimlerine İlişkin Esaslar

a) MKK Bildirimi Gönderme Aşamaları

MKS'ye üyeler tarafından yapılan bildirimlerin,

- MKS tarafından kabul edilip edilmediği (ack-nack),
- Emir bazında işlemlerin gerçekleştirilebilir olup olmadığı,
- Gönderilen emirlerin kısmen veya tamamen gerçekleştiği,

konusunda MKS tarafından MKK bildirimleri üretilir.

b) MKK Bildirimi Gönderme Yöntemleri

MKS'ye doğrudan bağlantı yoluyla üye bildiriminde bulunan üyelerin işlemlerine ilişkin yukarıda (i) ve (ii) bendinde belirtilen MKK bildirimleri kullanıcı ekranlarına mesaj olarak yansıtılır.

Sistem entegrasyonu ile üye bildiriminde bulunan üyelere yapılacak MKK bildirimlerinden yukarıda (i) bendinde belirtilenler yine anlık olarak üye sunucusuna iletilir. Diğer MKK bildirimlerine MKS'de tutulmakta olan MKK bildirim deposundan ulaşılabilir.

Oluşturulan tüm MKK bildirimleri 7 gün boyunca saklanır. Her iki tip bağlantı için üyeler bu depodan MKK bildirimlerine ulaşabilirler. 7'nci günün sonunda MKK bildirimleri arşivlenerek saklanır.

6. Üye Bildirimlerinin ve MKK Bildirimlerinin PKI Yoluyla Yapılmasına İlişkin Esaslar

Üyelerin ve MKK çalışanlarının MKS'ye erişimleri ancak PKI (açık anahtar altyapısı)

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:141/141	

kapsamında elektronik sertifikalar vasıtasıyla mümkün olmaktadır. MKS'ye üyeler tarafından iletilen tüm üye bildirimlerinin elektronik imza taşıması zorunludur. MKS'de işlemler elektronik imza ile birlikte saklanır ve elektronik imza doğrulaması yapılmadan işleme konulmaz. Benzer şekilde MKS tarafından üretilen MKK bildirimlerinin tamamı MKK elektronik imzasını içerir.

7. Üyelerin Mutabakat Seçenekleri

Üyeler MKK tarafından belirlenen ayrıntıda;

- Başta üye bazında günlük kıymet bakiye raporu olmak üzere MKK bildirimleri,
 - Bağlantı yöntemleri, bağlantı fiziki altyapısı ve kapasitesine bağlı olarak MKS'den alacakları diğer raporlar,
- vasıtasıyla kendi sistemlerindeki bakiyeler arasında mutabakat yapabilirler.

8. MKS'ye Elektronik Olarak Erişilememesi Durumunda Uygulama Esasları

a. Üyelerin MKS ile Bağlantılarının Kesilmesi

Üyelerimizin bağlantı sorunları nedeniyle MKS'ye ulaşamamaları durumunda uygulanacak esaslar aşağıda belirtilmiştir:

- Üyelerimizin, Borsa İstanbul bağlantılarında kesinti olması durumunda,
 - İnternet üzerinden bağlantı yapabileceklerdir. Bu durumda uygulanacak yöntem MKK tarafından duyurulur.
- Alternatif bağlantı yöntemlerine rağmen bağlantı sorununu çözemeyen üyelerimiz,
 - Bir başka üye yerleşimindeki bilgisayarlarda kendi akıllı kart ve sertifikalarını kullanmak,
 - MKK'ya gelerek üyeler için ayrılan bilgisayarlardan kendi nitelikli elektronik sertifikalarını kullanmak,

yöntemlerinden biriyle MKS'ye üye bildirimi yapmaya devam edebilirler.

Yukarıdaki uygulamalardan sonuç alınamaması durumunda MKK ilgili üyenin bildirimlerini geçici bir süre için olmak kaydıyla elektronik yöntem dışında bir yöntemle yapmasına izin verebilir. Bu durumda uygulanacak yöntem MKK tarafından ilgili üyeye bildirilir.

b. MKS'nin Kesintiye Uğraması

MKS'nin üye bildirimlerini kabul edemeyecek veya işleyemeyecek şekilde kesintiye uğraması durumunda MKK en kısa zamanda MKS'nin işlerliğini sağlamak üzere gerekli çalışmaları yapar. MKS'nin makul bir sürede işlerliğe kavuşacağına dair tereddüt olması durumunda, MKK üye bildirimlerinin geçici bir süre için olmak kaydıyla elektronik yöntem dışında bir yöntemle yapılmasını öngörebilir. Bu durumda uygulanacak yöntem MKK tarafından duyurulur. Bu şekilde MKK tarafından yapılan işlemlere ilişkin MKK bildirimleri MKS'nin işlerliğe kavuşmasını müteakip yine elektronik olarak yapılır.

9. MKS'de İş Sürekliliği Planlaması

Yedekleme ve Olağanüstü Durum Veri Merkezi

	İŞ VE BİLİŞİM UYGULAMA İLKE VE KURALLARI			Genel (Kamuya Açık)
	İlgili Md/Bölüm:SHD			
Doküman No :M.3-ISK-01	Güncel Sürüm No: 10.12	Onay No: 2024 1014351	Sayfa No:142/141	

MKS yedekli yapıda tasarlanmıştır. MKS'nin işlerliği 24 saat gözlemlenmektedir. MKS veritabanı birden fazla yöntemlerle farklı lokasyonda yedeklenmektedir. MKS'nin unsurlarından birinin kalıcı ve yedeklerden geri dönülemez şekilde arızalanması nedeniyle işlemlerin kesintiye uğraması durumunda MKK en kısa sürede sistemi yeniden başlatmayı hedeflemektedir. Gerekli durumlarda, MKK Olağanüstü Durum Veri Merkezi'nden işlemlere devam edilebilir.

Kesinti süresince yapılamayan işlemlerin MKS'nin yeniden devreye girmesi halinde üyeler tarafından tamamlanması gerekmektedir. İş sürekliliği testleri periyodik olarak yapılmaktadır.

10. Takasbank Aracılığıyla Yapılan İşlemler

Kaydi sistem mevzuatı ve iş kuralları çerçevesinde Takasbank tarafından üstlenilen Şartlı Virman, Ödünç Piyasası, Takasbank'a Verilen ve Çekilen Teminatlar, Takas ve Temerrüt İşlemleri ve Takas işlemine konu Alım Satım Bilgileri, TEFAS gibi Takasbank sistemi üzerinden iletilen işlem bildirimleri esas alınarak oluşturulan kayıtlar ve gerçekleştirilen işlemler üyeler tarafından yapılmış sayılır. Bu işlemlere ilişkin olarak MKS tarafından üretilen MKK bildirimleri yukarıdaki esaslar çerçevesinde Takasbank'a ve ilgili üyeye iletilir.